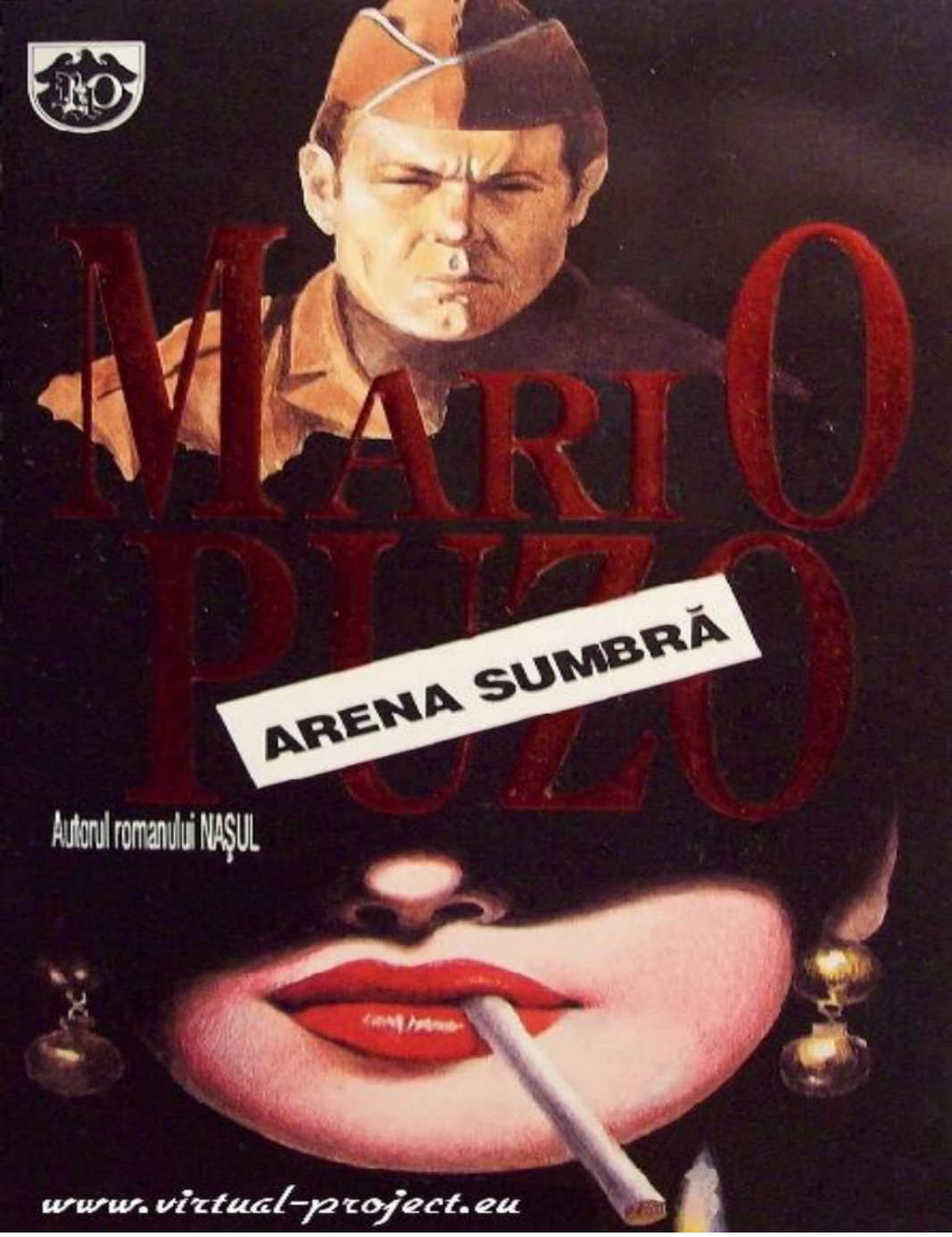
MARIO PUZO
ARENA SUMBRĂ
Autorul romanului NAŞUL
www.virtual-project.eu

«Sfinţiile voastre, monahi şi învăţători, stau uneori şi mă întreb: „Ce este iadul?” Şi cuget în sinea mea: „E suferinţa de a nu mai putea să iubeşti.” […]

O, de bună seamă că în temniţele iadului sunt încuiaţi aşijderea şi cei ce s-au lăsat ispitiţi de păcatul trufiei deşarte şi al crânceniei, deşi au cunoscut, fără doar şi poate, au avut parte chiar să vadă adevărul cel nebiruit: sunt acele fiinţe de cutremur şi spaimă ce s-au legat cu tot sufletul de satana, însuşindu-şi trufia lui. Cu bunăştiinţă au ales aceştia temniţele iadului şi chinul lor nu va avea în vecii vecilor sfârşit, căci se cheamă că sunt cu a lor voinţă pătimitori. Blestemându-l pe Dumnezeu şi viaţa ce le-a fost dată, ei s-au blestemat singuri. Şi precum flămândul în pustiu îşi minte foamea, sugându-şi propriul său sânge, la fel şi ei se hrănesc cu trufia lor înverşunată. De săturat însă, nu se vor sătura niciodată, pentru că nu se înduplecă să primească iertarea şi-L blestemă pe Dumnezeu, care-i cheamă la El. Ochii lor nu-L pot privi decât cu ură şi ar dori ca viul Dumnezeu să piară, nimicindu-se şi pe sine şi nimicind şi toată zidirea izvodită de El. Aceştia în veci vor arde în vâltoarea mâniei lor, râvnind cu nesaţ moartea şi nefiinţa. Dar pururi moartea se va depărta de ei…»

F.M. DOSTOIEVSKI *Fraţii Karamazov*

MARIO PUZO

ARENA SUMBRĂ

Original: *The Dark Arena* (1953, 1955)

Traducerea:
BOGDAN NICOLAE MARCHIDAN

Ediţia I

virtual-project.eu

RAO Internaţional Publishing Company

Decembrie 1993

ISBN 973-9164-10-2

Capitolul 1

Walter Mosca simţi neliniştea şi copleşitoarea senzaţie de singurătate pe care le încerca întotdeauna când se întorcea acasă. Revăzu ruinele din împrejurimile Parisului şi peisajul atât de familiar. Aflat pe ultima sută de metri a călătoriei sale, abia îşi putea stăpâni nerăbdarea de a ajunge la capătul ei, în inima oraşului distrus pe care nu crezuse că îl va mai revedea. Drumul spre Germania îi devenise mai familiar decât propriul său ţinut şi propriul său oraş.

Trenul se legăna din pricina vitezei. Era o garnitură militară ce transporta schimbul de soldaţi către garnizoana Frankfurt. Dar jumătate din vagon era ocupată de angajaţii civili recrutaţi din State. Mosca îşi atinse cravata de mătase şi zâmbi. Avea un sentiment bizar. Se simţea mai apropiat de casă, acum, că avea lângă el soldaţi americani. Îşi închipui că şi ceilalţi civili simţeau la fel.

La fiecare capăt al vagonului era câte o lumină slabă. Ferestrele erau astupate, de parcă vagonul ar fi fost construit în aşa fel ca ocupanţii lui să nu poată vedea ruinele ce se întindeau de-a lungul drumului. Compartimentele erau dotate cu bănci lungi de lemn ce lăsau un coridor extrem de îngust de trecere pe lângă ele.

Mosca se întinse pe bancheta lui şi îşi puse la cap, drept pernă, rucsacul lui albastru. În lumina chioară abia îi putea distinge pe ceilalţi civili.

Călătoriseră împreună pe acelaşi vas al Marinei Militare şi, ca şi el, toţi păreau emoţionaţi şi nerăbdători să ajungă la Frankfurt. Vorbeau tare, pentru a se putea înţelege, din cauza zgomotului făcut de roţile trenului. Mosca auzea vocea dominatoare a domnului Gerald, care era civilul cu cel mai mare grad dintre toţi. Îşi adusese cu el un set de crose de golf, iar la bordul vasului le făcuse tuturor cunoscut că gradul lui era echivalent cu cel de colonel. Era un individ jovial şi fericit. Mosca şi-l imagină jucând golf pe ruinele unui oraş, trimiţând mingea peste străzile nivelate de bombe, apropiindu-se de o grămadă de cărămizi şi moloz şi plasându-şi balonul în vârful unui craniu.

Viteza trenului se micşoră când trecu printr-o staţie pustie. Afară era noapte şi în vagonul orb era întuneric. Mosca aţipi, auzind ca prin ceaţă vocile celorlalţi. Când trenul părăsi staţia, prinse din nou viteză şi hurducăielile îl deşteptară de-a binelea.

Civilii vorbeau mai încet. Mosca se ridică pentru a-i observa pe soldaţii de la capătul vagonului. Câţiva dormeau pe banchete. Se vedeau însă trei cercuri luminoase în jurul a trei partide de cărţi, dând acelui colţ al vagonului un aer prietenos. Îşi aduse cu nostalgie aminte de viaţa pe care-o dusese şi pe care o părăsise cu numai câteva luni

înainte. Îi văzu pe soldaţi cum beau din gamelele lor. Mai mult ca sigur că nu era apă. Îi văzu cum îşi desfac raţiile şi ronţăie batoane de ciocolată. „Un soldat este întotdeauna gata” – gândi Mosca cu un rânjet pe buze. „Are permanent pătura în spate, lumânările în raniţă, apă sau ceva mai bun în bidon şi un pachet de cărţi în buzunar. E gata oricând pentru şansă sau ghinion.”

Mosca se întinse la loc pe banchetă şi încercă să adoarmă, dar corpul îi era la fel de înţepenit şi de rigid ca şi lemnul tare de sub el. Trenul luase viteză şi mergea acum foarte repede. Se uită la ceas. Era aproape de miezul nopţii şi mai aveau de mers încă opt ore până la Frankfurt. Se ridică în capul oaselor, scoase din rucsac o sticlă şi începu să bea, cu capul sprijinit de fereastră, până simţi cum tot corpul i se detensionează. Îşi dădu mai târziu seama că adormise aşa, căci, când se uită din nou spre capătul vagonului unde stăteau soldaţii, nu văzu decât un singur cerc luminos; dar în bezna din spatele lui mai auzi încă vocile lui Mr. Gerald şi ale altor civili. Probabil că băuseră şi ei, pentru că vocea domnului Gerald perora cu un ton condescendent, explicându-le celorlalţi cum avea să-şi folosească puterea ce-i va fi dată pentru a-şi clădi baze eficiente imperiului său de hârtii.

Din cercul de lumină de la capătul vagonului se desprinseră două lumânări. Flacăra lor pâlpâi nesigură de-a lungul culoarului şi-l scoase pe Mosca din moţăială când trecu pe lângă el. Soldatul care ţinea lumânările avea pe faţă o expresie de rea-voinţă şi de ură prostească. Strălucirea gălbuie a luminii estompa culoarea vineţie a feţei buhăite de alcool şi dădea ochilor posaci un aer îngheţat şi periculos.

— Hei, soldat, se auzi vocea domnului Gerald, ce-ai zice să ne laşi şi nouă o lumânare?

Supusă, lumânarea poposi lângă grupul de civili. Vocea le crescu în intensitate, ca şi cum ar fi prins cu toţii curaj de la flacăra tremurătoare. Încercară să-l includă pe soldat în conversaţia lor, dar el refuză să răspundă. Îşi ţinea lumânarea pe banchetă şi îşi ascundea faţa în întuneric. Ceilalţi uitară de el şi începură să discute despre altceva; o singură dată domnul Gerald, plasându-se în lumina lumânării ca pentru a arăta că era om de încredere, i se adresă condescendent, dar cu sinceră afecţiune:

— Să ştii că am fost şi noi în armată. Apoi, râzând către ceilalţi: Slavă domnului că s-a terminat.

Un alt civil interveni:

— Nu fi aşa de sigur; ne-au mai rămas încă ruşii.

Uitară din nou de soldat până ce deasupra şi peste vocile lor, peste zgomotul trenului ce traversa în goană continentul, soldatul tăcut strigă deodată, cu o voce de beţiv arogant, care trăda însă şi o oarecare panică:

— Tăceţi, tăceţi, nu mai vorbiţi atâta, puneţi dracului lacăt la gura

voastră împuţită!

Se lăsă un moment de tăcere, datorat surprizei şi stânjenelii, apoi domnul Gerald îşi plasă din nou capul în lumină şi îi vorbi încet soldatului:

— Ai face mai bine să pleci la capătul tău de vagon, fiule.

Nu primi niciun răspuns, aşa că îşi reluă discursul din punctul în care fusese întrerupt.

Dintr-odată tăcu şi se ridică în picioare, luminat din plin de flăcările pâlpâitoare. Rosti în şoaptă, fără a fi speriat, dar manifestând o teribilă surpriză:

— Doamne, am fost rănit. Soldatul ăla mi-a făcut ceva.

Mosca se ridică deodată şi de pe celelalte banchete răsăriră şi alte figuri întunecate. Una dintre ele lovi o lumânare care se stinse aţinând podeaua. Domnul Gerald vorbi din nou, cu groază în voce:

— Soldatul ăla m-a înjunghiat.

Căzu din zona luminoasă în întunericul de pe banchetă.

Din celălalt capăt se apropiară în grabă doi militari. La lumina felinarelor lor, Mosca zări licărul treselor de ofiţer pe umerii unuia dintre ei.

Domnul Gerald continua să repete, în neştire.

— Am fost înjunghiat, soldatul ăla m-a înjunghiat.

Groaza din voce îi dispăruse şi rămăsese numai surpriza şi uimirea că i se întâmplase aşa ceva. Mosca îl văzu stând pe banchetă, apoi, în lumina celor trei lumânări, văzu gaura din pantalon, sus pe coapsă, şi o pată mare care se tot lăţea în jurul ei. Locotenentul se aplecă deasupra lui, apropie lumânarea şi dădu un ordin soldatului care venise cu el. Acesta se răsuci pe călcâie, alergă spre capătul vagonului şi se întoarse cu pături şi cu o trusă de prim-ajutor. Aşternură păturile pe podea şi-l întinseră pe domnul Gerald peste ele. Soldatul începu să taie tot cracul pantalonului, dar domnul Gerald îl opri:

— Nu. Rulează-l; o să-l peticesc eu.

Locotenentul studie rana.

— Nu e cine ştie ce, constată el. Înfăşoară-l într-o pătură.

Pe faţa tânără şi impasibilă, ca şi în voce, nu i se putea citi nimic altceva decât o amabilitate impersonală.

— O să anunţăm să ne aştepte o ambulanţă la Frankfurt, pentru orice eventualitate. O să telegrafiez la prima oprire.

Se întoarse spre ceilalţi şi întrebă:

— Unde e individul?

Soldatul beat dispăruse; scrutând întunericul, Mosca văzu o formă chircită pe colţul banchetei din faţa lui. Nu scoase nicio vorbă.

Locotenentul se deplasă până în capătul vagonului şi se întoarse înarmat cu pistolul. Cercetă tot vagonul cu lanterna sa până când dădu peste forma umană ghemuită. O ţintui cu fasciculul luminos, îşi scoase

pistolul din toc şi i-l băgă în spate. Soldatul nu se mişcă.

Ofiţerul îl izbi cu duritate:

— Ridică-te, Mulrooney!

Soldatul deschise ochii. Mosca simţi cum îl cuprinde mila când îi văzu privirea tâmpă, de animal îndobitocit.

Locotenentul rămase cu lumina îndreptată în ochii soldatului, orbindu-l. Îl obligă pe Mulrooney să se ridice. Când văzu că mâinile lui sunt goale, îşi prinse pistolul la loc în toc. Îl întoarse brutal cu spatele la el şi-l percheziţionă. Nu găsi nimic, aşa că inspectă bancheta. Mosca văzu cuţitul pătat de sânge. Locotenentul apucă obiectul şi-l împinse pe soldat către celălalt capăt al vagonului.

Trenul începu să încetinească până când se opri. Mosca se duse la capătul vagonului, deschise uşa şi privi afară. Îl văzu pe locotenent cum se îndreaptă spre telegraf. În afară de el, nu se vedea nimeni. Oraşul francez din spatele gării era întunecat şi încremenit.

Mosca se întoarse la locul lui. Prietenii domnului Gerald erau în jurul lui liniştindu-l, iar acesta vorbea iritat:

— Ştiu că e numai o zgârietură, dar de ce a făcut nebunia asta?

Când ofiţerul se întoarse, comunicând că îi va aştepta o ambulanţă la Frankfurt, domnul Gerald i se adresă:

— Crede-mă, locotenente, că n-am făcut nimic ca să-l provoc. Întreabă pe oricare dintre prietenii mei. N-am făcut nimic, dar absolut nimic ca să-l fac să procedeze aşa.

— E nebun şi asta-i tot, îl temperă ofiţerul. Aţi avut noroc, domnule; aşa cum îl ştiu eu pe Mulrooney, vă viza, de fapt, testiculele.

Nu se ştie de ce, asta păru să-i înveselească pe toţi, ca şi cum seriozitatea intenţiei făcea evenimentul şi mai interesant şi zgârietura de pe coapsa omului şi mai importantă. Locotenentul îşi aduse sacul de dormit şi-l aşeză pe domnul Gerald pe el.

— Într-un fel, vă rămân îndatorat, explică el gestul. Am încercat să mă descotorosesc de Mulrooney din prima zi în care a venit în plutonul meu. Câţiva ani buni de-acum va fi pus la adăpost.

Mosca nu fu în stare să adoarmă. Trenul se puse în mişcare şi el se duse din nou la uşă. Se sprijini de ea privind peisajul întunecat pe care-l traversau. Îşi aminti acelaşi sau aproape acelaşi peisaj trecându-i încet prin faţa ochilor în timp ce el călătorea în spatele unui camion, într-un tanc, mergea pe jos sau se târa pe pământ. Crezuse că nu va mai revedea niciodată acest pământ şi se întreba acum de ce totul luase o turnură atât de urâtă. Visase atât de mult să se ducă acasă şi acum plecase din nou. În trenul întunecat, îşi aduse aminte de prima lui noapte acasă.

Pe pancarta mare, pătrată, se putea citi: „Bine ai venit acasă, Walter”. Mosca observă pancarte asemănătoare, cu nume diferite pe ele, agăţate pe alte două uşi de apartament. Când intră, primul lucru

pe care-l văzu fu fotografia lui înainte de a pleca dincolo de ocean. Apoi maică-sa şi Gloria năpădiră pe el, iar Alf îi strânse mâna.

Se dădură toţi la o parte şi se lăsă un moment de tăcere stânjenitoare.

— Ai îmbătrânit, observă maică-sa şi râseră toţi. Nu, vreau să spun cu mai mult de trei ani.

— Nu s-a schimbat, interveni Gloria. Nu s-a schimbat deloc.

— Eroul cuceritor se întoarce, declamă Alf. Ia uitaţi-vă la toate panglicile astea. Ai făcut ceva nemaipomenit, Walter?

— Nimic deosebit, rosti Mosca. Majoritatea femeilor din W.A.C.{1} au acelaşi gen de decoraţii.

Îşi scoase tunica şi maică-sa i-o luă. Alf se duse în bucătărie şi reveni cu o tavă cu băuturi.

— Hristoase! exclamă uluit Mosca. Credeam că ţi-ai pierdut un picior.

Uitase complet că maică-sa îi scrisese despre Alf. Dar frate-său aşteptase, cu siguranţă, acest moment. Îşi suflecă cracul pantalonului.

— Drăguţ, observă Mosca. Un noroc chior, Alf.

— La naiba! îl contrazise Alf. Mi le-aş fi dorit pe amândouă întregi. Nu tu o eczemă, nu tu unghii încarnate – ştii doar cum e…

— Desigur, îl ironiză Mosca.

Atinse cu mâna umărul fratelui său şi zâmbi.

— Şi l-a pus special pentru tine, Walter, îi spuse maică-sa. De obicei, când stă acasă nu şi-l pune, deşi ştie că nu-mi place să-l văd fără el.

Alf îşi ridică paharul.

— Pentru eroul cuceritor, toastă el.

Se întoarse spre Gloria şi zâmbi.

— Pentru fata care l-a aşteptat.

— Pentru familia noastră, punctă Gloria.

— Pentru toţi copiii mei, încheie mama lui cu afecţiune.

O incluse cu privirea ei şi pe Gloria. Se uitară toţi la Mosca, aşteptând.

— Lăsaţi-mă să-l beau pe ăsta şi după aceea o să pot să mă gândesc.

Izbucniră cu toţii în râs şi-şi goliră paharele.

— Iar acum, la masă! anunţă maică-sa. Ajută-mă să aranjez masa, Alf.

Cei doi se îndreptară spre bucătărie.

Mosca se aşeză într-un fotoliu.

— O călătorie foarte, foarte lungă, zise el.

Gloria se duse până la poliţa de deasupra căminului şi luă în mâini fotografia înrămată. Cu spatele la el, spuse:

— Veneam în fiecare săptămână aici şi priveam fotografia. O ajutam pe maică-ta să pregătească cina, mâncam împreună şi stăteam aici, în această cameră, uitându-ne la poza asta şi discutând despre tine. Timp

de trei ani, în fiecare săptămână, ca şi cei care se duc regulat la cimitir, iar acum te-ai întors şi nu mai seamănă deloc cu tine.

Mosca se ridică şi se îndreptă spre Gloria. Îşi puse braţul în jurul umerilor ei şi privi şi el fotografia, întrebându-se ce îl enerva.

Râdea în hohote cu capul pe spate şi se aşezase astfel încât dungile albe şi negre, ale diviziei sale, să se vadă foarte bine. Faţa era tânără, pe ea strălucea inocenţa naivităţii. Uniforma i se potrivea de minune. Stând în căldura soarelui sudic, fusese modelul soldatului care se fotografia pentru a lăsa o amintire familiei care-l adora.

— Ce zâmbet cretin, observă Mosca.

— Să nu râzi de ea. A fost singurul lucru de care ne-am agăţat toată vremea asta. Tăcu un moment. Ah, Walter, cum mai plângeam uneori când tu nu ne scriai, de fiecare dată când auzeam zvonuri despre câte o navă cu trupe care s-a scufundat sau despre o mare bătălie. În ziua Debarcării{2}, nu ne-am dus la biserică. Mama ta a rămas pe canapea, iar eu m-am aşezat aici, lângă radio. Am stat aşa toată ziua. N-am plecat la lucru. M-am tot plimbat pe diverse posturi de radio; imediat ce se termina un buletin de ştiri, încercam să prind alt post, deşi avea să-mi spună acelaşi lucru. Mama ta a rămas încremenită, cu o batistă în mână, dar n-a plâns. În noaptea aceea am dormit aici, în camera ta, în patul tău şi am luat poza ta cu mine. Am pus-o pe toaletă şi i-am spus noapte bună, apoi am visat că n-o să te mai văd niciodată. Iar acum eşti aici, Walter Mosca, în carne şi oase, şi nu semeni deloc cu cel din poză.

Încerca să râdă, dar plângea.

Mosca se simţi nelalocul lui. O sărută blând.

— Trei ani înseamnă mult, rosti el.

Se gândi: „În ziua Debarcării eram într-un oraş englez şi mă îmbătam. Îi ofeream unei blondine, după cum pretindea ea, primul pahar cu whisky şi prima tăvăleală. Sărbătoream ziua, dar mai mult faptul că n-am participat la ea.”

Simţi dorinţa aprigă de a-i mărturisi Gloriei întregul adevăr: că nu se gândise la ele în ziua aceea şi nici la altceva, dar nu rosti decât atât:

— Nu-mi place poza… Şi, pe deasupra, când am intrat ai spus că nu m-am schimbat deloc.

— Nu e distractiv, să ştii, îl admonestă Gloria. Când ai trecut pragul uşii arătai exact aşa cum eşti în poză. Dar când m-am uitat la tine mai atent, mi s-a părut că ţi s-a schimbat întreaga fizionomie.

Maică-sa strigă din bucătărie:

— E gata!

Se duseră în sufragerie.

Pe masă erau toate mâncărurile lui favorite: friptură în sânge cu cartofi pai, salată verde şi o felie groasă de brânză. Faţa de masă era albă ca neaua. Când termină de mâncat, observă şerveţelul de lângă

farfurie, rămas neatins. Masa fusese bună, dar nu atât de bună pe cât visase el.

Alf îl interogă:

— Ei, e mare diferenţă faţă de haleala de la popotă, nu?

— Mda, recunoscu Mosca.

Scoase din buzunarul cămăşii o ţigară de foi scurtă, groasă şi negricioasă. Pe punctul de a şi-o aprinde, observă că e privit de toţi ceilalţi cu uimire.

Zâmbi şi spuse:

— Sunt băiat mare acum.

Îşi aprinse trabucul, exagerând plăcerea. Toţi patru izbucniră în râs. Dispăru ultima urmă de stinghereală datorată faptului că venise înapoi acasă atât de diferit ca înfăţişare şi maniere. Surpriza lor, apoi amuzamentul de propria lor surpriză când îşi aprinsese ţigara dărâmară bariera dintre ei. Se îndreptară către living, cele două femei îmbrăţişându-l de mijloc şi Alf ducând tava cu whisky şi bere. Femeile se aşezară lângă Mosca, pe canapea, iar Alf le dădu tuturor paharele cu băutură şi se aşeză vizavi, într-un fotoliu. Lustra din tavan arunca o lumină galbenă, blândă, peste toată încăperea. Cu tonul neutru şi pe jumătate glumeţ pe care îl folosise întreaga seară, Alf spuse:

— Iar acum va fi prezentată povestea lui Walter Mosca.

Mosca sorbi din pahar.

— Mai întâi cadourile, începu el.

Merse la rucsacul ce zăcea încă lângă uşa de la intrare, scoase din el trei cutiuţe învelite în hârtie maro şi dădu fiecăruia câte una. Cât timp ei desfăcură pachetele, mai bău un pahar.

— Hristoase! exclamă Alf. Ce dracu sunt astea?

Ridică patru cilindri enormi din argint.

Mosca râse.

— Patru din cele mai bune trabuce din lume. Făcute special pentru Hermann Göring.

Gloria îşi deschise pachetul şi icni de uimire. Într-o cutiuţă de catifea neagră se afla un inel. Cu un smarald pătrat, verde închis, înconjurat de mici diamante. Se ridică şi se agăţă de gâtul lui, după care se întoarse pentru a-i arăta bijuteria mamei lui.

Aceasta însă era fascinată de cascada de mătase vişinie care se revărsa din pachetul ei şi cădea în valuri mari pe podea. Se aplecă şi o culese de pe jos.

Era un enorm steag pătrat, iar în mijloc, pe un fond circular alb, se întindea păianjenul negru al zvasticii. Încremeniră toţi. În liniştea acestei odăi, ei văzură acum, pentru prima dată, simbolul duşmanului.

— Pe naiba, întrerupse Mosca tăcerea, n-a fost decât o poantă. De fapt, altceva trebuia să observi.

Ridică o cutiuţă de pe podea. Maică-sa o deschise. Văzând

diamantele cu reflexe alb-albăstrii dinăuntru, îşi ridică ochii şi-i mulţumi. Împături uriaşul drapel într-un mic pătrat, apoi se duse şi luă rucsacul fiului ei, spunând:

— Îl despachetez eu.

— Sunt nişte cadouri superbe, spuse Gloria. De unde le-ai luat?

Mosca zâmbi şi răspunse:

— Le-am jefuit.

Sublimase cuvântul cu o nuanţă comică, ca să-i facă să râdă.

Maică-sa se întoarse în cameră cu un teanc de fotografii în mână.

— Astea erau în bagajul tău, Walter. De ce nu ni le arăţi şi nouă?

Se instală pe canapea şi începu să le examineze, una câte una. Pe măsură ce se uita la ele, le trecea mai departe Gloriei şi lui Alf. Cât timp comentară şi puseră întrebări, Mosca îşi mai turnă un pahar. Văzu apoi cum maică-sa se albeşte la faţă, fixând una din poze. O clipă, Mosca se sperie la gândul că îi mai rămăseseră din fotografiile pornografice. Era sigur însă că le vânduse pe toate pe vas. O văzu pe maică-sa dându-i fotografia lui Alf şi se mânie pe sine însuşi pentru spaima pe care o simţise.

— Măi, măi, asta ce mai e? exclamă Alf.

Gloria se duse lângă el şi privi fotografia. Mosca observă cele trei perechi de ochi cum se întorc spre el aşteptând.

Se aplecă spre Alf şi, când văzu despre ce era vorba, se simţi uşurat. Îşi aduse aminte. Poza fusese făcută pe când călărea un tanc.

Pe fotografie se vedea faţa încrâncenată a unui neamţ cu o bazuka, zăcând sfârtecat în zăpadă. Din dreptul corpului lui izvora o dungă întunecată. Deasupra cadavrului era chiar el, Mosca, privind drept spre aparat, cu automatul aruncat neglijent peste umăr. Părea total nelalocul lui în echipamentul de iarnă. Sub tunică îi atârna, ca o fustă, pătura, în care dăduse găuri pentru cap şi braţe. Părea că stă acolo ca un vânător norocos care era gata să-şi ducă acasă prada.

Din păcate, în fotografie nu apăreau tancurile în flăcări de pe câmpie şi nici corpurile arse şi împrăştiate în bucăţi, ca nişte gunoaie pe câmpul înălbit. Neamţul ştiuse să se folosească de arma lui.

— Tovarăşul meu a făcut poza asta cu Laika împuţitului de neamţ, explică Mosca.

Se întoarse la băutura lui, dar îi văzu că mai aşteaptă.

— Prima mea victimă, explică el cu un ton de glumă.

Şi totuşi era ca şi cum ar fi spus: „Turnul Eiffel” sau „Piramidele”, referindu-se la un fundal ca oricare altul.

Maică-sa se uita la celelalte fotografii.

— Asta unde a fost făcută? întrebă.

Mosca se aşeză lângă ea şi explică:

— La Paris, în prima mea permisie.

Îşi petrecu braţul în jurul mijlocului ei.

— Şi asta?
— La Vitry.
— Şi asta?
— La Aachen.

Şi asta? Şi asta? Şi asta? Numi toate oraşele şi povesti de fiecare dată câte o mică istorioară amuzantă. Băutura îi crease o stare de bună dispoziţie, dar în acelaşi timp se gândea: „Asta a fost la Nancy, unde am aşteptat două ore pe linia frontului să fim măcelăriţi; asta a fost la Dombasle, unde l-am găsit pe neamţul ăla mort, gol, cu ouăle cât două mere. Placarda de pe uşă zicea: «Neamţ mort înăuntru». Şi nu minţea. Se întreba şi acum de ce se ostenise cineva s-o scrie, măcar şi în joacă. Iar asta a fost la Hamm, când am pus mâna pe prima puicuţă după trei luni şi am tras prima dată dintr-o ţigară cu drog. Iar asta şi asta, şi asta au fost nenumăratele oraşe în care nemţii, bărbaţi, femei şi copii, zăceau printre dărâmături informe ce emanau o duhoare pestilenţială”.

În toate, fundalul aducea cu un deşert. El, cuceritorul, stătea pe rămăşiţele pulverizate de fabrici, case, oase umane – copleşitoare ruine ce se vedeau pretutindeni ca nişte dune de nisip mişcător.

Mosca se reaşează pe canapea. Pufăi din ţigară.

— Ce-aţi zice de nişte cafea? sugeră el. O fac eu.

Se duse în bucătărie, urmat de Gloria. Aşezară împreună ceştile, tăiară prăjitura cu frişcă pe care ea o scoase din frigider şi, cât timp fierbea cafeaua pe aragaz, fata se agăţă de gâtul lui, murmurând:

— Dragule, te iubesc, te iubesc.

În living, fu rândul lor să-şi depene istorisirile. Cum Gloria n-a avut nicio întâlnire cu vreun bărbat în trei ani; cum şi-a pierdui Alf piciorul într-un accident de camion, într-o tabără din sud a armatei; în fine, cum s-a reangajat maică-sa ca funcţionară la un mare magazin universal. Avusese fiecare parte de aventurile lui, dar, slavă Domnului, războiul se terminase, familia supravieţuise întreagă, mai puţin piciorul pierdut al lui Alf, dar care, vorba acestuia, cu mijloacele moderne de transport nu mai era o problemă; iar acum erau cu toţii aici, în siguranţă, în această încăpere mică.

Inamicul era departe, zdrobit pentru totdeauna şi nu le mai dădea niciun fior de teamă. Fusese înconjurat, ocupat, iar acum se descompunea măcinat de foame şi boli, fără a mai avea măcar tăria fizică şi morală de a-i ameninţa. Când Mosca adormi pe scaun, ceilalţi, care-l iubeau cu toţii, îl admirară câteva minute în tăcere, emoţionaţi până la lacrimi, aproape nevenindu-le să creadă că el se perindase prin atât de multe locuri şi se întorsese, miraculos, acasă, la cuib, fără să fi fost atins de nimic.

Abia în a treia noapte Mosca o prinse singură pe Gloria. Cea de-a

doua noapte o petrecuseră în casa ei, unde maică-sa şi Alf detaliaseră planul nunţii lor, cu tatăl şi cu sora ei. N-o făcuseră pentru că ar fi fost băgăreţi, ci datorită bucuriei lor şi entuziasmului cu care porniseră la drum, pentru ca totul să iasă bine. Hotărâseră cu toţii ca nunta să aibă loc cât mai curând, după ce Walter avea să-şi găsească o slujbă. Mosca se conformase fără obiecţiuni acestei idei. Alf îl surprinsese. Acest frate al lui, timid altădată, devenise un bărbat echilibrat, înţelept, pe care te puteai baza şi care îşi juca perfect rolul de cap al familiei.

În acea a treia noapte, maică-sa ieşise pe afară împreună cu Alf, care îi adresase, la plecare, un zâmbet parşiv şi-i spusese:

— Uită-te la ceas căci ne întoarcem la unsprezece.

Maică-sa îl împinsese pe Alf pe uşă, afară, şi-i zisese:

— Dacă pleci cu Gloria, nu uita să încui uşa.

Mosca se amuzase de îndoiala din vocea ei, ca şi cum a-i lăsa singuri în casă contravenea bunului ei simţ.

„Doamne, Dumnezeule”, exclamă el exasperat, şi se întinse pe sofa.

Încercă să se relaxeze, dar se simţea prea tensionat, aşa că se ridică şi-şi turnă ceva de băut. Se postă în faţa ferestrei şi zâmbi, întrebându-se cum va fi. Ei doi petrecuseră câteva nopţi împreună într-o cameră de hotel înainte ca el să plece peste ocean, dar acum nu-şi mai amintea cum se simţise. Dădu drumul la radio şi se duse în bucătărie ca să se uite la ceas. Era aproape opt şi jumătate. Ticăloasa întârziase o jumătate de oră. Se întoarse la fereastră, dar era deja prea întuneric afară ca să mai distingă ceva. Se răsuci pe călcâie şi auzi un ciocănit în uşă, apoi Gloria păşi înăuntru.

— Bună, Walter, salută ea.

Mosca observă un uşor tremur în vocea ei. Gloria îşi scoase haina şi rămase într-o bluză, închisă doar cu câţiva nasturi mari, şi într-o fustă plisată.

— În sfârşit, singuri, remarcă el zâmbind.

Se întinse la loc pe canapea.

— Pune şi tu nişte băuturi, comandă el.

Gloria se aşeză lângă el pe canapea şi se aplecă să-l sărute. Mosca îşi puse mâinile pe unul din sânii ei şi se sărutară o bună bucată de timp.

— Vin băuturile, rosti ea într-un târziu şi se desprinse de lângă el.

Băură. Radioul cânta discret şi o veioză îşi arunca lumina gălbuie, dulce, peste întreaga cameră. El aprinse două ţigări şi-i dădu şi ei una. Fumară în tăcere. Când el îşi strivi mucul în scrumieră, văzu că ea nu terminase încă. Îi luă ţigara şi o stinse cu grijă.

Mosca o trase în jos pe Gloria până ce ea ajunse de-a curmezişul corpului lui. Îi desfăcu nasturii bluzei ca să-şi strecoare mâna pe sub sutien şi o sărută. Cealaltă mână se furişă, iscoditoare, pe sub fustă.

Gloria se ridică în capul oaselor şi se îndepărtă de el. Mosca fu surprins de gest şi se alarmă.

— Nu vreau să merg până la capăt, explică ea.

Cuvintele ei copilăreşti îl iritară şi se întinse, nerăbdător, după ea. Gloria se ridică de pe canapea, îndepărtându-se.

— Nu, vorbesc foarte serios, îl avertiză ea.

— Ce dracu! exclamă Mosca. În cele două săptămâni dinainte de plecarea mea a fost excelent. Ce te-a apucat acum?

— Ştiu, ştiu, îi zâmbi ea moale. Dar atunci a fost altceva. Tu plecai, iar eu te iubeam. Dacă aş face-o acum m-ai desconsidera. Nu te înfuria, Walter, să ştii că am discutat şi cu Emmy despre asta. Erai aşa de diferit când te-ai întors acasă, încât trebuia să mă sfătuiesc cu cineva. Am căzut amândouă de acord că aşa e cel mai bine.

Mosca îşi aprinse o ţigară.

— Sora ta e o proastă.

— Te rog, nu vorbi aşa, Walter. Nu fac ce vrei tu tocmai pentru că te iubesc cu adevărat.

Mosca se înecă cu o înghiţitură din băutura lui şi încercă din răsputeri să nu izbucnească în râs.

— Ascultă, dacă nu ne-am fi culcat împreună atunci, fii sigură că nu mi-aş fi amintit de tine şi nici nu ţi-aş fi scris. N-ai fi însemnat nimic pentru mine.

Văzu cum faţa ei se face roşie ca focul. Fata se îndreptă spre fotoliul din faţa lui şi se lăsă să cadă în el.

— Eu te-am iubit înainte de asta, rosti ea.

Mosca observă că buzele ei tremurau. Îi aruncă pachetul de ţigări, după care îşi goli paharul încercând să-şi facă ordine în gânduri.

Dorinţa îi dispăruse şi se simţi uşurat că se întâmplase aşa. Habar n-avea din ce motiv. Nu se îndoia că ar fi fost capabil s-o convingă sau s-o ameninţe ca să-i facă pe plac. Ştia că era suficient să spună: „Ori facem asta, ori…” ca ea să se supună. Mai ştia însă că fusese prea brutal şi că, folosindu-se de un pic de răbdare şi de ceva fineţe, seara putea să aibă un final plăcut. Cu toate astea, descoperi, surprins, că era un efort prea mare faţă de cât era el dispus să facă. Nu simţea absolut nicio dorinţă.

— E-n regulă, acceptă el. Vino-ncoace.

Ea veni ascultătoare.

— Nu eşti supărat? întrebă cu voce mică.

El o sărută şi zâmbi.

— Nu, nu mai contează, o linişti el.

Era adevărul gol-goluţ.

Gloria îşi aşeză capul pe umărul lui.

— Hai să stăm aşa în seara asta şi să vorbim. De când te-ai întors n-am avut nicio clipă prilejul să discutăm.

Mosca se sustrase propunerii ei. Se ridică şi se îndreptă spre cuier pentru a-i lua fetei haina.

— Mergem la film declară el.

— Dar vreau să stau aici protestă ea.

Mosca deveni, voit, brutal.

— Ori mergi la film, ori te întinzi pe spate.

Ea se ridică în picioare şi-l privi ţintă.

— Iar ţie nu-ţi pasă ce aleg, nu?

— Corect.

Se aştepta ca ea să-şi înşface haina din mâinile lui şi să fugă. Gloria se mulţumi însă să aştepte supusă până când el îşi aranjă părul şi-şi făcu nodul la cravată.

Plecară la film.

O lună mai târziu, la ora prânzului, când intră în apartament, Mosca îi găsi pe Alf, pe maică-sa şi pe sora Gloriei, Emmy, stând la masa din bucătărie şi bând cafea.

— Vrei şi tu o cafea? întrebă maică-sa.

— Mda, dar lasă-mă mai întâi să mă spăl un pic.

Se duse în baie, îşi dădu cu apă pe faţă şi scoase un rânjet sinistru.

În bucătărie, toţi stăteau sorbind în linişte din cafea. Emmy deschise prima ostilităţile:

— Nu te porţi bine cu Gloria. Te-a aşteptat trei ani, nu s-a dus la nicio întâlnire şi a pierdut o groază de ocazii.

— O groază de ocazii pentru ce? contraatacă Mosca. Apoi izbucni în râs. O să ne descurcăm noi, numai că e nevoie de ceva timp.

— Aveai întâlnire cu ea aseară, dar n-ai apărut, continuă Emmy. Abia acum vii acasă. Nu-i bine ce faci.

Maică-sa văzu că el e pe punctul de a se înfuria şi interveni împăciuitoare.

— Gloria te-a aşteptat aici până la ora două noaptea; ai fi putut să dai un telefon.

— Ştim cu toţii ce faci tu, spuse din nou Emmy. O părăseşti pe fata care te-a aşteptat trei ani pentru a ieşi cu o târfă de prin vecini, una care a făcut trei avorturi şi numai Dumnezeu ştie ce-a mai făcut.

Mosca dădu indiferent din umeri.

— Nu pot să mă întâlnesc cu soră-ta în fiecare seară.

— Nuuu, eşti prea important pentru aşa ceva.

El descoperi cu surprindere că ea chiar îl ura.

— A fost ideea tuturor să aşteptăm până când o să capăt o slujbă stabilă, îi aminti Mosca.

— Nu ştiam cât de porc o să fii, replică ea. Dacă nu vrei să te însori, spune-i-o Gloriei. Nu-ţi face griji, poate oricând să găsească pe altcineva.

Alf se hotărî să spună şi el ceva:

— Asta e o prostie. Sigur că Walter vrea să se însoare cu ea. Să

privim altfel lucrurile. E clar că el găseşte situaţia un pic mai ciudată, dar va trece peste asta. Treaba noastră e să-l ajutăm.

Emmy zise cu sarcasm:

— Dacă Gloria s-ar culca cu el, totul ar fi perfect. Chestia asta te-ar aranja, Walter, nu?

— Spui tâmpenii, o întrerupse Alf. Hai să ne ocupăm un pic de problema principală. Eşti furioasă pentru că Walter are o legătură şi nu se deranjează cel puţin să o ascundă. Bine… Gloria e prea nebună după Walter ca să renunţe la el. Cred că cel mai bun lucru ar fi să fixăm o dată pentru căsătorie.

— Şi soră-mea să meargă la lucru în timp ce el tăvăleşte toate târfuliţele, aşa cum a făcut în Germania?

Mosca se uită la maică-sa cu o privire de gheaţă. Ea nu-i putu susţine privirea. Se lăsă un moment de tăcere.

— Da, recunoscu Emmy, maică-ta i-a povestit Gloriei despre scrisorile pe care le primeşti de la tipa aia din Germania. Ar trebui să-ţi fie ruşine, Walter, zău că ar trebui să-ţi fie!

— Scrisorile alea nu înseamnă nimic, rosti Mosca.

Ceilalţi părură uşuraţi.

— O să-şi ia o slujbă, interveni maică-sa, şi o să locuiască împreună aici până ce îşi vor găsi un apartament al lor.

Mosca luă o înghiţitură de cafea. O clipă fusese mânios, dar acum era nerăbdător să iasă din camera asta, să plece de lângă ei. Toată porcăria asta mersese prea departe.

— Dar va trebui să nu se mai afişeze cu putoriştile alea, avertiză Emmy.

— Mai e un mic amănunt. Nu sunt pregătit să fixez o dată.

Îl priviră toţi cu surprindere.

— Nu sunt sigur că vreau să mă căsătoresc, adăugă el cu un rictus.

— Ce? izbucni Emmy. Ce?

Era atât de furioasă că nu mai putea să scoată o vorbă.

— Şi nu-mi mai ţine predică cu împuţiţii ăştia de trei ani, continuă el. Ce dracu înseamnă pentru mine faptul că nu s-a regulat trei ani? Crezi că de asta n-am dormit eu noaptea? Ce dracu, crezi că i-a devenit chestia aia de aur pentru că nu şi-a folosit-o? Am avut alte griji pe cap.

— Walter, te rog, se alarmă maică-sa.

— Rahat! exclamă el.

Maică-sa se ridică de la masă şi se duse până la plită. Ştia că ea începuse să plângă. Se ridicară brusc cu toţii. Sprijinindu-se cu greu de masă, Alf strigă dispreţuitor:

— Bine, Walter, atunci să isprăvim cu măgăria asta!

— Eu cred că ai fost cocoloşit prea mult de când te-ai întors acasă, spuse şi Emmy.

Nu-i rămăsese nimic de spus decât să le comunice exact ce simţea:

— Pupaţi-mă-n dos!

Îi incluse pe toţi în privirea lui, deşi i se adresase de fapt lui Emmy. Se sculă şi el să plece, însă Alf se postă în faţa lui şi-i aruncă mânios:

— Ai mers prea departe, dobitocule! Cere-ţi scuze! Mă auzi? Cere-ţi scuze imediat!

Mosca îl împinse la o parte din drum şi văzu prea târziu că piciorul de lemn nu era montat. Frate-său se împiedică şi căzu, izbindu-se cu capul de podea. Amândouă femeile ţipară. Mosca îngenunche rapid ca să-l ridice.

— Eşti OK? întrebă el îngrijorat.

Alf dădu afirmativ din cap, dar rămase cu faţa ascunsă în palme, aşezat în fund pe duşumea. Mosca ieşi din casă. Avea să-şi aducă mereu aminte de maică-sa stând lângă plită, plângând şi frângându-şi mâinile.

Când intră pentru ultima oară în apartament, Mosca o găsi pe maică-sa aşteptându-l – nu ieşise din casă toată ziua.

— Te-a sunat Gloria, îl anunţă.

El dădu din cap în semn că a auzit.

— Împachetezi acum? întrebă ea timidă.

— Mda.

— Vrei să te ajut?

— Nu.

Se duse până în dormitorul lui şi scoase cele două geamantane noi pe care le cumpărase. Îşi înfundă o ţigară în colţul gurii, scotoci prin buzunare după un chibrit şi se îndreptă spre bucătărie pentru a lua unul.

Maică-sa stătea încă pe scaun. O batistă îi acoperea faţa şi se auzea cum suspină încetişor.

El îşi luă cutia de chibrituri şi dădu să iasă din bucătărie.

— De ce mă tratezi aşa? se tângui maică-sa. Ce ţi-am făcut?

Nu simţea niciun pic de milă, lacrimile ei nu-l emoţionau, dar nu voia ca ea să facă o criză de isterie. Încercă să vorbească cât mai calm ca să nu-şi trădeze prin voce iritarea.

— Nu mi-ai făcut nimic. Pur şi simplu plec, fără a avea vreo legătură cu tine.

— De ce îmi vorbeşti mereu de parcă aş fi o străină?

Cuvintele ei îi atinseră o coardă sensibilă, dar nu fu capabil de niciun gest de afecţiune.

— Sunt cam nervos, recunoscu el. Dacă nu ai treabă, ajută-mă la împachetat.

Se îndreptă şi ea spre dormitor, unde începu să-i împăturească hainele cu grijă înainte ca el să le aranjeze în geamantane.

— Ai nevoie de ţigări?

— Nu, o să-mi iau pe vapor.

— Mă duc până jos să-ţi aduc câteva. Nu poţi să ştii niciodată…

— Nu costă decât câteva centime pe vapor, o opri el.

Nu voia nimic de la ea.

— Nu strică niciodată să ai nişte ţigări în plus, se încăpăţână ea şi plecă.

Mosca se aşeză pe pat şi se uită la portretul Gloriei ce atârna pe perete. Nu simţi nimic. Pur şi simplu, treaba nu mersese. Se gândi la răbdarea lor şi îşi dădu seama cât de multe încercări făcuseră ei şi cât de puţin se străduise el. Căută să-şi imagineze ce i-ar putea spune maică-sii ca să-i demonstreze că nu-i putea fi de niciun ajutor şi că acţiunile lui îşi aveau rădăcinile în ceva pe care nici el, nici ea nu-l puteau controla.

Telefonul din living începu să sune şi el se duse să răspundă. La capătul firului era Gloria, cu o voce impersonală, dar prietenoasă.

— Am auzit că pleci mâine. Ne vedem diseară să-mi iau rămas bun sau să ţi-o spun acum, la telefon?

— Fă cum crezi, dar eu trebuie s-o iau din loc pe la nouă.

— Ajung înainte. Nu-ţi face griji, vin doar să-ţi spun la revedere.

Ştia că era adevărat. Nu-i mai păsa de el, nu mai era el cel pe care-l iubea. Dorea să-şi ia la revedere dintr-o prietenie care aducea mai mult a curiozitate.

Când maică-sa se întoarse, el se răzgândise.

— Plec acum, mamă. A sunat Gloria. Vine pe aici diseară, dar eu nu vreau s-o văd.

— Adică pleci chiar acum?

— Da.

— Dar ai fi putut măcar să-ţi petreci ultima seară acasă. Curând vine şi Alf. Ai putea să aştepţi ca să-ţi iei rămas bun de la el.

— Adio, mamă.

Se aplecă şi o sărută pe obraz.

— Stai! îl opri ea. Ţi-ai uitat rucsacul.

Aşa cum procedase de atâtea ori înainte, când el se ducea să joace baschet, şi, mai târziu, când plecase la armată, ea luă micul rucsac albastru şi începu să-l umple cu lucruri de care el avea nevoie. De data asta însă, în locul şorturilor din satin, al apărătoarelor din piele pentru genunchi şi al bascheţilor, ea puse înăuntru trusa de bărbierit, un schimb de lenjerie, un prosop şi săpun. După ce termină, luă o bucată de sfoară dintr-un sertar al scrinului şi legă rucsacul de mânerul unui geamantan.

— Of, se văită ea, nu ştiu ce o să spună lumea. Or să creadă toţi că a fost vina mea că te-am făcut nefericit. Cel puţin, după cum ai tratat-o pe Gloria, ai putea măcar s-o vezi diseară, şi să-i spui adio, s-o vezi şi

să fii drăguţ cu ea, ca să nu se simtă atât de îngrozitor.

— E o lume dură pentru toţi, replică Mosca.

O sărută încă o dată, dar ea se agăţă de braţul lui înainte de a putea face un pas.

— Te întorci în Germania din cauza fetei ăleia?

Mosca îşi dădu seama că, dacă ar fi spus „da”, vanitatea maică-sii ar fi fost satisfăcută, ştiind că nu din cauza ei pleacă. Dar nu putea minţi.

— Nu cred, răspunse el. Probabil că are de acum pe altcineva.

Fu surprins că propriile sale cuvinte, rostite tare, cu toată sinceritatea, sunau fals, ca şi cum adevărul lor nu era decât o minciună spusă ca s-o rănească pe maică-sa.

Ea îl sărută şi-i dădu drumul. Când ajunse în stradă, Mosca îşi ridică privirea şi o văzu în spatele ferestrei închise, ţinând lângă faţă batista ei albă. Îşi lăsă valizele pe trotuar şi îi făcu semn cu mâna, dar ea nu mai era acolo. Se temu că va coborî pentru a face o scenă lacrimogenă în stradă, aşa că luă valizele şi se îndreptă grăbit spre şoseaua principală în căutarea unui taxi.

Maică-sa se aşezase pe canapea, plângând de ruşine, de necaz şi de umilinţă. Undeva, în adâncul ei, simţea că supărarea i-ar fi fost, probabil, mai mare dacă fiul ei ar fi murit pe vreo plajă necunoscută şi ar fi fost îngropat într-un pământ străin, având la cap o cruce albă, printre alte mii de cruci identice. Cel puţin însă n-ar mai fi existat ruşinea, iar ea s-ar fi resemnat până la urmă şi ar fi fost chiar, într-o anumită măsură, mândră.

N-ar mai fi existat această amărăciune chinuitoare, acest sentiment că el plecase pentru totdeauna şi că ea nu mai putea, dacă el ar fi murit, să plângă la capul lui, să-l îngroape şi să-i ducă flori la mormânt.

În trenul care-l ducea înapoi către ţara inamicului, moţăind pe picioare, Mosca se legăna în ritmul mişcărilor vagonului. Se târî, somnoros, până la bancheta sa şi se întinse. Stând aşa, auzi însă gemetele rănitului, îi auzi clănţănitul dinţilor prin care protesta parcă împotriva furiei nebune a lumii. Mosca se ridică şi se îndreptă spre grupul de soldaţi. Cei mai mulţi dormeau. Nu mai exista decât un vag halo de lumină dat de pâlpâitul a trei lumânări grupate laolaltă. Ghemuit pe o banchetă, Mulrooney sforăia, iar lângă el doi soldaţi, cu carabinele puse alături, jucau rummy şi se înfruptau dintr-o sticluţă.

Cu voce joasă, Mosca întrebă:

— Poate vreunul dintre voi să-mi împrumute o pătură? Tipului ăluia îi e frig.

Unul dintre soldaţi îi aruncă o pătură.

— Mulţumesc, rosti Mosca.

Soldatul dădu din umeri şi zise cu indiferenţă:

— Oricum, trebuia să stau treaz şi să-l păzesc pe labagiul ăsta.

Mosca îl privi pe Mulrooney. Faţa îi era golită de orice expresie. Încet, ochii i se deschiseră şi se uită la Mosca cu o privire tâmpă. Înainte de a închide din nou ochii, Mosca avu senzaţia că recunoaşte boala individului şi-l compătimi în sinea lui: „Eşti un amărât de prost”.

O luă spre celălalt capăt al vagonului, aruncă pătura peste domnul Gerald şi se întinse la loc pe banchetă. De data asta adormi rapid şi uşor. Dormi fără vise până când trenul ajunse la Frankfurt şi cineva îl scutură ca să-l trezească.

Capitolul 2

Soarele matinal de iunie lumina fiecare colţişor al gării fără acoperiş, transformând-o într-o vastă arenă deschisă. Mosca se dădu jos din tren şi trase până în fundul plămânilor aerul de primăvară ce începuse să miroasă a praf şi acru adus dinspre dărâmăturile şi ruinele oraşului din spate. Văzu, de-a lungul trenului, grupuri de recruţi care se aşezau, ordonat, în plutoane. Se îndreptă, alături de ceilalţi civili, spre autobuzul care îi aştepta.

Se deplasau prin mulţime ca nişte învingători, aşa cum, pe vremuri, bogaţii treceau printre săraci fără a se uita nici în dreapta, nici în stânga, pentru că ştiau că în faţa lor se va deschide o cărare. Cu corpuri şi feţe cadaverice, cu haine zdrenţuite, învinşii păreau a fi doar o masă informă de bărbaţi şi femei, obişnuiţi să trăiască în locuinţe mizere, să mănânce la cantinele de ajutor şi să facă loc supuşi, ascultători, uitându-se cu invidie la americanii bine îmbrăcaţi şi bine hrăniţi.

La ieşirea din gară îi întâmpină o piaţă largă. Peste drum se afla Clubul Crucii Roşii. Pe treptele lui se întinseseră câţiva soldaţi în haine kaki. Piaţa era străjuită de hoteluri reconstruite ce adăposteau trupele de ocupaţie şi administraţia. Între ele se mişcau diverse vehicule, iar taxiurile şi autobuzele militare umpleau bulevardele largi. Chiar dacă era foarte devreme, pe băncile din jurul gării se odihneau soldaţi, fiecare având lângă el o *Fräulein,* cu inevitabila ei gentuţă. Aşa fusese mereu, nimic nu se schimbase. Soldaţii făceau o pauză între două trenuri, scurtă precum întâlnirea dintre soţiile aflate în suburbiile oraşelor şi soţii lor navetişti. Agăţau câte o puicuţă şi îi făceau propuneri directe, într-un mod mai mult sau mai puţin brutal. Asta era totdeauna dilema: să petreci o noapte într-o gară murdară şi friguroasă, dormind pe o bancă tare în aşteptarea trenului de a doua zi, sau să iei o cină bună, cu băutură şi ţigări, după care să te vâri într-un aşternut încălzit de cineva. Îţi ofereai şi ţie şi-i ofereai şi ei câteva clipe de plăcere sau, în cel mai rău caz, câteva momente de plictiseală. De obicei, alegeau toţi varianta a doua.

Peste tot pe străzile ce înconjurau piaţa se aflau escroci, traficanţi de piaţă neagră şi copii care aţineau drumul soldaţilor americani ce ieşeau din clădiri cu cutii pline de bomboane, ţigări, săpunuri, uitându-se peste tot cu ochii în patru, la fel de prevăzători ca vechii prospectori care îşi cărau sacii cu praf de aur.

În timp ce aştepta autobuzul, Mosca simţi o mână pe umăr. Se întoarse şi văzu un cap întunecat şi osos, cu o bonetă a Wehrmachtului, devenită în aceste zile şapca standard a nemţilor.

Cu voce joasă şi repezită, tânărul i se adresă:

— Ai dolari americani?

Mosca clătină negativ din cap, se întoarse, dar simţi din nou mâna pe umăr.

— Ţigări?

Mosca dădu să urce în autobuz. Mâna îl strânse cu putere.

— Ai ceva, orice, de vânzare?

Mosca rosti, scurt, în germană:

— Ia-ţi imediat mâinile de pe mine.

Omul făcu un pas înapoi, uluit, după care în ochi îi apăru o expresie de mândrie dispreţuitoare şi de ură. Mosca se urcă în autobuz şi se aşeză. Îl văzu pe neamţ uitându-se la el prin fereastră, privind lacom la costumul său gri de gabardină, la cămaşa lui albă imaculată, la culorile vii ale cravatei. Simţind sfidarea din căutătura lui, îşi dori o clipă să fi fost din nou îmbrăcat în zdrenţele kaki ale uniformei.

Autobuzul se îndepărtă încet de gară şi apucă pe unul din numeroasele bulevarde, ducându-i pe călători într-o altă lume. În afara acelei pieţe centrale, care exista acolo ca o fortăreaţă în mijlocul sălbăticiei, ruinele se întindeau oriîncotro îţi îndreptai privirea. Rămăseseră în picioare numai câteva rămăşiţe de clădiri: o bucată de zid, o uşă ce se căsca spre un spaţiu deschis, un schelet de oţel ce se înălţa spre cer având agăţate de el, ca nişte bucăţi de carne, fragmente de cărămizi, mortar şi sticlă.

La periferia Frankfurtului, majoritatea civililor coborâră. Autobuzul îşi continua călătoria, cu Mosca şi o mână de ofiţeri înăuntru, până la aeroportul din Wiesbaden. În afară de domnul Gerald, Mosca era singurul civil care primise o repartizare precisă încă din State. Ceilalţi trebuiau să aştepte instrucţiuni la Frankfurt.

După verificarea documentelor la aeroport, trebui să aştepte până după prânz avionul de Bremen. Când acesta părăsi pista aerodromului n-avu deloc senzaţia că se înălţase de la sol, nu simţi că avionul ar fi putut trece dincolo de marginea continentului şi nici că s-ar fi putut prăbuşi. Văzu cum pământul se înclină oblic ca şi cum s-ar fi transformat în faţa ochilor lui într-un zid verde şi maro, apoi, când avionul luă înălţime, solul îi apăru ca o vale adâncă şi nesfârşită. Curând, vraja se destrămă şi se trezi că priveşte în jos, ca de la un balcon, către terenurile plate, cadrilate ca o faţă de masă.

Acum, că era atât de aproape de destinaţie, iar înapoierea sa era pe punctul de a se realiza, se gândi la cele câteva luni petrecute acasă şi se simţi, pe undeva, vinovat faţă de răbdarea pe care i-o arătase familia. N-avea însă nicio dorinţă de a-i revedea. Privind cerul limpede şi nemărginit prin fereastra avionului suspendat în neant, îşi dădu seama că adevărul pe care i-l spusese mamei sale fusese o minciună. Se întorcea, de fapt, datorită acelei fete din Germania, dar o

făcea fără speranţa de a o găsi, fără a se aştepta că-şi vor reface viaţa împreună, după aceste luni de despărţire, ci pentru că oricum trebuia să se întoarcă pe acest bătrân continent. Nu mai spera ca ea să-l aştepte. Lumea în care o părăsise era o junglă deasă, în care o lăsase dezarmată, fără mijloace de subzistenţă, fără putinţa de a se apăra în faţa atacului animalelor sălbatice. Gândul îi dădu o senzaţie de greaţă, şi otrava ruşinii şi amărăciunea puseră stăpânire pe el. Îi văzu limpede corpul, faţa, culoarea părului. Se gândi intens la ea şi pentru prima oară în lunile de când plecase de lângă ea îi apăru în gând numele ei, concret şi clar, ca şi cum l-ar fi rostit cu voce tare.

Sediul poliţiei sărise în aer puţin înainte de ora prânzului acelei zile fierbinţi din vara anului trecut. În jeepul său, pe Hoch Allee, Mosca simţise cum se cutremură pământul. Ofiţerul pe care îl aştepta, un tânăr locotenent venit de curând din State, apăruse câteva minute mai târziu. Se îndreptaseră împreună către cartierul general al Guvernământului Militar de pe Contrescarpe. Cineva strigase ştirea în gura mare, aşa că plecaseră spre sediul poliţiei. Poliţia militară înconjurase deja zona. Jeepurile şi căştile ei albe blocaseră toate străzile ce duceau spre piaţă. Ofiţerul care-l însoţea pe Mosca îşi prezentase legitimaţia şi fuseseră lăsaţi să treacă.

Clădirea masivă, de un verde închis, se înălţa la capătul lui Am Wald Strasse. Era un imobil mare, pătrat, cu o curte interioară pentru parcarea vehiculelor. Pe intrarea principală mai ieşea încă un şuvoi de civili germani cu feţele şi îmbrăcămintea acoperite cu praf. Câteva femei ţipau isteric din cauza şocului. Mulţimea era împinsă în afara clădirii, dar aceasta părea tăcută şi neatinsă.

Mosca îl urmase pe locotenent către una din intrările laterale. Era o arcadă astupată aproape până sus de moloz. Se strecuraseră, târându-se, până în curtea interioară. Aceasta era umplută acum de un munte de dărâmături. Se vedeau în stradă trecând acoperişurile unor vehicule, jeepuri şi camioane, precum catargele navelor scufundate în ape puţin adânci. Pe înălţimea primelor trei etaje pereţii fuseseră spulberaţi de explozie, lăsând descoperită priveliştea birourilor, scaunelor şi a ceasurilor de perete din spatele lor.

Mosca auzi un sunet pe care nu-l mai auzise înainte, un sunet ce devenise obişnuit în marile oraşe ale acestui continent. I se păru o clipă că venea de pretutindeni. Era un ţipăt animalic, monoton, jos şi constant, fără nimic omenesc. Îl localiză. Pe jumătate mergând, pe jumătate târându-se peste dărâmături, îşi croi drum către partea dreaptă a curţii. Văzu un gât roşu şi gras încadrat de gulerul verde al uniformei germane de poliţie. Capul şi gâtul aveau rigiditatea morţii. Ţipătul venea de dedesubtul cadavrului. Mosca şi locotenentul încercară să dea la o parte cărămizile, dar molozul începu să alunece

în jos, peste mort. Ofiţerul se târî înapoi, prin arcadă, după ajutor.

Pătrunzând prin numeroasele arcade sau coborând de pe zidurile dărâmate, salvatorii începură să umple curtea. Erau medici militari de pe la spitalele de campanie, îmbrăcaţi încă în halate rozalii; soldaţi; brancardieri nemţi şi muncitori veniţi să dezgroape cadavrele. Mosca se târî înapoi prin arcada pe sub care intrase.

În stradă aerul era curat. Ambulanţele formau un şir lung, iar de cealaltă parte stăteau, gata de intervenţie, maşinile de pompieri. Muncitorii începuseră să degajeze intrările spre curte, încărcând molozul în camioane. Pe trotuarul de vizavi se pusese o masă pe post de centru de comandă. Mosca îşi văzu colonelul stând acolo şi aşteptând, răbdător, cu un grup de ofiţeri inferiori în jurul lui. Observă amuzat că îşi puseseră toţi căştile de oţel. Unul dintre ofiţeri îi făcu semn.

— Du-te sus şi păzeşte biroul nostru de informaţii secrete, spuse el, dându-i lui Mosca centura cu pistolul lui.

— Dacă se mai produce vreo explozie, ieşi de acolo cât poţi de iute.

Mosca intră în imobil prin uşa principală. Scara era plină cu bucăţi de tencuială. Urcă încet şi cu atenţie. O luă de-a lungul coridorului cu un ochi la tavan şi cu grijă să nu treacă pe sub locurile în care era desprins.

Biroul se afla la jumătatea coridorului. Deschise uşa şi văzu că nu mai exista decât jumătate din încăpere, cealaltă se afla, sub formă de moloz, în curte. Nu-i mai rămăsese nimic de păzit în afară de un seif cu dosare. Avea, în schimb, o minunată perspectivă asupra spectacolului care se desfăşura jos.

Se instală confortabil pe un scaun, scoase o ţigară din buzunar şi şi-o aprinse. Atinse ceva cu piciorul pe podea. Se uită în jos şi descoperi, surprins, două sticle cu bere răsturnate. Luă una din ele; era acoperită cu moloz şi bucăţele de cărămidă. Deschise sticla în broasca uşii şi se reaşeză.

Jos, în curte, peisajul era static şi, în aerul încărcat de praf, îi apărea aproape ca prin vis. Alături de cadavrul descoperit de el, muncitorii nemţi îndepărtau, cu grijă, cu mişcări încete, cărămizile. Deasupra lor, se contura în ceaţă silueta unui ofiţer american, nemişcat, răbdător, cu pantalonii roz şi cu bluza verde înălbite de praf. Lângă el se afla un sergent care ţinea în mâini, în faţa lui, un recipient circular cu plasmă sanguină. Imaginea era multiplicată în toată curtea, ca într-un imprimeu. Praful de ciment pulverizat plutea peste ei în aerul luminos, apoi se aşeza uşurel pentru a se odihni pe părul şi pe îmbrăcămintea lor, albindu-le.

Mosca îşi bău berea şi îşi fumă ţigara. Auzi pe cineva împiedicându-se pe coridor şi ieşi să vadă ce se întâmplă.

La capătul culoarului lung, care se sfârşea şi dispărea acolo unde

podeaua şi tavanul ajunseseră să se atingă, ieşea la lumină, din măruntaiele întunecate ale clădirii, un mic grup de bărbaţi şi femei. Trecură pe lângă el fără să-l vadă, orbiţi şi ameţiţi de spaimă. Ultima din şir era o fată subţire, îmbrăcată cu pantaloni kaki şi o bluză de lână. Se împiedicase şi căzuse – şi, pentru că nimeni nu se întorsese s-o ajute, Mosca se grăbi spre ea şi o ridică în picioare. Probabil că ar fi continuat să meargă mecanic, dar el întinse mâna în care ţinea sticla de bere şi o opri.

Îşi ridică privirea spre el şi Mosca văzu că faţa şi gâtul ei erau de un alb cadaveric, iar ochii – dilataţi din cauza şocului. Ea spuse, rugătoare, în germană:

— Vă rog, lăsaţi-mă să plec, vă rog.

Mosca îşi lăsă braţul să cadă. Femeia îşi continuă drumul. După numai câţiva paşi însă, se prăbuşi lângă perete.

Mosca se aplecă deasupra ei şi-i văzu ochii deschişi. Nu găsi altceva mai bun de făcut decât să-i pună sticla de bere la gură, dar ea o respinse.

— Nu, refuză ea în germană. Sunt numai prea speriată ca să mai pot merge.

Mosca desluşi în vocea ei o abia perceptibilă nuanţă de ruşine. Aprinse o ţigară şi i-o înfipse între buze, apoi îi ridică în braţe corpul subţire şi o purtă aşa până la un scaun din apropiere.

Deschise şi cealaltă sticlă de bere. De data asta, ea sorbi câteva înghiţituri. Sub ei, spectacolul se animase. Medicii stăteau aplecaţi şi mâinile lor lucrau febril; lângă ei, oamenii care ţineau recipientele cu plasmă îngenuncheaseră pe dărâmături. Brancardierii îşi croiseră, încet, drum printre ruine, cărând cadavre zdrobite şi acoperite de praf spre ieşirile de sub arcade.

Fata se ridică în picioare.

— Pot să merg acum.

Dădu să iasă, dar Mosca îi blocă uşa.

În germana lui stângace, spuse:

— Aşteaptă-mă afară.

Ea clătină din cap.

— Ai nevoie de o băutură, continuă el. De un şnaps, un şnaps adevărat, cald.

Fata negă din nou.

— Nu mă gândesc la prostii, spuse el în engleză. Sunt cinstit, jur.

Şi ca s-o dovedească îşi duse, cu un gest glumeţ, sticla de bere la piept. Ea zâmbi şi trecu pe lângă el. Mosca îi privi silueta subţire cum se îndreaptă încet, dar ferm, de-a lungul coridorului, către scara acoperită de moloz.

Aşa începuse totul; cu morţii, învingători şi învinşi alături, căraţi pe tărgi jos, în curte, cu praful de cărămidă aşezându-li-se pe pleoape şi

cu mila şi ciudata tandreţe pe care el, Mosca, le simţise pentru trupul fragil şi faţa ei delicată. Noaptea, în camera lui, ascultaseră un radio mic, lichidaseră o sticlă de lichior de mentă, iar când ea încercase să plece, el o ţinuse acolo sub un pretext sau altul, până la ora interzicerii circulaţiei, când fusese nevoită să rămână. Nu-l lăsase toată seara s-o sărute.

S-a dezbrăcat singură sub cuvertură. După ce şi-a fumat ultima ţigară şi a sorbit ultima înghiţitură de lichior, el a venit lângă dânsa. În pat, ea i s-a dăruit cu o intensitate a pasiunii care l-a surprins şi l-a încântat. Câteva luni mai târziu, ea i-a mărturisit că nu mai fusese cu un bărbat de aproape un an. El râsese şi ea conchisese, cu un zâmbet trist:

— Dacă un bărbat mărturiseşte aşa ceva, toată lumea îl compătimeşte; dacă o face o femeie, toţi râd de ea.

El o înţelesese însă, în acea primă noapte, şi a mai înţeles şi altceva. Anume că ei îi fusese frică de el, marele inamic, dar că muzica dulce a radioului, lichiorul, preţioasele şi calmantele ţigări, sandvişurile savuroase cumpărate de el de la popotă… toate aceste lucruri de lux de care ea nu se mai bucurase de atâta vreme se combinaseră cu dorinţa ei sexuală şi atunci acceptase jocul, întârziind până când îşi dăduseră amândoi seama că e prea târziu ca ea să mai plece. Totul fusese mai presus de voinţa lor, dar asta nu le împiedicase plăcerea, pentru că fizic se potriveau, aşa că noaptea aceea devenise un lung tunel al plăcerii. A doua zi, în dimineaţa ceţoasă, înainte de ivirea zorilor, pe când ea mai dormea încă, el îşi aprinsese o ţigară şi-şi zisese: „N-am voie să-mi pierd controlul”, gândindu-se cu milă, dragoste şi ruşine la faptul că dorise să-i pedepsească corpul fragil şi întâlnise o putere neaşteptată.

Hella s-a deşteptat mai târziu, înspăimântată. O clipă nu şi-a amintit unde se afla, apoi se simţi ruşinată că se predase aşa de uşor şi de neglijent, mai ales că el era un inamic. Picioarele ei însă, împletite cu cele ale lui Mosca în patul îngust, îi dădură în întregul corp o senzaţie de caldă senzualitate. Se ridică într-un cot ca să-i privească faţa şi-şi dădu seama, stânjenită, că nu reţinuse clar figura lui, că nu ştia exact cum arată.

Gura inamicului era subţire, de-a dreptul ascetică. Faţa îi era ascuţită şi puternică. Somnul n-o relaxa deloc. Avea un fel de a dormi cu corpul rigid, atât de tăcut, de-abia respirând, încât ea se întrebă dacă nu cumva trişa, urmărind-o cum îl studiază.

Hella se dădu jos din pat cât putu de discret şi se îmbrăcă, îi era foame. Văzu ţigările lui pe masă, luă una şi o aprinse. Avea un gust excelent. Privi pe fereastră şi, neauzind niciun zgomot pe stradă, îşi dădu seama că era foarte devreme. Ar fi vrut să plece, dar spera ca el

să mai aibă prin cameră un rest de mâncare pe care să i-l ofere când se va trezi, dacă se va trezi. Se gândi cu amărăciune, dar şi cu plăcere, că-şi câştigase cinstit acel blid cu linte.

Se uită înapoi spre pat şi fu uluită să descopere că ochii americanului erau deschişi şi o studiau în tăcere. Se ridică brusc în picioare, simţindu-se în mod ridicol sfioasă, şi îşi întinse mâna ca să-si ia rămas bun. El râse, se întinse după ea şi o trase spre pat. Îi vorbi, ironic, în engleză:

— Suntem prieteni prea buni pentru aşa ceva.

Ea nu înţelese, dar simţi instinctiv că el se distra pe seama ei, aşa că se supără. Spuse în germană:

— Trebuie să plec.

Nu-i dădu drumul mâinii.

— Ţigară, porunci Mosca.

Îi aprinse una. El se ridică în capul oaselor ca să o fumeze. Pătura căzuse de pe el şi ea îi văzu cicatricea albă ce pleca de la pubis şi i se oprea pe piept. Îl întrebă în germană:

— Războiul?

El râse şi arătă cu degetul spre ea, exclamând:

— Tu.

O clipă, Hella crezu că o acuză direct, aşa că îşi întoarse faţa ca să n-o mai poată vedea.

El îşi încercă germana stâlcită:

— Ţi-e foame?

Ea încuviinţă. Atunci, el sări, gol, din pat. Cu o sfiiciune care i se păru lui Mosca foarte amuzantă, ea se feri să-l privească, cât timp se îmbrăcă.

Gata de plecare, o sărută cu gingăşie şi-i spuse în germană:

— Întoarce-te în pat.

Hella nu dădu niciun semn c-ar fi înţeles, dar Mosca ştia că pricepuse; numai că, din cine ştie ce motiv, nu avea de gând să i se supună. Ridică din umeri şi plecă, alergând pe scări. Urcă în maşină şi se îndreptă spre popotă, de unde luă un bidonaş cu cafea şi câteva sandvişuri cu omletă. Când se întoarse în cameră, o găsise lângă fereastră, îmbrăcată. Îi dădu pachetul cu mâncare şi băură cafeaua. Ea îi întinse un sandviş, dar el clătină negativ din cap. Observă amuzat că, după o scurtă ezitare, ea nu i-l mai oferi a doua oară.

— Vii şi diseară? întrebă Mosca în germană.

Ea făcu semn că nu. Se uitară unul la celălalt. Pe faţa lui nu se vedea nicio urmă de emoţie. Ea simţi că întrebarea nu se va mai repeta, că el era gata să şi-o şteargă din minte şi din suflet, să uite cu totul noaptea petrecută împreună. Pentru că-i zgândărise vanitatea şi pentru că el se dovedise un amant atent, ea spuse zâmbind:

— Mâine.

Luă o ultimă gură de cafea, se aplecă să-l sărute şi ieşi.

Îi povestise mai târziu tot ce simţise atunci. Să fi trecut trei, patru luni? Fusese o lungă perioadă de mulţumire, tihnă, plăcere fizică şi confort. Şi într-o zi, când întră în casă, o găsi în postura clasică a soţiei, luptându-se cu o grămadă imensă şi încâlcită de ciorapi.

— Ah, rosti el în germană, iată şi buna noastră *Hausfrau*.

Hella zâmbi timid şi-l privi ca şi cum ar fi încercat să-i pătrundă gândurile, să-şi dea seama ce impresie îi făcuse. Acesta a fost începutul campaniei ei pentru a-l determina să-şi dorească să rămână lângă ea, să rămână în ţara inamicului împreună cu dânsa, care era şi ea un inamic. Deşi el îi înţelesese manevra, nu s-a simţit agresat.

Urmă, mai târziu, bine cunoscutul asalt frontal, dat cu arma mortală a graviditătii, dar el nu simţi nici milă şi nici dispreţ, ci numai iritare.

— Descotoroseşte-te de el, o povăţui Mosca. Mergem la un doctor bun.

— Nu. Vreau să-l las.

Mosca ridică din umeri.

— Eu mă duc acasă şi nimic nu mă poate opri.

— Bine.

N-a făcut nicio scenă şi nu l-a implorat să rămână. I s-a devotat în continuare, din tot sufletul, până când, într-o zi, el nu se putu abţine să nu promită, deşi era conştient că spune o minciună:

— O să mă întorc.

Ea l-a privit intens, ştiind că el minţea, iar el văzu că ea îşi dăduse seama de asta. Asta a fost greşeala şi începutul tuturor celor ce au urmat. După aceea, el a continuat să repete minciuna, uneori cu o fervoare fanatică, astfel încât, în final, ajunseseră amândoi s-o creadă. În ce o privea, ea credea în această minciună cu acea încăpăţânare înnăscută, care îi era caracteristică.

În ultima zi, el intră în camera lui şi văzu că ea îi pregătise deja bagajul, care fusese pus în picioare lângă fereastră ca un manechin verde bine umplut. Era după-amiază şi lumina palidă a soarelui de octombrie umplea camera. Camionul pentru aeroport urma să plece seara. El drămui în minte timpul pe care îl mai avea de petrecut cu ea şi-i propuse:

— Hai să facem o plimbare.

Ea se opuse. Îl trase lângă ea şi-l dezbrăcă, apoi se dezbrăcă pe sine. Mosca îi văzu umflătura uşoară a pântecului, care trăda prezenţa copilului. Nu simţea nicio dorinţă de a face dragoste, dar se forţă până ce simţi nevoia s-o facă.

Fu surprins de pasiunea ei flămândă. Când se făcu ora cinei, se îmbrăcă şi o ajută şi pe ea să facă la fel.

— Vreau să pleci acum, îi spuse. Nu vreau să mai aştepţi venirea camionului.

— Bine, se supuse ea.

Îşi strânse lucrurile într-o legăturică pe care şi-o puse în geamantan. Înainte de a pleca, el îi dădu toate ţigările şi toţi banii nemţeşti pe care îi avea. Părăsiră imobilul împreună, în stradă el îi spuse:

— La revedere.

O sărută. Văzu că ea nu-i în stare să scoată nicio vorbă şi că lacrimi îi curgeau şiroaie pe faţă. Fata se răsuci scurt pe călcâie şi o porni grăbită în josul străzii, către Am Wald Strasse, neobservând nimic în jurul ei. Nu se întorsese ca să-l mai vadă încă o dată.

O urmări cu privirea până ce o pierdu din ochi. Credea că e ultima oară când o mai vedea şi simţea o vagă uşurare că totul se terminase aşa uşor, fără prea multă tevatură. Îşi aminti însă vorbele pe care i le spusese ea cu câteva nopţi în urmă şi care nu puteau fi puse la îndoială:

— Nu-ţi face griji pentru mine sau pentru copil. Să nu te simţi vinovat. Dacă n-o să te mai întorci, copilul mă va face fericită şi îmi va aduce mereu aminte de cât de bine a fost împreună. Încă un lucru: să nu te întorci pentru mine dacă n-o să ai chef.

Atunci se simţise ultragiat de nobleţea falsă a discursului ei, dar ea continuase:

— O să te aştept un an, poate doi. O să fiu fericită chiar dacă nu mai vii. O să-mi găsesc un alt bărbat şi o să-mi refac viaţa, căci aşa sunt oamenii. Să ştii că nu mi-e frică să las acest copil şi nici să am singură grijă de el. Înţelegi că nu mi-e frică?

El înţelesese. Pricepuse că nu-i era frică de durerea sau amărăciunea pe care el i le provocase şi nici de cruzimea şi lipsa de sensibilitate care deveniseră parte a fiinţei lui. Invidia însă, ceea ce ea nu înţelesese, şi anume că reuşise să nu se teamă de propria ei fiinţă, că izbutise să se împace cu duritatea şi nebunia lumii din jurul ei şi că îşi păstrase credinţa în darul iubirii, simţind mai multă amărăciune pentru el decât pentru sine.

Prin faţa ochilor i se clătina un zid verde-maroniu, împiedicându-i vederea. La distanţă, în faţă, de o parte a avionului, erau grupuri de clădiri şi mici punctuleţe – de fapt, oameni. Avionul se redresă şi Mosca văzu liniile drepte ale aerodromului, micul grup de construcţii ce adăposteau hangarele şi imobilul alungit şi nu prea înalt al administraţiei licărind alb în lumina soarelui. Observă în depărtare conturul sinuos al puţinelor clădiri înalte rămase intacte în Bremen. Simţi impactul lin şi ezitant al roţilor cu solul. Se trezi că-l inundă o dorinţă cumplită de a ieşi din aparatul de zbor şi de a descoperi că Hella îl aşteaptă. Când ajunse la ieşirea din avion era convins că o va găsi acolo.

Capitolul 3

Mosca dădu unui hamal neamţ bagajele. Îl văzu pe Eddie Cassin venind spre el pe pistă ca să-l întâmpine. Îşi strânseră mâinile. Eddie îl salută cu vocea joasă şi modelată cu grijă, vibrând de sinceritate, pe care o folosea când se simţea nelalocul lui:

— Mă bucur că te revăd, Walter.

— Mulţumesc că mi-ai aranjat slujba şi hârtiile ca să pot veni aici.

— Pentru nimic. Merită să am lângă mine pe cineva din vechea gaşcă. Am avut parte de câteva momente bune împreună, Walter.

Apucă unul din geamantanele lui Mosca. El luă cealaltă valiză şi rucsacul şi porniră spre capătul pistei.

— Mergem la biroul meu să bem ceva şi să te întâlneşti cu câţiva tipi, îl informă Eddie Cassin.

Cu braţul liber îl luă pe Mosca pe după umeri şi spuse cu cea mai naturală voce:

— Măi, ticălos bătrân, ştii că mă bucur din inimă că te văd?

Mosca avu sentimentul, pe care nu-l avusese la sosirea acasă, de a fi ajuns acolo unde trebuia.

Trecură pe lângă un gard de sârmă până ajunseră la o clădire mică din cărămidă, ce se afla la distanţă faţă de celelalte instalaţii ale bazei.

— Aici eu sunt stăpân, se mândri Eddie. Oficiul pentru Personal Civil. Eu sunt adjunctul şefului, un ofiţer care-şi petrece tot timpul zburând. Pentru cinci sute de vărzari autohtoni, din care o sută cincizeci sunt femei, eu sunt Dumnezeu. Ce zici de viaţa asta, Walter?

Imobilul avea un singur etaj. Pe lângă biroul şefului exista o anticameră imensă plină cu funcţionari nemţi, care se foiau de colo-colo, şi cu o ceată răbdătoare de alţi nemţi care aşteptau să fie intervievaţi pentru diferite slujbe; mecanici la atelierele de maşini, ajutoare de bucătar la popotă, curieri. Erau acolo, de-a valma, bărbaţi cu un aspect fioros, femei în vârstă, tineri şi multe fete, unele dintre ele chiar foarte drăguţe. Când trecu Eddie, toţi se întoarseră spre el.

Deschise uşa biroului său şi-l invită pe Mosca. Înăuntru se aflau două birouri, aşezate faţă în faţă, astfel ca ocupanţii lor să se poată privi. Unul din ele n-avea nimic altceva pe el decât o plăcuţă cu litere verzi şi albe, pe care se putea citi „Lt. A. Forte, C.P.O”, şi un mic teanc de hârtii ce îşi aşteptau rândul la semnat. Pe celălalt birou se odihneau două coşuri duble care debordau de hârtii. Exista şi aici o plăcuţă, aproape înecată de alte hârtii, împrăştiate peste tot, pe care se desluşeau cuvintele: „Dl. E. Cassin, Adj. C.P.O”. Într-un colţ al camerei era un alt birou, în spatele căruia o fată înaltă şi îngrozitor de urâtă bătea la maşină. Ea se întrerupse din lucru pentru a-i spune:

— Bună ziua, domnule Cassin. A telefonat colonelul şi mi-a transmis că vrea să-l sunaţi când vă întoarceţi.

Eddie îi făcu cu ochiul lui Mosca şi luă telefonul. În timp ce el vorbea, Mosca îşi aprinse o ţigară şi încercă să se relaxeze. Se forţă să nu se gândească la Hella şi-l privi pe Eddie. „Nu s-a schimbat", îşi zise. Acelaşi păr grizonat şi ondulat care-i încadra trăsăturile delicate, dar puternice, ale feţei. Gura îi era senzuală ca a unei femei, dar nasul era lung şi imperial, iar bărbia exprima hotărâre. Avea ochii languroşi, iar griul părului bogat părea că i s-a întipărit şi pe pielea feţei. Totuşi expresia generală era plină de tinereţe, de căldură sinceră ce mergea până la naivitate. Mosca ştia însă că, la beţie, acea gură senzuală, fin desenată, i se schimonosea într-o linie urâtă şi toată faţa îi devenea cenuşie, bătrână şi alterată. Deoarece viciul nu era susţinut de forţă şi pentru că bărbaţii îşi băteau joc de el, aşa cum făcuse adeseori şi Mosca, toate cuvintele şi acţiunile izvorâte din depravare se revărsau asupra femeii care îl însoţea sau asupra amantei de ocazie. Mosca îşi formase deja părerea lui despre Eddie Cassin. Îl considera un individ mârşav cu femeile şi un beţiv înrăit, dar şi un tip cu suflet, care şi-ar fi dat şi cămaşa pentru un prieten. Fusese suficient de isteţ să nu se dea la Hella. Mosca simţi nevoia să-l întrebe dacă o mai văzuse sau dacă mai ştia ceva de soarta ei, dar nu se putu hotărî s-o facă.

Eddie închise telefonul şi trase unul din sertarele biroului. Scoase dinăuntru o sticlă de gin şi o cutie cu suc de grepffuit. Se întoarse spre dactilografă şi-i spuse:

— Ingeborg, du-te şi spală paharele.

Ea luă câteva pahare, foste borcane de brânză cu smântână, şi ieşi din birou. Eddie se îndreptă spre o uşă ce dădea într-un birou mai mic din spatele lor.

— Vino-ncoace, Walter, vreau să-ţi prezint nişte prieteni.

În încăperea alăturată, la un birou, stătea un individ scund, gras, cu o faţă buhăită, care îşi pusese un picior pe bara unui scaun şi care şedea aplecat în faţă astfel încât burdihanul i se revărsa peste coapse. Ţinea într-o mână un *Fragebogen*, un chestionar, şi-l studia. În faţa lui, în poziţie de drepţi, se afla un neamţ scund şi îndesat ce-şi ţinea sub braţ inevitabila bonetă verde-gri a Wehrmachtului. În cameră, lângă fereastră, se mai afla un civil american deşirat. Faţa prelungă, bărbia pătrată şi gura mică îl trădau ca făcând parte din casta fermierilor, cu aerul lor plin de sine.

Eddie i se adresă burduhănosului:

— Wolf, el e un vechi amic de-al meu, Walter Mosca. Walter, Wolf este omul nostru însărcinat cu securitatea. El îi verifică pe vărzari, înainte de a căpăta o slujbă aici, la bază.

După aceste prezentări, Eddie continuă:

— Tipul de lângă fereastră e Gordon Middleton. N-avea nicio

misiune precisă, aşa că a fost detaşat să dea o mână de ajutor pe aici. Colonelul încearcă să se descotorosească de el şi de-asta n-are nimic special de făcut.

Middleton nu se obosi să se scoale de pe scaun pentru a-i strânge mâna lui Mosca, aşa că acesta dădu doar din cap, iar celălalt flutură din mâna lui lungă, ca a unei sperietoare de ciori, în chip de răspuns.

Wolf îi arătă neamţului cu degetul să aştepte afară. Acesta îşi pocni călcâiele, se înclină scurt şi părăsi în grabă camera. Wolf râse, aruncă chestionarul pe birou cu un gest de dispreţ şi exclamă:

— N-a fost niciodată membru de partid, n-a făcut parte din S.A. Şi nici din Hitlerjugend. Doamne, mor să întâlnesc un nazist.

Izbucniră cu toţii în râs. Eddie clătină, meditativ, din cap:

— Toţi spun acelaşi lucru. Walter e un tip pe gustul tău, Wolf. S-a dovedit neîndurător cu vărzarii când am lucrat împreună la Guvernământul Militar.

— Zău?

Wolf îşi ridică o sprânceană stufoasă.

— Eh, ăsta e singurul mod în care trebuie să te porţi cu ei.

— Mda, îl aprobă Eddie, am avut necazuri mari acolo, împuţiţii livrau cărbune către toate instalaţiile germane, dar când sosea momentul să livreze şi taberelor de refugiaţi evrei din Grohn, sâmbăta, fie că li se stricau camioanele, fie că gestionarul spunea că n-a mai rămas cărbune. Băiatul ăsta a rezolvat problema.

— Ei, mi-ar plăcea să aud cum, se arătă interesat Wolf.

Avea o voce subţire, dizgraţioasă, şi un fel libidinos de a vorbi. În plus, mai avea şi ticul de a da mereu din cap ca să-şi asigure interlocutorul că-l înţelege perfect.

Ingeborg intră cu paharele, sticla şi cutia cu suc. Eddie prepară patru pahare de băutură, dar unul fără gin, pe care i-l dădu lui Gordon Middleton, explicând:

— E singurul individ din forţa de ocupaţie care nu joacă cărţi, nu bea şi nu aleargă după fuste. Ăsta-i motivul pentru care colonelul vrea să scape de el. Le face vărzarilor o impresie proastă despre noi.

— Să auzim povestea, i-o reteză Gordon.

Protestul fusese făcut cu o voce joasă şi tărăgănată, pe un ton care arăta însă blândeţe şi răbdare.

— Ei bine, începu Eddie, s-a întâmplat că Mosca trebuia să facă în fiecare sâmbătă acel drum idiot până în tabără pentru a se asigura că ajunge cărbunele la destinaţie. Într-o sâmbătă, juca o partidă îndrăcită de cărţi şi i-a lăsat pe şoferii de pe camioane de capul lor. N-a ajuns nicio fărâmă de cărbune. A văzut negru în faţa ochilor. N-am să uit asta niciodată. L-am dus cu maşina până la locul în care fuseseră oprite camioanele şi acolo el le-a ţinut şoferilor un mic „discurs”.

Mosca se sprijini de birou, îşi aprinse o ţigară şi trase nervos din ea.

Îşi aduse aminte de incident şi îşi dădu seama, ce poveste va scoate Eddie din el. Îl va caracteriza ca pe un individ nemilos, dar realitatea fusese alta. Le spusese şoferilor că, dacă nu doreau să se urce iar la volan, va avea el grijă să fie daţi afară fără preaviz. Dacă voiau să-şi păstreze slujba, singurul lucru pe care îl mai puteau face era să transporte cărbunele până la tabără, chiar dacă asta însemna să-l care în spate. Unul dintre şoferi nu-şi abandonase poziţia, aşa că îi notase numele într-un carneţel şi împărţise ţigări celorlalţi. Acum însă, Eddie povestea de parcă ar fi scos tot untul din ei.

Eddie continuă:

— S-a dus apoi la casa administratorului de la depozitul de cărbune şi a avut cu el o mică discuţie în engleză, pe care am înţeles-o şi eu. Măgarul făcuse pe el de frică până să termine Walter. După aia s-a pus pe treabă chiar din după-amiaza aceea şi cărbunele a ajuns la destinaţie. Asta zic şi eu eficienţă!

Eddie dădu afirmativ din cap.

Wolf continua să dea din cap în sus şi în jos în semn că înţelesese şi aproba.

— De genul ăsta de oameni avem nevoie pe aici, rosti el. Ticăloşii ăştia n-ascultă decât de pistol.

— Nu mai poţi face aşa ceva acum, îl temperă Eddie.

— Mda, acum îi învăţăm pe vărzari democraţia, observă Wolf cu o strâmbătură ce-i făcu pe Mosca şi pe Eddie să râdă, iar pe Middleton să zâmbească.

Îşi terminară băutura. Eddie se ridică să se uite mai bine la o femeie care trecea prin dreptul lor în drumul ei spre poarta de ieşire.

— Mai sunt şi câteva puicuţe bune pe aici, observă el. Nu v-ar plăcea s-o călăriţi p-asta?

— Asta e o întrebare bună de chestionar, remarcă Wolf.

Fu pe punctul de a mai adăuga ceva, dar în acea clipă uşa dinspre coridor fu izbită de perete şi în cameră intră, împins de la spate, un puşti înalt şi blond. Avea cătuşe la mâini şi plângea. Îndărătul lui se puteau vedea doi indivizi scunzi în costume de pânză de culoare închisă. Unul dintre ei făcu un pas înainte şi dădu raportul:

— Herr Dolman, am pus mâna pe individul care a furat săpunul.

Wolf izbucni într-un hohot de râs.

— Celebrul hoţ de săpun, repetă el pentru Eddie şi Mosca. Ne lipseau o groază de calupuri de săpun oferite de Crucea Roşie copiilor germani. Domnii aceştia sunt detectivi din oraş.

Băiatului îi fură desfăcute cătuşele. Unul dintre detectivi îşi plasă arătătorul sub nasul lui, cu un gest aproape patern, şi spuse:

— Fără şmecherii tâmpite, da?

Puştiul dădu afirmativ din cap.

— Lasă-i cătuşele! porunci aspru Wolf.

Detectivul se dete înapoi.

Wolf se apropie de băiat şi-i ridică capul cu mâna.

— Ştiai că săpunul era destinat copiilor germani?

Puştiul lăsă capul să-i cadă la loc şi nu răspunse.

— Munceai aici şi ţi s-a acordat încredere. N-o să mai lucrezi niciodată pentru americani. Oricum, dacă semnezi o declaraţie prin care îţi mărturiseşti vina, n-o să te trimitem în faţa justiţiei. Te învoieşti?

Băiatul încuviinţă tăcut.

— Ingeborg! strigă Wolf.

Dactilografa apăru de îndată. Wolf făcu semn cu capul celor doi bărbaţi.

— Duceţi-l în celălalt birou, fata ştie ce are de făcut.

Se întoarse spre Mosca şi spre Eddie.

— Un fleac, le zise el şi le zâmbi prietenos. Un fleac care ne scuteşte pe toţi de încurcături, iar puştiul nu-şi ia decât porţia lui de şase luni.

Mosca interveni, deşi nu-i păsa prea mult de soarta băiatului:

— La naiba, doar ai promis că îi dai drumul.

Wolf dădu din umeri.

— Corect, dar altfel îl înhaţă copoii germani pentru comerţ la negru. Şeful poliţiei din Bremen mi-e bun prieten şi cooperăm.

— Justiţia la lucru, murmură Eddie. Şi ce dacă puştiul a furat nişte săpun? Fă-l scăpat!

Wolf rosti iute:

— Nu pot s-o fac. Ne-ar fura ca pe chiori dup'aia.

Îşi puse cascheta.

— Ei bine, mă aşteaptă o noapte plină. Trebuie să organizăm o percheziţie asupra tuturor muncitorilor de la bucătărie înainte ca ei să plece acasă. Şi mai e ceva. Le zâmbi parşiv. Am primit o poliţistă de la poliţia din Bremen pentru a inspecta muncitoarele şi de fiecare dată ies la iveală câte o pereche de mănuşi din cauciuc furate sau câte un calup de săpun pentru soldaţi. Ar trebui să vedeţi unde ascund femeile alea câte un pachet de unt. Pfui! Scuipă şi încheie: Sper să n-ajung niciodată să-mi fie chiar aşa de foame.

După ce Wolf plecă, Gordon Middleton se ridică în picioare şi spuse, cu vocea sa joasă, doar atât:

— Colonelul îl place.

Îi zâmbi lui Mosca ca şi cum această stare de lucruri îl amuza şi nu-i provoca niciun resentiment. Înainte de a ieşi şi el din birou, i se adresă lui Eddie:

— Sper să prind un autobuz mai devreme.

Se întoarse spre Mosca şi-şi luă la revedere de la el, simplu şi prietenos:

— Ne mai vedem, Walter.

Ziua de lucru luase sfârşit. Mosca îi văzu, prin fereastră, pe muncitorii nemţi bulucindu-se la poarta de ieşire, aşteptând să fie inspectaţi şi verificaţi de poliţia militară înainte de a părăsi baza aeriană. Eddie se postă lângă fereastră.

— Bănuiesc că vrei să-ţi cauţi fata prin oraş, zise el şi zâmbi cu o dulceaţă feminină şi o ezitare a buzelor tipică sexului slab. De fapt, ăsta-i motivul pentru care am alergat peste tot ca să-ţi găsesc o slujbă aici după ce mi-ai scris. Mi-am imaginat că de vină e fata. Am greşit?

— Nu ştiu, răspunse Mosca. Cred că, în bună măsură, ai dreptate.

— Vrei să rezolvăm mai întâi problema cazării tale în oraş? Sau te duci s-o vezi chiar acum?

— Hai să terminăm cu cazarea mai întâi.

Eddie râse din inimă.

— Dacă te duci acum, o prinzi acasă. Până ce se aranjează cu cazarea, durează şi nu vei ajunge la dânsa mai devreme de ora opt. E posibil ca ea să iasă în oraş până atunci.

Observă reacţia celuilalt cu atenţie.

— Ghinionul meu, se mulţumi acesta să replice.

Apucară fiecare câte un geamantan, ieşiră din clădire şi se îndreptară spre locul în care Eddie îşi parcase jeepul. Înainte de a porni motorul, se întoarse spre Mosca:

— Ştiu că n-o să întrebi, dar eu ţin să te informez. N-am văzut-o niciodată cu vreun ofiţer sau dând târcoale cluburilor militare. Nici la braţul vreunui civil. De fapt, n-am văzut-o niciodată.

Făcu o pauză lungă şi adăugă viclean:

— Şi n-am crezut că ţi-ar fi plăcut să-i port eu de grijă.

Capitolul 4

După ce trecură prin Neustadt şi traversară podul, pătrunseră în oraşul propriu-zis. Mosca zări primul reper de care îşi amintea. Era un turn cu o clopotniţă, cu corpul ca o faţă umană roasă de boală, o biată construcţie de pietre tencuite ce susţineau o turlă înălţată spre cer. Depăşiră sediul masiv al poliţiei, ce-şi expunea încă privirii trecătorilor cicatricele albe lăsate de explozie pe zidurile de un verde închis. O luară pe Schwachhauser Heer Strasse, către celălalt capăt la Bremenului, unde fuseseră suburbiile elegante ale oraşului şi ale cărui case, rămase aproape neatinse, serveau acum drept încartiruiţi şi locuinţe pentru forţele de ocupaţie.

Mosca medită la omul de lângă dânsul. Eddie Cassin nu era un romantic. Din câte ştia el, tipul era chiar opusul acestui gen. Îşi aminti că, pe timpul cât fuseseră soldaţi, Eddie descoperise în oraş o belgiancă foarte tânără şi extrem de bine dezvoltată, drăguţă ca o păpuşă. O instalase într-o cameră mică, fără ferestre, şi dăduse o petrecere. Fata le făcuse pe plac la treizeci de soldaţi şi nu ieşise din cameră trei zile. Bărbaţii jucau cărţi în anticameră, o bucătărie, aşteptând să le vină rândul. Fata era atât de drăgălaşă şi de înzestrată încât toţi o răsfăţau aşa cum îşi răsfaţă soţii nevestele însărcinate. Făceau cu rândul în a-i prepara tava cu micul dejun compus din ouă, şuncă şi muşchiuleţ. De la cantină aduceau pachete cu mâncare pentru prânzul şi pentru cina ei. Ea râdea şi se distra grozav, aşa cum stătea goală, în pat, şi mânca de pe tavă. La orice oră a zilei era cineva în camera ei şi ea părea că are o afecţiune deosebită pentru fiecare. Avea o singură pretenţie. În fiecare zi, Eddie trebuia să stea cu ea mai mult de o oră. Ea îi spunea întotdeauna: „Tăticule”.

— Pur şi simplu, era prea drăguţă ca s-o păstrez numai pentru mine, explicase Eddie.

Dar Mosca avea să-şi amintească mereu nota de satisfacţie crudă din vocea lui.

Cotiră din Kurfürsten Allee în Metzer Strasse, o arteră umbroasă după-amiaza datorită şirurilor de arbori mari şi stufoşi. Eddie parcă maşina în faţa unui imobil de patru etaje, cu un aspect de clădire nouă şi o mică pajişte în faţă. Îl informă pe Mosca pe un ton şmecheresc:

— Ăsta-i cel mai bun cantonament de burlaci pentru americanii din Bremen.

Soarele de vară colora cărămizile casei în roşu aprins. Mosca îşi luă tot bagajul şi-l urmă pe Eddie spre clădire. Fură întâmpinaţi la uşă de administratoarea germană a blocului.

— Dumneaei este Frau Meyer, spuse Eddie şi-şi petrecu braţul pe

după mijlocul gazdei.

Frau Meyer era o femeie de aproximativ patruzeci de ani, cu părul blond deschis, aproape platinat. Avea o siluetă splendidă, modelată în anii ei de serviciu ca profesoară de înot la *Bunddeutscher Mädel.* Faţa avea un aer prietenos, dar oarecum vulgar, accentuat de dinţii albi, mari şi proeminenţi.

Mosca salută din cap, iar ea spuse:

— Sunt încântată să vă cunosc, domnule Mosca. Eddie mi-a povestit foarte mult despre dumneavoastră.

Urcară scările până la etajul trei, unde Frau Meyer descuie uşa uneia din camere şi-i dădu cheia lui Mosca. Încăperea era mare. Într-un colţ era un pat îngust, iar în altul un dulap de haine imens, alb. Două ferestre largi lăsau să intre în cameră ultimele raze ale soarelui muribund. Restul odăii era gol.

Mosca îşi aşeză bagajul pe podea. Eddie se trânti în pat şi i se adresă administratoarei:

— Cheamă-l pe Yergen!

Frau Meyer răspunse:

— O să aduc eu cearşafurile şi păturile.

O auziră, câteva clipe mai târziu, cum urcă scările.

— N-arată prea bine, observă Mosca, uitându-se prin cameră.

Eddie zâmbi.

— Avem un magician în casă. Tipul ăsta, Yergen. El se pricepe să le aranjeze pe toate.

Cât timp aşteptară, Eddie îi descrise cantonamentul. Frau Meyer era o bună administratoare. Avea grijă să fie întotdeauna apă caldă, cele opt cameriste să-şi facă treaba cum trebuie şi lenjeria să fie perfect curată. Frau Meyer locuia în două camere, confortabil mobilate, la mansardă.

— Îmi petrec majoritatea timpului acolo, continuă el, dar cred că ea îşi face de cap şi cu Yergen. Camera mea e la etajul de dedesubt, aşa că, slavă Domnului, n-o să ne călcăm pe picioare.

Devenind din ce în ce mai nerăbdător, pe măsură ce asfinţitul lăsa loc umbrelor serii, Mosca îl asculta pe Eddie povestind mai departe despre cantonament ca şi cum ar fi fost proprietatea lui. Yergen le devenise indispensabil americanilor încartiruiţi în Metzer Strasse. El ştia să aranjeze hidroforul astfel încât să poată face baie şi cei cazaţi la ultimul etaj. Se pricepea să confecţioneze cutii pentru porţelanurile pe care le trimiteau americanii acasă, împachetate atât de grijuliu încât, recunoscătoare, rudele din America nu se plânseseră niciodată de vreo stricăciune. Făceau echipă bună împreună, el cu Frau Meyer. Numai Eddie însă era la curent cu faptul că, în timpul zilei, cei doi furau cu grijă din camere. Dintr-una luau o pereche de indispensabili, din alta o pereche de ciorapi, aici câteva prosoape, dincolo câteva batiste.

Americanii erau distraţi şi nu-şi supravegheau cu atenţie lucrurile personale. De pe urma lipsei acestora de atenţie se mai alegeau şi cu câte un pachet sau o jumătate de pachet de ţigări. Toată treaba era făcută cu maximă discreţie. Nici măcar cameristele nu erau în cunoştinţă de cauză, ba, din contră, erau ţinute din scurt pentru a nu li se reproşa nimic necinstit.

— Pentru numele Domnului; ştii că am treabă! exclamă Mosca. Adu-i mai repede aici pe vărzarii ăia.

Eddie se duse până la uşa şi strigă:

— Hei, Meyer, mişcă-te mai repede!

Se întoarse spre Mosca şi-i spuse şugubăţ;

— Probabil că a tras o ciocăneală rapidă cu Yergen. Îl iubeşte.

O auziră imediat cum coboară pe scări.

Intră în încăpere cu un braţ încărcat de aşternuturi. În spatele ei venea Yergen, cu un ciocan în mână şi cu câteva cuie între buze. Era un neamţ de vârstă medie, scund, slăbuţ, dar viguros, îmbrăcat cu un sveter şi o cămaşă kaki a armatei americane. Avea un aer de competenţă tăcută şi de demnitate care ar fi inspirat oricui încredere dacă n-ar fi existat pungile şi încreţiturile de sub ochi, care îi dădeau un aspect de viclenie.

Le strânse mâinile lui Eddie şi lui Mosca. Acesta din urmă făcuse gestul din politeţe. Ocupaţia îi făcuse pe nemţi mai prietenoşi, gândi el.

— Eu sunt „băiatul bun la toate” pe aici, spuse Yergen.

Rostise cuvintele cu o plăcere afectată.

— Când vreţi să vă aranjaţi ceva, e suficient să mă chemaţi.

— O să am nevoie de un pat mai mare, începu Mosca. Apoi de ceva mobilă, un radio şi alte câteva chestii la care o să mă gândesc mai târziu.

Yergen îşi descheie buzunarul de la cămaşă şi scoase un creion.

— Bineînţeles că aceste camere sunt mobilate prost, rosti el ager. Regulamentele. Dar eu am ajutat şi alţi camarazi de-ai dumneavoastră. Radioul să fie mare sau mic?

— Cât mă costă? întrebă Mosca.

— Între cinci şi zece cartuşe.

— Bani, i-o întoarse Mosca. N-am ţigări.

— Dolari americani sau bancnote de ocupaţie?

— Ordine de emisie.

— Vă spun eu, cred că aveţi nevoie aici de un radio, câteva veioze, patru sau cinci scaune, o canapea şi un pat mare. O să vă fac eu rost de toate astea şi discutăm preţul mai târziu. Dacă n-aveţi ţigări acum, o să aştept. Eu sunt om de afaceri şi ştiu când să lucrez pe credit. În plus, sunteţi prieten cu domnul Cassin.

— E-n regulă, aprobă Mosca.

Se dezbrăcă până la brâu şi-şi desfăcu rucsacul pentru a scoate un săpun şi un prosop.

— Iar dacă vreţi pe cineva să vă spele lenjeria, înştiinţaţi-mă, interveni Frau Meyer. O să dau instrucţiuni unei cameriste.

Femeia îi zâmbi. Îi plăcea bustul lui lung şi cicatricea albă, ornamentală, de pe el, pe care o bănuia că îi coboară până sub pântec.

— Cât mă costă? se interesă Mosca.

Îşi deschisese unul din geamantane şi scosese afară un schimb proaspăt de haine.

— Oh, vă rog, nu e nevoie de plată. Daţi-mi câteva batoane de ciocolată pe săptămână şi o să am eu grijă să fie mulţumite cameristele.

— Bine, bine, spuse Mosca grăbit.

Se întoarse către Yergen.

— Vezi dacă poţi aduce mâine marfa.

După ce nemţii plecară, Eddie clătină trist din cap, cu reproş.

— Vremurile s-au schimbat, Walter. Ocupaţia a intrat într-o nouă fază. Îi tratăm cu respect pe cei ca Frau Meyer şi Yergen, le strângem mâna şi le oferim întotdeauna o ţigară să fumeze cât timp tratăm o afacere cu ei. Ei ne pot face multe servicii, Walter.

— Dă-i dracului! se stropşi Mosca. Unde-i baia?

Eddie îl conduse la capătul holului. Camera de baie era imensă. Avea trei duşuri, o cadă uriaşă, cum Walter nu mai văzuse înainte, şi o nişă pentru toaletă lângă care era o măsuţă pe care erau aruncate în dezordine reviste şi ziare venite din State.

— Clasa întâi! exclamă, admirativ, Mosca.

Începu să se spele. Eddie se aşeză pe scaunul WC-ului pentru a-i ţine companie.

— Ai de gând să-ţi aduci prietena aici? întrebă el.

— Dacă o găsesc şi dacă ar vrea să se întoarcă la mine, răspunse Mosca.

— Te duci s-o vezi diseară?

Mosca se şterse cu prosopul şi-şi fixă o lamă în aparatul de ras.

— Mda, admise el şi se uită înspre fereastra întredeschisă.

Afară se stingeau ultimele raze de lumină ale amurgului.

— O să încerc diseară.

Eddie se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Dacă nu ţine, urcă până în camerele lui Frau Meyer când te întorci, ca să bei ceva.

Îl bătu, prieteneşte, pe spate.

— Dacă îţi iese pasienţa, atunci ne vedem mâine dimineaţă la bază.

Cu aceste cuvinte, ieşi din încăpere şi o porni în lungul holului.

Rămas singur, Mosca simţi o dorinţă incontrolabilă de a nu-şi termina bărbieritul, de a se întoarce în cameră ca să se culce sau de a

se duce sus să-şi petreacă seara bând cot la cot cu Eddie. Simţea o ciudată ezitare de a părăsi clădirea în care se afla pentru a o căuta pe Hella, la al cărei nume se gândea din nou acum, conştient. În loc de toate astea, termină să se bărbierească şi-şi aranjă părul. Se duse la fereastră şi o deschise larg; afară, strada era aproape pustie. Dar mai jos, înspre ruine, văzu o femeie îmbrăcată în negru, ca o pată întunecată în lumina ce se stingea, rupând smocurile de iarbă care creşteau ici şi colo printre dărâmături. Reuşise să strângă deja un braţ. Şi lângă el, aproape chiar sub fereastra de la care privea, văzu o familie, soţ, soţie şi doi copii mici, care construiau un zid. Băieţii aduceau cu mâinile fragmente de cărămizi recuperate din oraşul ruinat, iar bărbatul şi femeia le ciopleau şi le frecau până se potriveau în zid. Scheletul casei îi încadra, întipărindu-se în mintea lui Mosca. Pieri şi ultima sclipire de lumină a zilei, iar acum întreaga stradă şi oamenii de pe ea nu erau decât forme întunecate ce se mişcau printr-o beznă din ce în ce mai deasă. Mosca se întoarse în camera lui.

Scoase o sticlă din valiză şi trase un gât zdravăn. Se îmbrăcă cu atenţie, gândindu-se: „E prima oară când mă va vedea fără uniformă”. Îşi puse un costum gri deschis şi o cămaşa albă. Lăsă în cameră totul aşa cum era – geamantanele deschise, dar nedesfăcute, hainele murdare pe podea, trusa de ras aruncată indiferent pe pat. Mai trase o duşcă din sticlă, apoi alergă pe scări şi ieşi afară în noaptea de vară fierbinte şi densă.

Se agăţă de un tramvai. Dându-şi imediat seama că este american, încasatorul îi ceru o ţigară. Mosca îi dădu una şi începu să privească cu atenţie fiecare tramvai care trecea în direcţie opusă, gândindu-se că era posibil ca ea să fi părăsit deja locuinţa pentru a se duce undeva. Deveni atât de încordat şi de nervos încât tresărea adeseori când vedea spatele sau profilul vreunei fete ce-i semăna, gândindu-se că putea fi chiar ea.

Când coborî şi o luă pe jos de-a lungul străzii de neuitat pentru el, nu-şi aminti cum arăta casa şi începu să verifice toate listele de nume afişate pe uşa fiecărui imobil. De emoţie citi unele greşit, dar, la a doua listă, dădu peste numele ei. Ciocăni la uşă, aşteptă câteva minute şi ciocăni din nou.

Uşa se deschise. Recunoscu, în lumina slabă a holului, pe bătrâna proprietăreasă. Părul ei încărunţit care îi încadra faţa, rochia neagră veche, şalul ponosit, toate îi dădeau acel aspect universal de femeie necăjită caracteristic bătrânelor de pretutindeni.

— Da, răspunse ea, cine e?

— Fräulein Hella e acasă?

Mosca se trezi că vorbeşte germana cu uşurinţă şi fluenţă.

Bătrâna nu-l recunoscu şi nu-şi dădu seama că nu era german.

— Vă rog să intraţi, rosti ea.

El o urmă până ce ajunseră în dreptul camerei unde stătea Hella. Femeia ciocăni şi anunţă:

— Fräulein Hella, ai un musafir, un bărbat.

El auzi, în sfârşit vocea pe care o căutase. Tonul era coborât şi trăda surprinderea.

— Un bărbat? Aşteptaţi o clipă, vă rog.

Mosca deschise uşa şi pătrunse în cameră.

Stătea cu spatele la el şi îşi punea grăbită bigudiuri în părul proaspăt spălat. Pe masa de lângă ea era o bucată cenuşie de pâine. Lângă perete era un pat îngust cu o noptieră lângă el.

El urmări cum Hella termină de pus bigudiurile în păr, apoi cum apucă bucata de pâine şi resturile de pe masă pentru a le băga în dulap. Apoi se întoarse; ochii ei se întâlniră cu ai lui.

El îi văzu faţa albă, cu oase ieşite în afară, de-a dreptul scheletică; îi văzu corpul, mai fragil decât şi-l amintea. Mâinile ei lăsară pâinea cenuşie să cadă pe pardoseala de lemn. Pe faţă nu i se citea niciun fel de surpriză. O clipă, el crezu că privirea ei trăda supărare şi chiar o uşoară neplăcere. După aceea însă văzu pe faţa ei amărăciunea şi durerea. Se duse către ea, iar obrazul ei păru că se mototoleşte şi se încreţeşte. Lacrimile din ochii ei o luară la vale în lungul ridurilor până ce atinseră palma lui, care-i apucase bărbia ascuţită. Îşi lăsă capul să-i cadă şi şi-l apăsă pe umărul lui.

— Lasă-mă să te văd, rosti Mosca, dă-mi voie să te privesc.

Încercă să-i ridice faţa, dar ea continuă s-o ţină lipită de el.

— Gata, linişteşte-te, o potoli. Am vrut să-ţi fac o surpriză.

Ea continuă să plângă, iar el nu avu altceva de făcut decât să aştepte. Aruncă o privire prin cameră. Văzu patul îngust, dulapul demodat, iar pe noptieră fotografiile pe care el i le dăduse, mărite şi înrămate. Lumina veiozei era zgârcită, de un galben leşinat, deprimant. Pereţii şi tavanul se coşcoviseră sub greutatea ruinelor de deasupra lor.

Hella îşi înălţă capul. Pe jumătate râdea, pe jumătate plângea.

— Ahh, tu, tu! exclamă ea. De ce nu mi-ai scris? De ce nu m-ai înştiinţat?

— Am vrut să-ţi fac o surpriză, repetă el.

O sărută blând. Aşa cum stătea, lipită de el, rosti cu o voce slabă, incoerentă:

— Când te-am văzut, am crezut că ai murit, că visam ori că înnebunisem, nu ştiu exact, iar acum îmi dau seama că arăt groaznic, căci tocmai mi-am spălat părul.

Examină rochia de casă de pe ea, deformată şi decolorată, şi îşi înălţă din nou privirea spre el.

Mosca îi văzu acum cearcănele întunecate de sub ochi, ca şi cum de pe restul feţei îi dispăruse orice culoare şi se concentrase acolo pentru

a-i colora pielea aproape în negru. Părul pe care îl simţea sub palma lui era lipsit de viaţă, încă ud, iar corpul ei presat de al lui era dur şi osos.

Ea zâmbi şi el îi văzu gaura din maxilar. O mângâie pe obraz şi-o întrebă:

— Şi asta?

Hella păru stingherită.

— Copilul, explică ea. Mi-am pierdut doi dinţi.

Îi zâmbi din nou şi-l întrebă pe un ton copilăros.

— Arăt chiar aşa de urâtă?

Mosca clătină încetişor din cap.

— Nu, o mângâie el, nu.

Îşi aduse aminte.

— Ce-i cu copilul? Ai scăpat de el?

— Nu. S-a născut prematur şi n-a trăit decât câteva ore. Am ieşit din spital acum o lună.

Ştia că el nu crede nimic, aşa că se duse la noptieră şi luă nişte hârtii legate la un loc cu o sfoară veche. Le frunzări şi-i dădu patru acte oficiale.

— Citeşte-le, îl îndemnă ea.

Nu era nici jignită, nici supărată, căci ştia că în lumea şi în vremurile pe care le trăiau nu mai exista încredere şi trebuia să aducă dovezi.

Ştampilele oficiale şi sigiliile diverselor compartimente îi înlăturară orice dubiu. Acceptă evidenţa, aproape regretând că ea nu minţise.

Hella scoase din dulap un umeraş plin cu haine. Le ridică pe fiecare în parte. Era maiouri micuţe, bluziţe şi pantalonaşi. Materialele şi coloritul unora din ele i se părură familiare lui Mosca. Îşi dădu seama că, neavând altceva la dispoziţie, ea îşi tăiase rochiile şi chiar lenjeria intimă şi le cususe pentru a se potrivi pe un corp mai mic.

— Ştiam că va fi băiat, rosti ea.

Brusc, Mosca se mânie. Se înfurie pentru că ea îşi pierduse culoarea feţei, pentru că îi dispăruse carnea de pe coapse şi de pe umeri, pentru că îi căzuseră dinţii şi pentru că îşi stricase hainele care îi stăteau atât de bine – şi nu primise nimic în schimb. În plus, ştia că îl adusese înapoi nevoia lui şi nu a ei.

— A fost o prostie, spuse el. O prostie nenorocită.

Mosca se aşeză pe pat cu Hella lângă el. O clipă se simţiră amândoi stingheriţi şi se uitară la masa goală, la unicul scaun, la pereţii crăpaţi şi la tavanul surpat. Apoi, încet, ca într-un ritual al unui trib antic, prin care păgânii îşi cimentau relaţia cu un zeu obscur şi înspăimântător, neştiind dacă ceremonia le va aduce noroc sau dezastru, se întinseră pe patul îngust şi se împreunară, el cu o pasiune datorată băuturii, vinii şi remuşcărilor, ea cu iubire, gingăşie şi

credinţa absolută că acest act era benefic şi că avea să le aducă fericirea amândurora. Ea acceptă durerea în corpul ei încă nevindecat, îi acceptă cruzimea pasiunii, îi suportă lipsa de încredere în ea, în el şi în orice îl înconjura, pentru că exista un adevăr suprem şi anume că, dintre toate fiinţele omeneşti pe care el le cunoştea, n-avea nevoie decât de ea, de credinţa ei, de corpul ei, de încrederea şi iubirea ei pentru el.

Capitolul 5

Pentru Mosca cea de-a doua vară de pace trecu fulgerător. Munca de la baza aeriană i se părea extrem de uşoară. Avea senzaţia că fusese angajat acolo numai pentru a-i ţine companie lui Eddie Cassin, pentru a-i asculta poveştile şi pentru a-l acoperi când se îmbăta prea tare ca să mai vină la lucru. Eddie n-avea cine ştie ce de făcut. În fiecare dimineaţă, locotenentul Forte intra câteva minute ca să semneze hârtiile, apoi se ducea până la Biroul Operaţional să transpire puţin la bordul unui avion, după care îşi petrecea restul zilei discutând cu colegii săi piloţi. După orele de serviciu, Mosca lua masa cu Wolf şi Eddie, iar uneori şi cu Gordon, la Rathskeller, popota pentru ofiţerii şi civilii americani din Bremen.

Serile, el şi Hella şi le petreceau în camera lor. Stăteau lungiţi amândoi pe canapea şi citeau, cu radioul pus pe un post german ce emitea muzică potolită. Când ultimele sclipiri ale asfinţitului călduros de vară dispăreau, se uitau unul la celălalt, îşi zâmbeau şi se duceau la culcare. Lăsau radioul să cânte până noaptea târziu.

Etajul la care locuiau era liniştit, dar la nivelurile de jos petrecerile se ţineau lanţ noapte de noapte. Sunetele radiourilor umpleau seara întreaga stradă, iar jeepurile încărcate cu americani în uniforme civile verde-oliv, ce ţineau pe genunchi nemţoaice drăguţe şi desculţe, opreau în faţa imobilului cu scrâşnet de frâne şi ţipete ascuţite din partea tinerelor femei. Râsul general şi clinchetul paharelor ciocnite ajungeau până la trecătorii care îşi întorceau capetele curioşi şi precauţi. Îl auzeau mai târziu pe Eddie Cassin înjurând beat în timp ce se lupta cu vreo prietenă în afara clădirii. Uneori, petrecerile se spărgeau devreme, lăsând în urma lor doar adierea brizei de noapte, ce făcea să foşnească frunzele şi ramurile copacilor aliniaţi de-a lungul străzii şi a căror mireasmă era întinată de mirosul de moloz.

Duminicile, Hella şi Frau Meyer preparau împreună cina în apartamentul de la mansardă al administratoarei. De obicei, găteau iepure sau raţă. Eddie se ducea cu Mosca în afara oraşului, pe la fermele din apropiere, pentru a cumpăra carne şi legume. Îşi luau masa cu pâine neagră de prin partea locului şi o încheiau cu îngheţată şi cafea de la popotă. După aceea, Hella şi Mosca îi lăsau pe Eddie şi pe Frau Meyer să-şi termine băuturile şi ieşeau să facă un tur prin oraş şi dincolo de el, pe câmpia verde de la ţară.

El cu ţigara în gură, Hella îmbrăcată cu una din cămăşile lui albe, scrobite, cu mânecile suflecate până la cot, treceau braţ la braţ pe lângă sediul masiv al poliţiei, a cărui tencuială verde dezvăluia cicatricele cenuşii ale exploziei, apoi lăsau în urmă clădirea Glocke ce

adăpostea acum Clubul Crucii Roşii Americane. În piaţa din faţa lui, copiii stăteau la pândă şi cerşeau ţigări şi ciocolată. Indivizi cu barbă, purtând bonete ale Wehrmachtului şi îmbrăcaţi în tunici militare vopsite, ocheau chiştoacele de ţigări şi se repezeau asupra prăzii de îndată ce soldaţii care se vânturau pe acolo le azvârleau. Militarii îşi pierdeau vremea plimbându-se alene. Le făceau cu ochiul femeilor şi agăţau Fräuleinele care treceau pe acolo încetişor, de parcă ar fi mers pe o bandă rulantă, căci ele apăreau, înconjurând clădirea, o dată şi încă o dată, până când totul arăta ca şi cum ai fi observat pe cineva cunoscut dându-se în lanţuri la bâlci, faţa familiară apărând inevitabil înaintea privitorilor atenţi, răbdători şi amuzaţi. În după-amiaza fierbinte de vară, piaţa era ca un bazar vesel şi prosper, ce făcea ca duminica să nu mai semene cu o duminică, răpindu-i atmosfera ei tipică de linişte şi imobilism.

La fiecare câteva minute, în piaţă dădeau buzna autobuze mari, verzi, ale armatei şi camioane cu prelate pline de noroi. Aduceau noi trupe de ocupaţie din cătunele de lângă Bremen, iar unele chiar din zona Bremerhaven. Soldaţii arătau curaţi în tunicile lor kaki, cu pantalonii călcaţi cu dungă şi înfipţi cu eleganţă în bocancii de luptă de culoare maroniu-închis, lustruiţi de-ţi puteai face freza în ei. Erau trupe engleze ce transpirau în hainele lor grele, de postav, şi cu beretele lor. Mai erau marinari americani din Marina Comercială, care aveau un aspect sălbatic în pantalonii lor zdrenţăroşi şi în bluzele lor murdare. Unii purtau bărbi mari şi stufoase. Aşteptau cu toţii răbdători ca poliţiştii militari să le verifice documentele înainte de a li se permite accesul în clădire.

Din când în când, poliţiştii germani, în uniformele lor asemănătoare cu cele ale armatei, făceau ordine prin piaţă, gonindu-i pe copiii cerşetori spre numeroasele străzi adiacente şi înghesuindu-i pe ceilalţi către colţul cel mai îndepărtat al pieţei. La scurt timp după aceea, le dădeau tuturor voie să şadă pe treptele clădirii ce adăpostea Centrul de Comunicaţii German. „Domnişoarele” îşi grăbeau pasul, dar nu erau niciodată deranjate.

Mosca lua câteva sandvişuri de la Crucea Roşie, după care îşi continuau drumul, amestecându-se în şuvoiul de oameni care se îndreptau spre Burger Park.

Duminica, inamicul continua să-şi facă tradiţionala plimbare. Bărbaţii mergeau cu acel aer de demnitate pe faţă al şefului de familie. Unii dintre ei îşi ţineau pipele goale. Nevestele împingeau cărucioarele cu bebeluşi, iar copiii mai mari zburdau liniştiţi şi oarecum obositori prin faţa lor. Soarele de vară poleia praful rătăcitor adus dinspre ruine de briza uşoară de amiază. De fapt, întregul oraş era inundat de o plasă fină de praf auriu.

În sfârşit, după ce traversau un deşert imens, roşiatic, de ruine,

nimic altceva decât un ţinut dezolant al caselor făcute una cu pământul, o zonă a cărămizilor sfărâmate, a prafului şi a fierului contorsionat, ajungeau dincolo de periferie, la ţară, unde mergeau până oboseau, după care se aruncau în iarba verde şi deasă. Acolo se odihneau, dormeau şi îşi mâncau sandvişurile aduse cu ei, iar dacă zona era suficient de ferită, făceau dragoste liniştiţi în mijlocul universului pustiu care părea să-i înconjoare.

Când soarele îi privea de la linia orizontului, se întorceau în oraş. Peste deşertul dărâmăturilor se lăsa amurgul. Când ajungeau în piaţă, îi zăreau pe soldaţi cum părăsesc clădirea Crucii Roşii. Învingătorii îşi satisfăcuseră pofta de sandivişuri, îngheţată, Coca-Cola, ping-pong şi de discuţii profesionale, sterile şi prieteneşti, cu gazdele. Pe stradă, militarii trândăveau de parcă se aflau la colţul străzilor de acasă. Rândurile de „domnişoare" hoinare se subţiau, cuceritori şi cuceriţi dispărând împreună de-a lungul străzilor laterale pline cu moloz până în camerele pe jumătate distruse din imobilele zguduite de explozii sau, dacă timpul presa, până în subsolurile ca nişte peşteri. În piaţa întunecată şi aproape încremenită rămâneau câţiva cerşetori optimişti, câte un copil şi „fetele", de-acum obosite. Ca la finele unui carnaval, imobilele începeau să emane din pereţi o muzică confuză, ce plutea suav peste feţele încremenite din piaţă şi se strecura printre ruine până la Weser, ca şi cum apa ar fi fost un magnet. Plimbându-se de-a lungul străzii, Walter şi Hella lăsau în urmă muzica şi se minunau de priveliştea oraşului de pe celălalt mal, ce părea, în lumina lunii, un imens schelet.

În Metzer Strasse, Frau Meyer şi Eddie Cassin îşi luau ceaiul, aşteptându-i cu prăjiturele; uneori Eddie zăcea într-o toropeală de beţiv pe canapea, dar revenea întotdeauna la viaţă când le auzea glasurile. După aceea luau cu toţii o porţie de ceai împreună şi conversau potolit, simţind neobişnuita pace adusă de noaptea blândă şi o somnolenţă; crescândă ce preceda un somn sănătos şi fără vise.

Capitolul 6

În clădirea unde era cazat Mosca, camera de lângă el era ocupată de un civil scund şi bine clădit care purta obişnuita uniformă verde-oliv, pe care era cusut un petic alb-albastru ce avea inscripţionate literele CAUD. Tipul era văzut destul de rar şi nimeni din cantonament nu-l cunoştea, dar noaptea târziu putea fi auzit învârtindu-se prin cameră, cu radioul pus discret. Într-una din seri îl luă pe Mosca în jeepul lui. Se îndreptau amândoi spre Rathskeller pentru cină. Numele lui era Leo şi lucra pentru Comitetul American Unit de Distribuire, o organizaţie umanitară evreiască. Iniţialele de pe uniformă figurau şi pe maşina lui, cu litere mari, albe.

Pe drum, Leo îl întrebă pe Mosca cu o voce ascuţită cu accent englezesc:

— Te-am mai întâlnit undeva? Îmi pari familiar.

— Am fost în Guvernământul Militar după război, răspunse Mosca, încredinţat că nu se cunoscuseră până atunci.

— Aha, tu eşti cel care ai apărut în Grohn cu camioanele cu cărbuni, nu?

— Aşa e, răspunse Mosca, surprins.

— Eram şi eu pe acolo, internat. N-ai făcut o treabă prea bună. Multă vreme de atunci încolo am rămas fără apă caldă.

— O vreme am avut ceva necazuri, spuse Mosca, dar lucrurile s-au îndreptat.

— Da, ştiu. Metoda a fost cam fascistă, dar cred că era necesară.

Luară cina împreună. În vremuri normale, Leo ar fi fost un individ gras. Avea o faţă cu oase mari şi un nas vulturesc. Partea stângă a feţei se încreţea spasmodic. Se mişca nervos şi ager, dar cu stângăcia şi lipsa de coordonare ale celui care n-a făcut niciodată vreun sport. Era, de altfel, complet ignorant în ceea ce privea acest domeniu.

La cafea, Mosca îl întrebă:

— Şi cu ce vă ocupaţi voi acolo?

— Aplicăm programul Comitetului pentru Refugiaţi. Distribuim ajutoare evreilor care aşteaptă în lagăre plecarea din Germania. Am stat şi eu opt ani la Buchenwald.

Cu multă vreme înainte, într-un timp uitat acum, acesta fusese unul din motivele majore pentru care se înrolase Mosca. Dorea să lupte împotriva lagărelor de concentrare. Doar că acum individul acela atât de admirat de Gloria, de maică-sa şi de Alf dispăruse şi nu mai rămăsese decât în fotografii. Dar amintindu-şi toate acestea fu cuprins de o ciudată emoţie. Se simţea stingherit şi ruşinat de faptul că acum nu mai dădea doi bani pe idealurile acelea.

— Da, sublinie Leo. Am intrat când aveam treisprezece ani.

Îşi suflecă mâneca. Ca şi cum ar fi fost tipărit cu cerneală roşie, pe braţ se afla un număr de şase cifre, cu o literă înaintea lui.

— Tata a fost şi el acolo, cu mine. A murit cu câţiva ani înainte de eliberarea din lagăr.

— Vorbeşti foarte bine engleza, observă Mosca. Nimeni nu şi-ar închipui că ai fost german.

Leo îi zâmbi şi spuse cu vocea lui repezită:

— Nu, nu sunt german. Sunt evreu. Făcu o scurtă pauză şi reluă: Am fost german, bineînţeles, dar evreii nu mai pot fi germani.

— Şi cum se face că n-ai plecat?

— Am o slujbă foarte bună aici. Am toate privilegiile de care se bucură americanii şi câştig bani frumoşi. În plus, nu m-am decis încă dacă să mă duc în Palestina sau în Statele Unite. E foarte greu să iei o hotărâre.

Conversară aşa multă vreme, fiecare cu băutura lui preferată în faţă, whisky pentru Mosca şi cafea pentru Leo. La un moment dat, Mosca se trezi că îi explică celuilalt mecanismul diverselor sporturi, încercând să-l facă să simtă senzaţia dată de mişcare, căci acest sentiment îi fusese furat lui Leo din cauză că-şi petrecuse copilăria şi adolescenţa în lagăr.

El încercă să explice senzaţia aruncării mingii la coşul de baschet, emoţia resimţită când îţi fentai adversarul şi te ridicai uşurel în aer pentru a trimite balonul în coş, răsucirile rapide de trunchi şi alergarea pe podeaua caldă de lemn a sălii, dulcea oboseală şi transpiraţia, senzaţia magică de prospeţime după duşul fierbinte de la sfârşitul meciului Apoi relaxarea mersului pe jos cu sacul de sport în spate şi fetele aşteptându-te pentru o îngheţată. În final, cufundarea totală într-un somn adânc şi minunat.

Pe drumul de întoarcere, Leo se simţi dator să spună:

— Sunt mereu pe drumuri, slujba îmi cere să călătoresc mult. În sezonul rece care vine însă, am să stau mai mult prin Bremen. O să ne cunoaştem mai bine atunci, nu?

— O să-ţi arăt cum se joacă base-ball, îi zâmbi Mosca. Asta ca să te pregătesc pentru Statele Unite. Şi nu mai folosi expresia „pe drumuri”. Asta e germană. Spune: „pe drum” sau „călătoresc”.

După aceea, Leo venea uneori până la ei în cameră pentru a bea o ceaşcă de ceai sau de cafea. Mosca îl învăţă cum să joace cărţi – pocher, bacara şi rummy. Nu se arăta niciodată deprimat, dar nu avea răbdare să stea prea mult într-un singur loc şi viaţa lor tihnită nu-l atrăgea cu nimic. Leo şi Hella s-au împrietenit. Mai târziu, el a început să susţină că ea era singura fată din lume care fusese în stare să-l înveţe să danseze ca lumea.

Când sosi toamna, cu cortegiul ei de frunze căzute din copaci ce formau o pătură verde-maro de-a lungul trotuarelor, aerul răcoros tulbură sângele lui Mosca şi-l trezi din letargia verii. Deveni neliniştit. Mânca mai des la Rathskeller, se ducea să bea la Clubul Ofiţerilor – toate fiind locuri în care Hella nu avea voie să intre, fiind germană. Se întorcea târziu acasă, turmentat. Mânca supa groasă, din conservă, pe care Hella i-o încălzea pe plita electrică şi adormea. Somnul îi era agitat pe tot parcursul nopţii. Adeseori se scula în zori şi urmărea norii cenuşii fugăriţi pe cer de vântul de octombrie, îi observa pe muncitorii germani cum se îndreptau cu mişcări iuţi către colţul străzii de unde luau tramvaiul până în centrul oraşului.

Într-o astfel de dimineaţă, Hella se deşteptă şi i se alătură la fereastră, în furoul pe care-l folosea drept cămaşă de noapte. Îl apucă cu braţul pe după mijloc şi priviră amândoi strada.

— Nu poţi să dormi? îl întrebă ea somnoroasă. Te scoli mereu îngrozitor de devreme.

— Cred că trebuie să inventăm ceva. Viaţa asta de familie mi-a devenit insuportabilă.

Mosca se uită la stratul de frunze ce inundau Metzer Strasse, acoperind aleea murdară, pentru biciclişti, de dedesubtul copacilor.

Hella se trase mai aproape de el şi-i şopti:

— Avem nevoie de un copil, de un bebeluş minunat.

— Hristoase! exclamă Mosca. Führerul v-a băgat în cap tâmpenia asta!

— Dar copiii erau doriţi şi iubiţi şi înainte de asta, protestă ea.

Era furioasă că el îşi permitea să-şi bată joc de ceea ce ea îşi dorea atât de mult.

— Ştiu că pare o tâmpenie să vrei copii. Fetele din Berlin râdeau de noi, cele de la ţară, pentru că ne îngrijeam atâta de bebeluşi şi vorbeam tot timpul despre ei.

Se îndepărtă de lângă el.

— Bine, am terminat. Du-te la lucru.

Mosca încercă s-o convingă.

— Ştii că nu ne putem căsători până nu se ridică interdicţia. Tot ce facem noi aici este ilegal, mai ales şederea ta în această clădire. Dacă apar copii, va trebui să ne mutăm în cartierele germane, şi asta e o ilegalitate în ce mă priveşte. Există un milion de motive pentru care mă pot expedia înapoi în Statele Unite fără a avea posibilitatea de a te lua cu mine.

Ea îi zâmbi, cu o nuanţă de tristeţe în ochi.

— Ştiu că n-o să mă părăseşti din nou.

Mosca se simţi şocat şi surprins de siguranţa ei. Se hotărâse de fapt să rămână acolo, chiar şi sub identitate falsă, dacă apăreau încurcături.

— Ah, Walter, nu vreau să fim ca şi cei de jos; să bem, să dansăm la club, să ne culcăm împreună şi să n-avem altceva care să ne menţină legaţi în afara noastră înşine. Felul în care trăim acum nu e suficient.

Stătea acolo, cu furoul abia acoperindu-i şoldurile şi buricul, fără demnitate şi fără ruşine. El simţi nevoia să zâmbească.

— Nu-i bine, remarcă el.

— Ascultă-mă. Când ai plecat, am fost fericită că eram însărcinată. Am crezut că a dat norocul peste mine, pentru că apăruse o fiinţă în lume pe care o puteam iubi chiar dacă tu nu te mai întorceai. Pricepi? Din toată familia mea nu mi-a mai rămas decât o soră, care e foarte departe. Ai apărut tu şi, după ce-ai plecat, nu mi-a mai rămas nimeni. În toată lumea asta nu exista nimeni pe care să-mi facă plăcere să-l fac fericit, nimeni care să facă parte din viaţa mea. Nu cred că există ceva mai îngrozitor.

Sub ei, câţiva americani ieşiră din clădire în aerul rece. Îşi descuiară lacătele de securitate de la jeepurile lor şi porniră motoarele ca să le încălzească. Vuietul lor ascendent şi descendent pătrundea atenuat prin ferestrele închise.

Mosca o apucă pe Hella pe după umeri.

— Nu te-ai refăcut suficient.

Îi privi corpul subţire şi dezgolit.

— Nu vreau să ţi se întâmple ceva.

Un val de frică îl inundă. Îi era teamă că ea îl va părăsi din cine ştie ce motiv, că va privi singur de la fereastră în dimineţile cenuşii de iarnă, având în spate o cameră pustie, şi că vina, într-un fel sau altul, va fi a lui. Se întoarse brusc spre ea şi îi spuse cu voce blândă:

— Nu fi supărată pe mine. Mai aşteaptă un pic.

Ea se ghemui la pieptul lui şi rosti încetişor:

— În realitate, ţie ţi-e frică de tine însuţi. Bănuiesc că eşti conştient de asta. Văd cum te porţi cu alţii şi cum eşti cu mine. Toată lumea crede că eşti atât de neprietenos, atât de…

Căută cuvântul care să nu-l supere.

— … atât de aspru. Ştiu că nu eşti aşa. Nu mi-aş putea dori un bărbat mai bun. Uneori, când le povestesc câte ceva drăguţ despre tine, Frau Meyer şi Yergen se uită unul la altul. Oh, ştiu la ce se gândesc ei!

Vocea îi era amară. Avea acea tristeţe a femeilor care vorbesc în propria lor apărare contra unei lumi care nu pricepe motivul iubirii lor.

— Ei nu înţeleg.

Mosca o luă în braţe, o aşeză pe pat şi trase pătura peste ea.

— O să răceşti, spuse el grijuliu.

Se aplecă s-o sărute înainte de a pleca la lucru.

— Poţi să ai orice îţi doreşti, zise el şi-i zâmbi. Mai ales ceva atât de

simplu. Şi nu-ţi face griji că or să mă oblige să plec, indiferent ce s-ar întâmpla.

— N-o să-mi fac, râse ea. Te aştept diseară.

Capitolul 7

Când trecu pragul clubului de noapte german, orchestra tocmai cânta o melodie îndrăcită de dans. Încăperea era lungă şi dreptunghiulară, fără niciun ornament, şi puternic luminată. Pereţii erau spoiţi cu var, iar tavanul înalt şi boltit îi dădea un aspect de catedrală. Încăperea fusese înainte sala de festivităţi a unei şcoli, dar restul clădirii dispăruse, spulberat de obuze.

Scaunele pliante erau tari, iar mesele – la fel de goale pe cât erau de severe în simplitatea lor. Nu existau niciun fel de decoraţii. Sala era plină. Oamenii se călcau pe picioare şi adeseori chelnerii nu puteau duce comanda direct pe masă, ci trebuiau să se roage de cei din cale să dea băuturile mai departe. Wolf era de-al casei. Îi urmară cu toţii silueta masivă până la o masă de lângă perete.

Wolf le oferi tuturor ţigări şi-i comandă chelnerului:

— Şase şnapsuri!

În acelaşi timp, strecură restul ţigărilor în mâna chelnerului.

— Să fie marfă curată!

Chelnerul se înclină scurt şi alergă să execute comanda.

Frau Meyer îşi răsuci pletele blonde pentru a inspecta locul.

— Nu-i prea frumos pe aici, spuse ea.

Eddie o bătu uşor pe mână.

— Baby, aici e localul celor care au pierdut războiul.

Mosca îi zâmbi Hellei.

— Nu-i prea rău, nu?

Ea clătină din cap.

— E o schimbare. Trebuia să văd cum se distrează conaţionalii mei.

Mosca nu remarcă nuanţa vagă de vinovăţie din vocea ei. Eddie însă înţelese pe loc şi gura i se rotunji într-un zâmbet. Găsise o armă şi se simţi brusc exaltat şi plin de pasiune.

— E o întreagă poveste cu locul ăsta, interveni Wolf. A fost nevoie să fie mituit ofiţerul cu educaţia din Guvernământul Militar ca să dea un certificat că localul e nepotrivit oricăror activităţi şcolare, iar după aceea l-au şperţuit şi pe ofiţerul cu cultura pentru a obţine avizul de folosire în scopuri distractive. Nimeni nu ştie rât de sigură este clădirea. Oricum, nu mai contează, pentru că localul va fi închis peste câteva zile.

— Oh, de ce? întrebă Hella.

— Aşteaptă şi ai să vezi, răspunse Wolf, zâmbind cu un aer atotştiutor.

Leo interveni cu umorul lui obişnuit:

— Uitaţi-vă la ei. N-am văzut în viaţa mea oameni cu priviri mai

triste şi care, în plus, să mai şi plătească ca să se plictisească.

Izbucniră cu toţii în râs. Chelnerul le aduse comanda.

Eddie îşi ridică paharul. Faţa lui frumoasă luă o expresie glumeţ-serioasă:

— Fericire celor doi prieteni ai noştri, un cuplu care se potriveşte perfect, toastă el. Priviţi-i. Pe de o parte, o prinţesă dulce şi minunată. Pe de alta, o brută cu o căutătură fioroasă. Ea îi va cârpi ciorapii şi-i va pregăti papucii în fiecare seară, iar drept recompensă va primi câteva înjurături şi o palmă. Prieteni, mariajul ăsta va fi perfect. Va dura o sută de ani dacă n-o va ucide el primul.

Băură toţi în cinstea lui Mosca şi a fetei, care se priveau de parcă ar fi deţinut un răspuns secret pe care nimeni altul de la masă nu-l putea ghici.

Cele două perechi plecară să danseze pe micul ring din faţa scenei înălţate la celălalt capăt al sălii. Wolf şi Leo rămaseră singuri. Wolf se uită jur-împrejur cu un ochi critic.

Fumul de ţigară se ridica deasupra mulţimii de oameni, spre tavanul înalt şi boltit. Clienţii localului formau o mixtură curioasă. Erau acolo cupluri de bătrâni care vânduseră, probabil, o piesă de mobilier şi hotărâseră că puteau să-şi permită o noapte de distracţie pentru a mai schimba monotonia mohorâtă a vieţii lor; traficanţi tineri de piaţă neagră, buni prieteni cu sergenţii americani de la popotă şi cu furierii, stăteau la masă cu fete care purtau ciorapi de nailon şi miroseau a parfum; bărbaţi mai în vârstă, angajaţi în traficul cu diamante, blănuri, automobile şi alte valori, erau însoţiţi de tinere îmbrăcate nu tocmai elegant, probabil amantele lor de multă vreme sau relaţii întâmplătoare şi tarifate.

Încăperea dens populată nu era zgomotoasă, căci conversaţiile se purtau în general cu voce scăzută. Băuturile erau comandate la intervale lungi, dar nu se vedea nicăieri niciun fel de mâncare. Orchestra făcea tot ce-i stătea în puteri ca să interpreteze melodiile în stil american de jaz. Bateristul îşi înclina capul dintr-o parte în alta într-o palidă imitaţie a artiştilor americani care simţeau nevoia să exteriorizeze pe toate căile ritmul lor interior.

Wolf salută câteva persoane de la alte mese, traficanţi de ţigări cu care făcuse afaceri. Se gândi că fuseseră identificaţi încă de la intrare ca americani, în mod curios mai mult datorită cravatelor lor decât din orice altă cauză. Ceilalţi erau la fel de bine îmbrăcaţi, dar, din cine ştie ce motiv, piaţa neagră nu putea furniza cravate, aşa că oamenii de aici purtau bucăţi de cârpe ponosite pe post de eşarfă la gât. Wolf înmagazină observaţia în minte. O nouă cale pentru a face uşor dolari.

Muzica se opri şi toată lumea se întoarse la mese. Excitat de dans şi de contactul cu corpul lui Frau Meyer, Eddie o privi cu atenţie pe Hella cum se aşază şi se apleacă spre scaunul lui Mosca, cu mâna

odihnindu-se pe umărul lui. Îi văzu în minte corpul alb şi tare, întins pe o pătură soldăţească maro, devenind tot mai apropiat de al lui şi simţi faţa lui lângă capul ei frumos şi imobil. Se simţi de îndată sigur de succesul lui, deşi nu ştia cum avea să se întâmple. Viziunea îi fu spulberată de un şir de trei sunete poruncitoare, scurte, emise de o trompetă din zona cercului roz de lumină, singura culoare prietenească din încăpere, unde se afla orchestra.

Murmurul vocilor încetă. Luminile albe, strălucitoare, se micşorară, sala deveni cavernoasă, iar tavanul invizibil intră în semiobscuritate.

Pe scenă îşi făcu apariţia un şir de fete dansând atât de prost încât nu obţinură la ieşire nici măcar câteva aplauze de complezenţă. Le urmară un scamator şi apoi câţiva acrobaţi. După aceea, veni o cântăreaţă cu o siluetă voluminoasă şi o voce înaltă şi slabă.

— Ce porcărie! exclamă Mosca. Hai să plecăm dracului de aici.

Wolf clătină din cap şi-l temperă.

— Mai aşteaptă un pic.

Asistenţa nu-şi pierduse răbdarea. Aştepta încă. Trompeta trimise în eter un alt semnal şi luminile scăzură şi mai mult, până la a lăsa încăperea în beznă; scena se transformă într-un pătrat galben luminos. Din întunericul lateral apăru un individ scund, spilcuit, cu o faţă rotundă, ca de cauciuc, tipică comediantului înnăscut. Fu primit cu o furtună de aplauze.

Începu o conversaţie liberă cu lumea din sală, de parcă n-ar fi existat nicio barieră între ei.

— Trebuie să-mi cer scuze că o parte a celebrului meu număr nu poate fi prezentată astă-seară. Nu-mi pot găsi nicăieri câinele, pe Frederick.

Se opri o clipă. Pe faţă i se citea amărăciunea. Aproape imediat, fizionomia i se schimbă căpătând un aer de mânie.

— E o adevărată ruşine. Mi-am antrenat zece câini până acum şi toţi au dispărut. Au dispărut în Berlin, în Düsseldorf şi acum aici. Întotdeauna e la fel.

Pe scenă apăru, în fugă, o fată, care se opri lângă el şi-i şopti ceva la ureche. Comediantul dădu afirmativ din cap şi se întoarse iute spre public.

— Prieteni, conducerea m-a rugat să vă anunţ că se vor servi sandvişuri cu carne imediat după acest număr.

Făcu cu ochiul.

— Nu e nevoie de cartelă, dar au, desigur, un preţ exorbitant. Acum, aşa cum spuneam…

Se opri. Pe faţă îi apăru o expresie comică de mirare, apoi de neîncredere şi, în sfârşit, de înţelegere, fapt ce zgudui toată asistenţa într-un hohot de râs.

— Frederick, Frederick, dragule! ţipă el şi ieşi în goană din scenă.

Năvăli înapoi în cercul de lumină, mestecând o bucată dintr-un sandviş. Când râsetele încetară, el continuă trist:

— Prea târziu. Dar mi-a fost prieten bun până în ultima clipă. Zău că e un sandviş gustos.

Cu o imensă muşcătură, îl făcu să dispară aproape în întregime în gură.

Aşteptând să se stingă aplauzele, îşi şterse gura cu dosul palmei şi scoase din buzunar o bucată de hârtie.

Ridică o mână cerând linişte şi continuă:

— Astăzi toată lumea îşi face griji în legătură cu caloriile. Citesc aici că avem nevoie de o mie trei sute de calorii pentru a supravieţui şi că primim o mie cinci sute în raţia stabilită de Guvernământul Militar. N-am intenţia să critic autorităţile, dar vreau să evidenţiez astă-seară cât de grijulii trebuie să fim cu cele două sute de calorii suplimentare. Şi acum câteva reguli simple.

Debită toate bancurile vechi legate de calorii, dar cu atâta profesionalism încât hohotele de râs să ţinură lanţ. La un moment dat, fu întrerupt de o fată sumar îmbrăcată, care veni dansând pe scenă şi se învârti în jurul lui. El o privi cu un ochi lacom şi apreciativ, după care scoase din buzunar un morcov, o căpăţână mică de salată şi o mână de fasole verde. Le numără şi dădu din cap. Apoi înălţă din umeri şi zise:

— O să-mi fure cel puţin o mie de calorii.

Fata se împinse în el. Comediantul îi explică prin pantomimă care era necazul. Ea îşi băgă mâna între sâni şi scoase un ciorchine mic de struguri. El gesticulă, nu era suficient. Ea îşi alunecă degetele spre pantalonaşi, dar el o opri cu o privire de nobilă renunţare şi spuse tare:

— Te rog, n-aş fi în stare.

Fata părăsi, tristă, scena, braţul lui ţâşni în sus şi declară:

— Dacă aş fi avut măcar o friptură fierbinte.

Hohotul de râs ce urmă se ridică până la bolta înaltă a tavanului.

Faţa omului de pe scenă exalta de bucuria puterii pe care o avea asupra lor. El imită, exuberant, câteva personaje. Îl portretiză pe Rudolf Hess, cu spume la gură, aiurind nebun, fugind într-un avion spre Anglia; pe Goebbels, scuzându-se în faţa nevestei cu cele mai ridicole şi oribile minciuni pentru o noapte petrecută altundeva; pe Göring, promiţând că niciodată nu va cădea o bombă asupra Berlinului în timp ce se înghesuia sub o masă pentru a se feri de bucăţile de moloz ce căzeau peste el. Când comediantul părăsi scena, izbucni un ropot uriaş de aplauze, ce nu se potoli până când nu reapăru. Se auzi un murmur general şi se făcu linişte.

Freza îi era aruncată peste ochi, iar pe buza superioară era ceva ce ar fi putut fi o mustaţă scurtă şi îngustă. Adoptase o expresie ce

semăna izbitor cu poza marţială a lui Hitler. Se postă lângă culise, cu un aer pe jumătate serios, pe jumătate amuzat. Radia putere şi magnetism. Stăpânea spectatorii cu privirea. Cu o voce tare, ce umplu tot spaţiul, clamă:

— Mă vreţi înapoi?

Se lăsă un moment de stupoare. Pe faţa lui pudrată apăru, încet, acel rânjet mortal al anticristului victorios. Toată lumea pricepu.

Sala explodă. Câţiva bărbaţi săriră pe scaune şi pe mese, strigând:

— Da, da!

Femeile aplaudară furtunos. Unii începură să bocăne cu picioarele, iar alţii să izbească în mese cu pumnii. În sală se iscă o zarvă cumplită, reverberându-se şi amplificându-se de pereţi şi de tavan.

Wolf se ridică în picioare. Aruncă o privire circulară peste gloată până la scenă, cu un zâmbet sinistru pe faţă. Mosca înţelesese şi el şi se aşeză mai bine în scaun, sorbind din pahar.

Frau Meyer îşi ţinea ochii plecaţi deasupra mesei, încercând să-şi reprime un zâmbet de satisfacţie. Eddie o întrebă:

— Ce se întâmplă? Ce dracu se petrece aici?

Frau Meyer îl calmă.

— Nimic, nimic.

Hella îl privi, peste masă, pe Leo. Faţa lui era imobilă, dar ticul de pe partea stângă scăpase de sub control. Ea roşi şi îşi clătină, inconştient, capul dintr-o parte în alta, ca şi cum şi-ar fi declinat orice responsabilitate, orice amestec în ceea ce se întâmplă. Leo însă îşi mută privirea din ochii ei şi se uită din nou la scenă.

Faţa comediantului revenise la normal, iar el îşi refăcuse freza iniţială. Iluzia dispăruse şi el primi aplauzele ca şi cum i-ar fi fost datorate drept tribut al plăcerii oferite de arta lui.

Orchestra atacă o melodie. Wolf se aşeză dând din cap ca şi cum ar fi înţeles multe. Perechile ieşiră pe ring să danseze. Mulţi se uitau la masa lor. Doi tineri de la masa alăturată le aduseseră pe fetele cu care erau în pragul isteriei din cauza glumelor spuse în şoaptă.

Leo îşi fixă privirea asupra mesei. Îşi simţea faţa tresărind. Era mânios şi îl cuprinsese, inconştient, deznădejdea. Spera ca vreunul dintre ceilalţi să propună plecarea.

Urmărindu-l cu atenţie, Mosca intui ce se petrecea în sufletul lui şi le sugeră lui Wolf şi celorlalţi:

— Haideţi să plecăm.

Când se ridică în picioare, văzu că unul dintre tinerii de lângă el îşi întorsese scaunul ca să fie faţă în faţă cu masa lor şi îl privea acum pe Leo cu un zâmbet amuzat. Avea o frunte pleşuvă, faţa greoaie, cu trăsături grosolane şi brutale.

Cu un gest al capului, Mosca i-l arătă pe individ lui Wolf şi-i spuse:

— Hai să-l luăm şi pe tipul ăsta cu noi.

Wolf îl studie pe Mosca de parcă ar fi văzut ceva ce bănuise şi spera că va găsi.

— Bine. O să-mi folosesc legitimaţia de la securitate ca să-l scot afară. Ai vreo armă cu tine pentru orice eventualitate?

— Doar o chestie d-aia mică, ungurească.

Leo îşi înălţă brusc privirea.

— Nu! Nu vreau să se întâmple nimic. Haideţi să plecăm, pur şi simplu.

Hella îl luă pe Mosca de braţ.

— Da, să plecăm.

Se sculară şi ceilalţi. Wolf dădea din nou din cap în sus şi în jos de parcă ar mai fi înţeles ceva. Îl privi pe Leo cu milă şi dispreţ. Îl văzu pe Mosca că se încruntă, dădu nepăsător din umeri şi apucă drumul spre ieşire. Când trecu pe lângă masa alăturată, se aplecă peste ea, îşi apropie faţa de neamţ şi-l privi în ochi.

— Un râs prea tare poate fi teribil de nesănătos, mă înţelegi? îl ameninţă el.

Îi înfipse sub nas legitimaţia, ştiind că neamţul putea s-o citească. Zâmbea când o luă după ceilalţi. În urma lor nu se auzi niciun hohot de râs.

Se întoarseră în camera lui Mosca pentru un pahar. Hella începu să pregătească sandvişuri cu şuncă pe reşoul electric aflat pe un trepied.

Se aşezară în jurul mesei mari, pătrate, cu excepţia lui Eddie, care se întinse pe un şezlong într-un colţ al camerei. Mosca descuie dulapul vopsit în alb şi scoase dinăuntru băutură şi ţigări.

De unde se afla, Eddie întrebă:

— Cum au reuşit ticăloşii ăştia să scape nepedepsiţi până acum?

— N-o să mai poată, îi răspunse Wolf. A mai zis el şi altădată câte ceva, dar astă-seară a mers prea departe. Şi totuşi, cum vi s-a părut primirea care i s-a făcut?

Îşi mişcă faţa albă şi buhăită în sus şi în jos, cu o expresie de îngrijorare amuzată.

— Vărzarii ăştia nu învaţă niciodată. Ai crede, când îi vezi plimbându-se, că nu-şi vor mai dori să se bată în vecii vecilor. Ei însă ard de nerăbdare s-o facă. Au povestea asta în sânge.

Mosca îi aruncă o privire şugubeaţă lui Leo:

— Mi se pare că ar fi bine să te hotărăşti încotro pleci, în Palestina sau în State.

Leo înălţă din umeri şi luă o înghiţitură de cafea.

Wolf îl întrebă:

— Te poţi duce în State?

— Oh, da. Pot să mă duc.

— Atunci, du-te.

Îl studie câteva clipe.

— Dacă povestea de astă-seară e un indiciu, eşti prea pui pentru a rezista răzbunării lor.

Leo îşi duse mâna spre partea stângă a feţei.

— Las-o aşa, îl îndemnă Mosca.

— Nu. Să nu mă înţelegi greşit, Leo, când îţi spun că necazul cu rasa ta e că voi niciodată nu răspundeţi la lovitură. Unii cred că sunteţi un popor de laşi. Eu cred că e o chestie de civilizaţie. Precum astă-seară. Ne-ar fi ajutat întrucâtva dacă îl umflam pe tipul ăla şi-l bumbăceam o ţâră. Dacă vreodată o să obţineţi o ţară a voastră va fi numai graţie organizaţiilor voastre teroriste. Teroarea şi forţa sunt arme redutabile. Ele sunt folosite de diverse organizaţii în oricare ţară şi niciodată nu li se subestimează puterea. Mă surprinde să constat că nu cunoşti atâta lucru măcar, după toate cele prin care ai trecut.

Încet, Leo îşi făcu auzită vocea:

— Nu mi-e frică să plec în Palestina şi, pe undeva, ştiu că e de datoria mea s-o fac. Mă gândesc însă cât de greu îmi va fi. Iar acum, vreau doar plăcere. Numai la asta mă gândesc. Şi totuşi mă simt ruşinat că am astfel de gânduri. Dar am să plec.

— Nu amâna prea mult, îl povăţui Wolf. Vărzarii ăştia nu se schimbă niciodată. Le-a intrat în sânge. Poţi s-o observi zi de zi.

Leo continuă de parcă n-ar fi auzit nimic:

— Cât priveşte teroarea şi forţa, eu nu cred. Tatăl meu a stat cu mine în lagăr. Apropo, el era german. Numai maică-mea era evreică. Tata a fost prizonier politic şi s-a dus înaintea mea.

Pe faţă îi apăru din nou acel tic. Îşi puse mâna acolo pentru a-l linişti.

— A murit acolo, dar m-a învăţat ceva înainte de a se stinge. Mi-a spus că voi fi liber într-o zi şi că nu va exista lucru mai îngrozitor pentru mine decât să ajung asemenea celor care ne ţineau închişi acolo. Şi acum îi mai cred. Mi-e cam greu, dar încă îl cred.

Wolf dădu sceptic din cap.

— Ştiu. Cunosc oamenii de genul tatălui tău.

Vocea îi era albă.

Hella şi Frau Meyer împărţiră sandvişurile. Leo îl refuză pe al lui.

— Eu mă duc la culcare, anunţă el.

Ieşi din cameră. Îl auziră peste câteva clipe în camera de alături şi radioul lui pus pe un post german ce emitea muzică de coarde.

Frau Meyer se duse lângă Eddie şi-l împinse jucăuşă.

— Încetează să visezi, îl admonestă ea.

Eddie zâmbi şi pe faţa lui frumoasă şi delicată apăru o expresie de gingăşie. Când Hella îngenunche lângă plita electrică, el o privi pe deasupra paharului şi gândi: „În camera asta o voi face”. În faţa ochilor îi apăru limpede fiecare piesă de mobilier, ca şi cum în încăpere n-ar mai fi existat nimeni în afară de el. Totdeauna făcea aşa.

Mintea lui inventa scene cu femei de care nici măcar nu se apropiase înainte.

Wolf se lupta să-şi ingurgiteze sandvişul.

— E de-a dreptul distractiv să vezi ce idei le mai vin oamenilor, rosti el, apoi vocea îi coborî. Indivizii care conduceau lagărul lui Leo erau, probabil, nişte oameni obişnuiţi, ca voi şi ca mine. Se mărgineau să execute ordinele. Pe timpul războiului, când am lucrat în contraspionaj, ne veneau mereu prizonieri. Maiorul se uita la ceasul lui şi spunea: „Vreau informaţia cutare sau cutare până la ora două". O obţineam.

Wolf acceptă un trabuc de la Mosca şi pufăi din el.

— Înainte de a mă apuca de slujba de acum, am fost acasă în State şi am văzut câteva filme de război. Ştiţi genul: eroul e torturat, dar moare în chinuri înainte de a începe să vorbească.

Wolf făcu un gest de exasperare cu ţigara.

— Desigur, n-aveau nici cea mai mică idee ce se întâmplă în realitate.

Se opri şi se uită intens la Mosca.

— Le e ruşine să admită. Un om nu se poate controla dacă i se aplică metodele corecte. Nici măcar unul.

Mosca umplu paharele; toată lumea moţăia cu excepţia lui Wolf. Frau Meyer se cuibărise pe genunchii lui Eddie, iar Hella se întinsese pe canapeaua de vizavi de pat.

Wolf zâmbi.

— Eu am o tehnică specială. Nu pun niciodată vreo întrebare fără să administrez o mică pedeapsă înainte. Ca în gagul ăla vechi cu perechea de proaspăt căsătoriţi. Soţul o bate uşor peste gură de îndată ce rămân singuri şi-i spune: „Asta e pentru că nu ai făcut nimic, aşa că ai grijă ce faci". E cam aceeaşi idee.

Zâmbi dezarmat. Faţa lui de un alb cadaveric respira jovialitate prin toţi porii.

— Ştiu la ce vă gândiţi. Vă spuneţi că alături de voi se află un mare ticălos. Dar cineva trebuia să facă şi treaba asta. Nu poţi câştiga războaie fără ea. Credeţi-mă, nu simt niciuna din satisfacţiile sadice din filme. Dar e o chestie necesară. La naiba, am primit şi o decoraţie pentru asta.

Se grăbi să adauge cu sinceritate:

— Bineînţeles însă că n-am fost niciodată atât de duri cum au fost nemţii.

Eddie îşi înăbuşi un căscat.

— Totul e foarte interesant, dar eu cred că mă duc în camera mea.

Wolf râse defensiv.

— Bănuiesc că e prea târziu pentru un curs.

Îi lăsă pe Eddie şi pe Frau Meyer să plece înaintea lui. Îşi termină

băutura şi-i spuse lui Mosca:

— Vino jos, vreau să discut ceva cu tine.

Coborâră şi se suiră în jeepul lui Wolf.

— Eddie se gândeşte la o porcărie, rosti Wolf cu voce mânioasă şi dispreţuitoare.

— Era doar somnoros, îl apără Mosca.

— Cum se face că porţi o armă?

Mosca dădu din umeri.

— M-am obişnuit să am una mereu cu mine. Războiul nu s-a terminat de prea multă vreme.

Wolf încuviinţă.

— Nici mie nu mi-ar plăcea să ies noaptea pe afară fără s-o am.

Se lăsă un moment de tăcere. Mosca se agită.

Wolf scoase un nor de fum din trabucul lui.

— Am vrut să fim singuri pentru că mi-a venit o idee cum să facem o grămadă de bişţari. Bănuiesc că fiecare individ din forţa de ocupaţie îşi trage un pic de spuză pe turta lui. Eu am acum o mulţime de legături şi pot căpăta diamante contra ţigări şi chestii de genul ăsta. Te pot băga şi pe tine în afacere.

— La naiba! exclamă Mosca. Nu pot pune mâna pe atât de multe ţigări.

Wolf ezită o clipă şi continuă:

— Ştii, s-ar putea ca într-o bună zi să ai nevoie de o grămadă de bani. De exemplu, dacă o prind pe Hella în camera ta ai feştelit-o, căci o să fii trimis înapoi în State.

Îşi ridică mâna.

— Ştiu, ştiu, o să te dai la fund, la fel cum au făcut alţii. Dar o să ai nevoie de bani. Sau presupune că intri la înghesuială şi trebuie s-o scoţi din Germania. Poţi să obţii documente false, dar te costă cât o mână şi un picior. În plus, oriunde te-ai duce, Scandinavia, Franţa, în orice alt loc, viaţa e din ce în ce mai scumpă. Te-ai gândit vreodată la asta?

— Nu, recunoscu Mosca cu voce stinsă.

— Ei bine, eu am o idee. Am nevoie de ajutor şi de aceea apelez la tine. Nu sunt filantrop. Eşti interesat?

— Zi-i înainte, îl încurajă Mosca.

Wolf se opri din nou, pufăind din ţigară.

— Ştii banii pe care-i folosim noi, emişi de armată? Traficanţii de pe piaţa neagră aleargă cu limba scoasă după ei. Îi negociază după aceea cu soldaţii pentru dispoziţii de plată. Dar trebuie s-o facă discret. Noi putem schimba toţi banii care ne intră în mâini în bancnote, ceea ce nu putem face cu vechile mărci de ocupaţie.

— Şi ce-i cu asta?

— Păi acum urmează poanta. Se pare că, în ultimele săptămâni,

traficanţii nemţi au pus mâna pe o grămadă de bani ai armatei. Eu scot un profit frumuşel schimbându-i pe dispoziţii de plată pentru ei. Apropo, o să te vâr şi-n treaba asta. Acum uite despre ce este vorba. Am fost incitat de ceea ce am observat şi am făcut ceva investigaţii pe cont propriu. Mi-a ajuns la urechi o poveste teribilă. Vaporul care a transportat banii armatei din State a acostat în Bremerhaven. Deşi toată chestia era strict secretă, ceva a transpirat, aşa că a dispărut o ladă cu bani, peste un milion de bucăţi. Cei de la armată tac, pentru că, altfel, s-ar face de râs. Ce zici de istoria asta?

Devenise foarte excitat.

— Un milion de bucăţi, repetă el.

Mosca se amuză de pofta din vocea lui Wolf.

— Mda, o grămadă de bani, îi ţinu el isonul.

— Şi acum uite care e ideea mea. Banii ăştia sunt probabil împrăştiaţi prin toată ţara, dar aici cred că trebuie să existe o bandă care are felia cea mai mare. Chestia e să-i găsim. E o lovitură tare.

— Dar cum să-i găsim şi cum să le luăm banii?

— Găsirea banilor e treaba mea, dar am nevoie de tine. Nu e chiar atât de greu pe cât pare. Aminteşte-ţi că am experienţă în scotocirea după informaţii şi am o groază de legături. O să te iau cu mine şi o să te prezint ca pe un intermediar al unui barosan care caută să vândă ţigări la dumping, cu trei-patru verzişori per carton. Or să muşte toţi când or să audă preţul. O să dăm astfel douăzeci sau treizeci de cartuşe, marfa o aduc eu. O să se ducă vestea. O să le facem atunci cunoscut că trebuie să ne descotorosim de cinci mii de cartuşe într-o singură tranşă. O afacere zdravănă. O să inventăm şi o poveste. Dacă o să ţină, o să fim căutaţi ca să încheiem târgul. Ei or să apară cu hârtii în valoare de douăzeci de mii de dolari. Noi o să-i luăm. N-or să se poată duce; la poliţie, nici la a lor, nici la a noastră. Uite-aşa, le-o tragem.

Wolf făcu o pauză, pufăi nervos din trabuc şi aruncă restul în stradă. Apoi rosti încet:

— O să fie ceva de lucru şi o să ne cam pierdem nişte nopţi prin oraş. Iar pentru operaţia finală e nevoie de curaj.

— Adevăraţi poliţişti şi tâlhari, comentă Mosca.

Wolf zâmbi. Celălalt aruncă o privire de-a lungul străzii întunecate, peste ruine. Văzu în depărtare un tramvai singuratic. Lumina lui se deplasa încet prin bezna oraşului şi părea că îl desparte de restul lumii.

Wolf îşi reluă discursul pe un ton serios:

— Trebuie să ne pregătim viitorul. Uneori am senzaţia că viaţa pe care am dus-o înainte n-a fost altceva decât un vis, că n-a avut nimic serios în ea. Poate simţi şi tu la fel. Acum însă trebuie să fim gata pentru viaţa noastră adevărată şi treaba asta o să fie extrem de dură. E

ultima noastră şansă de a ne aranja.

— Bine, spuse Mosca, dar mie mi se pare îngrozitor de complicat.

Wolf dădu din cap.

— S-ar putea să nu ţină. Între timp însă o să-ţi pasez nişte afaceri de schimb. Oricum, ai să obţii câteva sute frumuşele, indiferent de ce se va întâmpla. Dacă avem noroc doar cât negru sub unghie, o să facem jumi-juma cinşpe', poate douăj' de miare. Poate chiar mai mult.

Mosca se dete jos din jeep. Îl observă pe Wolf cum porneşte motorul, apoi cum dispare în noapte. Se uită în sus şi observă capul întunecat al Hellei în cadrul luminos al ferestrei. Îi făcu semn cu mâna, intră în clădire şi fugi sus pe scară.

Capitolul 8

Mosca se făcu covrig în jeepul parcat, încercând să se apere de vântul rece de octombrie. Metalul îngheţat al saşiului îi dădea frisoane în tot corpul.

În susul străzii era o intersecţie importantă. Tramvaiele se clătinau în stânga şi în dreapta, iar vehiculele militare se opreau câteva clipe pentru ca şoferii să descifreze lungile şiruri de indicatoare ce-i îndrumau spre diversele sedii militare din oraş. Pe toate cele patru laturi se vedeau dărâmături, dar ceva mai încolo începuseră să răsară căsuţe. Un mic cinematograf nemţesc îşi deschisese porţile şi se putea vedea o lungă coadă de persoane ce-şi aşteptau rândul la intrare.

Mosca era înfometat şi impacientat. Observă cum se hurducă încet pe drum cele trei camioane cu prelată, pline cu prizonieri germani de război, şi se opresc la intersecţie. Se gândi că înăuntru se aflau, probabil, criminali de război. În spatele convoiului mergea un jeep cu doi paznici înarmaţi.

Când îl văzu pe Leo ieşind pe uşa croitoriei, se îndreptă.

Privirea le fu atrasă de o femeie, aflată pe trotuarul de vizavi, care fugea şi ţipa. Ea părăsi trotuarul şi o apucă haotic, pe mijlocul străzii, către intersecţie. Îşi flutura mâna cu disperare şi striga un nume, de neînţeles din pricina emoţiei. Din ultimul camion cu prizonieri se ivi o faţă care-i răspunse femeii, făcându-i semn cu mâna. Camionul luă viteză, secundat de jeep ca de un câine de pază. Femeia îşi dădu seama că nu era nicio speranţă şi se opri. Căzu în genunchi şi apoi se prăbuşi pe caldarâm, blocând traficul.

Leo se căţără în jeep. Uşorul tremur şi vibraţia motorului le dădu amândurora o senzaţie de căldură. Aşteptară până când femeia fu târâtă de pe carosabil, apoi Leo puse maşina în mişcare. Niciunul dintre ei nu comentă cele văzute. Nu era treaba lor. Undeva, în mintea sa însă Mosca revăzu o vagă imagine familiară.

Sfârşitul războiului îl prinsese la Paris, în mijlocul unei imense mulţimi. Încercarea de a scăpa de acolo fusese un coşmar. Fusese târât împotriva voinţei lui până în centrul aglomeraţiei. Făcându-şi loc centimetru cu centimetru, un convoi de camioane pline cu francezi înainta prin gloata care invadase străzile, trotuarele şi cafenelele. În camioane erau prizonieri de război eliberaţi, foşti condamnaţi la muncă forţată, consideraţi morţi. Veselia şi ţipetele mulţimii acopereau strigătele de bucurie ale oamenilor din camioane. Ei însă săreau în sus şi se aplecau peste marginile camioanelor pentru a fi sărutaţi, pentru a primi florile albe ce li se ofereau şi pe care le aruncau, pe urmă, înapoi. Dintr-odată, unul dintre ei sărise din

camion, plutise câteva clipe pe deasupra capetelor şi aterizase pe caldarâm. În aceeaşi clipă, fusese îmbrăţişat pătimaş şi posesiv de o femeie care-şi croise drum cu greu până la el. Din camion cineva îi aruncase o cârjă şi-i strigase câteva felicitări obscene care, în altă situaţie, ar fi făcut-o pe femeie să roşească. Ea însă râsese alături de restul mulţimii care văzuse scena.

Mosca simţi acum aceeaşi durere, acelaşi şoc şi aceeaşi vină pe care le simţise şi atunci.

Când Leo opri jeepul în faţa restaurantului, Mosca se dădu jos.

— Nu prea mi-e foame, explică el. Te văd mai târziu, acasă.

Ocupat cu închiderea lacătului de siguranţă, Leo ridică surprins capul.

— Ce s-a întâmplat?

— Oh, e numai o migrenă. O să-mi treacă dacă merg un pic pe jos. I se făcu frig şi aprinse o ţigară; fumul dens îi încălzi faţa. O luă de-a lungul străzilor mici şi tăcute ce nu puteau fi străbătute de vehicule din cauza dărâmăturilor ce debordaseră peste trotuare. Îşi croi drum printre pietre şi cărămizi, atent să nu cadă în grămezile de moloz.

Se simţea de-a dreptul rău când intră în cameră. Obrajii îi ardeau de febră. Se dezbrăcă fără să aprindă lumina, îşi aruncă hainele la întâmplare pe canapea şi se vârî în pat. Avu aceeaşi senzaţie de rece şi sub pături. Ajungea până la el mirosul puturos al chiştocului de trabuc lăsat pe marginea mesei. Se făcu colac ca să se încălzească, dar corpul îi era scuturat de accese de frig. Îşi simţea gura uscată, iar bubuitul din cap se transformă într-o pulsaţie monotonă, vag dureroasă.

Auzi o cheie răsucindu-se în broască. O văzu pe Hella intrând în cameră. Se aprinse lumina. Ea veni şi se aşeză lângă el.

— Nu te simţi bine? întrebă ea îngrijorată.

Părea puţin mirată să-l vadă în starea asta.

— O răceală banală, o linişti Mosca. Dă-mi nişte aspirine şi aruncă trabucul ăla.

Hella se îndreptă spre baie ca s-aducă un pahar cu apă. I-l dădu şi îşi trecu palma peste fruntea lui, murmurând:

— E neobişnuit pentru mine să te văd bolnav. Să mă culc pe canapea?

— Nu. Mi-e al naibii de frig. Vino aici, lângă mine.

Ea stinse lumina şi veni lângă pat să se dezbrace. În obscuritate, el o urmări cum îşi atârnă hainele pe spătarul unui scaun. Îşi simţi corpul arzând de febră şi dorinţă. Când se întinse lângă el, o lipi de trupul său. O ţinu cât putu de aproape, încălzindu-i cu arşiţa lui obrajii, gura, sânii şi pântecul.

Mai târziu, când se întoarse cu faţa în sus să se odihnească, îşi simţi sudoarea curgându-i printre picioare şi pe spate. Migrena îi dispăruse, dar îl dureau toate oasele. Se întinse peste corpul ei pentru a lua

paharul cu apă de pe noptieră.

Hella îşi plimbă degetele peste faţa lui fierbinte.

— Dragule, sper că nu te-am făcut să te simţi şi mai rău.

— Nu. Mă simt mai bine.

— Acum vrei să mă duc pe canapea?

— Nu. Rămâi aici.

Căută o ţigară. Dar după câteva pufăituri o strivi de perete şi urmări cu privirea snopul de scântei roşii care căzu pe pătură.

— Încearcă să adormi, îl sfătui ea.

— Nu pot! S-a întâmplat ceva deosebit azi?

— Nu. Tocmai luam masa cu Frau Meyer. Yergen te-a văzut venind şi a urcat să mă înştiinţeze. A spus că nu arăţi prea bine şi mi-a sugerat să cobor repede. E un bărbat foarte grijuliu.

— Am văzut ceva amuzant astăzi, rosti Mosca.

Îi povesti păţania femeii.

După ce termină, peste încăpere se lăsă o tăcere deplină. Hella medită: „Dacă aş fi fost eu în jeep, mai mult ca sigur că aş fi oprit s-o iau cu mine şi aş fi urmărit convoiul, încercând s-o calmez. Bărbaţii sunt mai duri, au mai puţină milă decât noi".

De pe buze nu-i ieşi însă niciun sunet. Ca şi în alte nopţi, ea îşi trecu încet vârfurile degetelor de-a lungul corpului lui, urmărind cicatricea ce-i tăia trunchiul în două. Îşi plimbă degetele peste umflătura cusăturii, ca un copil care îşi trece jucăria peste o crăpătură în trotuar, privind hipnotizat ridicarea şi coborârea ei.

Mosca se ridică până când umerii i se sprijiniră de tăblia de lemn a patului. Îşi sprijini gâtul pe mâinile împreunate la ceafă ca o perniţă şi zise:

— Am avut noroc că o am acolo unde n-o vede nimeni.

— Eu o văd, îi răspunse Hella.

— Ştii la ce mă refer. Ar fi fost cu totul altceva dacă era pe faţă, nu?

Ea continuă să-i mângâie cu degetele cicatricea.

— Nu şi pentru mine.

Febra îl făcea pe Mosca să nu se simtă în largul lui. Simţea degetele ei ca pe un balsam. Îşi dădu seama că ea va accepta modul lui de acţiune.

— Să nu adormi, spuse el. Am vrut dintotdeauna să-ţi spun ceva, dar până acum n-am socotit că e suficient de importantă. Adoptă, glumeţ, intonaţia cântătoare a celui care spune un basm unui copil. O să-ţi povestesc o mică istorioară, începu el.

Căută pe noptieră o ţigară.

Stivele de muniţii se întindeau pe kilometri întregi. Obuzele erau aşezate în ciorchini. El, Mosca, se afla în cabina camionului şi-i urmărea pe prizonieri încărcând vehiculele din faţa lui. Oamenii

purtau haine de postav verde cu dungi verticale, iar pe cap aveau bonete lăbărţate din acelaşi material. S-ar fi putut „rătăci” toţi cu uşurinţă în pădurea din jurul lor dacă n-ar fi fost împiedicaţi de inscripţia mare şi albă cu litera „P”, vopsită pe spatele hainelor şi pe fiecare crac al pantalonilor.

De undeva din pădure se auziră trei sunete de ţignal ce anunţau adunarea. Mosca sări din cabină şi strigă:

— Hei, Fritz, vino-ncoa.

Prizonierul, pe care îl numise supraveghetor peste cele trei camioane de care era răspunzător Mosca, veni la el, în pas alergător.

— Avem timp să terminăm de încărcat înainte de a pleca?

Neamţul, un bărbat scund, de vreo patruzeci de ani, cu o faţă zbârcită, bătrână şi tânără în acelaşi timp, luă cu demnitate poziţia de drepţi în faţa lui Mosca, înălţă din umeri şi rosti în engleza lui stricată:

— Noi târziu pentru papa.

Îşi zâmbiră. Oricare alt prizonier l-ar fi asigurat pe Mosca că încărcarea va fi terminată, chiar şi numai pentru a-i rămâne acestuia în graţii.

— Bine, aranjaţi ce aveţi, ordonă Mosca. Îi lăsăm pe ticăloşi să-şi bată singuri capul cu restul.

Îi dărui neamţului o ţigară, pe care acesta şi-o strecură în buzunarul tunicii. Cu toate că regulamentul interzicea fumatul în zona de încărcare, Mosca şi alţi soldaţi de pază nu se sinchiseau de el.

— Bagă-i înăuntru şi pe restul oamenilor şi ia-mă şi pe mine, îi comandă Mosca prizonierului.

Neamţul făcu stânga împrejur, strânse oamenii care începură să se înghesuie în camioane.

Porniră încet pe drumul noroios ce traversa pădurea. Curând li se alăturară şi alte vehicule, pe măsură ce ajungeau la confluenţa cu alte drumuri. În cele din urmă, lungul convoi de camioane părăsi umbra pădurii şi apucă pe drumul de câmpie îngălbenit de lumina soarelui de primăvară timpurie. Războiul era undeva, departe, pentru paznici şi prizonieri deopotrivă. Aici erau în siguranţă; între ei se făcuse un pact. Se deplasau în tăcere şi aparentă tihnă din ţinutul împădurit al depozitului de muniţii către barăcile împrejmuite cu sârmă ghimpată.

Soldaţii din pază, bărbaţi ce fuseseră răniţi prea grav ca să se mai întoarcă în prima linie, se săturaseră până peste cap de război. Prizonierii îşi regretau soarta numai seara, când îşi zăreau gardienii urcând în jeepuri pentru o mică plimbare în oraşul din apropiere. Feţele lor, în spatele sârmei ghimpate, exprimau acea invidie plină de dorinţă a copiilor care-şi urmăresc părinţii pregătindu-se să iasă într-o seară în oraş.

Dimineaţa, devreme, se îndreptau toţi către pădure. Pe timpul pauzelor, prizonierii se împrăştiau care încotro, se aşezau pe iarbă şi

mestecau bucăţi de pâine păstrate de la micul dejun. Mosca îşi lăsa echipa să se odihnească mai mult decât se obişnuia în mod uzual. Fritz se aşează alături de el pe grămada de carcase de obuz.

— Nu-i o viaţă prea rea, Fritz, nu? obişnuia Mosca să întrebe.

— Putea fi şi mai rău, răspundea neamţul. Aici măcar e pace şi linişte.

Mosca încuviinţa. Îi plăcea neamţul, deşi nu se ostenise niciodată să-i reţină numele adevărat. Între ei exista o amiciţie, dar le era imposibil să uite relaţia învingător-învins. Chiar şi acum, Mosca îşi ţinea automatul în mână, ca un simbol. Pe ţeavă nu exista niciun glonţ şi, uneori, uita să mai introducă sectorul în locaş.

Neamţul avea una din stările lui depresive şi începu, brusc, să rostească un şuvoi de cuvinte în limba lui, pe care Mosca nu o înţelegea prea bine.

— Nu-i ciudat să staţi aici, având grijă ca noi să nu mişcăm cum vrem? Halal misiune pentru o fiinţă umană. Şi cum ne mai ucidem reciproc şi ne facem rău unul altuia! Şi pentru ce? Spuneţi-mi, dacă Germania reuşea să păstreze Africa şi Franţa, aş fi câştigat şi eu personal un ban în plus? Îmi fac vreun bine eu însumi dacă ajut Germania să cucerească lumea? Chiar dacă noi am fi câştigat, m-aş fi ales numai cu o uniformă pentru tot restul vieţii. Când eram copii ne emoţiona teribil să citim despre epoca de aur a ţării noastre, despre perioadele în care Franţa ori Germania sau Spania conduceau Europa şi lumea. S-au ridicat statui unor oameni care au trimis la moarte milioane de semeni ai lor. Cum vine asta? Ne urâm şi ne lichidăm unul pe celălalt. Aş fi înţeles dacă am fi câştigat ceva. Dacă, după aceea, s-ar fi spus: Iată, aici e o bucată de pământ pe care am luat-o ca supliment de la francezi. Toată lumea capătă câte o bucăţică de prăjitură. Şi voi… noi ştim că voi sunteţi învingătorii. Dar credeţi că veţi câştiga ceva?

În soarele fierbinte ceilalţi prizonieri se întorceau cu burta în sus şi adormeau pe iarba răcoroasă. Mosca îl asculta pe cel de lângă el, înţelegând numai jumătate din cuvinte, uşor nemulţumit, dar neatins de ele. Neamţul vorbea ca un înfrânt, fără nicio autoritate în voce. Istorisea acum despre străzile parcurse cu piciorul la Paris şi la Praga, despre oraşele din Scandinavia, totul cu o mândrie tonică; un simţ al dreptăţii care apărea numai în spatele sârmei ghimpate.

Pentru prima dată, neamţul îşi puse mâna pe braţul lui Mosca.

— Prietene, rosti el, oamenii se întâlnesc faţă în faţă şi se ucid unul pe celălalt. Inamicii noştri sunt în spatele nostru.

Îşi lăsă mâna să-i cadă.

— Inamicii noştri se află în spate, repetă el amar, şi comit toate nelegiuirile pentru care murim noi.

În majoritatea timpului însă neamţul era vesel. Îi arătase lui Mosca

fotografii cu nevastă-sa şi cei doi copii, cu el alături de tovarăşii săi, în faţa fabricii unde lucrase. Îi plăcea, de asemenea, să vorbească despre femei.

— Aaah! exclama el, câteodată, cu un entuziasm dat de amintiri. Când eram în Italia…

Sau:

— Când am fost în Franţa, femeile erau minunate. Trebuie să recunosc că îmi plac mai mult decât nemţoaicele, orice-ar spune Führerul. Femeile nu amestecă niciodată politica cu chestiuni mai importante. Aşa a fost mereu de-a lungul secolelor.

Ochii săi albaştri scânteiau.

— Îmi pare rău că n-am ajuns în America. Fetele alea frumoase cu picioare lungi, de culoarea turtei dulci. De-a dreptul incredibil. Mi le amintesc din filme şi din reviste. Da, da, mare păcat.

Intrând în joc, Mosca replică:

— Nici măcar nu s-ar fi uitat la voi, măi cap de varză.

Neamţul dădu din cap încet, dar ferm.

— Femeile sunt încăpăţânate, insistă el. Tu crezi că ar fi mai bine să flămânzească decât să-şi vândă corpul inamicului. Ehe… în privinţa asta femeile văd mai limpede. Au o altă scară de valori. Oh, da, ocuparea New Yorkului ar fi fost o chestie splendidă.

Cei doi îşi zâmbiră. Mosca întrerupse discursul patetic al celuilalt cu ordinul:

— Hai, gata, puneţi vărzarii la treabă!

În ultima seară, când fluierul sună adunarea, prizonierii se iviră repede din luminişurile unde lucrau şi se îmbarcară în camioane în câteva minute. Şoferii porniră de îndată motoarele.

Mosca simţi ceva neobişnuit în atmosferă. Ochii săi îl căutară mecanic pe Fritz. Fără a suspecta ceva precis, făcu câţiva paşi către cel mai apropiat vehicul. Văzu expresia ciudată de pe faţa unora dintre prizonieri şi îşi dădu seama că se întâmplase ceva.

Alergă în faţa convoiului şi le făcu semn şoferilor să coboare de la volan. În timpul goanei băgă un glonţ pe ţeava armei. Apoi îşi scoase din buzunar fluierul pe care nu-l folosise niciodată şi fluieră scurt de şase ori. Aşteptă o clipă şi fluieră încă o dată.

Le ordonă prizonierilor să coboare şi să se aşeze într-un grup compact pe iarbă. Se aşeză la distanţă de ei, urmărindu-i, deşi ştia că niciunul nu va încerca să evadeze.

Jeepul securităţii îşi tăie drum direct prin pădure. Mosca auzi trosnetele crengilor sub roţi, apoi văzu vehiculul pătrunzând în luminiş.

În jeep se afla un sergent solid, cu o pereche de mustăţi în furculiţă, lăsate în stil englezesc, care când văzu ce se i întâmpla ieşi încet din jeep şi se îndreptă spre Mosca. Ceilalţi doi soldaţi din maşină o luară

agale către capetele opuse ale luminişului. Şoferul îşi scoase pistolul mitralieră şi se postă în dreptul roţii cu un picior atârnat în afara portierei, atingând solul.

Sergentul se opri în faţa lui Mosca şi aşteptă. Mosca îi comunică:

— Îmi lipseşte unul pe care îl cunosc. Şeful meu de echipă. N-am făcut încă numărătoarea.

Sergentul era îmbrăcat în haine de ofiţer de serviciu şi purta un pistol şi o cartuşieră împrejurul mijlocului său lat. Se îndreptă spre prizonieri şi le ordonă să se alinieze în rânduri de câte zece persoane. Se formară astfel cinci grupe; doi indivizi rămaseră pe dinafară. Cei doi afişau un aer de vinovăţie, ca şi cum lor li s-ar fi datorat lipsa celorlalţi.

— Câţi lipsesc? îl întrebă sergentul pe Mosca.

— Cu totul, patru inşi.

Sergentul se uită la el cu superioritate.

— Frumoasă clapă ţi-a tras „amicul" tău.

Pe Mosca îl cuprinse, pentru prima dată de când aflase despre evadare, un sentiment de ruşine şi chiar de frică. Nu simţi însă niciun pic de mânie.

Sergentul oftă.

— Ei bine, ăsta a fost un cuibuşor plăcut pentru tine. O să iasă cu dandana mare. Rahaţii naibii or să facă pe ei de frică.

Îşi înmuie vocea:

— Ştii că de acum înainte o să-ţi muţi tuhăsu-n linia întâi, nu?

Rămaseră amândoi pe gânduri. Adio vieţii uşoare, fără deşteptări, fără formaţii, fără inspecţii, fără frică – o viaţă aproape civilă!

Sergentul îşi îndreptă ţinuta, brusc furios.

— Să vedem ce facem cu ticăloşii ăştia. *Achtung!* răcni el.

Începu să se plimbe nervos prin faţa rândurilor de nemţi aflaţi în poziţie de drepţi. Câteva minute nu spuse nimic. După aceea însă porni să le vorbească cu o voce joasă în engleză.

— Bine. Acum ştim cum stăm. Luna de miere s-a încheiat Aţi fost trataţi bine cu toţii. Vi s-a dat hrană bună şi un loc de dormit. V-am muncit vreodată peste puterile voastre? Dacă nu v-aţi simţit bine, v-am permis să rămâneţi în baracă. Cine are vreo plângere de făcut? Să iasă în faţă, oricine ar fi el!

Făcu o pauză, ca şi cum se aştepta să-i fie urmat îndemnul de vreunul dintre ei. Când văzu că nu se întâmplă nimic, continuă:

— În regulă. Acum să vedem cum apreciaţi viaţa pe care aţi dus-o. Sunt convins că unii dintre voi ştiţi când au evadat oamenii aceia şi încotro s-au dus. Vorbiţi. Fiţi siguri că o să ne aducem aminte de asta şi o să apreciem cum se cuvine.

Sergentul se opri şi-i privi în faţă. Aşteptă în timp ce nemţii şuşotiră între ei, explicându-şi unul altuia ce spusese americanul. După aceea

însă rămăseseră cu toţii nemişcaţi; niciunul nu făcu vreun pas înainte.

Sergentul reluă, schimbând tonul:

— În regulă, nenorociţilor.

Făcu stânga-mprejur spre jeep şi i se adresă şoferului:

— Du-te până la barăci şi adu douăzeci de târnăcoape şi douăzeci de lopeţi. Adu şi un alt jeep cu patru oameni în el. Poate scăpăm de pacoste dacă n-ajunge nimic din cele întâmplate la urechile vreunui ofiţer. Şi dacă puţoiul ăla de sergent cu aprovizionarea deschide clănţăul să protesteze, spune-i că mă duc peste el şi-i crăp capul cu lopata.

Se răsuci pe călcâie şi le făcu semn nemţilor să se aşeze pe iarbă.

Când cele două jeepuri se întoarseră cu oamenii şi cu o remorcă plină cu unelte, sergentul alinie prizonierii în două rânduri faţă în faţă. Le înmână uneltele şi-i trimise pe cei patru oameni aduşi ulterior în partea cealaltă a luminişului, întinşi în iarbă cu faţa la ei.

Nimeni nu scoase nicio vorbă. Prizonierii săpară un şanţ lung. Cei cu târnăcoape izbeau solul, apoi se opreau, lăsându-i pe cei cu lopeţi să ia bucăţile de pământ şi să le arunce. Lucrau foarte încet. Paznicii din jurul luminişului se sprijineau de copaci, indiferenţi şi calmi.

Sergentul îi făcu cu ochiul lui Mosca şi rosti cu voce coborâtă.

— Întotdeauna merge o cacealma bună. Priveşte cu atenţie.

Îi lăsă să mai sape o bucată scurtă de timp, apoi le strigă să se oprească. Le zâmbi parşiv şi-i întrebă:

— Vrea să vorbească cineva acum?

Nu-i răspunse nimeni.

— Bine. Continuaţi să săpaţi.

Un neamţ îşi lăsă lopata să cadă. Era un tânăr cu obrajii trandafirii.

— Vă rog, spuse el. Vreau să vă spun ceva.

Se îndepărtă de camarazii lui şi pătrunse în spaţiul liber ce-l separa de gărzi.

— Scuipă ce ştii! îi comandă sergentul.

Neamţul încremeni pe loc fără a scoate vreun sunet. Se uită stingherit spre tovarăşii lui. Americanul înţelese. Îl luă pe tânăr de braţ şi-l duse spre jeep. Începură acolo o conversaţie aprinsă, urmăriţi de prizonieri şi de paznici deopotrivă. Sergentul asculta cu capul aplecat înainte, cu corpul masiv sprijinit de tabla maşinii şi cu un braţ aruncat familiar peste umerii tânărului. În final încuviinţă. Îl băgă pe informator în jeep.

Prizonierii fură încărcaţi în cele trei camioane şi caravana se puse în mişcare de-a lungul pădurii pustii la acea oră. Sergentul conducea jeepul de ariergardă. Mustăţile-i lungi fluturau în vânt. Părăsiră pădurea şi fură surprinşi să vadă câmpia scăldată într-o altă lumină, aceea a soarelui roşu de după-amiază târzie.

Sergentul îşi întoarse pentru o secundă capul şi i se adresă lui

Mosca:

— Amicul tău a plănuit-o demult. Dar n-are noroc.

— Unde e?

— În oraş. Ştiu casa.

După ce caravana pătrunse în lagăr, cele două jeepuri făcură brusc un arc, îndepărtându-se de camioane, şi porniră în goană spre oraş. Rulară pe strada principală unul lângă altul, ca şi cum ar fi fost cuplate. Când ajunseră la intersecţia străjuită de biserică, cotiră la dreapta şi se opriră lângă o căsuţă de piatră. Mosca şi sergentul se îndreptară spre uşa din faţă, în timp ce doi oameni din celălalt jeep se deplasară agil şi discret până în spatele casei. Restul soldaţilor rămaseră în maşini.

Uşa se deschise înainte de a fi ciocănit cineva. În cadrul ei apăru Fritz. Purta o pereche de pantaloni din serj albastru, ponosiţi şi mototoliţi, o cămaşă fără guler şi o haină închisă la culoare. Le zâmbi nesigur.

— Ceilalţi sunt sus, îngăimă el. Le e frică să coboare.

— Cheamă-i! comandă sergentul. Du-te sus şi spune-le că nu vor păţi nimic.

Fritz se duse până la piciorul scării şi strigă în germană:

— Totul e în ordine. Veniţi jos. Nu vă fie frică.

Auziră deasupra lor o uşă deschizându-se, după care ceilalţi trei prizonieri se iviră şi coborâră încet scara. Erau toţi îmbrăcaţi cu haine civile uzate. Pe faţă li se citea stinghereala.

— Duceţi-vă la jeepuri, le ordonă sergentul.

Se întoarse către Fritz:

— A cui e casa asta?

Neamţul îşi înălţă privirea. Îndrăzni pentru prima dată să-l privească pe Mosca în ochi.

— O femeie, o cunoştinţă de-a mea. Daţi-i drumul, a făcut-o pentru că… ştiţi doar, era singură. N-are nicio legătură cu războiul.

— Aha. Bine. Acum ieşi tu afară, porunci sergentul.

Părăsiră toţi casa. Sergentul fluieră după oamenii săi din spatele clădirii. Când jeepurile o luară din loc, în spatele lor îşi făcu apariţia o femeie cu o boccea învelită în hârtie de culoare maro. Îi văzu pe prizonieri, se răsuci pe călcâie şi se întoarse în direcţia din care venise. Sergentul zâmbi acru şi-i spuse lui Mosca:

— Să le ia naiba de femei!

La jumătatea drumului către lagăr, pe o porţiune pustie de şosea, jeepul din faţă, condus de sergent, trase pe dreapta şi se opri. Celălalt jeep se opri şi el în spatele primului. Lateral faţă de şosea se vedea o porţiune de şes pietros ce ducea către linia întunecată a pădurii, aflată la două sute de metri mai încolo.

— Daţi-i jos pe prizonieri! răcni sergentul.

Coborâră toţi din jeepuri, simţind cum pluteşte ceva neplăcut în aer. Sergentul medită câteva clipe, apoi îşi mângâie mustăţile şi zise:

— Doi dintre voi să-i ducă pe vărzarii ăştia înapoi în lagăr. Acolo daţi jos uneltele din camion şi vă întoarceţi urgent aici.

Îi făcu semn cu degetul lui Fritz.

— Tu rămâi aici!

— Eu mă duc înapoi, anunţă Mosca rapid.

Sergentul îl măsură din cap până în picioare, cu o privire încărcată de un dispreţ insolent.

— Ascultă-mă, dobitocule. Tu rămâi aici. Dacă n-aş fi fost eu, erai acum pe front. N-am de gând să-i urmăresc pe vărzari prin toată ţara de fiecare dată când îi muşcă o insectă de cur. Ai să stai aici!

Doi paznici îi luară în tăcere pe ceilalţi trei prizonieri. Urcară în jeep şi dispărură curând pe şosea. Fritz îi urmări cu privirea până ce nu se mai văzu nimic.

Cei patru oameni în uniforme verzi rămaseră faţă în faţă cu neamţul şi cu porţiunea de câmpie din spatele lui. Sergentul se trase de mustaţă. Faţa neamţului se făcuse pământie, iar omul stătea încordat, cu toate simţurile în alertă.

— Fugi! comandă sergentul, indicându-i zona de şes.

Neamţul nu făcu nicio mişcare. Sergentul îi dădu un ghiont.

— Aleargă! Te ajutăm noi s-o iei din loc!

Îl împinse pe amărât până pe iarbă, răsucindu-l astfel ca să aibă pădurea în faţă. Soarele dispăruse, lăsând pământul să reflecte numai cenuşiul înserării. Pădurea se vedea în depărtare ca un zid lung şi întunecat.

Neamţul se întoarse, privindu-i din nou în faţă. Îşi duse mâna la gulerul inexistent al cămăşii, ca şi cum ar fi încercat să-şi regăsească demnitatea. Îl privi ţintă pe Mosca, apoi pe ceilalţi. Făcu un pas către ei, ieşind din zona de iarbă amestecată cu pietre. Picioarele îi tremurau, iar corpul i se clătină o clipă, dar reuşi să rostească cu voce fermă:

— *Her Mosca, Ich hab'eine frau und kinder.* {3}

Pe faţa sergentului apăru o expresie de ură şi furie.

— Fugi, ticălosule, fugi!

Se repezi la neamţ şi-l izbi peste faţă. Acesta se clătină şi fu gata să cadă, dar americanul îl ridică şi-l împinse spre iarbă.

— Fugi, vărzar împuţit!

Strigă cuvintele de trei sau patru ori la rând.

Neamţul căzu la pământ, apoi se ridică, se întoarse din nou cu faţa spre el şi rosti încă o dată, cu un ton ce aducea mai mult a explicaţie decât a rugăminte:

— *Ich hab' eine Frau und Kinder.*

Unul dintre gardieni făcu rapid doi paşi şi-l lovi în abdomen cu

patul armei, apoi, lăsându-şi puşca să se bălăbăne într-o mână, îl izbi năprasnic în faţă cu cealaltă.

Pe chipul neamţului apărură râuleţe de sânge în locul zbârciturilor. Omul îl mai privi o dată, după care începu să meargă, împleticindu-se, către pădure. În ochi i se citise deznădejdea şi ceva mai presus decât frica de moarte. Avea o expresie de groază, ca şi cum ar fi zărit ceva înfiorător, ceva în care nu crezuse niciodată.

Îl urmăriră cu toţii cum păşeşte încet pe iarbă. Aşteptau s-o ia la goană, dar el mergea greoi. Se întorcea mereu după ce făcea câţiva paşi, ca să se uite la ei, de parcă ar fi fost vreun joc care-i inspira o neîncredere copilărească. În noaptea care se lăsa, curând nu se mai văzu decât albul cămăşii lui.

Mosca observă că, de fiecare dată după ce neamţul se întorcea să-i privească, mersul lui se abătea la dreapta. Observă şi uşoara ridicătură stâncoasă ce se afla puţin mai încolo, spre pădure. Şmecheria era evidentă. Soldaţii îngenunchează şi-şi duseră armele la ochi. Mosca şi-o lăsă uşurel pe a sa să cadă în colbul drumului.

Când neamţul o luă brusc la goană pentru a se ascunde după dâmb, sergentul trase. Ca la un semnal, ceilalţi îşi descărcară şi ei armele. Corpul prizonierului încremeni o clipă, apoi căzu încet peste vârful micii ridicături. Picioarele îi rămaseră la vedere.

Peste soldaţii încremeniţi în poziţia din care trăseseră se lăsă o tăcere deplină, în timp ce dâre uşoare de fum se ridicau din ţevile puştilor. Mirosul acru de pulbere se disipă încet-încet în aerul nopţii.

— Plecaţi, rosti Mosca. Eu o să aştept camionul. Voi plecaţi.

Nimeni nu observase că el nu trăsese. Le întoarse spatele şi făcu câţiva paşi pe drum în jos.

Auzi huruitul motorului când jeepul ţâşni din loc. Se sprijini de un copac, fixând solul pietros, pe deasupra picioarelor inerte ale cadavrului, spre zidul negru, impenetrabil al pădurii. În noaptea ce se lăsa i se părea că se află foarte aproape. Aprinse o ţigară. Nu simţea nicio emoţie, nimic altceva decât o uşoară senzaţie de greaţă şi un sentiment de confuzie interioară. Aşteptă, sperând ca maşina să vină înainte de a se face beznă.

În întunericul acum total din cameră, Mosca se întinse peste corpul femeii pentru a apuca paharul cu apă de pe noptieră. Îl bău pe nerăsuflate şi se întinse la loc.

Dorea să meargă cu sinceritate până la capăt.

— Toată istoria asta nu-mi pricinuieşte nicio remuşcare, continuă el. Numai că azi am văzut ceva asemănător, o femeie alergând după un camion. Mi-am amintit ce a spus el atunci – şi a spus-o de două ori. „Am soţie şi copii”. În momentul acela n-a însemnat nimic pentru mine. Nu pot să-ţi explic de ce. E ca atunci când ne cheltuim toţi banii

pe ce putem pentru că n-are rost să-i punem deoparte.

Aşteptă ca Hella să spună ceva. Când văzu că ea nu scoate nicio vorbă, continuă:

— Am încercat după aceea să-mi explic comportamentul meu. Mi-era frică să mă întorc pe front şi cred că sergentul mă intimidase. Iar omul fusese un neamţ şi nemţii au făcut mult mai multe ticăloşii. Mai important însă a fost că n-am simţit niciun pic de milă, nici atunci când a fost lovit, nici când a implorat mila, nici când a fost ucis. Am fost, mai târziu, surprins şi ruşinat, dar n-am simţit milă niciodată şi ştiu că ăsta e un lucru rău.

Mosca întinse mâna spre faţa femeii. Îşi plimbă degetele de-a lungul obrajilor ei şi-i simţi lacrimile strânse în găvanele ochilor. Avu un moment de greaţă, pe care febra îl alungă. Vru să-i explice cum a fost. Cum a fost ca nimeni să nu mai ştie, cum a avut senzaţia de vis, de magie, cum a transpirat frică prin toţi porii corpului. Vru să-i povestească cum zăceau cadavrele în oraşele pustiite, bizare, în timp ce războiul continua peste mormintele lor de moloz, cum răsăreau flori negre de fum peste casele dezgolite de acoperişuri, cum au apărut, mai târziu, benzi albe pretutindeni, împrejurul carcaselor de tancuri arse ale inamicului pentru a arăta că nu fuseseră golite de proiectile, în faţa uşilor de la case, ca în jocurile de copii, când se trăgea cu o linie peste care nu puteai trece, apoi extinzându-se în din ce în ce mai multe locuri, ca într-un descântec de vrăjitoare, în jurul bisericii, încercuind cadavrele din piaţă, împrejmuind butoaiele de vin din hambarele fermelor. Vru să-i istorisească apoi despre câmpurile deschise, unde exista semnul ce avea pe el un craniu şi două oase încrucişate care marca locurile în care zăceau animale moarte: vaci, cai grei de tracţiune, toate cu burţile spintecate de exploziile minelor, arătându-şi acum măruntaiele soarelui. Vru să-i mărturisească cum descoperise într-o dimineaţă că oraşul era tăcut şi nemişcat şi cum i se făcuse frică, deşi bătălia se ducea la câteva mile depărtare. Apoi, brusc, undeva departe începuseră să bată clopotele unei biserici şi văzuseră cum, dintr-odată, piaţa se umple cu oameni. Îşi dăduseră seama că era duminică. În aceeaşi zi, o dată cu dispariţia fricii, acolo, într-un loc în care nu se vedeau indicatoarele cu cap de mort şi oase încrucişate, unde nişte copii uitaseră să facă semnul cu creta albă, unde printr-o minune datorată cine ştie cărei erori umane lipsea universala bandă albă, suferise el prima agresiune asupra cărnii şi oaselor lui şi aşa ajunsese să cunoască înţelesul şi groaza anihilării.

Nu scoase niciun sunet. O simţi pe Hella că se răsuceşte pe burtă şi-şi îngroapă faţa în pernă. O împinse cu brutalitate şi-i spuse:

— Du-te să dormi pe canapea.

Se întoarse cu faţa la perete. Simţi cum răcoarea acestuia îi domoleşte febra. Se lipi de el.

În visul lui camioanele traversau o mulţime de ţinuturi. Femei nenumărate ţâşneau din pământ, se înălţau în vârful picioarelor, pe străzi, scormoneau peste tot cu feţele înfometate. Bărbaţi emaciaţi dansau de bucurie, ca nişte sperietori de ciori, în vreme ce femeile din faţa lor începeau să plângă şi să-şi încline feţele şi corpurile pentru a fi sărutate. Banda albă îi înconjura pe toţi, bărbaţi, femei, camioane şi restul lumii. Groaza bolnăvicioasă născută din vinovăţie era pretutindeni. Florile albe se uscau şi mureau.

Mosca se deşteptă. Camera era înţesată de umbre, ultime fantome reci ale nopţii. Zări, ca prin ceaţă, conturul dulapului. Aerul era rece, dar febra şi frigurile îl părăsiseră. Simţea o uşoară oboseală plăcută. Îi era teribil de foame. Se întinse şi simţi lângă el corpul adormit al Hellei. Îşi dădu seama că ea nu-l părăsise nicio secundă. Îşi lipi obrazul de spatele ei fierbinte şi recăzu într-un somn adânc.

Capitolul 9

Gordon Middleton urmări copiii care mărşăluiau pe stradă, în dreptul casei lui, în rânduri ordonate de câte doi. Îşi balansau felinarele de hârtie în cadenţă cu cântecul ce-i ajungea la urechi lui Gordon, estompat, prin fereastra închisă.

Apoi cele două coloane tropăiră pe loc până când se formă un singur grup, cu felinarele luminoase, galben-roşietice, ca un roi de licurici în asfinţitul palid şi rece de octombrie. Gordon simţi un junghi dureros de dor de casă, de satul natal din New Hampshire pe care îl părăsise de atâta vreme, de frumuseţea golaşă şi rece a ţinutului său, unde noaptea era luminată de licurici şi unde totul părea că moare la sosirea iernii.

Fără a-şi întoarce capul, Gordon îl întrebă pe Profesor:

— Ce cântă copiii ăştia?

Profesorul stătea la masa de şah şi contempla dezastrul pe care i-l provocase adversarului. În geanta de piele de lângă el avea cele două sandvişuri pe care trebuia să le ducă acasă şi cele două pachete de ţigări ce constituiau plata sa săptămânală pentru lecţiile de germană predate lui Gordon. Ţigările le păstra pentru fiul său, atunci când i se permitea să-l viziteze la Nürnberg. Îşi aminti că trebuia să ceară un nou permis de vizită. În definitiv, dacă personalităţile puteau primi vizite, de ce n-ar putea şi fiul lui?

— Cântă o melodie pentru sărbătoarea lui octombrie, rosti, absent, Profesorul. Asta pentru a evidenţia că nopţile se lungesc.

— Şi felinarele?

— Zău că nu ştiu. Probabil, un obicei vechi. Ca să-şi lumineze drumul.

Profesorul îşi înăbuşi iritarea. Voia să-l atragă pe american înapoi la joc pentru a-şi desăvârşi măcelul. Cu toate că americanul nu scosese niciodată vreo vorbă cu privire la statutul lui de învingător, Profesorul nu-şi uitase nicio clipă situaţia lui de învins şi nici propria ruşine, bine ascunsă într-un ungher al minţii, pentru fiul său.

Gordon Middleton deschise fereastra. Vocile melodioase ale copiilor năvăliră în cameră, unindu-se cu lumina felinarelor şi umplând spaţiul cu sunete limpezi precum cristalul, clare ca aerul de octombrie. Se forţă să asculte cu atenţie, testându-şi recent dobânditele cunoştinţe de germană şi mirându-se de simplitatea cuvintelor şi de claritatea cu care cântau, făcând înţelegerea uşoară. Ei spuneau:

Brenne auf mein Licht
Brenne auf mein Licht

Aber nur meine liebe Laterne nicht. {4}

— Ai crede că părinţii lor nu au preocupări mai importante decât să le facă felinare, rosti Gordon şi începu din nou să asculte:

Da oben leuchten die Sterne
Hier unten leuchten wir. {5}

Urmă o notă lungă, fără nicio urmă de tristeţe în ea, dar sunând aşa în lumina muribundă:

Mein Licht ist aus, wir geh'nach Haus
Und kommen Morgen wieder. {6}

Gordon Middleton îl văzu pe Mosca traversând Kurfürsten Allee şi trecând printre felinarele copiilor, care încă mai cântau.

— Vine prietenul meu, îl anunţă el pe Profesor.

Se duse până la masa de şah şi îşi răsturnă regele cu arătătorul.

Profesorul îi zâmbi şi-i zise din politeţe:

— Şi totuşi era încă posibil să câştigi.

Profesorului îi era frică de toţi tinerii. Se temea de tineretul german, dur şi mohorât datorită anilor lungi de război şi înfrângerii, dar mai mult de aceşti tineri americani, beţi în permanenţă, care săreau la bătaie sau ucideau fără să fie măcar provocaţi, din simplă răutate de beţiv şi din conştiinţa faptului că erau la adăpost faţă de orice răzbunare. Middleton însă n-avea niciun prieten periculos. Herr Middleton îl asigurase de asta, şi Herr Middleton era el însuşi o garanţie. Era aproape caricatura yankeului puritan, cu silueta sa înaltă, stângace şi deşirată, cu mărul lui Adam proeminent, cu nasul lui lung şi osos şi cu gura pătrată. În plus, era şi profesor în micul lui orăşel din New England. Profesorul zâmbi gândindu-se cum se gudurau în trecut toţi aceşti amărâţi de învăţători rurali pe lângă el, Herr Profesor, pe când acum toată ştiinţa lui de carte şi titlul său nu-i mai foloseau la nimic. El era cel care făcea sluj acum.

Se auzi soneria. Gordon se duse să deschidă. Profesorul se ridică în picioare şi îşi aranjă, nervos, haina şi cravata uzată. Îşi îndreptă corpul lui scund, posesor al unui abdomen umflat de cartofi, şi privi ţintă uşa.

Văzu un băiat înalt, oacheş, care nu avea mai mult de douăzeci şi patru de ani, oricum nu mai mult ca propriul său fiu. Băiatul ăsta însă avea ochi căprui ce exprimau seriozitate şi o faţă gravă, de-a dreptul taciturnă, ce mai avea foarte puţin până la a fi urâtă. Era îmbrăcat curat, într-un costum verde, ofiţeresc, şi purta, cusut pe epoleţi şi pe mâneca stângă a hainei, ecusonul alb-albastru, ce-i dezvăluia statutul de personal civil. Se mişca cu o indiferenţă atletică ce ar fi putut fi

considerată ca jignitoare dacă n-ar fi fost atât de impersonală.

După ce Gordon făcu prezentările, Profesorul rosti:

— Sunt foarte încântat să vă cunosc.

Îşi întinse mâna. Încercă să rămână demn, dar îşi dădu seama că rostise cuvintele cu servilism, aşa că se forţă să-şi ascundă nervozitatea sub un surâs. Văzu cum ochii tânărului capătă o nuanţă de duritate şi observă rapiditatea cu care acesta îşi retrase mână după ce o atinsese pe a sa. Începu să tremure, dându-şi seama că-l ofensase pe acest tânăr. Ca să scape, se aşeză şi se apucă să aranjeze piesele de şah pe masă.

— Aţi vrea să jucaţi? îl invită el pe Mosca, încercând să-şi suprime un zâmbet de scuză.

Gordon îi arătă lui Mosca masa cu un gest larg şi spuse:

— Vezi ce poţi face tu, Walter, căci pentru mine e prea bun.

Mosca se aşeză pe scaun în faţa Profesorului.

— Să nu vă aşteptaţi la prea mult. Gordon m-a învăţat jocul ăsta abia acum o lună.

Profesorul încuviinţă şi murmură:

— Luaţi piesele albe, vă rog.

Mosca făcu mutarea de deschidere.

Profesorul, captivat de joc, îşi pierdu nervozitatea. Toţi americanii ăştia foloseau numai deschideri simple, dar, în vreme ce Gordon jucase prudent, sănătos, însă neinspirat, individul din faţa lui juca cu impetuozitatea deplină a tinereţii. Nu era complet lipsit de talent, dar, cu câteva mutări experte, Profesorul stăvili forţa atacului. Începu apoi să atace, brutal şi nemilos, turele şi nebunul rămase neprotejate, măcelărindu-i pionii, până când adversarul rămase fără apărare.

— Eşti prea bun pentru mine, Profesore, admise puştiul.

Neamţul luă notă cu satisfacţie de faptul că în vocea americanului nu se simţea nicio urmă de ranchiună.

Fără nicio legătură, Mosca rosti brusc, în germană:

— Aş vrea să-i daţi logodnicei mele lecţii de engleză, de două ori pe săptămână. Cât mă costă?

Profesorul roşi. Era un târg vulgar, umilitor, de parcă ar fi fost negustor.

— Cât vreţi dumneavoastră, rosti devenind rigid. Văd însă că vorbiţi o germană frumuşică, de ce n-o învăţaţi chiar dumneavoastră?

— Am învăţat-o, dar vrea să înveţe structura, gramatica şi toate amănuntele. Dacă vă dau un pachet de ţigări la fiecare două lecţii e-n regulă?

Profesorul încuviinţă.

Mosca luă un creion de la Gordon şi notă ceva pe o bucăţică de hârtie. I-o strecură Profesorului şi zise:

— Asta-i permisiunea de acces în caz că vă ia la întrebări cineva din

clădire. Pe el e trecută şi adresa.

Neamţul se înclină ceremonios.

— Mulţumesc. Vă convine mâine seară?

— Desigur.

Afară, un claxon începu să sune strident.

— Trebuie să fie Leo, spuse Mosca. Mergem împreună la Clubul Ofiţerilor. Ai chef să vii şi tu, Gordon?

— Nu. E băiatul ăla care a fost la Buchenwald?

Mosca dădu afirmativ din cap. Gordon continuă:

— Cheamă-l înăuntru pentru o secundă. Mi-ar plăcea să-l cunosc.

Mosca se duse la fereastră şi o deschise. Claxonul se opri.

— Vino-ncoace, strigă Mosca.

Afară se făcuse întuneric şi nu se mai vedea nici urmă de copii cu felinarele lor.

Când intră în încăpere, Leo îi strânse mâna lui Gordon şi îl salută distant pe Profesor.

— *Angenehm.*

Profesorul făcu o plecăciune, îşi luă geanta şi se adresă lui Gordon:

— Trebuie să plec.

Americanul îl conduse până la uşă, apoi îi strânse mâna. După aceea se îndreptă spre bucătăria din spatele casei.

Nevastă-sa stătea la masă cu Yergen, tocmindu-se asupra preţului unor bunuri procurate de pe piaţa neagră. Yergen vorbea politicos, demn şi ferm; ştiau amândoi că ea făcea un târg bun. Yergen credea în calitate. Pe un scaun de lângă masă se afla o stivă înaltă de treizeci de centimetri de ţesătură din lână, bogată, de culoare ruginie.

— Ce zici, Gordon, nu-i o marfă nemaipomenită? exclamă Ann Middleton cu voce satisfăcută.

Era o femeie dolofană, cu trăsături bine proporţionate şi forme dulci, în ciuda bărbiei proeminente şi a privirii iscoditoare.

Gordon scoase un şuierat admirativ în felul său molcom şi afectat şi zise:

— Dacă ai terminat aici, mi-ar face plăcere să vii dincolo ca să-ţi prezint nişte prieteni.

Yergen se grăbi să-şi golească ceaşca de cafea şi îşi înghesui în geanta de piele cutiile rotunde de carne şi unt ce se lăfăiau pe masă.

— Trebuie să plec, spuse el.

— N-o să uiţi să-mi aduci, săptămâna viitoare, materialul pentru sacoul soţului meu, nu? îl avertiză Ann Middleton.

Yergen făcu un gest de protest.

— Cum aş putea, dragă doamnă? Voi fi aici cel mai târziu săptămâna viitoare.

După ce încuie uşa, Ann deschise dulapul cu veselă şi scoase de acolo o butelie de whisky şi câteva sticle de Coca-Cola

— E o plăcere să faci afaceri cu Yergen. Niciodată nu-ţi iroseşte timpul cu fleacuri, rosti ea.

Se îndreptară împreună spre living.

După ce făcu prezentările, Gordon se afundă într-un fotoliu şi încetă să mai asculte vorbăria nevesti-si. Resimţea dureros atmosfera străină a acestei clădiri rechiziţionate, unde trăia alături de lucruri fără nicio istorie pentru el, care nu-i spuneau nimic, neştiind cine alesese picturile de pe pereţi, mobila împrăştiată prin cameră sau cine cântase la pianul de lângă peretele din spate. Ştia însă că senzaţiile acestea erau înşelătoare şi, în plus, nu tocmai inedite. Le simţise acut când se dusese acasă să-şi viziteze părinţii, înainte de a se înrola. Când ajunsese acolo şi se trezise înconjurat de mobilă moştenită din moşi-strămoşi, când sărutase obrajii zbârciţi ai mamei şi ai tatălui său, ajunşi aşa din pricina climei dure din nord, ştiuse că nu se va mai întoarce niciodată, aşa cum n-aveau să se mai întoarcă nici alţi tineri plecaţi la război sau să lucreze în uzine. Simţise că acel ţinut, de-a dreptul glacial datorită climei reci, va fi locuit numai de bătrâni cu părul alb ca zăpada veşnică de pe dealurile colţuroase din jur. În plus, mai era şi poza aceea imensă a lui Marx din dormitorul lui, despre care maică-sa credea că era doar o pictură ca oricare alta. Cât de mândru fusese de înţelepciunea lui şi cum o dispreţuise pentru ignoranţa ei. Probabil că tabloul mai atârna încă acolo.

Nevastă-sa prepară câteva cocteiluri diluate, căci whiskyul era raţionalizat şi folosit de dânsa uneori ca monedă de schimb pe piaţa neagră. Gordon îl întrebă pe Leo:

— Nu cumva în lagărul tău au fost omorâţi câţiva prizonieri în timpul unui raid aerian aliat?

— Ba da. Îmi amintesc şi acum momentul. Credeţi-mă însă că nu avem niciun resentiment.

— Am citit că Thälmann, liderul comunist, a fost una dintre victime. L-ai cunoscut?

Gordon îşi pierdu pentru prima oară calmul. Vocea lui avea un uşor tremur.

— E o istorie ciudată, răspunse Leo. Thälmann a fost adus în lagăr la două zile după raidul în care se presupunea că a murit. La scurt timp după aceea, a fost luat de acolo. Am auzit şi noi anunţul privitor la moartea lui; desigur, a circulat şi o glumă printre noi.

Gordon trase adânc aer în piept.

— L-ai întâlnit?

— Nu. Îmi aduc aminte de asta fiindcă mulţi kapo, în acelaşi timp şi torţionari, oameni de încredere, erau comunişti. Ei au fost primii trimişi în lagăre şi au căpătat, firesc, slujbele bune. Oricum, am auzit că reuşiseră să pună la adăpost câteva delicatese şi chiar nişte băutură şi plănuiau să-l întâmpine pe Thälmann cu un banchet secret. Din

păcate, aşa ceva nu s-a întâmplat. Era ţinut în permanenţă sub pază specială.

Gordon dădea uşor din cap cu o mândrie tristă şi solemnă în acelaşi timp. I se adresă nevesti-si cu ură mocnită:

— Vezi cine au fost adevăraţii inamici ai fascismului?

Leo interveni iritat:

— Comuniştii nu însemnau mare scofală. Unul dintre ei, un kapo, avea o plăcere sadică să-i bată pe oamenii în vârstă până la exterminare. El făcea şi o mulţime de alte lucruri despre care nu pot să povestesc în faţa soţiei dumneavoastră.

Gordon se înfurie într-atât încât îşi pierdu controlul lui obişnuit Nevastă-sa se grăbi să-l întrebe pe Mosca:

— Ce-ar fi să veniţi odată la cină cu prietena dumneavoastră? Şi, bineînţeles, şi Leo?

Aranjară detaliile unei asemenea vizite, lăsându-i timp lui Gordon să-şi revină. Dintr-odată, Gordon îl privi pe Leo şi spuse:

— Nu pot să cred că individul ăla era comunist. Poate fusese cândva. Era însă un impostor sau un renegat.

Leo şi Ann izbucniră în râs. Mosca însă îşi întoarse faţa sa ascuţită şi negricioasă către Gordon şi spuse:

— Omul a stat în lagăr vreme îndelungată. Ce naiba, chiar nu-ţi dai seama ce înseamnă asta?

Leo îl întrerupse împăciuitor:

— Da, a fost unul dintre cei mai vechi colegi ai mei.

Dintr-una din camerele de deasupra lor se auzi plânsetul unui copil. Gordon se duse până acolo şi se întoarse cu un bebeluş mare şi sănătos ce părea mai în vârstă decât cele şase luni pe care le avea. Gordon îi schimbă scutecele, mândru de dexteritatea cu care executa operaţiunea.

— O face mai bine ca mine, sublinie Ann, şi-i şi place s-o facă, ceea ce nu se poate spune despre mine.

— Ce-ar fi să rămâneţi astă-seară aici în loc să vă duceţi la club? propuse Gordon.

— Da, accentuă Ann, vă rog şi eu.

— Mai putem sta un pic, răspunse Mosca, dar trebuie să ne întâlnim acolo cu Eddie Cassin la zece. El s-a dus la operă.

Ann pufni ironic:

— Las' că ştiu eu la ce fel de operă s-a dus.

— Pe lângă asta, continuă Mosca netulburat, e o petrecere pentru bărbaţi în noaptea asta şi spectacolul o să fie grozav. Leo n-a văzut niciodată aşa ceva şi n-are voie să-l piardă acum.

Cât timp Gordon îi conduse spre uşă, i se adresă lui Mosca:

— Nu ne folosim tot timpul de facilităţile date de legitimaţii. Dacă o să ai nevoie vreodată de nişte trufandale şi vrei s-o foloseşti pe a mea,

dă-mi de ştire.

Gordon închise uşa după ei şi se înapoie în living. Ann începu să-i reproşeze:

— A fost o adevărată ruşine. Ai fost de-a dreptul mitocan cu Leo.

Dându-şi seama că, de data aceasta, era vorba de o admonestare serioasă din partea nevestei, Gordon îi replică fără sfidare în voce, dar hotărât:

— Continuu să cred că omul ăla era un impostor.

De data aceasta nevastă-sa nu zâmbi.

Lumina difuză, roz, se stinse. Eddie Cassin se înclină şi îl aplaudă, alături de ceilalţi, pe bătrânul dirijor cu părul alb care intrase în fosa orchestrei. Omul ciocăni cu bagheta în pupitrul din faţa lui şi cortina se ridică.

Muzica începu să curgă domol, dar pasionat. Eddie uită de localul de şcoală în care se afla, de nemţii din jurul lui, de cei doi ofiţeri ruşi imenşi care aproape că-i blocau vederea. Personajele familiare din scenă erau acum întreaga lui viaţă, îşi prinse bărbia şi gura cu palmele pentru a-şi controla emoţia.

Pe scenă, bărbatul şi femeia care îşi cântaseră la început iubirea, împărtăşeau acum ura lor. Bărbatul, în costumul său ţărănesc, îşi striga furia cu modulaţii puternice, frumoase, într-o interpretare magnifică. Glasul suia şi cobora împletindu-se perfect cu muzica orchestrei, care se stingea exact atunci când era nevoie să-l lase singur. Vocea de soprană a femeii i se alătura adeseori, unduindu-se amândouă rezonant. Orchestra însoţea splendid duetul. La un moment dat, bărbatul o împinse pe femeie de lângă el cu atâta forţă încât ea se răsuci şi căzu cu zgomot pe duşumeaua scenei. Instantaneu se ridică şi începu să-şi strige reproşurile. Bărbatul o ameninţă, dar ea negă acuzaţiile lui. Deodată, bărbatul, corul şi orchestra tăcură, lăsând vocea femeii să se înalţe singură, recunoscându-şi vina, devenind sfidătoare şi căzând brusc până la notele joase şi dulci ale unui cântec de moarte, de tristeţe şi de iubire carnală, căreia i se supun toţi bărbaţii şi toate femeile. Edide văzu cum bărbatul o apucă pe femeie de păr şi-i împlântă un pumnal în piept. Cu o voce puternică şi cristalină, ea chemă după ajutor. Iubitul ei se stinse lângă ea, valul sonor al suflătorilor şi viorilor crescu înalt. Bărbatul scoase un ultim strigăt pe o notă lungă şi clară ce exprima răzbunare, pasiune şi durere de neconsolat. Cortina căzu pe această scenă.

Ofiţerii ruşi, îmbrăcaţi cu uniformele lor verzi-aurii, izbucniră într-un ropot de aplauze, dominându-i pe ceilalţi. Eddie îşi croi drum spre ieşire şi se trezi curând în aerul proaspăt al nopţii. Se sprijini de jeepul lui, simţindu-se epuizat şi totuşi mulţumit. Aşteptă ca lumea să părăsească sala, până când ieşi şi femeia care murise pe scenă. Văzu

că nu era prea atrăgătoare. Avea trăsături greoaie, tipic nemţeşti, şi era îmbrăcată neglijent, în negru. În plus, era corpolentă ca o gospodină de cincizeci de ani. Aşteptă până când ieşi din raza lui vizuală, apoi se urcă la volanul jeepului şi traversă podul spre Altstadt, cartierul select al Bremenului. Ca întotdeauna, ruinele de pe drum îi deşteptară o senzaţie de familiaritate care se împleti cu amintirea spectacolului. I se păru nostimă asemănarea frapantă dintre universul fizic în care trăia şi acea lume închipuită pe scenă. Eliberat de mrejele muzicii, i se făcu ruşine de uşurinţa cu care lăcrimase pentru o tragedie atât de simplă, de directă, pentru o poveste copilărească, în care fiinţe nevinovate şi nefericite ajung la catastrofă. Îşi socoti propriile lacrimi ca fiind o copilărie de neînţeles.

Clubul Ofiţerilor era găzduit de una din cele mai somptuoase vile din Bremen. Fosta pajişte din faţa casei devenise acum parcare pentru jeepuri şi automobile de protocol. Grădina din spate furniza flori pentru reşedinţele ofiţerilor de rang superior.

Când Eddie pătrunse pe uşă, ringul de dans era pustiu. În jurul lui însă, aşezaţi pe podea şi sprijinindu-se de perete, erau trei rânduri de ofiţeri. Alţii urmăreau scena de la bar, cocoţaţi pe scaune suficient de înalte ca să poată privi pe deasupra capetelor mulţimii.

Cineva trecu în goană pe lângă Eddie spre ringul de dans.

Era o fată îmbrăcată numai cu o pereche de balerini subţiri, argintii. Părul pubian îi fusese ras într-un asemenea mod că acum dezvăluia un triunghi cu baza în jos, ce părea a fi un scut roşu închis pe corpul ei. Îşi umflase părul de aşa manieră că tot pântecul ei părea a fi acum doar un tufiş incredibil de dens şi de bogat. Dansă fără talent. Se apropia de ofiţerii de pe podea, până ce triunghiul păros le atingea feţele. Unii dintre ei reacţionau instinctiv şi-şi întorceau în altă parte capetele tunse soldăţeşte. Când făceau asta, ea râdea, dar se îndepărta brusc când vreunul mai în vârstă încerca s-o apuce în glumă. Curios, această exhibare n-avea nimic sexual în ea, niciun element obscen. Cineva aruncă un pieptene pe ring, dar fata îşi continuă dansul ca o iapă împiedicată să galopeze. Militarii începură să-i arunce poante de neînţeles pentru ea, dar umilinţa resimţită făcu ca dansul şi expresia de pe faţă să-i devină încordate şi lascive. Curând, toată lumea râdea de ea, arunca piepteni pe ring, batiste, baionete, măslinele din băuturi şi biscuiţi. Unul dintre ofiţeri strigă:

— Tundeţi-o!

Vorba făcu înconjurul localului şi deveni un refren. Responsabilul clubului intră în scenă cu un imens foarfece clănţănindu-l sugestiv. Fata ieşi în goană de pe ring, trecu pe lângă Eddie şi se îndreptă spre vestiar. Eddie o luă înspre bar. Îi văzu pe Mosca şi pe Wolf într-un colţ şi o coti spre ei.

— Să nu-mi spuneţi că Leo a pierdut spectacolul, rosti el în loc de

salut. Ce naiba, Walter, ai garantat pentru el.

— A pierdut pe dracu! mormăi Mosca. S-a îmbârligat deja cu o dansatoare şi acum e cu ea.

Eddie rânji şi se întoarse spre Wolf.

— Ai găsit mina de aur?

Ştia că Mosca şi Wolf ieşeau noaptea pentru a face comerţ pe piaţa neagră.

— Afacerile sunt dure, replică Wolf mişcându-şi cu tristeţe capul dintr-o parte în alta, cu faţa de un alb cadaveric.

— Nu mă păcăleşti tu pe mine… îl luă Eddie peste picior. Am auzit că Fräulein are cusute diamante pe pijama.

Wolf se indignă.

— Păi de unde mama mă-sii să aibă ea pijama?

Izbucniră cu toţii în râs.

Apăru chelnerul şi Eddie comandă o porţie dublă de whisky. Wolf făcu semn cu capul către ringul de dans şi zise:

— Ne aşteptam să te găsim în primul rând astă-seară.

— Nu… replică Eddie. Mie îmi place să mă culturalizez, aşa c-am fost la operă. Oricum, fufele de acolo arată mai bine.

Din cealaltă încăpere începu să se reverse către bar un şuvoi de militari; spectacolul luase sfârşit. Sala deveni aglomerată. Mosca se ridică de pe scaun.

— Haideţi să facem o partidă de zaruri, le propuse.

Masa de joc era aproape în întregime înconjurată. Nu era decât o construcţie primitivă, sprijinită pe patru grinzi de lemn nevopsit, acoperită cu o cârpă verde aruncată pe tăblia de lemn. Câteva scânduri late de cincisprezece centimetri înconjurau masa pentru a împiedica zarurile să cadă.

Colonelul în persoană amesteca, cu dificultate, zarurile. Era un bărbat scund, rotofei, cu o mustaţă blondă extrem de bine îngrijită. Arunca cu stângăcie, din palma făcută căuş, cuburile însemnate. Ceilalţi jucători erau cu toţii ofiţeri, majoritatea lor aviatori. La dreapta colonelului stătea adjutantul său, cu ochii în patru, neimplicat în jocul în care se angajase superiorul lui.

Adjutantul, un căpitan tânăr, era un bărbat cu un aer de nevinovăţie pe faţa ce exprima amabilitate şi cu un zâmbet deosebit de atractiv atunci când nu era ameninţător. I se dusese buhul ca adjutant de comandant, pentru că beneficia, în această postură, de meschina putere de a selecţiona ofiţerii care să efectueze cele mai plictisitoare îndatoriri la bază, mai ales în timpul weekend-urilor. Colonelul se bizuia pe el. Nu era omul care să uite cu uşurinţă un afront. Era însă corect şi răzbunarea sa se manifesta numai când afrontul era adus poziţiei sale, nu şi persoanei lui. Religia sa erau viaţa şi regulamentele armatei şi orice încălcare a lor însemna pentru el un sacrilegiu şi o

blasfemie. Oricine încerca să obţină ceva ocolind căile obişnuite – acele căi drepte şi înguste definite clar de regulamentele militare – descoperea că a devenit brusc un om cu o groază de obligaţii care durau cel puţin câteva luni, oricât de tare ar fi tras pentru a şi le îndeplini. Religia sa era suplimentată de fanatismul tinereţii; adjutantul nu era mai în vârstă decât Mosca.

În colţul încăperii aştepta, în spatele barului, un chelner în haină albă. Când jucătorii cereau o băutură, el o prepara şi o dădea celui care o comandase. Aceştia îşi luau paharul în mână şi se întorceau la joc, aşezându-şi băutura pe spaţiul rămas liber între scânduri şi marginea tăbliei de lemn.

Wolf nu participa la joc. Se aşezase pe un scaun şi-i urmărea pe Eddie Cassin şi pe Mosca cum se înghesuiau să-şi facă loc la masă. Când veni rândul lui Eddie să arunce zarurile, Mosca parie pe el. Eddie era un jucător prudent, care îşi scotea cu regret bancnotele de un dolar din clema metalică folosită pe post de portmoneu. Zeiţa Fortuna îl ajută de data aceasta. Aruncă zarurile de cinci ori până îi ieşi norocoasa cifră şapte. Între timp, Mosca reuşise să strângă o sumă mai mare decât a lui.

Imediat fu rândul lui Mosca să rostogolească babaroasele. Se simţea în mână, aşa că plasă pe cârpa verde un ordin valorând douăzeci de dolari. Patru ofiţeri scoaseră de îndată câte cinci dolari. Mosca aruncă zarurile. Pe masă apăru cifra şapte.

— A ieşit! exclamă Mosca.

Căpătase încredere în el, aşa că se înveseli. Potul rămase necules, pe masă, ca miză pentru următoarea încercare. Cei patru ofiţeri susţinură noua miză. Eddie aruncă o bancnotă de zece, anunţând:

— Pun zece pe el.

Colonelul interveni, aruncând şi el o bancnotă.

— Accept!

Mosca aruncă zarurile cât putu de tare înspre marginea pătratului de joc. Cuburile ţopăiră peste ţesătura verde, se izbiră de scânduri şi începură să se rotească pe loc ca două sfârleze roşii. După câteva secunde încremeniră, dezvăluind din nou cifra şapte.

— Am înhăţat biştarii! exclamă Mosca.

— Iar ăştia douăzeci îi pun tot pe el, anunţă Eddie, lăsând banii acolo unde erau. Colonelul acceptă şi de data asta pariul.

Mosca dădu drumul zarurilor cu blândeţe, ca şi cum s-ar fi despărţit de un animal favorit. Ele apucară doar să se lovească de scândură că se şi imobilizară. Era un nou şapte. Unul dintre ofiţeri exclamă cu năduf:

— Ale naibii zaruri!

O spusese fără rea intenţie, ca pe o rugă superstiţioasă îndreptată împotriva norocului lui Mosca. Acesta zâmbi ofiţerului şi-l invită să

parieze:

— Cele o sută şaizeci de bucăţi rămân pe masă.

Adjutantul îşi ţinea încă paharul în mână şi observa cu atenţie zarurile şi aruncările lui Mosca. Eddie anunţă, prudent:

— Pariez zece pe el.

Puse mâna pe ceilalţi treizeci de dolari câştigaţi şi îi ridică de pe masă.

Colonelul contraatacă:

— Susţin, dar cu douăzeci.

Eddie se supuse, ezitând, şi puse jos încă o bancnotă de zece. Surprinzând privirea lui Mosca, dădu neputincios din umeri.

Mosca apucă zarurile, suflă deasupra lor şi le azvârli cu dosul mâinii către scândura din cealaltă parte a mesei. Pe cele două suprafeţe roşii apăru un patru.

Un ofiţer rosti:

— Zece la cinci că nu reuşeşte.

Mosca acceptă acest pariu, ca şi pe cele ce urmară. Lăsă zarurile pe masă şi îşi plasă, încrezător în steaua lui, cu un gest arogant, teancul de ordine peste bancnotele pariate, ca şi cum pentru el n-ar fi fost cine ştie ce mare scofală să acopere toate pariurile. Era fericit, căci se bucura de emoţia jocului şi rareori i se întâmplase să aibă noroc când juca.

— Accept o sută la cincizeci, spuse.

Nu-i răspunse nimeni, aşa că luă zarurile în mână.

Când fu pe punctul de a arunca, colonelul îl întrerupse:

— Pariez douăzeci că nu reuşeşti.

Mosca azvârli o bancnotă de zece şi zise:

— Accept!

— Dar n-ai pus decât zece dolari, protestă colonelul.

Mosca încetă să mai amestece zarurile şi se aplecă peste masă. Nu-i venea să creadă că acest colonel, un militar bătrân, nu ştia ca lumea regulile de joc la zaruri.

— Când e cifra patru trebuie să mergeţi pe doi contra unu, colonele, spuse el, încercând să-şi ascundă mânia din voce.

Ofiţerul se întoarse către unul dintre militarii de lângă el şi întrebă:

— Aşa e, locotenente?

— Aşa e, domnule, aprobă acesta, vizibil stânjenit.

Colonelul aruncă pe masă douăzeci de dolari.

— În regulă. Dă-i drumul!

Cuburile roşii se izbiră de toate cele patru margini ale careului de joc, se rostogoliră uşurel peste materialul verde şi se opriră brusc. Pe fiecare faţă apărură câte două mici puncte albe. Mosca le privi câteva clipe, apoi ridică întregul pot de pe masă şi-şi rosti gândurile cu voce tare.

— N-am văzut niciodată o priveliște mai frumoasă.

Se gândi că n-avea sens să-și împingă norocul prea departe. Mai aruncă câteva bancnote pe masă și, după câteva tururi, ieși iar șapte. Când ajunse colonelul la rând, Mosca parie împotriva lui. Ofițerul obținu un punct în primul tur, dar ieși la al doilea. Mosca adună banii. Colonelul i se adresă fără ranchiună:

— Ești prea norocos pentru mine.

Îi zâmbi, apoi ieși din încăpere. Îl auziră toți cum coboară scările de la ieșire. Mosca își dădu seama că greșise. Colonelul nu încercase să trișeze folosindu-se de gradul său, ci, pur și simplu, nu cunoscuse regulile jocului.

Dintr-odată atmosfera din jurul mesei se destinse, iar conversația militarilor deveni mai naturală. Chelnerul se trezi suprasolicitat cu comenzi de băutură. Adjutantul se îndreptă spre bar, se așeză pe un scaun și așteptă să-i fie umplut paharul.

— Mosca, vino aici pentru o clipă!

Mosca privi peste umăr. Eddie Cassin ținea zarurile cu o mână, fiind rândul lui să le arunce.

— După ce termin turul ăsta, răspunse el.

Eddie avusese mână bună, dar Mosca ieși repede din joc și porni spre căpitanul care-l aștepta răbdător.

Adjutantul îl privi în ochi cu o expresie calmă și înghețată. Începu să-l ia la rost:

— Unde te trezești ca să te apuci să-i explici colonelului regulile jocului?

Mosca fu surprins și încurcat:

— Ce naiba, tipul a vrut să parieze. Nimeni n-ar paria la paritate pe un patru.

Cu voce mai coborâtă, ca și cum i s-ar fi adresat unui copil idiot, adjutantul replică:

— Erau pe puțin zece ofițeri la masă. Niciunul nu și-a permis să-i explice regulile, dar chiar dacă ar fi făcut-o vreunul, ar fi procedat de o manieră mult mai politicoasă. De ce crezi tu că nu i-a explicat niciunul nimic?

Mosca își simți obrajii îmbujorându-se. Descoperi cu uimire că nu se mai auzea sunetul zarurilor. Toți bărbații din jurul mesei erau atenți la discuția lor. Simți o stingherealã familiară ce-i amintea de primele lui luni de armată.

Dădu, neajutorat, din umeri.

— Mi-am închipuit că nu le știe, așa că i le-am explicat.

Adjutantul se ridică în picioare.

— Pentru că ești civil crezi că-ți poți permite chestii de astea. Ai dat de înțeles foarte clar că el a încercat să se folosească de rangul lui pentru a te păcăli cu zece dolari. Ține minte un lucru: dacă vrem, te

putem expedia înapoi în State, cu toate că ştiu că ai motive să nu-ţi doreşti asta. Aşa că supraveghează-te. Când colonelul nu ştie ceva, ofiţerii de lângă el îi pot spune. Tu i-ai insultat pe comandant şi pe ceilalţi ofiţeri de aici. Ai grijă să nu se mai repete!

Mosca îşi aplecase, inconştient, capul, simţind cum îl cuprind ruşinea şi furia. Îl văzu pe Eddie Cassin urmărindu-l cu un rânjet vag de satisfacţie pe faţă. Prin ceaţa mâniei, Mosca îl auzi pe adjutant rostind cu voce dispreţuitoare:

— Dacă ar fi fost după mine, voi, civilii, n-aţi fi avut voie să intraţi într-un club al ofiţerilor. Voi nu ştiţi ce înseamnă armata.

Fără a se gândi, Mosca îşi ridică semeţ privirea. Văzu clar faţa omului din faţa lui. Îi văzu ochii cenuşii, blânzi, şi expresia lui de sinceritate şi amabilitate ce căpătase acum o nuanţă evidentă de asprime.

— La câte bătălii ai participat, căpitane? îl întrebă Mosca. Câte debarcări ai făcut?

Adjutantul se reaşeză pe scaun şi sorbi o gură de băutură. Îi răspunse calm:

— Eu nu m-am referit la asta. Unii dintre ofiţerii de aici sunt eroi de război mai mari decât ai fost tu şi tot n-au făcut ceea ce ai făcut şi nici n-au adoptat atitudinea ta.

În voce i se ghicea fermitate, dar şi înţelegere.

Mosca îşi temperă furia şi, adoptând calmul rece al celuilalt, spuse:

— Bine. Am greşit faţă de colonel şi-mi cer scuze. Dar nu-ţi permit să mă faci de rahat pentru că sunt civil.

Adjunctul zâmbi. Insulta nu-l afectase. Era ca un preot căruia îi pasă numai de religia lui.

— Nu te fac cât timp înţelegi bine ce ţi-am spus, rosti el.

— În regulă. Am înţeles, zise Mosca.

În ciuda voinţei sale, cuvintele sunaseră ca o supunere. Când se întoarse la masa de joc îşi simţi faţa arzându-i de ruşine. Îl văzu pe Eddie că-şi înăbuşe rânjetul şi-i face cu ochiul ca să-l încurajeze. Un ofiţer care amesteca zarurile, tipul de individ impulsiv şi solid din Sud, rosti cu voce joasă şi tărăgănată, suficient de tare ca să fie auzit de adjutant:

— Mai bine că n-ai mai câştigat şi alţi biştari. Am fi nevoiţi să te luăm afară şi să te împuşcăm.

Toţi ofiţerii izbucniră în râs. Mosca rămase încruntat. Îi auzi din spate pe adjutant discutând lejer şi râzând, din când în când, bând cu prietenii lui de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Capitolul 10

Mosca şi Gordon îşi încetară lucrul pentru a trage cu urechea; prin uşa întredeschisă a biroului lui Eddie auzeau vocea unei fete.

— Am vrut să te văd o clipă, Eddie. E o chestie extrem de importantă.

Vocea îi tremura puţin.

Eddie îi replică pe un ton glacial şi excesiv de politicos:

— Sigur, dă-i drumul.

Fata continuă, ezitând:

— Ştiu că mi-ai spus să nu te caut la birou, dar n-ai mai venit pe la mine.

Gordon şi Mosca îşi zâmbiră. Gordon clătină din cap.

Dincolo, discuţia continua:

— Am nevoie de un cartuş de ţigări, îl informă ea pe Eddie.

Se lăsă un moment de tăcere, apoi Eddie întrebă, sarcastic:

— Ce marcă?

Fata însă nu sesiză refuzul subînţeles.

— Oh, ştii doar că n-are nicio importanţă. Am nevoie pentru doctor. Ăsta-i preţul cerut de el.

Vocea lui Eddie rămase netulburată şi politicoasă:

— Eşti bolnavă?

Fata râse timidă.

— Oh, Eddie, doar ştii prea bine. Aştept un copil. Doctorul mă ajută să scap de el pentru un cartuş de ţigări.

Ca şi cum neliniştea pentru sănătatea ei l-ar fi determinat să refuze, ea continuă pe un ton încurajator:

— Nu e niciun pericol.

Mosca şi Gordon îşi făcură reciproc semn, râzând înfundat de Eddie. Îşi imaginau stânjeneala lui şi furia care-l cuprinsese la auzul vestii că legătura cu femeia avea să-l coste un cartuş de ţigări, însă vorbele lui făcură să le piară zâmbetul de pe buze.

Vocea îşi păstrase răceala şi politeţea, dar se putea detecta în ea o notă de satisfacţie sadică:

— Spune-i prietenului tău neamţ să te ajute. De la mine n-ai să obţii nicio ţigară. Iar dacă mai apari în biroul ăsta îţi vei căuta de lucru în altă parte. Acum du-te înapoi la lucru.

Fata începu să plângă. Într-un târziu, protestă cu voce slabă:

— N-am niciun prieten. E copilul tău. Sunt în luna a treia, Eddie.

— Basta! se răţoi Eddie Cassin.

Fata îşi recâştigă curajul şi reuşi să-i replice, mânioasă şi sfidătoare:

— N-ai trecut pe la mine de o lună. Nici n-am ştiut dacă ai să mai

vii vreodată. Tipul ăla m-a dus doar la câteva serate dansante. Jur! Ştii bine că eşti tatăl. Ce înseamnă un cartuş de ţigări pentru tine?

Cei doi îl auziră pe Eddie că ridică receptorul telefonului şi cere operatorului baza de la Provost Marshal. Auziră apoi vocea terorizată a fetei.

— Ajută-mă, domnule Cassin, te rog, ajută-mă!

Auziră uşa deschizându-se, apoi trântindu-se cu zgomot şi pe Eddie spunând operatorului:

— Nu-i nimic.

Câteva clipe mai târziu, el împinse uşa camerei lor. Pe faţa sa palid-cenuşie plutea un zâmbet de plăcere.

— V-a plăcut mica noastră scenă? întrebă el.

Mosca se întinse în scaun şi zise dispreţuitor:

— Zău că eşti o jigodie, Eddie!

Gordon interveni:

— Îţi dau eu ţigările pentru ea, Eddie!

Rostise cuvintele fără dispreţul afişat de Mosca, ca pe o simplă declaraţie, de parcă singurul motiv al refuzului lui Eddie ar fi fost preţul ţigărilor.

Eddie îl privi cu un zâmbet nesigur.

— Tiii, ce tipi simpatici! Cum vor ei să ajute o sărmană nenorocită! Ia ascultaţi, bă! Târfa aia mică avea un tip lângă ea în permanenţă. El fuma toate ţigările pe care i le dăruiam ei, îi mânca batoanele de ciocolată şi hrana pe care i-o dădeam.

Se porni pe râs. Continuă printre hohote:

— În afară de asta, eu am mai trecut prin chestii d-astea, aşa că ştiu că preţul unui avort e de o jumătate de cartuş.

Uşa biroului se deschise şi Wolf intră.

— Salve, fraţilor! salută el.

Îşi puse geanta pe biroul lui şi se aşeză pe scaun cu un oftat adânc.

— Ce mai gaşcă veselă de lăbari! exclamă el.

Le aruncă un rânjet care-i lumină faţa albă, păstoasă.

— Am prins doi vărzari pe când furau cafea. Ştiţi că ofiţerul de la popotă le permite să ducă acasă supe în gamelele lor, nu? Ei bine, amărâţii au pus un strat de cafea la fundul vasului, apoi un rând de nisip şi au turnat supă deasupra. Să nu mă întrebaţi cum se descotoroseau de nisip mai încolo, că habar n-am.

Povestea îl întristă pe Eddie. Rosti posomorât:

— Wolf adulmecătorul îşi prinde întotdeauna vânatul. Dezvăluie-ne şi nouă metoda ta, Wolf.

Wolf rânji din nou.

— La naiba, cine şi-ar fi dat seama? Mereu acelaşi lucru. Informatori plătiţi.

Middleton se ridică în picioare.

— Cred că plec mai devreme acasă. E-n regulă, Eddie?

— Desigur.

Wolf îl opri cu un gest al mâinii.

— O clipă, Gordon!

Acesta se opri lângă uşa deschisă.

— Să nu spui că ai aflat de la mine, începu Wolf. Iar voi ăştialalţii să vă ţineţi gura. Cam într-o săptămână o să-ţi vină ordin de înapoiere în State. Ai priceput?

Gordon pironi podeaua cu privirea. Wolf reluă, pe un ton mai blând:

— Ce naiba, Gordon, doar te aşteptai la asta, nu?

Gordon îşi ridică capul şi zâmbi încetişor.

— Cred că da. Mulţumesc, Wolf.

Şi ieşi pe uşă.

Eddie îl întrebă cu voce coborâtă pe Wolf:

— A venit nota informativă din State?

— Mda, încuviinţă Wolf fără nicio tragere de inimă.

Eddie începu să-şi facă ordine pe birou. Asfinţitul întuneca ferestrele. Îşi deschise servieta diplomat şi o umplu cu două butelci de gin, o cutie mare cu suc de grepfrut şi câteva batoane de ciocolată, scoase dintr-un sertar.

Wolf îi propuse:

— Ce-ar fi să-mi dai mie ţigările şi băutura. Te umpli de bani.

Eddie îşi luă geanta sub braţ şi se îndreptă spre uşă.

— Eu plec, anunţă el. Noroc, gunoierilor. Eu m-am plictisit să îmblânzesc gorile.

În timpul cinei, Wolf îi mărturisi lui Mosca:

— Ştii, eu ar fi trebuit să fiu primul care să-mi pun nişte semne de întrebare în legătură cu Gordon. Într-o zi l-am dus cu maşina mea acasă. Pe drum mi-a spus să opresc.

A coborât şi a luat-o înapoi. Îl văd, după câteva clipe, că ridică de pe jos o bucată mare de metal cu muchii tăioase, pe lângă care trecuse roata maşinii. Ce crezi? O ia şi o aruncă în tufişul de pe marginea drumului, apoi îmi zice cu voce tare şi cu zâmbetul ăla al lui simpatic şi timid: „Am salvat p-altul de la o pană de cauciuc”. O să-mi spui acum că a făcut o chestie bună. Eu nu zic că Gordon nu e un tip drăguţ, dar îi place să se vâre în bucluc. Se evidenţiază prea mult Aşa că n-am fost surprins când şeful mi-a spus să-l mai supraveghez din când în când pentru că a fost membru de partid. Acum pe tipii ca Gordon îi mănâncă de vii. Mi-e şi milă de dobitocul ăsta!

Mosca îşi aprinse o ţigară şi luă o înghiţitură de cafea.

— Dar are curaj, remarcă el.

Wolf înghiţi, lacom, o bucată din porţia lui de mâncare.

— Nuu… Doar că el a adoptat o atitudine greşită. Ia foloseşte-ţi un

pic creieraşul. De câte ori suntem solicitaţi cu cereri ale nemţilor de a se înrola în armata noastră? Toţi vor să se bată cu ruşii. De câte ori nu s-au auzit zvonuri cum că Armata Roşie ar fi invadat sectoarele britanic şi american? Ştii că am acces la rapoartele secrete. Îţi spun eu că nu va mai dura mult. Pariez că în mai puţin de doi ani totul sare în aer. Aşa că tipilor ca Gordon trebuie să li se pună cuţitul în gât. Chiar aici. Făcu cu mâna semnul tăierii beregatei. Cât despre mine, eu mă întorc în State. N-am de gând să ajung prizonier de război în Siberia.

Mosca îl privi meditativ.

— Sper să pot scăpa de aici înainte de asta, spuse el.

Wolf îşi şterse gura şi se sprijini de spătarul scaunului pentru a-i face loc chelnerului să-i toarne cafea.

— Nu-ţi face griji, îl linişti el pe Mosca. Îţi vând un pont. Curând vor fi nevoiţi să ridice interdicţia privitoare la căsătorii, aşa că o să avem şansa să le transformăm pe *Fräuleinele* noastre în cucoane onorabile. Se pare că biserica face presiuni mari pentru chestia asta. Sunt prea mulţi americani încurcaţi cu nemţoaice care vor să-şi pună pirostriile.

Terminară cina şi se urcară în jeepul lui Wolf. După ce depăşiră gardul de sârmă al bazei aeriene, o luară pe drumul ce ducea spre ieşirea din oraş, trecând pe la marginea Neustadtului. Câteva minute după aceea, Wolf parcă maşina în faţa unei case izolate, extraordinar de îngustă, ca şi cum n-ar fi fost alcătuită decât dintr-un singur rând de camere dispuse una după alta, tip vagon. În apropiere se aflau alte trei jeepuri şi câteva Opeluri germane hodorogite. De un stâlp de fier cimentat în piatra scărilor erau legate cu lanţuri câteva biciclete.

Wolf sună. Când uşa se deschise, Mosca încremeni. În faţa lui se afla cel mai înalt şi cel mai spătos neamţ pe care îl văzuse vreodată.

— Avem fixată o întâlnire cu Frau Vlavern, rosti Wolf.

Gigantul se dădu la o parte şi le făcu loc să intre.

Camera în care păşiră era aproape plină. Într-o parte şedeau, unul lângă altul, doi soldaţi cu un sac de voiaj verde, plin, între ei. În încăpere mai erau trei ofiţeri, fiecare dintre ei cu câte o geantă din piele de porc burduşită, şi cinci nemţi cu genţi din piele neagră, goale. Îşi aşteptau toţi rândul, răbdători, germani şi americani deopotrivă. Aici nu existau învingători.

Uriaşul îi conducea, unul câte unul, în camera alăturată şi avea grijă şi de uşa de la intrare, pe măsură ce soseau alţi ofiţeri, soldaţi americani şi nemţi. Pe unii Mosca îi recunoscu, pentru că făceau parte din personalul bazei. Alţii erau şefi de echipaj. Era şi un sergent de la cantină şi ofiţerul însărcinat cu poşta. După ce salutau scurt din cap la intrare, se comportau toţi de parcă nu s-ar fi cunoscut între ei.

Deşi ferestrele erau zăvorâte, zgomotul motoarelor de jeep se auzea perfect. Niciunul dintre cei însoţiţi de uriaş până în camera alăturată

nu mai revenea. Era limpede că exista o uşă ce servea drept ieşire la celălalt capăt al clădirii.

Sosi şi rândul lor. Matahala îi duse şi pe ei în încăperea alăturată. Acolo le spuse că au de aşteptat. În afara a două scaune de lemn şi a unei mese cu o scrumieră pe ea, camera era goală. După ce rămaseră singuri, Mosca remarcă:

— Asta da namilă!

— E omul ei de protecţie, îl informă Wolf. N-are însă prea mare importanţă atunci când e vorba de banii ei. Tipul e cam idiot. Îl ţine aici ca să-i sperie pe soldaţii beţi şi pe vărzari. Cu adevăraţii mafioţi însă e neputincios.

Îi zâmbi lui Mosca.

După o scurtă aşteptare, namila reveni. Li se adresă amândurora în germană, cu o voce răguşită ce nu se potrivea deloc cu statura lui gigantică:

— Vreţi să vedeţi ceva ce vreau să vând eu personal?

Scoase la iveală o brăţară din aur în care era încrustat un diamant. I-o dădu lui Mosca, spunându-i şi preţul.

— Numai zece cartuşe.

Mosca o pasă lui Wolf:

— Mi se pare o achiziţie bună, aprecie Mosca. Are cel puţin un carat.

Wolf o întoarse şi rânji.

— Nu valorează doi bani. N-are marcaj pe spate. Ţi-am spus eu că tipul ăsta e un imbecil.

Îi aruncă brăţara înapoi huidumei. Acesta se repezi spre ea neîndemânatic şi rată intercepţia, aşa că trebui să se îndoaie din şale pentru a o culege de pe jos. După aceea, i-o dădu din nou lui Mosca.

— Zece cartuşe, e un chilipir, dar nu-i spune bătrânei Frau, se tocmi el punându-şi degetul în faţa buzelor, ca un copil.

Mosca încercă să-i înapoieze obiectul, dar neamţul refuză să-l primească.

— Zece cartuşe, luaţi-o cu zece cartuşe, insistă el.

Mosca aşeză brăţara pe masă. Trist, cu mişcări încete, uriaşul o luă de acolo, apoi le făcu semn să-l urmeze şi deschise uşa încăperii alăturate. Se dădu la o parte pentru a-i lăsa să treacă, mai întâi pe Mosca, apoi pe Wolf. Când ultimul trecu pe lângă el, îi dădu un brânci ca să se răzbune, trimiţându-l de-a berbeleacul până în mijlocul odăii. Apoi închise uşa şi se postă lângă ea.

Tolănită confortabil într-un fotoliu de răchită, o femeie scundă, ridată, cu părul cărunt, aştepta lângă biroul ei pe care zăcea un registru deschis. Sprijinite de perete, în cameră se aflau stive de mărfuri. Erau acolo sute de cartuşe de ţigări, cutii galbene cu batoane de ciocolată, baxuri de săpun de toaletă şi alte mărfuri necesare

igienei, în ambalaje sclipitoare. Un neamţ îndesat le ordona pe categorii. Buzunarele hainei îi erau umflate de bani nemţeşti. Când se întoarse să facă cunoştinţă cu nou-veniţii, câteva teancuri scăpară pe jos.

Femeia vorbi prima, în engleză:

— Îmi pare extrem de rău. Foarte rar, când nu-i e cineva pe plac, Johann se comportă mizerabil. Nu pot face nimic ca să-l corectez.

Gestul namilei îl surprinsese pe Wolf nepregătit. O clipă, rămase acolo, prostit. Imediat însă faţa buhăită i se coloră în roşu aprins. Tonul insolent al femeii îl enervase şi mai tare. Îl văzu pe Mosca zâmbindu-i şi observă cum amicul lui se îndreaptă discret spre perete pentru a-i ţine pe toţi sub observaţie dacă ar fi scos arma. Wolf clătină din cap, apoi se întoarse către bătrână şi zări sclipirea amuzată din ochii ei isteţi.

— Nu-i mare scofală, zise el calm. Ştii pentru ce am venit aici. Ne poţi ajuta?

Femeia îl măsură din cap până-n picioare şi catadicsi să-i răspundă în engleză:

— Dragul meu, povestea ta pute. Eu n-am auzit de milionul ăsta de dolari strâns în ordine de emisie. Dacă aş şti, aş fi foarte prudentă în afacerile cu tine şi cu prietenul tău. Zău, e o insultă adusă inteligenţei mele.

Wolf continua să zâmbească. „Afacerile înaintea plăcerii”, gândi el şi zise:

— Dacă obţii vreo informaţie şi mi-o pasezi şi mie, ar putea însemna o mică avere pentru tine. Şi nu trebuie, practic, să faci nimic.

Femeia îşi supse dispreţuitor obrajii ei graşi şi buhăiţi şi replică sfidător:

— Eu sunt o femeie de afaceri şi nu mă interesează asemenea combinaţii! Fii sigur că o să-mi avertizez toţi prietenii în legătură cu tine.

Scoase un hohot de râs, ca un nechezat, şi continuă:

— TU ai cinci mii de cartuşe la afacere, nu eu!

Încă zâmbitor, Wolf întrebă:

— Ştie vreunul dintre ăştia doi engleza? E important să aflu!

Surprinsă de neaşteptata întrebare, ea răspunde:

— Nu, niciunul!

Zâmbetul pieri de pe faţa lui Wolf, făcând loc unei expresii dure, rău prevestitoare.

Îşi puse geanta pe masă şi se aplecă pentru a privi femeia în ochi.

— Eşti prea isteaţă şi prea mândră, rosti el cu asprime controlată. Crezi că ai ceva putere, că eşti în siguranţă şi că vârsta şi gorilele tale te protejează. Mie nu-mi plac nemţii neobrăzaţi. Tu şi huiduma ta nu-i înţelegeţi pe americani.

Femeia se încordase, iar ochii îi deveniseră două mărgele negre sclipitoare. Neamţul mai mic de statură avea un aer înspăimântat. Uriaşul plecă de lângă uşă pentru a se îndrepta spre Wolf. Mosca îşi scoase pistolul din geantă şi trase piedica. Se întoarseră toţi spre el.

Ţeava pistolului era încă îndreptată spre podea. Mosca îi porunci uriaşului, în germană:

— Întoarce-te!

Namila o coti spre el. Mosca făcu iute un pas în faţă. Văzând expresia de pe faţa lui, femeia îi dădu huidumei, cu voce ascuţită, o comandă. Acesta se uită năucit la ea, apoi se retrase către peretele cel mai îndepărtat şi se întoarse cu spatele.

Wolf se aplecă din nou spre femeie:

— Îţi place prietenul meu?

Ea nu-i răspunse. Îl pironea pe Mosca cu privirea. Celălalt neamţ i se alătură gigantului la perete, fără a fi primit niciun ordin. Wolf continuă:

— Prietenul meu e un tip mândru şi uşor iritabil. Dacă gorila ta l-ar fi împins pe el şi nu pe mine, n-am mai avea, acum, discuţia asta căci aţi fi fost teribil de trişti. L-ar fi lichidat fără prea multe cuvinte. Şi acum ascultă-mă! Sunt un om înţelegător. Nu-ţi port nicio pică pentru acest incident. Dar dacă aflu că ai răspândit informaţii despre mine, o să-mi descoperi şi cealaltă latură a caracterului.

Se opri şi o privi în ochi. Nu era nicio urmă de spaimă în ei. Se uita la el calmă, fără bunăvoinţă. Numai că jocul avea loc pe terenul lui, asta era profesia lui şi stimulase geniul care ştia că îl are. Înţelegea privirea ei ca nimeni altul. Îi spunea limpede că, pentru ea, cuvintele erau apă chioară, iar ameninţările nu aveau niciun efect. Zâmbi, pentru că ştia răspunsul. Se duse la uriaş, îl înghionti şi-l întoarse în loc, ca pe un sfredel.

— Scoate-ţi centura, brută, şi pune-te în faţa iubitei tale!

Namila se execută întocmai. Wolf se dădu la o parte. Îşi scoase arma din geantă şi-i spuse femeii:

— Ordonă-i să te lovească cu ea de trei ori peste spate!

Îşi modulă, maliţios, vocea:

— Dacă ţipi, vă ucid pe toţi trei! Acum! Spune-i să-ţi dea trei lovituri!

Femeia rămase impasibilă.

— Nu înţelegi, explică ea. Dacă îi dau un astfel de ordin o să mă ia în serios, o să mă lovească zdravăn şi o să mă rănească. O să dea cu toată forţa.

Wolf râse bine dispus.

— Exact asta am înţeles şi eu.

Obrajii ei căzură. Pe buze îi apăru un zâmbet vag, ezitant:

— Ţi-ai atins scopul, recunoscu ea. Nu e necesar să mergem mai

departe. Îţi promit că n-o să scot o silabă. Iar acum, fii drăguţ şi pleacă. Mă aşteaptă o groază de oameni.

Wolf nu zise nimic. Apoi, cu un zâmbet deliberat crud, îi porunci:

— O lovitură! Asta ca să pecetluiască târgul nostru!

Pentru prima oară femeia păru înfricoşată. Faţa i se descompuse şi în voce îi apăru un tremur:

— O să ţip după ajutor! ameninţă ea.

Wolf nu-i mai acordă atenţie. Îi vorbi lui Mosca, rar, ca să se asigure că îl înţelege şi ea:

— Când femeia o să cadă, ucide-l pe uriaş!

Îşi înfipse arma în obrazul ei. Femeia întoarse capul şi rosti iute în germană:

— Johann, loveşte-mă o dată, tare, peste spate!

Îşi puse capul pe masă. Aştepta lovitura cu umerii aplecaţi. Namila răsuci cureaua şi izbi. Auziră toţi cum, sub haine, carnea şi pielea ei sunt sfâşiate. Femeia îşi ridică capul. Culoarea din obraji îi dispăruse de durere, groază şi şoc. Wolf o privi cu ochi reci, lipsiţi de emoţie.

— Acum ai înţeles, rosti el.

Imită vocea şi purtarea ei insolente.

— Nu-i nimic de făcut.

Se îndreptă spre uşă zicând:

— Hai, Walter.

Ieşiră pe acelaşi drum pe care intraseră.

În jeepul său, mergând înapoi spre oraş, Wolf izbucni în râs şi îi spuse lui Mosca:

— L-ai fi ucis pe dobitocul ăla dacă îţi spuneam?

Mosca aprinse o ţigară. Era încă încordat.

— Pe naiba, ştiam că joci teatru. Trebuie să-ţi spun însă că ai montat o piesă dată dracului, Wolf.

Acesta replică satisfăcut:

— Experienţa, băiete. Unii ofiţeri de-ai noştri erau prea fricoşi ca să-i strângă în menghină pe prizonieri, aşa că a trebuit să folosim tehnica intimidării. Chiar tu te-ai arătat cam dur.

— Am fost surprins, mărturisi Mosca. După ce namila te-a împins şi când am văzut cât de dispreţuitoare e cucoana, am crezut că e o capcană şi m-am înfuriat. Isuse, ăştia n-au aflat că mai există încă soldaţi care i-ar măcelări pe toţi pentru o gafă ca asta?

Wolf răspunse pe un ton coborât:

— Să-ţi explic cum sunt oamenii, Walter. Dama asta bătrână crede că e inteligentă. Îl mai are şi pe uriaş lângă ea, iar ofiţerii şi soldaţii noştri o tratează cu respect fiindcă ea îl poate îmbogăţi. Ţine minte ce-ţi spun însă: ea uită. A uitat ce e frica. Vezi tu, lovitura aia unică pe care a încasat-o a fost cheia. Fără ea, nu i-ar mai fi fost teamă. Aşa sunt oamenii.

Traversară podul şi intrară în Bremen. Ajunseră, după câteva minute, în faţa locuinţei lui Walter.

Wolf aduse pe tapet alt subiect.

— Cam într-o săptămână o să stabilim cele mai importante legături, aşa că va trebui să ieşim în oraş cam în toate nopţile. Să fii gata în orice moment te chem. Bine?

Îl bătu amical pe Mosca pe umeri.

Acesta coborî şi trase un ultim fum.

— Crezi că o să se scape faţă de prietenii ei?

Wolf clătină din cap.

— Măcar la asta mă pricep şi eu. N-o să deschidă niciodată gura în faţa nimănui.

Îi zâmbi celuilalt.

— N-o să uite niciodată dunga pe care i-am făcut-o pe spate.

Capitolul 11

Îmbrăcat în haine civile, Walter Mosca se uita prin fereastra Biroului de Personal Civil. Urmărea vânzoleala oamenilor din bază, mecanici în salopete verzi şi jachete din piele neagră îmblănite, aviatori în hainele lor elegante, de un verde închis, peste care purtau pardesie violet, muncitori nemţi în îmbrăcămintea lor ponosită. Toţi înfruntau cu stoicism vântul aspru de noiembrie.

Auzi în spatele lui vocea lui Eddie, chemându-l:

— Walter!

Mosca se întoarse.

Eddie se lăsă pe spate în scaun.

— Am o treabă pentru tine. Mi-a venit o idee, iar locotenentul zice că e foarte bună. Ştii că ne confruntăm cu o campanie de stocare a hranei în toată Europa. Încercăm să le explicăm căpcăunilor că n-ar mai trebui să bage în ei până crapă. Nici să nu flămânzească, dar nici să-şi umple cămările până sus şi să lase o groază de marfă să se strice. Acum iată care-i ideea. Vrem un afiş cu un soldat care ţine în mâini o tavă cu un morman de mâncare pe ea, iar deasupra ei să fie scris: „Opriţi asta". Lângă soldat vrem să apară o poză cu doi puşti nemţi care adună chiştoace de ţigări pe stradă şi inscripţia: „Şi veţi opri asta". Cum ţi se pare?

— O tâmpenie, spuse Mosca.

Eddie rânji.

— Bine, bine. Mie mi se pare o poveste a dracului de inteligentă. O adevărată chestie de public-relations. Cartierul general o să înnebunească după el. Poate o să fie publicat şi în *Stars and Stripes*. Cine ştie? S-ar putea transforma într-o chestie nemaipomenită.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Eddie!

— Gata, gata, se potoli Eddie, puţin vexat. Tu fă-mi o poză cu puştii care adună ţigări. Jeepul te aşteaptă afară. Poţi să-l iei fotograf pe caporalul de la laborator.

— Bine.

Ieşi din încăpere şi urmări avionul de Wiesbaden coborând din ceruri ca şi cum ar fi apărut, printr-o minune, din neant. Apoi se urcă la volanul maşinii.

Când pătrunse în inima Bremenului se făcuse după-amiază târziu. Caporalul trebuise să-şi piardă ceva timp prin preajma hangarelor. Mosca avusese nevoie de o oră pentru a-l convinge să-l însoţească.

Străzile oraşului erau pline de nemţi grăbiţi. Tramvaiele îşi făceau loc cu zgomot prin traficul intens, hurducăind pasagerii agăţaţi de

barele platformelor. Mosca parcă jeepul în faţa imobilului Glocke.

Fiind o după-amiază de lucru, zona era pustie. În faţa Clubului Crucii Roşii nu se mai afla niciun cerşetor, niciun plimbăreţ, nici măcar vreun copil; activitatea începea după ora cinei. Două poliţiste nemţoaice patrulau încet în sus şi în jos de-a lungul trotuarului, ca şi cum clopotele tramvaielor le-ar fi ameţit.

Mosca aşteptă lângă caporal să apară vreun puşti. Fumau amândoi fără să schimbe vreun cuvânt. Într-un târziu, caporalul sparse tăcerea.

— Ce noroc blestemat! E pentru prima oară că nu văd niciun puşti învârtindu-se pe-aici.

Mosca se dete jos din maşină.

— Mă duc să arunc o privire.

Era frig. Mosca îşi ridică gulerul hainei. Dădu colţul clădirii şi nu văzu niciun puşti. Îşi continuă drumul până când ajunse în spatele imobilului.

Aşezaţi comod pe o grămadă de moloz, doi băieţei priveau panorama marelui oraş ruinat, ce li se întindea la picioare. Erau îmbrăcaţi în pardesie care le ajungeau până la călcâie, iar pe cap purtau bonete care le veneau până peste urechi. Săpau cu mâinile goale prin moloz, după care îşi răşchirau puţin degetele ca praful să fie luat de vânt, iar bucăţile de cărămizi şi pietre rămase în palme le aruncau departe, peste deşertul de dărâmături de sub ei. Se vedea că făceau toate astea din plictiseală. Nici măcar nu se osteneau să se ia la întrecere pentru a nu-şi pierde echilibrul precar al poziţiei din vârful dealului.

— Hei! strigă Mosca în germană. Hei voi doi, vreţi să câştigaţi nişte ciocolată?

Copiii îl măsurară serioşi şi-l cântăriră din priviri. Îl recunoscură ca aparţinând tagmei inamicului, în ciuda hainelor civile de pe el. Într-un târziu, se lăsară, netemători, să alunece spre el. Îl urmară, părăsindu-şi terenul de joacă vast, tăcut şi pustiu şi, când intrară în perimetrul din faţa imobilului Glocke, se prinseră de mânuţe.

Caporalul îi aştepta lângă jeep. Introduse o placă fotografică în aparat şi se apucă să regleze obiectivul. După ce totul fu aranjat, îi spuse lui Mosca:

— E-n regulă. Explică-le ce au de făcut.

Caporalul nu ştia germana.

— Luaţi chiştoacele astea, îi instrui Mosca pe băieţi. Acum priviţi în sus aşa ca omul acela să vă facă o poză.

Puştii se supuseră comenzilor, dar bonetele lăbărţate le ascundeau feţele.

— Dă-le scufele pe spate, rosti caporalul.

Mosca se execută, dând la iveală în faţa aparatului de fotografiat două chipuri zâmbăreţe de drăcuşori.

— Chiştoacele sunt prea mici, protestă caporalul. N-or să apară deloc.

Mosca scoase din buzunar câteva ţigări întregi şi le puse la bătaie.

Fotograful trase câteva clişee dar nu se arătă satisfăcut. În timp ce el se pregătea pentru alt set de instantanee, Mosca simţi că îl apucă o mână de braţ şi se răsuci pe călcâie.

În faţa lui se aflau cele două poliţiste. Cea care îl făcuse să se întoarcă era aproape la fel de înaltă ca el şi continua să-l strângă de braţ. El o împinse tare, aproape izbind-o, şi-i simţi moliciunea sânului sub lâna aspră a uniformei albastre. Femeia dădu înapoi, eliberându-i braţul, apoi spuse pe ton de scuză:

— E interzis aici.

Se adresă băieţilor si-i avertiză:

— Voi doi! Plecaţi imediat!

Mosca îi apucă pe copii de haine.

— Staţi aici!

Le privi pe cele două nemţoaice cu o căutătură piezişă, furioasă, ce-i întuneca şi urâţea cumplit faţa.

— Vedeţi uniforma aia? tună el, arătând spre caporal. Daţi-mi legitimaţiile voastre!

Femeile începură să explice că era în sarcina lor să-i ţină pe copii departe de tentaţia cerşitului. Un neamţ care trecea pe acolo se opri, iar puştii se îndepărtară de locul discuţiei. Bărbatul le aruncă câteva vorbe cu o voce mânioasă şi dură ce-i înspăimântă, aşa că o luară la goană. Mosca alergă după ei şi-i prinse în timp ce caporalul începu să ţipe ameninţător. Neamţul o luă grăbit din loc pentru a se alătura mulţimii de conaţionali ai săi ce aşteptau tramvaiul la colţul străzii. Mosca alergă după el. Când individul auzi paşii grei din spatele lui, se întoarse cu o expresie de frică în privire.

— Tu le-ai spus copiilor să plece? fulgeră Mosca.

— A fost o neînţelegere, se apără neamţul, spăşit. Am crezut că cerşeau.

— Dă-mi actul de identitate!

Mosca întinse mâna. Tremurând de emoţie şi spaimă, celălalt îşi introduse degetele în buzunarul hainei şi scoase de acolo un portofel umplut de hârtii. Le răsfoi fără a se uita la ele, privindu-l pe american în ochi pentru a-i citi gândurile, până când Mosca se enervă şi i le smulse cu totul din mâini. Căută printre ele până dădu peste legitimaţia albastră.

Îi înapoie portofelul.

— Să vii mâine dimineaţă la secţia de poliţie ca să-ţi recapeţi permisul, încheie el şi se întoarse la jeep.

În lumina ceţoasă a înserării, văzu, de cealaltă parte a străzii, o masă întunecată şi tăcută de nemţi urmărindu-l cu fi atenţie. Erau toţi

nişte haidamaci înalţi, solizi şi negri precum liziera unei păduri. Pentru o clipă se simţi cuprins de groază, imediat însă furia răbufni din nou. Se duse încet, calm, până la jeep. Cei doi băieţi erau încă acolo, dar poliţistele se făcuseră nevăzute.

— Să mergem, îi ordonă caporalului.

Se dădu jos din maşină pe Metzer Strasse, spunându-i celuilalt:

— Du tu jeepul la bază în locul meu.

Caporalul dădu din cap şi zise încetişor:

— Cred că e suficient ce avem.

Mosca îşi dădu atunci seama că uitase să facă un set nou de poze, şi-i lăsase pe copiii ăia în faţa clădirii, fără să le mai dea ciocolata promisă.

Când Mosca intră în cameră, Hella încălzea pe reşou nişte supă luată dintr-o cutie deschisă, cu etichetă roşie, ce zăcea pe masă. Lângă plită îşi aştepta rândul o tigaie plină cu şuncă. Pe canapea, Leo citea.

Încăperea se încălzise de la aburul şi mirosul mâncării şi părea confortabilă aşa cum era mobilată. Într-un colţ erau patul şi noptiera pe care se odihneau o veioză şi un mic aparat de radio. În colţul de lângă uşă era dulapul mare şi alb, pentru haine. În mijloc trona o masă rotundă şi largă, înconjurată de scaune din răchită. Bufetul enorm şi gol ce îmbrăca unul din pereţi îşi avea şi el rolul său în atmosfera de intimitate aerisită, lăsând suficient spaţiu ca să te mişti degajat. Pentru Mosca odaia asta fusese întotdeauna a naibii de mare.

Hella uită o clipă de bucătăreala ei.

— Oh, ai venit devreme azi.

Se duse spre el să-l sărute. Faţa i se schimba întotdeauna când îl vedea: radia de fericire. El se simţea în aceste momente vinovat şi i se făcea frică, fiindcă ea îşi construise prea mult propria viaţă bizuindu-se pe el, ca şi cum n-ar fi fost deloc conştientă de pericolele pe care el le percepea în universul din jurul lor.

— Am avut o treabă în oraş şi nu m-am mai întors la bază, îi explică Mosca.

Leo îşi ridică privirea şi-l salută din cap, apoi continuă să citească. Mosca îşi scotoci buzunarul pentru a găsi o ţigară şi dădu peste permisul de identitate al neamţului.

— Ce-ar fi să mă duci până la secţia de poliţie după ce mâncăm? îl întrebă el pe Leo.

Aruncă permisul pe masă.

Leo fu de acord, dar obiectul azvârlit îi stârni curiozitatea.

— Ce e acolo?

Mosca le povesti cele întâmplate. Observă că Leo îl privea cu un zâmbet curios, amuzat, pe faţă. Hella nu scoase nicio vorbă şi se mulţumi să toarne supa fierbinte în ceşti, după care puse şunca la

prăjit.

Îşi mâncară supa în linişte, înmuind din când în când pesmeţi în ea. După aceea, Hella luă permisul de identitate de pe masă. Ţinând ceaşca de supă cu o mână, ea deschise legitimaţia cu cealaltă.

— E căsătorit, remarcă ea. Are ochi albaştri, părul castaniu şi lucrează ca tipograf. E o meserie bună.

Studie poza omului.

— N-arată a fi om rău. Mă întreb dacă are copii.

— Nu scrie acolo? întrebă Mosca.

— Nu. Are o cicatrice la deget.

Lăsă permisul să cadă la loc pe masă.

Leo îşi dădu capul pe spate şi sorbi ultimele picături de supă, apoi se aplecă peste masă. Pe faţă, ticul începuse să-l sâcâie din nou.

— Spune-mi, de ce nu te-ai dus chiar atunci cu omul la poliţie? Doar era prin apropiere, nu?

Mosca zâmbi.

— N-am vrut decât să-l sperii pe individ. N-am de gând să fac nimic. Cred că am vrut doar să-l sperii pe ticălos.

— O să aibă o noapte rea, comentă Hella.

— O şi merită, spuse Mosca, supărat, ca să se apere. Cine l-a pus să se vâre în povestea aia ca musca-n lapte?

Hella îl ţintui cu ochii ei cenuşii.

— I-a fost ruşine şi, în plus, cred că s-a simţit el însuşi vinovat de faptul că acei copii cerşesc şi adună chiştoace de ţigări de pe stradă.

— Pe dracu! Ia lasă-l să transpire puţin. Şi acum ce-ar fi să ne pui nişte şuncă d-aia înainte de a se face scrum?

Hella aduse la masă şunca şi o bucată de pâine neagră nemţească. După ce şterse untura rămasă cu pâine, Leo şi Mosca se sculară de la masă. Leo începu să-şi caute cheile maşinii pe bufet. Hella ridică încă o dată permisul de identitate şi căută adresa individului.

— Vezi? exclamă ea. Stă pe Rubsam Strasse. E mai aproape decât secţia de poliţie.

Mosca i-o reteză:

— Să nu mă aştepţi! După aia mergem la club.

Îi zâmbi şi se aplecă să-i sărute părul castaniu deschis şi moale, în timp ce ea îşi ridicase capul spre el pentru a fi mângâiată. Treaba asta îl făcea mereu să o îndrăgească, deşi în sinea lui era amuzat, mai ales că el nu făcea niciodată primul pas.

— Vrei să-ţi aduc îngheţată?

Ea dădu din cap. Când el se îndreptă spre uşă, îi strigă:

— Tipul stă pe drumul spre club.

După ce urcară în jeep, Leo îl întrebă:

— Încotro?

— Bine dom'le! Du-mă naibii acasă la ticălos!

Mosca clătină din cap.

— M-aţi sâcâit destul până acum, amândoi.

— Să ştii că mie nu-mi pasă, replică Leo. Casa este însă în drumul nostru. În plus, eu am habar ce înseamnă „a transpira”, aşa cum te-ai pronunţat. E un cuvânt cu semnificaţie precisă.

Îşi întoarse faţa osoasă către Mosca şi-i zâmbi trist.

Acesta dădu din umeri.

— Nici măcar nu vreau să-l văd pe împuţit. Ce-ai zice să te duci tu în casă, Leo?

— Nu, nu! Tu i-ai luat documentul, tu i-l dai înapoi.

Găsiră casa fără nicio dificultate. Era o clădire tipică pentru vilele în care locuiau câte două familii, dar care se transformase în imobil de închiriat ca să ofere mult căutatul adăpost cât mai multor oameni. Pe uşa de intrare era lipită o listă cu chiriaşii, incluzând toţi membrii familiilor acestora, şi apartamentul pe care îl ocupau. Mosca deschise permisul şi compară numele. Urcă până la etajul doi. Ciocăni scurt în uşă, care se deschise aproape instantaneu. Îşi dădu seama că fusese văzut pe fereastră. Bărbatul care-i deschisese avea acelaşi cap ţuguiat şi aceleaşi trăsături aspre, dar faţa i se contractase într-o mască, îndulcită numai de goliciunea ţestei lui. Neamţul se dădu la o parte şi-l lăsă pe Mosca să intre.

Le întrerupsese cina. Pe masa din acea încăpere mare tronau patru farfurii umplute cu sos în care pluteau fărâme negre de zarzavat şi bucăţi mari şi albe de cartofi. Într-un colţ era un pat; mai încolo, la perete, o chiuvetă. Deasupra ei spânzura o pictură mare ce înfăţişa ceva nedefinit, în tonuri de maro şi verde închis. Pe uşa dinspre cealaltă cameră a apartamentului apăru o femeie luptându-se cu cele două progenituri ale sale pentru a le aduce la masă. Când îl văzu pe Mosca, dădu drumul copiilor. Rămaseră toţi încremeniţi, uitându-se la american.

Mosca întinse neamţului permisul. Omul îl luă şi zise timid:

— Da?

— Nu e nevoie să te mai duci la secţia de poliţie. Uită.

Cu toată senzaţia de uşurare, stresul din timpul zilei, scrâşnetul jeepului oprind în faţa casei se adunară acum ca o otravă care îi pătrunse în sânge. Începu să tremure vizibil din tot corpul. Nevastă-sa se repezi la dânsul să-l susţină şi-l ajută să se aşeze pe unul din cele patru scaune de lemn care înconjurau masa. Alarmat, Mosca o întrebă:

— Ce e, ce-a păţit?

— Nimic, răspunse ea cu voce plată, lipsită de orice emoţie sau urmă de viaţă. Noi credeam că aţi venit să-l luaţi.

Vocea îi tremura uşor.

Unul dintre copii începu să plângă cu o spaimă tăcută întipărită pe chip, ca şi cum lumea s-ar fi prăbuşit peste el. Pentru a-l potoli, Mosca

făcu câţiva paşi către el şi scoase la iveală un baton de ciocolată. Copilul era însă înfricoşat de moarte. Începu să ţipe isteric, cu sunete atât de înalte încât cu greu puteau fi suportate. Mosca se opri şi o privi, neajutorat, pe femeie. Ea tocmai îi aducea soţului un păhărel cu şnaps. I-l întinse, apoi ea se duse iute spre copil şi-l plesni dur peste gură, după care îl luă în braţe. Cel mic se linişti. Încă teribil de agitat, taică-său rosti:

— Aşteptaţi, vă rog.

Se îndreptă în fugă spre bufet de unde scoase o sticlă cu şnaps şi un păhărel.

Îi turnă băutură lui Mosca şi-l forţă să ia paharul.

— N-a fost decât o greşeală, înţelegeţi, o greşeală. Am crezut că acei copii v-au supărat. N-am avut intenţia să mă amestec în ce nu mă privea.

Mosca îşi aminti tonul furios al individului când îi apucase pe puşti de haine. În urechi îi răsună ruşinea şi vinovăţia mânioasă din vocea lui, ca şi cum el însuşi ar fi fost cauza degradării copiilor.

— E-n regulă, zise Mosca.

Îşi lăsă paharul pe masă, dar neamţul îl apucă strâns de braţ şi-l forţă să mai bea din el.

Uitând de prezenţa nevestei şi a copiilor săi, neamţul continuă cu febrilitate, ca şi cum s-ar fi rugat pentru viaţa lui:

— N-am fost niciodată nazist. Am intrat în partid doar pentru ca să-mi păstrez slujba. Toţi tipografii au trebuit s-o facă. Mi-am plătit însă toate datoriile. N-am fost niciodată nazist. Beţi. E marfă de calitate. Beţi, beţi. O ţin pentru zilele când mă simt rău.

Mosca dădu paharul peste cap şi se smulse de lângă individ, dar acesta îl prinse din nou şi-i scutură zdravăn mâna.

— Vă sunt extrem de recunoscător pentru bunătatea dumneavoastră. Vă spun asta din inimă. N-am s-o uit niciodată. Am spus dintotdeauna că americanii sunt buni. Au inimă şi suflet. Noi, germanii, avem noroc cu ei.

Strânse mâna lui Mosca încă o dată. Capul îi tremura spasmodic în sus şi în jos de nervozitate şi uşurare.

În acel moment, Mosca simţi o nevoie incontrolabilă de a-l lovi, de a-i face sângele să ţâşnească din căpăţâna aia cheală şi agitată de spasme. Îşi întoarse capul ca să-şi ascundă dezgustul şi dispreţul.

Văzu faţa femeii care stătea în cadrul uşii celeilalte camere. Carnea de pe ea dispăruse, lăsând loc numai unor piei de un alb cadaveric lipite de oase. Capul îi era uşor aplecat înainte şi umerii îi erau încovoiaţi de greutatea copilului din braţe. Ochii ei cenuşii, ajunşi de-a dreptul negri, exprimau o ură fără de margini. Părul ei părea închis la culoare pe lângă cel auriu al copiilor. Când privirile li se întâlniră, ea nici măcar nu clipi. Nu i se mişcă niciun muşchi pe faţă.

După ce uşa i se închise în spate, Mosca îi auzi vocea, coborâtă, dar ascuţită şi tăioasă, dăscălindu-şi bărbatul. Când americanul ajunse în stradă, o văzu, în lumina slabă a camerei, cum îl urmăreşte ţinând copilul încă în braţe.

Capitolul 12

Wolf îşi savura cina rece în manieră ţărănească germană. Ţinea în mână cârnatul lung şi sângeriu şi îşi tăia câte o halcă zdravănă cu briceagul. Tăia apoi o felie de pâine neagră din bucata pe care o avea în faţă. Abia apoi le venea rândul Ursulei, nemţoaica cu care trăia, şi tatălui ei. Fiecare avea lângă farfurie o cutie de bere americană din care îşi turnau în pahare

— Când trebuie să pleci?

Era o brunetă minionă cu un temperament imprevizibil. Wolf simţea o plăcere deosebită să o îmblânzească. Introdusese deja actele de căsătorie. De fapt, în urma acestei înţelegeri i se permisese să se mute în casa tatălui ei, pentru a trăi cu ea. Erau însă şi alte considerente de luat în seamă.

— Trebuie să mă întâlnesc cu Mosca la Rathskeller cam peste o oră, răspunse Wolf, privindu-şi ceasul luat de la un refugiat polonez după război. „De la polacul ăla mort", gândi Wolf.

— Nu pot să-l sufăr pe tipul ăsta, replică Ursula. N-are niciun pic de maniere. Nu ştiu ce vede fata aia la el.

Wolf îşi tăie altă porţie de cârnat şi zise pe un ton glumeţ:

— Acelaşi lucru pe care-l vezi tu la mine.

Aşa cum se aştepta, Ursula luă foc.

— Vouă, blestemaţilor de americani, vi se pare că noi suntem capabile de orice pentru mărfurile voastre. Numai să încerci să mă tratezi aşa cum îşi tratează amicii tăi din armată fetele! Ce, crezi că ţi-ar merge? O să ieşi din casa asta zburând!

Mestecând cu greutate pâinea tare, taică-său interveni împăciuitor:

— Ursula, Ursula…

Vorbise însă numai din obişnuinţă, căci gândurile îi erau în altă parte.

După ce îşi termină cina, Wolf se duse până în dormitor şi îşi umplu valiza din piele maro cu ţigări, ciocolată şi câteva trabuce. Le scosese pe toate dintr-un dulap încuiat la care numai el avea cheia. Când era pe punctul de plecare, în cameră intră tatăl Ursulei.

Bătrânul era întotdeauna politicos şi respectuos, căci îşi amintea mereu de faptul că iubitul fiicei lui era american. Wolf aprecia în chip deosebit această calitate a lui.

Tatăl îl conduse pe Wolf spre cămara din spatele apartamentului. Deschise uşa şi-l invită pe american cu voce dramatică:

— Priveşte!

De grinzile de lemn atârnau oase goale cu bucăţi jalnice de carne înnegrită pe ele, mici căpeţele de salam şi o bucată de brânză albă ca

un pătrar subţire de lună.

— Trebuie să facem ceva, Wolfgang. Proviziile noastre sunt ca şi inexistente.

Wolf oftă. Se întrebă ce făcuse ticălosul ăsta bătrân cu toată marfa adusă de el. Ştiau amândoi prea bine că nu fusese toată mâncată. Nici măcar un regiment n-ar fi putut ingurgita tot ce fusese acolo. Se abţinu de la orice comentariu. Va ajunge odată şi odată împreună cu Ursula înapoi, în State. Avea atunci să le servească o lecţie amândurora. Bătrânul va aştepta pachete de la ei. O să primească răbdări prăjite. Wolf dădu din cap ca şi cum s-ar fi gândit deja la problema ridicată de bătrân.

— Bine, rosti el scurt.

Se duse înapoi în dormitor de unde aduse neamţului cinci cartuşe de ţigări.

— Astea sunt ultimele pe care ţi le pot da timp de câteva luni, îl avertiză. Sunt angrenat într-o afacere de proporţii.

— Nu-ţi face griji, zise neamţul, astea o să-mi ajungă pentru o bună bucată de vreme. Ştii doar că fiică-mea şi cu mine căutăm să ne descurcăm cât mai economicos.

Wolf încuviinţă. Admiră tupeul individului, vechi hoţoman ce avea să scoată din nou profit pe socoteala lui.

Înainte de a ieşi din cameră, Wolf îşi scoase din sertarul biroului pistolul Walther şi îl băgă în buzunarul hainei. Gestul avea menirea de a atrage atenţia bătrânului, de a-l face mai respectuos, ceea ce-l satisfăcea pe american.

Când părăsiră încăperea, bărbatul mai în vârstă îşi aruncă braţul peste umerii celuilalt cu un gest părintesc de afecţiune.

— Săptămâna viitoare primesc o provizie zdravănă de gabardină maro şi gri. O să-ţi fac câteva costume frumoase, ca un cadou. Dacă vreunul dintre prietenii tăi doreşte să cumpere o să-i fac un preţ special. Asta ca o favoare pentru tine.

Wolf dădu, grav, din cap. Când ajunse la uşă, Ursula îi strigă din urmă:

— Fii atent!

Părăsi apartamentul de la subsol şi urcă cele câteva trepte ale scării până în stradă. Odată ajuns acolo o coti scurt spre Rathskeller. Localul se afla la numai cincisprezece minute de mers pe jos. Avea suficient timp să ajungă. Pe drum se minună de socru-său. Un transport de gabardină, care, de fapt, era al lui. În plus, mai şi trebuia s-o vândă fără comision. O să aranjeze el asta. O să-şi pună şi el ceva deoparte. Va trebui însă să fie capabil să vândă o cantitate mare, din care să-şi oprească o parte pentru el. Mă rog, nu însemna cine ştie ce mare brânză, dar fiecare sursă de câştig era bine venită.

Rathskeller fusese una din cele mai renumite taverne ale Germaniei

înainte de război. Odată intrat acolo, Wolf descoperi pe Mosca şi pe Eddie Cassin aşezaţi faţă în faţă la o masă de lângă nişte butoaie enorme cu vin. Aceste recipiente uriaşe, ce ajungeau până la tavan, îşi aruncau umbra peste cei doi bărbaţi, izolându-i de restul ofiţerilor şi de cele câteva femei ce puteau fi zărite împrăştiate prin încăperea vastă şi cavernoasă. O orchestră cânta discret. Lumina era slabă şi de jur împrejur erau mese mici, cu feţe de masă albe, grupate ca nişte ciorchini din care izvora albul ca o spumă. Aceeaşi senzaţie de vârtej alb se regăsea şi în separeuri.

— Iată-l pe Wolf, „copacul cu ţigări" în carne şi oase! strigă Eddie.

Vocea lui se ridică deasupra muzicii şi pluti către tavanul înalt unde se pierdu. Nu-i acordă nimeni nicio atenţie. Eddie se aplecă şi şopti:

— Ce-aţi mai plănuit pentru astă-seară, trişorilor?

Wolf se aşeză la masă.

— Eh, doar o mică plimbare prin oraş, ca să vedem dacă ne învârtim de vreo afacere. Dacă încetezi să-ţi foloseşti mahorcă pentru paraşutele tale, îţi fac şi ţie rost de ceva bişţari.

Deşi vorbise în glumă, Wolf era îngrijorat. Văzu că Mosca e la fel de beat ca şi Eddie şi asta îl surprinse. Nu-l mai văzuse înainte bând peste măsură. Se întrebă dacă nu era cazul să contramandeze afacerea din seara asta. Din păcate, totul era perfectat. Astă-seară aveau să ajungă pentru prima dată la rechinii mari ai pieţei negre şi exista chiar şansa să obţină un indiciu asupra persoanei care deţinea potul cel mare. Comandă ceva de băut şi se hotărî să-l supravegheze pe Mosca pentru a decide dacă va putea participa sau nu la tranzacţie.

Mosca detectă manevra şi zâmbi.

— O să-mi revin. Câteva minute de aer proaspăt. O să-mi revin.

Încercase să pronunţe cuvintele distinct, dar ele îi ieşiseră pe gură ca o bolboroseală fără cap şi fără coadă. Wolf clătină din cap cu un dezgust pe care nu se obosi să-l mascheze.

Văzând gestul, Eddie îl imită în batjocură.

— Problema ta, Wolf, e că te crezi deştept. Vrei să ajungi milionar. N-o să reuşeşti niciodată, Wolf. Nici într-un milion de ani. Mai întâi, tu n-ai creier, ci doar ceva viclenie. Doi, n-ai ceea ce se cheamă nervi. Da, îi plesneşti tu pe vărzari, dar asta e tot. Asta-i tot, asta-i tot.

— Cum îl suporţi pe vânătorul ăsta de fuste? – îl întrebă Wolf pe Mosca cu voce intenţionat coborâtă şi insultătoare. Nu vezi că i s-a înmuiat creierul cu atâtea dame pe cap?

Eddie sări furios în picioare şi ţipă:

— Măi traficant scârbos de chiştoace…

Mosca îl apucă de braţ şi-l forţă să se reaşeze. Câţiva indivizi de la celelalte mese se întoarseră spre ei.

— Las-o mai moale, Eddie, nu vezi că e pus pe băşcălie? rosti Mosca împăciuitor. Şi tu, Wolf. Eddie e beat şi, când e aşa, urăşte pe toată

lumea. Pe lângă asta, nevastă-sa i-a scris că părăseşte Anglia cu copilul şi vine aici, iar el nu suportă gândul de a renunţa la damele lui.

Eddie se întoarse spre Mosca şi-i reproşă cu voce înecată în alcool:

— Nu-i aşa, Walter. Am cam fost nedrept cu ea.

Dădu trist din cap.

Pentru a-l îmbărbăta, Mosca îi propuse:

— Ia povesteşte-i lui Wolf despre gorila ta.

Wolf îşi sorbi whiskyul dintr-o înghiţitură şi simţi cum îi revine o parte din buna dispoziţie. Îi rânji lui Eddie, care adoptă un ton solemn, de-a dreptul reverenţios:

— I-o trag unei gorile!

Aşteptă reacţia lui Wolf.

— Nu mă surprinde! declară, spontan, acesta şi izbucni în râs alături de Mosca. Şi ce-i cu asta?

— Zău că i-o trag unei gorile adevărate! insistă Eddie.

Wolf se uită întrebător la Mosca.

— E o damă, explică acesta din urmă. El pretinde că e urâtă ca o gorilă.

Eddie privi năuc masa, apoi se întoarse brusc spre Mosca.

— Trebuie să-ţi mărturisesc ceva, Walter. Mi-a fost ruşine să admit, dar să ştii că e o gorilă adevărată. Zău că e. Te-am minţit. Locuieşte chiar lângă baza aeriană şi lucrează pentru Guvernământul Militar, ca interpretă.

Le zâmbi tâmp amândurora. Wolf, care-şi revenise, râse cu atâta poftă încât lumea de la mesele din jur se întoarse din nou spre ei.

— Ce-ar fi s-o aduci aici şi să ne laşi pe noi s-o apreciem? propuse Wolf în glumă.

Pe Eddie îl trecu un fior.

— Doamne, nici măcar n-aş ieşi pe stradă cu ea. Mă furişez în casa ei numai când e întuneric.

— E timpul să mergem, Walter! anunţă Wolf dintr-odată. Azi e noaptea cea mare şi o să fie lungă.

Mosca se aplecă înspre Eddie şi-l întrebă:

— Ţi-e bine? Poţi să ajungi teafăr acasă?

Eddie bolborosi o încuviinţare. Când ceilalţi doi o porniră spre uşă, îl auziră răcnind după chelner pentru o nouă băutură.

Wolf îl lăsă pe Mosca să iasă primul şi-i observă mersul nesigur. Cât urcară scările, nu se putu abţine să nu comenteze:

— Ţi-ai ales o noapte a naibii de bună pentru a te face cui.

Aerul rece de iarnă îi tăie lui Mosca respiraţia şi-i îngheţă instantaneu gingiile şi cerul gurii, care erau deja iritate de alcool şi ţigări. Îşi aprinse o ţigară ca să-şi încălzească gura şi gâtlejul şi-şi zise: „Să te ia dracu, Wolf… Dacă ticălosul ăsta face vreo porcărie îl belesc sau îl las mască”. Simţea cum îl pătrunde frigul pe sub haină şi mai jos

de ea, îngheţându-i coapsele şi genunchii. Îşi simţea pieptul icnind sub izbitura aerului glacial, ca şi cum pe el s-ar fi depus deja un strat de gheaţă. Când aerul îngheţat se combină cu whiskyul din stomac, simţi că alcoolul i se urcă la cap şi i se face rău. Vru să vomite, dar îşi încordă muşchii abdomenului şi reţinu conţinutul acolo, nedorind ca Wolf să-l vadă făcând aşa ceva. Ştia că el avea dreptate şi că nu era tocmai noaptea cea mai indicată pentru a te îmbăta. Dar pentru prima dată avusese o ceartă adevărată cu Hella, de genul celor în care niciunul nu-l înţelege pe celălalt. Dacă disputa l-ar fi înfuriat sau l-ar fi determinat să-i poarte pică, mai treacă-meargă. Aşa însă nu-i rămăsese decât un imens sentiment de tristeţe şi o stare depresivă.

De la Rathskeller, strada pe care apucară cei doi cobora dealul. Trecură de zona luminoasă a Clubului Crucii Roşii, de unde izvora muzică ce îi însoţi o bucată de vreme ca o fantomă printre ruine. Depăşiră, apoi, clădirea Poliţiei, cu luminile ei de strajă ce împrejmuiau jeepurile cu o cascadă de alb orbitor, detaşându-le net de bezna din jur. După ce coborâră dealul abrupt ca un tobogan, părăsiră inima oraşului şi se contopiră cu noaptea. Deşi mergeau de multă vreme, lui Mosca i se păru că nu trecuse decât o clipă, când îl auzi pe Wolf ciocănind la o uşă. Intrară imediat, scăpând de frigul de afară.

Singurul mobilier al camerei unde se aflau erau o masă mare cu patru scaune în jurul ei. De-a lungul pereţilor fuseseră puse stive de mărfuri, acoperite în pripă cu pături cazone de culoare maro. Nu existau ferestre şi în aer plutea un miros pregnant de fum de ţigară.

Mosca îl auzi pe Wolf spunând ceva, prezentându-l neamţului mic, ca un spiriduş, din faţa lui. Deşi greaţa îi revenise din pricina aerului stătut, făcu un efort să asculte şi să se concentreze.

— Ştii ce-l interesează, explica Wolf. Bani, numai bani. Ordine americane.

Neamţul clătină din cap.

— Am întrebat. Am întrebat peste tot. Nimeni nu dispune de suma cerută de tine. Ăsta-i singurul lucru pe care-l ştiu. Pot să fac rost de câteva sute de dolari, dar asta e maximum.

Mosca interveni, enunţând rar ceea ce fusese instruit să spună.

— Mă interesează să vând o cantitate mare dintr-o singură tranşă. Minimum cinci mii de cartuşe.

Neamţul îl privi cu respect şi cu teamă. Vocea i se umplu de lăcomie şi de invidie.

— Cinci mii de cartuşe! Oh, oh, oh!

Şi le imagină, visător, şi zise iute cu un aer de afacerist:

— Oricum, îmi ţin urechile ciulite, fiţi fără grijă. Beţi ceva înainte de a pleca? Friedl!

O femeie deschise uşa dinspre interiorul casei şi se ivi în cadrul ei.

— Şnaps, răcni neamţul ca şi cum ar fi comandat unui câine.

Femeia se făcu nevăzută, dar reapăru peste câteva minute cu o sticlă albă, subţire, şi trei păhăruţe. În spatele ei veneau o fată şi un băiat, blonzi amândoi şi cu feţe murdare, cu pete roşii pe ele.

Wolf îşi înfipse mâinile în şolduri:

— Ce frumoşi copii! exclamă el.

Scoase din geantă patru batoane de ciocolată şi întinse fiecăruia câte două.

Tatăl se interpuse între ei şi înşfăcă darul:

— Nu! E prea târziu pentru ei să mănânce dulciuri.

Se îndreptă spre un dulăpior. Când reveni nu mai avea nimic în mâini.

— Mâine, copiii mei, se adresă el progeniturilor.

Fata şi băiatul se întoarseră, ascultători. Mosca şi Wolf îşi ridicară paharele, iar femeia rosti câteva vorbe tăioase într-un dialect necunoscut americanilor. Bărbatu-său o ameninţă cu privirea şi o expedie scurt:

— Mâine, am zis. Mâine!

Americanii plecară. Când ajunseră în strada întunecată, luminată numai de o rază galbenă, singuratică, a unei ferestre, auziră vocile ascuţite ale celor doi soţi, pătrunse de mânie, frică şi ură.

Băutura incoloră, de casă, la fel de tare şi de aspră ca şi alcoolul pur, îl încălzise pe Mosca, dar i se lăsa acum, în bezna nopţii de iarnă, în picioare. Începu să meargă nesigur şi să se poticnească des. Într-un târziu, Wolf se opri, îşi ridică braţul şi întrebă îngrijorat:

— Vrei să anulăm treaba pentru restul nopţii şi să mergem acasă?

Mosca clătină din cap, aproape izbindu-se de faţa albă, buhăită, a celuilalt, ce-i apărea în beznă luminoasă şi rece precum moartea. Porniră din nou la drum. Wolf mergea înainte, cu Walter pe urme ca un căţel credincios, luptându-se cu vântul rece şi cu greaţa. Îşi aminti că Hella îi spusese aceleaşi vorbe în după-amiaza aceea.

Purta una din rochiile pe care i le făcuse el cadou cu ocazia Crăciunului ce tocmai trecuse. Ann Middleton îi dăduse voie să folosească cartela ei de îmbrăcăminte la magazinul armatei. Hella îl urmărise când îşi scosese pistolul unguresc din dulap şi şi-l strecurase în buzunarul hainei. Atunci îl întrebase blând:

— Nu vrei să te întorci acasă?

El ştia la ce făcea ea aluzie. Interdicţia căsătoriilor cu germanii fusese ridicată cu câteva zile înainte de Crăciun şi până acum, la mai bine de o lună de atunci, el nu făcuse nimic ca să depună hârtiile necesare aprobării căsătoriei. Ştia că totul se datora faptului că, odată căsătoriţi, trebuiau să plece din Germania şi să se întoarcă în State. El îi răspunsese:

— Nu, nu pot acum; mai am şase luni din contractul meu de angajare.

Fusese ezitantă, aproape înfricoşată, şi când se apropie de el ca s-o sărute de rămas bun, aşa cum făcea întotdeauna când el pleca fie şi numai pentru câteva ore, îi spuse:

— De ce nu citeşti scrisorile de la familie? De ce nu le trimiţi şi tu ceva mai mult decât un bileţel?

El îi simţea, presate de corpul său, uşoara umflătură a pântecului rotund şi tăria sânilor.

— Odată şi odată va trebui să plecăm de aici, i-a mai zis ea.

Ştia că e adevărat, dar nu-i putea explica de ce nu se putea duce acasă acum. Nu-i putea spune că nu mai avea niciun sentiment, nici pentru maică-sa, nici pentru Alf. Dacă le-ar fi citit scrisorile ar fi fost ca şi cum le-ar fi auzit vocile ţipând la el. Nu-i putea descrie senzaţia de mulţumire pe care o trăia în acest oraş distrus şi prin ce trecea văzând rănile căscate lăsate în pavaj de imobilele prăbuşite sau când privea pierdut linia zdrenţuită şi frământată a orizontului arătând de parcă clădirile ar fi fost despicate cu un imens topor. Nu-i putea descrie furia şi stingherealа care îl cuprinseseră acasă când dăduse de străzile alea aliniate, solide, nesfârşite şi sigure.

— Avem timp, o liniştise el. După ce apare şi copilul, în iunie, introducem actele şi ne căsătorim.

Hella se îndepărtase de lângă el.

— Nu mă îngrijorează asta, protestase ea. Numai că n-ar trebui să-ţi tratezi familia în felul ăsta. Ai putea, cel puţin, să le citeşti scrisorile.

El se mâniase şi îi replicase dur:

— Ascultă, nu mai încerca să mă determini să fac lucruri pe care nu vreau să le fac.

Ea îl sărutase.

— Să fii atent la noapte.

A ştiut atunci că ea avea să-l aştepte, deşi îi spusese să nu procedeze aşa.

Îl auzi pe Wolf adresându-i-se.

— Am ajuns!

Îi văzu faţa palidă. Se aflau lângă o verandă înaltă, învăluită în lumina unui bec aflat pe faţada casei. Lumina sa galbenă cu greu reuşea să sfâşie ţesătura neagră a nopţii. Mosca se căţără greoi pe trepte, ţinându-se strâns de balustrada de fier.

— Tipul de aici e un individ cu greutate, îl informă Wolf şi sună la sonerie. Vreau să-l cunoşti. E bijutier. Dacă vrei ceva pentru fata ta, el e cel mai potrivit.

Deasupra capetelor lor se deschise o fereastră. Wolf îşi dădu capul pe spate şi zise:

— Ah, Herr Furstenberg, bună seara.

— Vă rog, o clipă, Herr Wolf.

Vocea era înmuiată de tristeţe, vârstă şi disperare.

Uşa li se deschise şi în faţa lor apăru un individ scund, cu nişte ochi negri imenşi. Când Wolf îl prezentă pe Mosca, tipul îşi pocni călcâiele şi îşi înclină capul.

— Vă rog, poftiţi sus.

Urcară scările într-un living spaţios, plin de mobilă. Erau acolo două canapele confortabile, trei sau patru scaune tapisate şi un pian mare. În centru trona o masă largă, iar pe lângă pereţi erau răspândite altele, mai mici. Două fete de vreo şaisprezece ani stăteau pe una din canapele, nu prea apropiate una de cealaltă. În spaţiul dintre ele luă loc Herr Furstenberg.

— Vă rog, îi invită el pe americani să se aşeze pe scaunele cele mai apropiate de el. Wolf şi Mosca se conformară.

— Am vrut să-l cunoaşteţi pe omul de care v-am vorbit, începu Wolf. E un prieten de-al meu şi ştiu că veţi avea grijă de el dacă vă va solicita vreodată ajutorul.

Ţinându-şi braţele în jurul taliei fetelor, Herr Furstenberg îşi înclină chelia cu curtoazie şi zise ceremonios:

— Nu încape nicio îndoială în această privinţă.

Îşi aţinti ochii săi mari, negri şi înfundaţi în orbite pe chipul lui Mosca şi zise:

— Vă rog să veniţi la mine oricând dacă vă pot ajuta cu ceva.

Mosca încuviinţă şi se scufunda la loc în jilţ. Îşi simţi picioarele tremurându-i de epuizare. Buimac, le zări vag prin ceaţa minţii obosite pe cele două tinere. Constată că arătau proaspete, nu erau fardate şi aveau pe ele ciorapi de lână groşi care li se urcau până la rotulele genunchilor. Stăteau sobre lângă neamţ, ca nişte fiice. Una dintre ele avea părul împletit în cosiţe ce-i căzeau pe umeri ca două frânghii aurii, până în poala fustei de lână, unde se încolăceau în mâna răbdătoare a lui Furstenberg.

— În cealaltă privinţă, rosti neamţul, întorcându-se din nou spre Wolf, îmi pare nespus de rău, dar nu vă pot ajuta. Niciunul dintre prietenii mei n-a auzit de aşa ceva, de jaful ăsta în valoare de un milion. Trebuie să fie o fantasmagorie.

Le zâmbi cu bunăvoinţă amândurora.

— Nu! ripostă Wolf. Povestea e adevărată.

Se sculă şi-i prinse mâna.

— Scuzaţi-mă că v-am deranjat la o oră atât de târzie. Dacă primiţi vreo informaţie, anunţaţi-mă şi pe mine, vă rog.

— Desigur.

Neamţul se ridică şi el, făcu o mică plecăciune în faţa lui Mosca, şi-i zise:

— Vă rog să poftiţi oricând pe la mine.

Fetele se sculară şi ele. Herr Furstenberg le apucă de mijloc ca un tată drăgăstos şi-i conduseră toţi trei pe americani până în capul

scărilor. De acolo fata cu părul mai scurt alergă jos şi le lumină drumul. După ce ajunseră afară, auziră uşa baricadându-se în urma lor. Curând becul se stinse şi ei rămaseră într-o beznă totală.

Extenuat, supărat că trebuie să părăsească acea cameră confortabilă, Mosca se răţoi la Wolf:

— Crezi că-i vom găsi pe nemernicii ăia?

— Astă-seară caut doar o pistă. Îi las pe indivizii ăştia să cerceteze. Ăsta-i marele truc.

Începură să întâlnească, pe străzile întunecate, forme umane neclare, grăbite, şi văzură jeepuri parcate în faţa clădirilor care păreau pustii.

— Toată lumea e la vânătoare astă-seară, remarcă Wolf.

Aşteptă o clipă şi schimbă subiectul.

— Cum ţi s-a părut Furstenberg?

Rafalele de vânt încetaseră, aşa că puteau vorbi cu uşurinţă.

— Mi se pare un individ cumsecade.

— E al naibii de cumsecade, mai ales pentru un evreu. Nicio aluzie la amicul tău.

Aşteptă replica lui Mosca şi reluă când văzu că acesta nu spune nimic:

— Furstenberg şi-a petrecut o bucată de viaţă într-un lagăr de concentrare. Nevasta şi copiii lui sunt în State. A crezut că li se va alătura şi el curând, dar tipul are tuberculoză într-un stadiu atât de avansat încât nu i se permite să intre. Culmea e că a luat-o din lagăr. Nostim, nu?

Mosca nu răspunse. Traversară o şosea bine luminată şi se întoarseră în inima oraşului.

Vântul se înteţi brusc şi Wolf trebui să urle:

— Tipul e puţin nebun!

Mergeau contra rafalelor, împiedicându-se în moloz. După un colţ de clădire o cotiră lateral şi vântul încetă să-i mai izbească.

— Le-ai văzut pe cele două fete? Le procură proaspete de la ţară şi le schimbă în fiecare lună. Agentul lui mi-a istorisit totul. Facem afaceri împreună. Furstenberg trăieşte de multă vreme cu câte două fete odată. Le dă cameră proprie. După ce le tratează ca pe nişte fiice o perioadă, bang! se duce în camera lor într-o noapte şi le ia pe la spate. A doua zi le expediază înapoi cu câteva cadouri valoroase, iar o săptămână mai târziu face rost de o pereche nouă. Astea de acum sunt noi, nu le-am mai văzut înainte. Cred că e o scenă mişto. E un sălbatic. Ca un tip care fugăreşte găinile pentru a le lua gâtul.

„Altă figură”, se gândi Mosca. Toată lumea îşi ieşise din minţi. Nici el nu mai era zdravăn. Aşa deci. Nu-l lăsaseră pe amărât să intre din pricina tuberculozei. Înţelepte. Toate legile erau înţelepte, dar mereu i-o trăgeau la cap câte unuia. La dracu însă cu dobitocul ăsta de

Furstenberg, pocnitorul ăsta din călcâie! Avea propriile lui griji pe cap. Despre asta dorise să discute cu Hella după-amiază. Voise să-i spună că în fiecare zi încălca o lege. Şi fiindcă o ţinea cu el în cameră, şi pentru că-i cumpăra haine cu permisul lui Ann Middleton, şi pentru că se culca cu ea, ba chiar şi pentru că o iubea, pentru toate putea fi trimis la pârnaie. Nu se plângea, aşa era viaţa şi n-avea de ce să fie indignat. Dar când ţi se mai adăuga la asta şi restul de rahat, ca să te facă să te simţi ruşinat, şi mai şi încercau să explice că asta e dreptate şi justiţie, atunci i se făcea scârbă. Când voiau ca el să se comporte ca şi cum tot ceea ce i se spunea era corect, atunci le striga tuturor în minte: „Lua-v-ar dracu!”. Nu suporta să asculte pe maică-sa, pe Alf sau pe Gloria. Nu mai putea suporta să citească niciun ziar, îl făceau toate să verse. Azi spuneau că eşti bun, iar mâine te trezeai că ai devenit rău, asasin, bestie şi te făceau să crezi atât de mult în chestia asta că ajungeai să ajuţi şi tu, inconştient, la propria ta vânătoare. Dacă lichida vreun Fritz scăpa ieftin, dar o lua pe coajă dacă îi purta de grijă femeii pe care o iubea. Cu numai o săptămână în urmă fusese martor la împuşcarea a trei polonezi, lângă peretele terenului de handbal din spatele bazei aeriene. Fuseseră trei bravi polonezi care masacraseră un întreg sătuc german cu bărbaţi, cu femei şi cu copii, cu tot. Din păcate, amărâţii făcuseră o greşeală. Comiseseră crima cu câteva zile după ce începuse ocupaţia aliată în loc să o facă mai înainte. Ca atare, în loc să primească câte o medalie de la general pentru merite în lupta de gherilă, jumătatea de sus a corpurilor le fusese acoperită cu saci maronii de iută şi fuseseră legaţi de bârne de lemn înfipte în ciment. Plutonul de execuţie se postase aproape deasupra lor şi îi ciuruise de la câţiva paşi. Orice s-ar fi spus, oricât s-ar fi argumentat că aceste crime erau necesare, că aşa se echilibra situaţia, el, oricum, nu mai dădea doi bani pe toată povestea asta. Nu-şi savurase el, oare, micul dejun după ce urmărise calvarul polonezilor?

Dar nu-i putea explica Hellei de ce îşi ura, practic, mama, prietena şi fratele şi de ce o iubea pe ea. Poate fiindcă şi ei îi era frică, aşa cum îi era şi lui, fiindcă şi ea era înspăimântată de moarte ca şi el şi poate pentru că şi ea pierduse totul ca şi el, numai că la el pierderea era în sufletul lui, pe când la ea nu. Ura toate mamele şi toţi taţii, surorile şi fraţii, toate iubitele şi nevestele pe care le vedea în ziare, în buletine de ştiri, în reviste colorate de-ţi luau ochii, primind medalii pentru fiii lor morţi, pentru eroii lor dispăruţi. Afişau zâmbete mândre, durere demnă, purtau îmbrăcăminte solemnă pentru ocazie şi împărtăşeau tuturor din tragedia lor aşa de dureroasă şi de dulce, în acelaşi timp, tocmai fiindcă asta îi scăpa de durere. Ura toate feţele alea supte ale demnitarilor care acordau onoruri, îmbrăcaţi cu cămăşi de un alb strălucitor şi cravate negre. Îşi imagină aceeaşi scenă multiplicată de

zeci de mii de ori. Aceiaşi apropiaţi ai celor plecaţi dintre cei vii, învingători şi învinşi, primind aceleaşi medalii în numele fiilor lor căzuţi, plângând şi zâmbind demni în schimbul discului de tinichea aurită aşezat cuminte într-o cutiuţă îmbrăcată în satin. Brusc, în creierul său înfierbântat apăru imaginea a sute de mii de viermi monstruos de graşi ce-şi ridicau capetele lor albe şi cărnoase pentru a face plecăciuni de mulţumire tuturor demnitarilor, mamelor, taţilor, fraţilor şi iubitelor.

Nu-i puteai însă învinovăţi, pentru că au servit o cauză dreaptă. Bine, bine, dar cum rămânea cu acel amărât de Fritz? Eh, a fost un accident, nimic altceva decât un accident. Toată lumea îl va ierta. Şi propriii săi demnitari, şi maică-sa, şi Alf, şi Gloria. Toţi vor spune că nu s-a putut opune. Viermii îl vor ierta. Hella plânsese, dar acceptase şi ea, pentru că nu mai avea pe nimeni altcineva în afară de el. Şi nu-i putea învinovăţi cu nimic, dar nici să nu-l înveţe pe el nimeni ce e drept şi ce nu e, să nu-i spună că trebuia să le citească scrisorile, să nu-i explice nimeni că lumea n-ar trebui să se sfârşească pentru că oamenii sunt sfinţi şi au suflete nemuritoare. Să nu-l înveţe nimeni pe el că ar fi bine să zâmbească şi să fie politicos cu orice dobitoc care îi face o favoare şi îl salută. Toate apropourile alea făcute de Hella, cum că ar fi trebuit să fie mai drăguţ cu Frau Mayer, şi cu Yergen, şi cu propriii lui prieteni, şi că ar fi fost indicat să citească şi să răspundă la scrisorile familiei… De-acum sunt toate o apă şi un pământ. Nu e vina nimănui şi de ce i-ar învinovăţi pe ei că trăiesc?

Trebuia să se oprească. Îi era rău, capul îi vâjâia şi nu-şi mai simţea picioarele. Wolf îl ţinea de braţ. Se sprijini de umărul lui până când mintea i se mai limpezi cât să poată merge din nou.

Umbre albe şi dâre luminoase spintecau noaptea. Urmărindu-le, Mosca îşi ridică privirea şi zări luna, rece şi distantă ca orice astru al nopţii pe timp de iarnă. Observă că ajunseseră în parcul Contrescarpe şi se vânturau în preajma micului lac. Oglinda slab vălurită a apei reflecta, licărind, razele de gheaţă luminoasă care îmbrăcau copacii întunecaţi din jur cu o plasă albă îngheţată. Privi cerul şi văzu umbre mari, albastru închis, fugărindu-se. Curând, câteva acoperiră luna şi-i înghiţiră lumina. Mosca nu mai putu distinge nimic. Wolf îi spuse:

— Arăţi groaznic, Walter. O să mai mergem câteva minute şi apoi o să ne oprim puţin ca să te mai dreg oleacă.

Pătrunseră dintr-odată în oraş, într-o piaţă situată la o oarecare înălţime. Într-un colţ al ei se înălţa o biserică cu uşi mari de lemn, baricadate. Wolf îl trase după el pe Mosca până la intrarea laterală. Urcară o scară îngustă până în turlă. Chiar în faţa ultimei trepte trona o uşă ce părea tăiată în zid. Wolf ciocăni. Cu toată starea lui, Mosca rămase surprins să-l vadă pe Yergen acolo. Se gândi că Wolf e conştient de faptul că Yergen nu va crede în ruptul capului că el are

ţigările, dar îi era prea rău ca să-i mai pese.

Aerul închis din încăpere îl făcu să se sprijine de zid. Yergen îi dădu o pilulă verde şi o ceaşcă de cafea fierbinte, îi împinse pastila în gură şi îi ţinu ceaşca aburindă la buze.

Reuşi să vadă limpede camera şi pe cei doi bărbaţi.

Greaţa îl părăsi. Simţi cum îi curge printre picioare, pe întregul corp, o transpiraţie rece. Wolf şi Yergen îl urmăreau cu vagi zâmbete de cunoscători. Yergen îl bătu pe umăr si-i zise cu amabilitate:

— Acum ţi-e bine, nu?

Camera era friguroasă. Era mare, pătrăţoasă, cu tavanul jos. Unul din colţuri fusese transformat într-un separeu cu ajutorul unui perete din lemn, vopsit în roz şi acoperit cu ilustraţii dintr-o carte cu basme.

— Fata mea doarme acolo, explică Yergen.

O auziră pe fetiţă cum geme, apoi cum se trezeşte şi începe să plângă încetişor, ca şi cum ar fi fost singură şi înspăimântată de propria frică. Yergen intră în separeu şi veni înapoi cu fetiţa în braţe. Puştoaica era învelită cu o pătură cazonă şi se uita la ei serioasă, cu ochii umezi. Părul îi era negru ca tăciunele şi faţa exprima tristeţe şi maturitate.

Yergen se aşeză pe canapeaua de lângă perete. Wolf i se alătură, iar Mosca folosi unicul scaun din încăpere.

— Poţi veni cu noi astă-seară? se interesă Wolf. Mergem la localul lui Honny. Mă bazez pe tipul ăsta.

Yergen clătină din cap.

— Astă-seară nu pot.

Îşi frecă obrazul de cel înlăcrimat al fetiţei.

— Fiica mea a tras mai devreme o spaimă teribilă. Cineva a urcat până aici şi a tot bătut la uşă. Ea ştia că nu sunt eu, fiindcă noi doi avem un cod. Din păcate, trebuie s-o las prea mult singură, femeia care are grijă de ea pleacă acasă la şapte. Când m-am întors era atât de înfricoşată şi într-o asemenea stare de şoc, încât a trebuit să-i dau o pilulă.

Wolf dădu dezaprobator din cap.

— E prea mică. N-ar trebui să faci chestia asta des. Sper că n-ai crezut că am fost noi. Ştii doar că eu îţi respect dorinţele şi vin numai când avem întâlnire.

Yergen o strânse pe fată mai tare la piept.

— Ştiu, Wolfgang, ştiu că eşti demn de încredere. Şi mai ştiu că n-ar trebui să-i dau medicamente de felul ăsta. Era însă într-o asemenea stare că mi s-a făcut frică.

Mosca citi cu surprindere iubirea, tristeţea şi disperarea pe faţa neamţului.

— Crezi că Honny a obţinut ceva informaţii?

Yergen negă.

— Nu cred. Să mă ierţi pentru ceea ce-ţi voi spune. Ştiu că tu şi Honny sunteţi prieteni buni, dar dacă are ceva noutăţi, nu sunt convins că ţi le-ar spune imediat şi ţie.

Wolf zâmbi.

— Asta o ştiu. De aia l-am adus pe Mosca cu mine. Ca să-l convingă că am un tip care are cinci mii de cartuşe.

Yergen îl privi pe Mosca în ochi. Acesta îşi dădu seama, pentru prima oară, că neamţul le era complice şi partener şi văzu în ochii lui o expresie de frică fascinată, de parcă ar fi avut în faţă pe cineva pe cale de a comite un act criminal. Îşi dădu seama, pentru prima dată, ce rol îi destinaseră cei doi parteneri. Susţinu privirea neamţului până ce acesta îşi înclină capul.

Plecară. Afară, întunericul se mai subţiase, ca şi cum luna s-ar fi răspândit pe tot cerul şi ar fi diluat umbrele fără a oferi însă lumină. Mosca se simţea împrospătat, vioi. Vântul rece îi limpezea gândurile. Mergea iute alături de Wolf. Îşi aprinse o ţigară şi simţi pe limbă fumul catifelat şi cald. Păstrară tăcerea pe tot parcursul drumului, cu excepţia unui singur moment, când Wolf zise:

— Avem mult de mers, dar asta va fi ultima haltă şi vom fi trataţi bine. Combinăm afacerile cu plăcerea, nu?

Folosiră scurtăturile dintre dărâmături până când Mosca pierdu total simţul orientării. Pătrunseră brusc pe o stradă ce părea izolată de restul oraşului, ca un sătuc înconjurat de un deşert de moloz. Wolf se opri în dreptul ultimei case şi ciocăni, în serii scurte, la uşă.

Aceasta se deschise imediat. Îi întâmpină un individ scund, blond, cu o chelie frontală pronunţată. Părul auriu îi acoperea creştetul şi ceafa ca o scufie. Tipul era extrem de elegant îmbrăcat.

Neamţul îi strânse viguros mâna lui Wolf şi zise:

— Ai picat la ţanc, Wolfgang, pentru o gustărică la miezul nopţii.

Le deschise uşa larg şi-i pofti înăuntru. Îşi puse braţul în jurul umerilor lui Wolf şi-l îmbrăţişa.

— Ah, ce bine-mi pare că te văd! Intraţi.

Pătrunseră într-un living luxos, dominat de o vitrină plină cu cristaluri şi porţelanuri. Podeaua era acoperită cu carpete mari, colorate în roşu închis. Unul din pereţi era plin de cărţi. Prin cameră erau răspândite fotolii moi şi veioze cu lumină caldă, blândă. Într-unul din fotolii, cu picioarele aşezate comod pe o perniţă galbenă, şedea o femeie grasă, cu buze groase şi părul roşu strălucitor. Citea o revistă americană de modă. Blondul i se adresă:

— Au venit Wolfgang şi prietenul lui, despre care ne-a vorbit.

Ea le întinse, molatic, mâna. Lăsă revista să-i cadă pe jos.

Wolf îşi scoase paltonul şi-şi puse geanta pe scaunul de lângă el.

— Aşa… i se adresă blondului. Ceva nou, Honny?

— Ah, interveni femeia, eu cred că vreţi să glumiţi cu noi. N-am reuşit să descoperim absolut nimic.

Îi vorbise lui Wolf, dar se uitase la Mosca. Vocea ei avea o savoare aparte, îndulcind semnificaţia fiecărui cuvânt. Mosca îşi aprinse o ţigară, simţind cum faţa i se încordează de dorinţa pe care ea i-o provocase cu căutătura ei, cu sinceritatea brutală a ochilor şi cu amintirea mâinii care îi ardea atunci când i-o atinsese pe a lui. Şi totuşi. Ridicându-şi ochii, analizând-o prin fumul de ţigară, văzu că era urâtă. În ciuda machiajului, ea nu-şi putuse ascunde gura vorace şi expresia de cruzime din ochii mici şi albaştri.

— Dar e o poveste adevărată, explică Wolf. Ştiu că e. N-am nevoie decât să stabilesc o legătură cu oamenii potriviţi. Cel care mă va ajuta să o fac va primi o recompensă frumuşică.

— Iar el e prietenul tău nabab, în carne şi oase? îl întrerupse blondul, zâmbind.

Mosca observă că faţa îi era acoperită cu pistrui mari, ce-i dădeau un aer copilăresc.

Wolf izbucni în râs.

— Vă aflaţi în faţa unui om care are cinci mii de cartuşe în posesia lui.

Rostise cuvintele ironic, dar cu aparentă invidie. Amuzat, Mosca le zâmbi celor doi nemţi ca şi cum în faţa casei lor s-ar fi aflat deja un camion plin cu ţigări. Ei îi răspunseră tot prin zâmbet. „Să vedem cum o să mai zâmbiţi voi mai încolo, vărzari împuţiţi”, gândi el.

Uşa glisantă care ducea în camera alăturată se deschise şi în încăpere intră alt neamţ. Era subţirel şi purta un costum închis la culoare, tipic omului de afaceri. Mosca zări, în spatele individului, o masă întinsă, acoperită cu o faţă de masă albă ca zăpada şi cu şerveţele. Tacâmurile de argint licăreau stins, iar paharele înalte şi elegante străjuiau farfuriile de porţelan alb.

Blondul lansă invitaţia:

— Vă rog să vă alăturaţi la cina noastră târzie. În ceea ce priveşte afacerea ta, Wolfgang, nu-ţi pot fi de folos. Cu siguranţă însă că un om cu o asemenea avere în ţigări cum e prietenul tău poate face o mică afacere cu mine în schimbul altor articole decât ordinele de emisie.

— Asta e foarte posibil, spuse Mosca cu gravitate.

Zâmbi şi ceilalţi râseră ca de o glumă bună. Se îndreptară cu toţii spre sufragerie.

Servitorul veni cu un platou pe care se lăfăia o bucată mare, roşie-închis, de şuncă, de genul celor care se vindeau în magazinele armatei americane. Pe un platou de argint se aflau felii de pâine albă americană. Era caldă încă. Wolf îşi unse o felie cu unt, îşi înălţă sprâncenele a uimire şi zise:

— Văd că o primeşti chiar înainte de a fi livrată pentru

aprovizionarea armatei.

Blondul făcu un gest de încântare şi râse. Servitorul aduse câteva sticle de vin. Însetat după lunga plimbare şi simţindu-se mai bine, Mosca îşi dădu paharul peste cap. Neamţul se amuză şi pretinse că e foarte satisfăcut:

— Ah! exclamă el. Iată un domn pe gustul meu! Nu ca tine, Wolfgang, care abia îţi înmoi buzele şi te trudeşti din greu să bei. Acum vezi de ce are el cinci mii de cartuşe şi nu tu.

Wolf zâmbi şi-l tachină:

— Asta-i psihologie ieftină, prietene, superficială. Se pare că uiţi cum mănânc.

Se servi singur de pe platoul cu şuncă şi apoi din castronul în care tronau o duzină de cârnaţi diferiţi. Îşi luă o porţie generoasă de salată cu brânză şi se uită întrebător la bărbatul blond:

— Ei bine, Honny, ce mai spui acum? Ce mai poţi spune?

Cu ochii scânteind de mulţumire, Honny aproape că strigă:

— Nu pot spune decât un singur lucru. Poftă bună!

Femeia cu părul roşu izbucni în râs. Ceilalţi o imitară. După asta, ea se aplecă să hrănească câinele uriaş care stătea întins pe covor lângă masă. Îi dădu o halcă enormă de şuncă, apoi luă de la servitor un castron de lemn în care turnă întreg conţinutul unei sticle cu lapte. Cât timp stătu aplecată, ea îşi strecură, mângâietor, mâna de-a lungul piciorului lui Mosca, după care îi apăsă tare coapsa ridicându-se. Făcuse gestul intenţionat, fără nicio perdea.

— Ţii prea mult la câinele ăla, îi făcu observaţie Honny. Ai nevoie de copii. Asta ţi-ar da o preocupare.

— Dacă-i pe-aşa, dragul meu Honny, rosti ea tăios, privindu-l drept în ochi, atunci va trebui să-ţi schimbi gusturile amoroase.

Dulceaţa vocii ei făcuse ca pastila servită să pară mai puţin amară.

Honny murmură.

— Ăsta-i un preţ prea mare, şi-i făcu lui Wolf cu ochiul. Fiecare bărbat cu gustul lui, nu-i aşa, Wolfgang?

Wolf îl aprobă, continuând să mestece o porţie respectabilă din sandvişul pe care şi-l preparase.

Băură şi mâncară. Atent, Mosca trecu pe mâncare şi o lăsă mai moale cu băutura. Se simţea excelent. După o lungă tăcere, femeia tresări ca ieşită din transă şi le propuse tuturor cu o însufleţire şi o emoţie neaşteptate:

— Honny, ce-ar fi să le arătăm comoara noastră? Te rog!

Din spatele sandvişului său, faţa lui Wolf răsări alertată şi, de aceea, comică. Honny râse şi-l linişti imediat:

— Nu, nu, Wolfgang, asta nu-i o chestie de pe urma căreia să scoţi un profit în plus, e foarte târziu şi, probabil, sunteţi prea obosiţi.

Făcând eforturi ca vocea să nu-i sune lacomă, Wolf zise cu prudenţă:

— Spune-mi despre ce e vorba.

Neamţul zâmbi.

— Nu-i niciun câştig la mijloc. E doar o curiozitate. Îmi fac o mică grădină în curtea din spate. Casa de vizavi e distrusă şi o parte din ea s-a revărsat peste proprietatea mea. Am început să curăţ mizeria. Exerciţiul ăsta îmi făcea plăcere. La un moment dat însă, am descoperit ceva ciudat în moloz am găsit o gaură şi am constatat că, dedesubt, pivniţa e intactă şi că restul casei s-a prăbuşit în ea. Asta e. Oricum, e interesant. Prin cine ştie ce fenomen, câteva bârne au căzut în aşa fel încât au format o încăpere la subsol.

Le zâmbi. Pistruii de pe faţă licăriră ca nişte pete de sânge.

— Vă asigur că e unicat. V-ar plăcea să mergeţi acolo?

— Desigur, încuviinţă Mosca.

Wolf dădu din cap cu indiferenţă.

— N-o să aveţi nevoie de paltoane. E la câţiva paşi de grădină şi acolo jos e cald.

Americanii îşi luară însă hainele cu ei. Nu voiau să iasă afară fără mijloace de apărare şi nu doreau ca Honny să afle că purtau arme la ei. Honny înălţă din umeri.

— Aşteptaţi să-mi iau lanterna şi câteva lumânări. Vii şi tu, Erda? o întrebă el pe femeie.

— Desigur, zise ea.

Traversară toţi patru spaţiul numit pompos grădină. Blondul folosea lanterna pentru a le lumina drumul. Grădina nu era altceva decât o bucată pătrată de pământ dur, mărginită de un zid de cărămidă suficient de jos ca să poată călca peste el cu uşurinţă. Urcară un deluşor de moloz şi ajunseră în vârful fostei clădiri din spate. Din nefericire, un nor dens şi imobil acoperea luna, aşa că restul oraşului le era invizibil. Coborâră într-o vale formată între doi munţi de mortar şi fragmente de cărămizi şi ajunseră la un perete care mărginea şi suporta un alt morman de ruine. Neamţul se ghemui.

— Pe aici, le indică el.

Arătă înspre o gaură din perete, întunecată şi opacă, precum o umbră adâncă. Intrară pe rând, cu blondul în frunte, urmat de femeie, apoi de Wolf şi, în final, de Mosca.

După câţiva paşi, începură, pe neaşteptate, să coboare. Honny le strigă un avertisment. Îi aşteptă pe toţi la piciorul scării. Femeia aprinse două lumânări şi-i dădu una lui Mosca.

Lumina gălbuie a feştilelor le dezvălui, în faţă, dedesubtul lor, o încăpere subterană mare ce pleca de lângă platforma de beton pe care stăteau, aşa cum pleacă apa mării de lângă faleză. Lumânările lor străpungeau imensitatea subsolului precum străpunge un far de pe ţărm bezna oceanului, tăind felii de lumină în umbra adâncă. Camera avea o podea nesigură, iar pe margini zăceau munţi de moloz. În

mijloc, o altă scară ducea în sus şi dispărea, blocată de ruinele ce o astupaseră, ca şi cum cineva ar fi turnat un planşeu peste ea.

— Când bombardierele voastre au lovit-o, aici era un cantonament SS, le explică Honny. A sărit în aer cu câteva zile înainte de sfârşitul războiului. Zac toţi îngropaţi aici de mai bine de un an. Ce sfârşit glorios!

— S-ar putea să fi rămas ceva de valoare, îl întrerupse Wolf. Ai căutat?

— Nu.

Părăsiră planşeul de beton şi îşi simţiră picioarele înfundându-li-se în duşumeaua şubredă. Femeia rămase lângă perete, sprijinită de o bârnă imensă de lemn ale cărei capete erau unul înfipt în podea, iar celălalt prins de tavan, îşi ridică lumânarea din mână cât putu de sus. Bărbaţii se împrăştiară în imensa încăpere.

Se mişcau cu prudenţă. Picioarele li se târau prin mormane, lipsite de valoare, de sticlă, praf şi cărămizi sfărâmate. Înaintau de parcă îşi croiau drum printr-un curent vijelios de apă. Uneori dădeau de porţiuni mai putrezite şi se scufundau în moloz. Se târau, ca şi cum ar fi călcat pe apă.

Mosca văzu în faţa lui o cizmă neagră şi lucioasă. O ridică şi constată că era neaşteptat de grea. Îşi dădu seama că înăuntrul ei se mai afla încă o bucată de picior. Cizma era astupată de cărămizi şi pietre lipite între ele, de liant de sânge şi măduvă osoasă. Dădu drumul obiectului şi se îndreptă către colţul cel mai îndepărtat. De câteva ori pe drum se înfundă în moloz până la jumătatea genunchiului. Lângă perete se împiedică de un trunchi omenesc ce nu mai avea nici cap, nici gât şi nici membre. Îi apăsă cu degetele îmbrăcămintea neagră de nerecunoscut şi simţi sub ea carnea, golită de sânge şi grăsime de enorma presiune a clădirii prăbuşite. Simţi oasele legate de carne şi mai simţi şi piatra tare de dedesubtul corpului. Cele două extremităţi ale trunchiului erau astupate în acelaşi mod ca şi cizma.

Aceste rămăşiţe umane n-aveau nimic oribil în ele. Nu mai exista nici sânge, nici carne. Militarii fuseseră zdrobiţi într-un asemenea hal că hainele de pe ei luaseră locul pielii. Sângele fusese absorbit de tonele de cărămizi pulverizate. Mosca izbi cu piciorul molozul din jur, dar se îndepărtă rapid când celălalt picior începu să se scufunde. Îl zări cu greu pe Wolf, ocupat într-alt colţ, fără nicio sursă de lumină lângă el.

Deodată, pe Mosca îl izbi un val de căldură. În aer se ridică un strat de praf fierbinte ce mirosea ciudat, a carne arsă, de parcă dedesubtul acelei podele nesigure izbucnise un foc.

— Dă-mi o lumină, zise Wolf din colţul lui.

Vocea lui semăna cu un horcăit. Mosca îi aruncă lumânarea lui.

Flacăra gălbuie făcu un arc uriaş şi ateriză lângă Wolf. Acesta o lasă acolo.

Văzură umbra americanului luptându-se cu un tors uman. Honny comentă pe un ton banal, de conversaţie:

— E curios că aceste cadavre n-au capete. Am găsit şase sau şapte. Unii au câte un braţ sau un picior, dar niciunul n-are cap. Mai mult, de ce nu s-au descompus oare până acum?

— Aici! anunţă Wolf. Am găsit ceva.

Ridică sus, ca să vadă toţi, un toc de piele în care se găsea un pistol. Când scoase arma afară, din ea căzură bucăţi ruginite pe podea. Wolf aruncă tocul cu pistol cu tot şi-şi reluă cercetările, bolborosind:

— Exact ca mumiile, ca mumiile alea vechi. Le-a fost presată toată carnea. Poate că au fost îngropaţi aici şi pe urmă clădirea s-a mişcat, dându-ne nouă voie să pătrundem în ea. Poate că din cauza asta capetele lor s-au zdrobit de podea şi s-au făcut praf şi pulbere, devenind parte componentă a duşumelei pe care ne plimbăm noi. Am mai văzut asta înainte.

Se îndepărtase de lumânare şi se adâncise în explorarea colţului. La un moment dat, zise:

— Daţi-mi o lumină.

Femeia îşi ridică lumânarea ei mai sus. Îl văzură pe Wolf că ridică la înălţime un obiect, astfel ca slabul fascicul de lumină să permită desluşirea lui. În acelaşi moment, blondul îşi îndreptă lanterna spre el.

Wolf ţipă scurt, surprins. Ţipă şi femeia, isteric, după care începu să geamă. Cele două fascicule luminoase prindeau în focar o formă cenuşie, ale cărei degete, incredibil de alungite, erau îmbibate de praf ca şi cum ar fi fost vopsite. Wolf aruncă obiectul cât putu de departe. Peste încăpere se lăsă tăcerea. Deveniră toţi conştienţi de căldură şi de apăsarea aerului încărcat de praful stârnit de pe podeaua putredă, într-un târziu, Mosca îl apostrofă ironic pe Wolf:

— Nu ţi-e ruşine?

Blondul râse pe înfundate, dar sunetul se auzi în tot subsolul. Wolf se scuză:

— Am crezut că era un blestemat de şobolan.

Femeia interveni:

— Să ieşim repede, am nevoie de aer.

Când Mosca porni spre ea şi spre lumină, peste el se prăbuşi o porţiune de zid.

Un val de moloz îl luă pe sus. Capul i se lovi de unul din trunchiuri. Buzele atinseră cadavrul fără voie şi îşi dădu seama că ce luase el drept îmbrăcăminte nu era decât piele arsă şi bătucită. Sub acea piele, corpul era fierbinte ca şi cum ardea deja în cazanele iadului. Se împinse de lângă el cu ajutorul mâinilor şi încercă să se ridice, dar simţi cum pe gură îi năvăleşte un val negru de vomă. Îi auzi pe ceilalţi

îndreptându-se spre el să-l ajute şi urlă:

— Staţi acolo! Nu vă apropiaţi de mine!

Reuşi să se ridice în genunchi, sprijinindu-se cu mâinile de fragmentele ascuţite de sticlă, cărămizi şi oase, şi vărsă. Vomă toată mâncarea, tot alcoolul transformat în bilă. Îşi simţea mâinile tăiate de moloz.

Se goli de tot. Se ridică în picioare. Femeia îl ajută să ajungă la platforma de beton. El îi văzu, la lumina lumânării, expresia ciudată de excitare şi plăcere. Cât timp urcară scările până afară ea se ţinu de poala scurtei lui.

Ieşiră în aerul rece al nopţii şi inhalară oxigenul cu voluptate.

— Ce bine e să trăieşti! exclamă blondul. Acolo jos e o mostră de ce ne aşteaptă după moarte.

Se căţărară pe deluşorul de moloz. Luna poleia acum întreg oraşul, făcându-l să arate ca un ţinut de basm, pustiu şi cenuşiu, în care se împleteau şuviţe de ceaţă şi praf, răsucindu-se precum firele unei pânze de păianjen, ca un giulgiu sub care citadela dormea într-o moarte vie. Sus, pe panta dealului, unde se afla *Polizeihaus,* văzură lumina gălbuie a unui tramvai care urca încet, ca o rimă, şi auziră, cu limpezime de cristal, sunetul dulce şi estompat al clopotului. Mosca îşi dădu seama că trebuiau să fie în apropierea locuinţei sale din Metzer Strasse, căci văzuse adeseori, noaptea, acest tramvai suind acelaşi deal şi auzise acelaşi clopot.

Femeia se agăţă de bărbatul blond şi propuse:

— Veniţi cu noi să beţi ceva?

— Nu! răspunse rapid Mosca.

Se întoarse spre Wolf şi zise:

— Hai să mergem acasă.

Se simţea cumplit de singur şi îi era frică. Se temea de oamenii cu care era acum, inclusiv de Wolf. Se temea că Hella a păţit ceva aşa cum rămăsese, singură, în locuinţă. Acum era treaz. I se părea că trecuse o veşnicie de când se despărţise de Eddie Cassin, lăsându-l beat şi singur în Rathskeller, ca să pornească, alături de Wolf, în această lungă plimbare.

Se întrebă dacă Eddie ajunsese teafăr acasă şi cât era ceasul, fiindcă oricum era sigur că trecuse de mult de miezul nopţii. Iar Hella îl aştepta, singură, citind pe canapea. Se gândi, pentru prima oară cu emoţie, la maică-sa, la Alf şi la Gloria, şi la scrisorile lor necitite. Conştientiză pentru prima dată faptul că ei nu simţeau aceeaşi siguranţă pe care el şi-o imagina că o simt. Pur şi simplu, visau, înconjuraţi de propria lor groază. Simţi brusc că erau toţi în pericol, toţi cunoscuţii lui, iar el nu putea face nimic. Şi-o aminti pe maică-sa ducându-se la biserică şi îşi dădu acum seama că dorise, de fapt, să-i mărturisească ei unicul lui crez, care explica totul şi care îl făcea să

accepte totul, pentru că era cumplit de adevărat: „Nu suntem făcuţi după chipul lui Dumnezeu!”

Asta era tot. Cu asta putea el să trăiască şi să încerce din răsputeri să fie fericit şi s-o facă şi pe Hella fericită.

Epuizarea îl determină să renunţe la meditaţie. Privi fix mica vale de la poalele dealului de moloz, cu obrazul îngropat în gulerul hainei, simţind în toate oasele corpului frigul şi durerea. Porni alături de Wolf pe alte străzi. Lumina palidă, invadatoare, a lunii descoperea rănile oraşului cu aceeaşi cruzime ca a soarelui, îmbrăcând însă totul într-o nuanţă de tristeţe şi ireal. Parcă lumina provenea de la vreun astru metalic lipsit de viaţă ce-şi oglindea propria imagine pe pământ, cu propriile cratere aride şi cicatrice inerte.

Capitolul 13

Soarele strălucitor al dimineţii de primăvară timpurie poleia în galben şi auriu oraşul dărâmat, făcând bucăţile de cărămidă roşie să scânteieze. Cerul albastru deschis îndulcea contururile clădirilor mutilate şi desfigurate.

Fetiţa lui Yergen îşi împingea căruciorul de culoare crem. Pe feţişoara tristă i se citea acum fericirea şi mândria, dar şi grija. Purta o rochiţă de culoarea cerului. Yergen mergea lângă ea. O urmărea şi se bucura de fericirea ei, simţind renaşterea marelui oraş după o iarnă lungă şi teribilă.

Tramvaiele umpleau aerul dimineţii cu hărmălaia clopotelor. Yergen coti pe Metzer Strasse şi-i văzu pe Mosca şi pe prietenii lui meşterind ceva la un jeep. O observă apoi pe Hella aşteptând sub un copac. Când ajunse mai aproape de ei văzu că Eddie şi Leo îl ajutau pe Mosca să-şi încarce lucrurile în jeep. Erau acolo valize şi cutii pline cu haine, o ladă de lemn încărcată cu conserve şi o mică sobă cu cărbuni, pe care le-o procurase chiar el.

Yergen atinse umărul fiicei sale.

— Giselle, împinge căruţul chiar sub nasul lor, să-i surprinzi.

Fetiţa zâmbi voioasă şi merse mai repede. Prima care îi văzu fu Hella. Yergen auzi ţipătul de bucurie pe care îl scoase ea înainte de a face câţiva paşi în fugă spre ei.

— Ce zici? întrebă mândru Yergen. Nu-i aşa că fiecare părticică a lui e aşa cum ţi-am promis?

— Oh, e minunat, Yergen, e nemaipomenit!

Yergen era emoţionat de expresia de mulţumire care apăruse pe faţa de obicei calmă a femeii. Privi căruciorul încă o dată şi văzu că era, într-adevăr, frumos, alungit şi jos, cu linii aerodinamice, de o culoare frumoasă, crem, care se potrivea perfect cu spaţiul verde pe care stătea şi cu cerul de deasupra.

— Giselle, fiica mea, a vrut să-l aducă chiar ea, rosti Yergen.

Sfioasă, fetiţa îşi înclină capul. Hella îngenunche stângaci. Fulgarinul lung până la glezne se împrăştie în jurul ei.

— Îţi mulţumesc foarte mult, zise ea şi o sărută pe fetiţă pe obraz. O să mă ajuţi să-l duc şi la noua mea casă?

Copilul încuviinţă din cap.

Mosca ieşi din jeep. Era îmbrăcat într-o salopetă veche şi mototolită, decolorată de soare.

— Te plătesc mai târziu, Yergen, zise el aruncând o privire fugară căruciorului. Ne mutăm în Kurfürsten Allee. Ce-ar fi să te duci până acolo cu Hella şi cu căruciorul? Ajungem şi noi imediat ce terminăm

de încărcat.

— Desigur, desigur, încuviinţă Yergen.

Foarte bine dispus, îşi ridică pălăria în faţa femeii şi o invită, în germană:

— Pot să vă acompaniez, doamnă dragă?

Ea îi zâmbi şi luă braţul oferit de el. Lăsară puştoaica să meargă înaintea lor.

O porniră însoţiţi de o briză primăvăratică încărcată de aroma florilor şi a ierbii. Hella îşi încheie fulgarinul. Yergen văzu cum se întinde stofa pe abdomen şi se simţi mulţumit, dar şi trist. Îşi imagină cum ar fi fost, acum că soţia îi murise lăsând-o pe fetiţă fără mamă, iar el se plimba alături de amanta inamicului, dacă Hella i-ar fi aparţinut lui, dacă iubirea şi gingăşia ei i-ar fi fost dăruite lui şi dacă ar fi purtat în ea o nouă viaţă ce le-ar fi aparţinut amândurora. Cât de dulce ar fi fost atunci această dimineaţă încântătoare, cum s-ar risipi tristeţea şi frica din el şi ce sentiment de siguranţă ar fi căpătat Giselle… În timp ce se gândea aşa, fetiţa îşi întoarse capul şi le zâmbi.

— Arată mult mai bine acum, observă Hella.

Yergen clătină din cap.

— Chiar azi o duc la ţară. O ţin acolo o lună. Ăsta a fost sfatul doctorului.

Yergen îşi încetini mersul atât cât fata să nu-i mai poată auzi.

— Cred că e foarte bolnavă. A fost o iarnă proastă pentru ea.

Giselle se îndepărtase de ei şi trecea cu căruciorul printr-o zonă scăldată de soare. Hella îşi strecură braţul mai mult pe sub cel al lui Yergen. Bărbatul zise:

— Trebuie s-o duc departe de ruinele astea şi de orice i-ar aminti de moartea maică-sii. Trebuie s-o duc departe de Germania.

Ezită o clipă şi reluă preocupat, ca şi cum ar fi repetat ceva în care nu credea nici el:

— Doctorul mi-a spus că ar putea să înnebunească.

La începutul porţiunii de umbră de după peticul de lumină, Giselle îi aştepta de parcă i-ar fi fost frică să treacă singură peste umbrele aruncate de copaci. Hella de grăbi să ajungă la ea înaintea lui Yergen şi o întrebă jucăuş:

— Vrei să te plimb cu căruciorul?

Giselle făcu semn că da şi Yergen o ajută să se aşeze în el, lăsându-i picioarele lungi să atârne pe una din părţi. Hella împinse, exclamând voioasă:

— Oh, ce bebeluş mare am eu!

O gâdilă pe fetiţă sub bărbie. Încercă apoi să alerge pentru a-i da senzaţia de viteză, dar îi era prea greu s-o facă. Giselle stătea acolo fără să râdă. Zâmbea doar şi scotea nişte sunete slabe ce aduceau cu umbra palidă a unui râs.

Ajunseră la începutul unui şir lung de case din piatră albă aliniate ca mărgelele pe o aţă de-a lungul lui Kurfürsten Allee. Hella se opri în dreptul primei case, lângă o portiţă ce bara aleea cimentată spre uşa de la intrare. Începu să strige:

— Frau Saunders, Frau Saunders!

La fereastra deschisă se ivi o femeie. Avea o faţă severă şi tristă, iar părul îi era strâns într-un coc. După jumătatea de sus, vizibilă, a corpului ei se vedea că e îmbrăcată cu o rochie neagră.

— Iertaţi-mă că v-am strigat, se scuză Hella zâmbindu-i. Mă deplasez atât de greu acum… Aţi putea să-mi aruncaţi cheia? Or să fie toţi aici în câteva minute.

Femeia dispăru. Curând se ivi iar şi aruncă un set de chei, pe care Yergen le prinse cu dexteritate, apoi se făcu din nou nevăzută.

— Măi, măi, se minună Yergen, s-ar putea să aveţi ceva necazuri în cartierul ăsta. Pare a fi o cucoană teribil de respectabilă.

Îşi dădu seama ce gafă făcuse şi se opri brusc, stânjenit. Hella însă izbucni în râs şi-l linişti:

— E cumsecade, o să înţeleagă. Şi-a pierdut de curând soţul. Cancer. De aceea are acum două camere libere. Datorită bolii lui au beneficiat de privilegii speciale.

— Şi cum aţi avut norocul să-i găsiţi?

— M-am dus la agentul imobiliar şi l-am întrebat. Mai întâi însă i-am oferit o mică atenţie de cinci pachete de ţigări. Îşi zâmbiră unul altuia.

Yergen zări jeepul apărând pe alee. Leo parcă după cum îi era obiceiul, izbindu-se de un copac de pe trotuar. Mosca sări de pe locul lui din spate, iar ceilalţi doi se dădură jos de pe scaune. Începură să care obiectele în casă, îndrumaţi de Hella. Când ea reapăru, avea în mână un pachet mare, maro, pe care i-l dădu lui Yergen.

— Zece cartuşe. E bine?

Neamţul aprobă. Hella se duse lângă Giselle, care se sprijinea de căruţ. Scoase din buzunarul fulgarinului un pumn de batoane de ciocolată şi i le dărui, spunându-i:

— Mulţumesc că mi-ai adus un cărucior atât de frumos. Vii să mă vezi când se naşte copilul?

Giselle dădu scurt din cap şi îi întinse ciocolatele lui Yergen. El luă un baton şi-l făcu bucăţele, astfel ca ea să le poată ţine în mânuţă cât timp le mânca. Hella îi urmări apoi cum se îndepărtau în josul străzii: îl văzu, la un moment dat, pe Yergen că se opreşte, ia fetiţa pe umeri şi îi dă ei pachetul maro să-l ţină în echilibru pe umărul lui. Hella intră în casă şi urcă scările până la etajul doi.

Etajul adăpostea un apartament cu patru camere: un dormitor, un living, apoi alt dormitor şi o cămăruţă care avea să fie viitoarea bucătărie. Era de la sine înţeles că Hella şi Mosca vor ocupa

dormitorul mai mic şi bucătăria şi că li se va permite să folosească livingul numai în anumite ocazii. Frau Saunders ocupa celălalt dormitor şi avea o plită în living, pe care gătea.

Hella îi găsi pe cei trei bărbaţi aşteptând-o. Pe măsuţă erau două sticle de Coca-Cola şi două pahare cu whisky. Dormitorul era sufocat de valize şi de restul lucrurilor aduse de ei. Hella observă că Frau Saunders atârnase perdele cu flori albastre la ambele ferestre.

Mosca ridică paharul, iar Hella şi Leo sticluţele cu Coca. Eddie luase deja o gură din porţia lui, dar îi aştepta acum şi pe ei.

— Pentru noua noastră casă, toastă Hella. Luară toţi câte o înghiţitură. Eddie o urmări pe fată cum duce sticla la buze, apoi cum deschide valizele pentru a-şi pune hainele în dulapul mare de mahon.

Nu apucase să-şi realizeze planurile cu Hella, deşi fusese de multe ori singur cu ea în camera lui Mosca. Se întrebă de ce şi îşi dădu seama că unul din motive era că ea nu-i oferise niciodată ocazia. Nu venise nicicând prea aproape de el şi nici nu-i dăduse vreun îndemn, verbal sau fizic. N-avea niciun pic de cochetărie în ea. Se purta cu un firesc ce nu avea nimic provocator. Pe urmă mai era şi frica lui de Mosca. Încercând s-o analizeze, bănui că se baza pe faptul că ştia cât de puţin îi păsa lui Mosca de alţi oameni şi pe istorisirile isprăvilor lui, pe care le auzise, mai ales despre bătaia lui cu un sergent, pentru care scăpase la mustaţă de Curtea Marţială şi fusese numai transferat la Guvernământul Militar. Sergentul fusese atât de rău lovit încât a fost trimis la un spital din State. Oricum, povestea fusese muşamalizată şi acum circulau doar zvonuri. De vină fusese tot nepăsarea şi lipsa înspăimântătoare de interes faţă de ceilalţi. „Noi, prietenii lui, eu, Leo, Wolf, Gordon, credem cu toţii că-i suntem amici, însă dacă am fi toţi ucişi mâine, lui nu i-ar păsa nici cât negru sub unghie.”

— Căruciorul! exclamă brusc Hella. Unde aţi pus căruciorul?

Izbucniră în râs. Leo îşi izbi fruntea cu palmele şi zise în germană:

— Doamne, am lăsat căruţul în stradă!

Mosca sări imediat:

— E în camera mică, Hella, în bucătărie.

Eddie fu surprins că nu suportă s-o vadă supărată nici măcar de o glumă.

Hella se duse în cealaltă încăpere. Leo îşi termină de băut Coca.

— Săptămâna viitoare plec la Nürnberg, anunţă el. Vor să depun mărturie în legătură cu paznicii şi cu oficialităţile de la Buchenwald. La început am spus nu, dar mi-au explicat că printre învinuiţi se află un anumit doctor. El e cel care obişnuia să ne spună: „Nu sunt aici să vă vindec junghiurile şi durerile. N-am nici măcar datoria de a vă ţine în viaţă. Treaba mea e să am grijă să puteţi munci în fiecare zi”. Împotriva ticălosului ăstuia am să depun mărturie.

Mosca umplu din nou paharele şi-i dădu lui Leo o nouă sticlă de

Coca.

— Dacă aş fi în locul tău, eu mi-aş dori să-i ucid pe împuţiţii ăia, zise el.

Leo dădu din umeri.

— Nu ştiu. Îi dispreţuiesc, dar nu-i mai urăsc. Nu ştiu de ce. Cred că nu mai vreau decât să plec de aici.

Trase un gât zdravăn de Coca.

— O să-ţi ducem dorul dincolo, Walter, rosti Eddie. Cum crezi că vei reuşi să te adaptezi la stilul de viaţă al vărzarilor?

Mosca înălţă din umeri.

— E acelaşi lucru.

Îi umplu lui Eddie un nou pahar şi continuă:

— După ăsta închid robinetul, Eddie. Nu vreau s-o faci să bâţâie de frică pe noua mea proprietăreasă. S-a terminat cu băutura.

— M-am potolit. Nevastă-mea trebuie să sosească cu copilul, din Anglia.

Îi privi pe toţi cu mândrie simulată:

— Vine familia să mi se alăture.

Mosca clătină din cap, compătimitor:

— Biata doamnă, am crezut că a renunţat la tine când erai în armată. Şi ce-o să se întâmple cu toate „păsărelele" tale?

— Or să se obişnuiască. Nu-ţi face griji în privinţa lor, ele se obişnuiesc întotdeauna.

Brusc, fără motiv, se înfurie:

— Mi-ar plăcea să le trag un şut la toate!

Îşi luă haina şi plecă.

Eddie Cassin coborî încet pe Kurfürsten Allee. O plimbare pe strada umbrită de arbori era plăcută în căldura după-amiezii de primăvară. Se hotărî să facă un duş acasă şi apoi să se ducă până la Rathskeller să-şi ia cina. Când fu pe punctul de a o coti în Metzer Strasse, privi peste drum şi ochiul îi fu atras de o sclipire colorată. Văzu o tânără sub un copac gros şi verde. Patru copilaşi dansau în jurul ei. Îi observă, de vizavi, liniile delicate ale feţei, puritatea tinereţii. La un moment dat, ea îşi înălţă privirea spre soarele galben al după-amiezii, se îndepărtă de copii şi se uită drept spre dânsul.

Zări pe faţa ei acel zâmbet care, deşi inocent, emana instinctiv un puternic erotism. Acest zâmbet îl excita totdeauna. Era zâmbetul tinereţii răsfăţate, încă nevinovat, curios, uimit de propria putere şi un pic tulburat. Pentru Eddie reprezenta virginitatea minţii şi a corpului, dar în primul rând o naivitate sufletească pe care o mai întâlnise înainte şi o corupsese mereu, căci lupta şi cucerirea i se păruseră dintotdeauna mai dulci decât actul propriu-zis al posesiunii.

Uitându-se acum peste drum, îl încercă o dulce tristeţe, dar şi

îngrijorare, căci nu ştia cum era posibil ca această fată, cu bluza ei albă, să-l mişte într-un asemenea mod. Ezită să traverseze strada. Era neras, murdar şi îşi putea mirosi singur propria transpiraţie. „La naiba, nu le pot călări pe toate", se gândi el. Ştia că, de unde se afla, ea nu-i putea vedea decât tăietura fină a trăsăturilor, nu şi micile riduri ale vârstei, care i-ar apărea ca semn clar de bătrâneţe şi decrepitudine.

Ea se întoarse spre copii. Mintea i se înfierbântă privindu-i mişcările tinereşti şi graţioase ale capului şi corpului, ca şi în faţa priveliştii oferite de grupul lor aşezat pe covorul verde al ierbii. Brusc nu mai fu în stare să îndure acea imagine a fetei de sub copac, cu bluza ei albă, cu mânecile suflecate până la umeri, cu cele două umflături de sub materialul alb care erau sânii ei, cu părul ei auriu, aplecându-se spre copiii aşezaţi lângă ea. O luă la picior pe Metzer Strasse şi se grăbi să intre în cantonament.

Făcu un duş şi se bărbieri. Descoperi că se grăbea. Cu toate astea, făcu o pauză suficient de mare cât să-şi pudreze corpul şi faţa cu talc aromat. Îşi pieptănă părul cu grijă, privind cu regret la smocurile cărunte de pe tâmple. Păşi înapoi în cameră şi se îmbrăcă cu uniforma sa verde-oliv, cu emblema de civil pe ea, pentru că ştia că aşa nu va mai apărea în ochii ei atât de bătrân pe cât l-ar fi arătat hainele civile.

Se auzi un ciocănit în uşă, după care îşi făcu apariţia Frau Meyer. Purta un halat de baie. Ăsta era un vechi truc de-al ei. La ora când Eddie îşi făcea duşul, se îmbăia şi ea şi venea după aceea în camera lui când el se îmbrăca, mirosind dulceag a parfum. De obicei, şmecheria mergea.

— Ai o ţigară şi pentru mine, Eddie? se alintă ea.

Se aşeză pe pat şi îşi încrucişă picioarele. Legându-şi şireturile de la pantofi, Eddie îi făcu semn spre masă. Ea luă o ţigară, o aprinse şi se reaşeză.

— Arăţi al naibii de bine. Te întâlneşti cu cineva?

Eddie se opri o clipă şi-i cercetă cu privirea corpul aproape perfect şi faţa plăcută, cu maxilarul proeminent. O cunoştea prea bine. Se duse şi-o ridică de pe pat, o cără până afară şi o depuse în hol.

— Azi nu, fetiţo, zise el şi o luă la goană pe scări spre ieşire.

Simţea cum exultă de bucurie şi emoţie. Inima îi tresălta nebuneşte. Galopă pe Metzer Strasse şi încetini ritmul când ajunse la colţ. Gâfâind, pătrunse în Kurfürsten Alleee.

Cât putea vedea cu ochii, aleea rămăsese pustie. Nici un copil sub copaci. Panglica de iarbă era acum o linie verde continuă, fără nicio altă pată de culoare care să-i strice armonia cu copacii de deasupra ei. Privirea lui detectă locul precis de vizavi în care stătuse fata. Imaginea îi apăru în minte ca şi cum ar fi fost o pictură de pe peretele camerei sale, familiară, admirată zi de zi, din care feţele umane cunoscute se evaporaseră în mod miraculos. Traversă strada şi se duse până la cea

mai apropiată casă. Ciocăni la uşă şi întrebă în germana lui stâlcită de fata care avea grijă de patru copii, dar nimeni nu ştia nimic despre ea, nici acolo, nici în alte case. Ultima clădire pe care o cercetă era un cantonament pentru civilii americani. Bărbatul care îi deschise uşa îl recunoscu ca fiind unul care îşi ia des masa la Rathskeller.

— Nu, îi răspunse el, ea nu stă pe strada asta. Tipii de aici s-au întins cu toate damele din zonă, aşa că le ştiu pe toate. Le-am încercat şi eu. N-ai noroc, amice.

Îi zâmbi cu simpatie lui Eddie.

Rămase prostit în mijlocul străzii, neştiind încotro s-o apuce. Peste el începură să se lase umbrele înserării, un vânticel răcoros alunga căldura după-amiezii. Văzu, de cealaltă parte a străzii, grădinile cu verdele lor crud, aleile îngrijite şi barăcile construite anapoda, din lemn şi carton, în care îşi ţineau grădinarii uneltele şi în care unii dintre ei chiar locuiau. Observă câţiva bărbaţi care munceau pe parcelele acelea mici, ca şi cum ar fi lucrat la ferma lor. Vântul îi aducea în nări mirosul râului din spatele dealului care străjuia toate acele grădini. Croindu-şi drum prin moloz şi pe lângă clădirile prăbuşite, dungi de un verde închis răsăriseră cu violenţă. Îşi dădu seama că n-avea s-o mai vadă pe fată niciodată şi, chiar dacă ar mai fi întâlnit-o, n-ar mai fi recunoscut-o. Brusc însă starea de exaltare îi reveni. O luă pe Kurfürsten Allee în jos, până la capătul ei, acolo unde se termină oraşul, de unde putea vedea peisajul rural neprihănit, cu pantele uşoare şi tihnite ale dealurilor şi iarba verde a primăverii aşternută peste ele ca pielea unui nou-născut. Acolo blestematele de ruine cenuşii sau înnegrite nu mai aveau cum să distrugă splendoarea acelei zile.

În acea seară, Hella se apucă să prindă pe pereţi câteva gravuri cu imagini din basme. Le cumpărase pentru copilul ce avea să vină, sau cel puţin aşa susţinuse ea, însă Mosca bănuia că o făcea dintr-un fel de superstiţie, ca pe un descântec pentru ca totul să iasă bine. După ce termină, zise:

— Cred că ar trebui să mergem până la Frau Saunders.

— Isuse, sunt prea obosit în seara asta, protestă Mosca. Am avut al naibii de mult de lucru.

Hella se aşeză pe pat, cu mâinile încrucişate în poală, şi inspectă camera. Căruciorul se odihnea lângă una din perdelele înflorate, ca un tablou pus pe perete. Peste masa mică fusese aşternută o faţă de masă albastră, iar scaunele erau tapisate în gri-deschis. Podeaua era acoperită cu o carpetă maro, decolorată de timp. Patul şi dulapul erau din mahon, iar pe fiecare perete era atârnată câte o mică pictură cu peisaje rurale, în tonuri de verde deschis, violet, albastru şi alb-argintiu. Hella simţi un fior de veselie prin tot corpul. Observă apoi

faţa lui Mosca, îngândurată şi severă, şi îşi dădu seama că el nu se simţea la locul lui. Îi luă mâna şi o aşeză în poala ei.

— Acum chiar pare adevărat că vom fi împreună pentru totdeauna.

— Hai să-i facem vizita aia de curtoazie proprietăresei, zise el.

Toate camerele aveau uşi ce dădeau spre un hol comun, iar holul însuşi era despărţit de scări printr-o altă uşă. Ca să treacă dintr-o cameră într-alta trebuiau să iasă în acel hol. Ciocăniră în uşa livingului. Dinăuntru se auzi o voce poftindu-i să intre.

Frau Saunders stătea pe canapea şi îşi citea ziarul. Se sculă când Hella i-l prezentă pe Mosca şi-i strânse acestuia mâna. Americanul observă că femeia nu era chiar atât de bătrână pe cât crezuse el la prima vedere, mai devreme, în cursul zilei. Părul îi era strâns în acelaşi coc sever şi faţa îi era ridată, dar se putea observa o curioasă tinereţe în mişcările trupului ei deşirat şi în felul cum îi cădeau hainele negre.

— Vreau să vă consideraţi liberi să folosiţi livingul oricând doriţi, le spuse ea.

Avea o voce joasă şi plăcută, dar rostise cuvintele mai mult din politeţe.

— Mulţumim, zise Hella. Am vrut să vă mulţumesc pentru perdele şi pentru obiectele suplimentare pe care ni le-aţi pus în camere. Dacă vă putem ajuta cu ceva, vă rog să ne anunţaţi.

Frau Saunders ezită:

— Sper numai că nu va fi nicio problemă cu autorităţile.

Se uită la Mosca bănuitoare, ca şi cum ar fi vrut să spună altceva de fapt.

Hella îi ghici intenţia:

— Suntem oameni liniştiţi. El nu e genul ăla de american sălbatic care dă mereu petreceri.

Îi zâmbi lui Mosca, dar el nu-i răspunse.

— Am intrat numai pentru câteva minte, continuă Hella, am avut o zi grea, aşa că…

Se ridică şi îşi spuseră noapte bună jenaţi. Mosca zâmbi politicos şi primi acelaşi zâmbet de la Frau Saunders. În acel moment, Mosca îşi dădu seama că femeia era sfioasă, în ciuda vârstei ei. Mai mult, era puţin înfricoşată la gândul că inamicul avea să locuiască în casa ei.

Când se dezbrăcară, la ei în cameră, Mosca o puse pe Hella la curent cu veştile pe care le dăduse uitării până atunci.

— A sosit în sfârşit ordinul de a-l trimite pe Middleton înapoi în State. Pleacă săptămâna viitoare.

Ştirea o surprinse pe Hella.

— Oh, ce păcat! exclamă ea.

— Nu-ţi face griji. O să fac eu rost de alte legitimaţii şi o să putem cumpăra de peste tot ca nişte nemţi adevăraţi.

În pat, Hella zise:

— Deci de asta păreai aşa de preocupat astăzi.

Mosca nu-i răspunse. Rămase treaz multă vreme după ce ea adormi.

I se părea bizar, dar simţea că acum ajunsese, în sfârşit, să trăiască ca un inamic, de parcă ăsta i-ar fi fost până acum cel mai important scop. Casa era plină de nemţi, la fel erau şi casele de pe străzile din jur. În patul lui dormea o nemţoaică care îi purta copilul în pântece. Îi lipseau zgomotul petrecerilor din vechea locuinţă, mugetul motoarelor jeep şi muzica americană emisă de radiourile care recepţionau posturile armatei. Aici totul era nemişcat. Dintr-odată, dinspre baie se auzi sunetul unui mic jet de apă. Se gândi că era Frau Saunders. Îl apucă şi pe el nevoia, dar mai aşteptă o vreme ca să-i dea femeii suficient timp pentru a se întoarce în camera ei. Se sculă şi se duse la fereastră. Îşi aprinse o ţigară, căutând să distingă ceva în întunericul de afară. Încercă să-şi aducă aminte de clipa când i se dăduse prima armă, prima cască de oţel şi primul curs de orientare în luptă, pentru a se autoproteja în faţa inamicului. Toate acestea i se păreau acum ireale şi lipsite de importanţă. Realitatea o constituiau camera în care se afla, căruciorul şi femeia din aşternut.

Capitolul 14

În seara dinaintea plecării familiei Middleton, Hella şi Mosca făcură o lungă plimbare prin oraş înainte de a-i vizita. Când părăsiră casa din Kurfürsten Allee, Hella se opri în prag pentru a le spune bună seara celorlalte femei care locuiau acolo. Mosca aştepta, lângă ea, cu un zâmbet politicos.

O porniră spre centrul oraşului.

— Hai să-i luăm lui Frau Saunders nişte îngheţată de la Clubul Crucii Roşii, propuse Hella.

Mosca se uită mirat la ea:

— Măi, măi, dar bune prietene aţi mai devenit într-o săptămână! Ce învârţi tu, de fapt? Ştiu că-i dai o parte din mâncare şi ceva zahăr şi cafea. Când va pleca Middleton însă, va trebui să strângi cureaua, fetiţo. Mărfurile astea sunt greu de obţinut.

Ea îi zâmbi, amuzată.

— Dacă aş fi crezut că-ţi pasă, n-aş fi făcut-o. Ştiu că o zici pentru că vrei ca eu să am de toate. Dar eu nu pot fi aşa, Walter. Când gătesc carne, mirosul ei umple tot holul şi mă apucă groaza gândindu-mă că ea îşi prepară în living cartofii ei pricăjiţi. În afară de asta, sunt prea grasă. Ia uită-te la mine.

— Asta nu-i de la mâncat, observă Mosca.

Ea râse şi-i dădu un ghiont. Mosca îi zâmbi şi spuse:

— Dar eşti cam măricică. Cel puţin acum n-o să-mi mai poţi purta cămăşile.

Ea primise de la Ann Middleton o rochie albastră de gravidă.

Continuară să se plimbe. De fiecare dată când trebuiau să treacă peste porţiuni de stradă inundate de moloz, Mosca îi apuca mâna s-o ajute. Copacii erau încărcaţi cu frunze şi razele soarelui în asfinţit pătrundeau printre ele cu totul accidental, luminându-le faţa. La un moment dat Hella zise gânditoare:

— Frâu Saunders e o femeie tare cumsecade. N-ai crede asta după aspect, dar poţi să porţi cu ea o conversaţie foarte distractivă şi îmi face şi aproape toată treaba, pe deasupra. Şi astea nu pentru că îi dau diverse lucruri, ci pentru că vrea, într-adevăr, să ajute. O să-i iei nişte îngheţată?

Mosca izbucni în râs şi capitulă.

— Bine, bine.

Ea trebui să rămână afară cât timp el intră în club. Pe drumul de întoarcere trecură pe lângă *Polizeihaus,* iar la marginea parcului fură blocaţi de o mică mulţime ce asculta discursul unui bărbat cocoţat pe o bancă. Individul dădea din mâini şi ţipa. Se opriră şi ei să asculte.

Mosca îşi mută cutia rece de îngheţată în mâna dreaptă, iar Hella se sprijini de umărul lui.

— Vina ne apasă pe fiecare dintre noi! răcnea tipul. E o epocă fără Dumnezeu şi e o ţară fără nimic sfânt. Cine se mai gândeşte la Hristos, la Iisus? Îi acceptăm sângele ca fiind salvarea noastră, dar nu credem în el. Vă spun eu însă, vă spun eu că sângele Lui a spălat atât de multe păcate încât acum e prea încărcat, iar Domnul Dumnezeul nostru şi-a întors faţa de la noi. Câtă vreme să mai aibă răbdare? Câtă vreme să ne mai salveze sângele lui Iisus?

Se opri, apoi reluă cu voce joasă, rugătoare:

— Iubirea lui Iisus nu mai ajunge, sângele lui Iisus nu mai ajunge. Credeţi-mă! Mântuiţi-vă singuri pe voi, pe mine, copiii şi nevestele noastre, mamele, taţii, surorile, fraţii noştri şi patria noastră.

Vocea îi reveni la normal. Continuă calm, logic, ca într-o conversaţie, cu corpul relaxat:

— Vedeţi, ţara asta e o ruină. Continentul întreg e o ruină. Hristos vede mai departe decât noi. Vede distrugerea sufletului universal şi triumful diavolului. Îl vede pe Satan tronând peste lume vesel, privind cu ochi satisfăcuţi moartea omului şi a tot ce a durat de la începutul începuturilor.

Pe deasupra lor trecu un avion spre bază. Uruitul motorului îl făcu să se oprească. Era un individ scund, cu pieptul scobit. Anomalia era accentuată de modul în care îşi dădea capul pe spate pentru a privi mulţimea cu ochii lui strălucitori şi ageri ca ai unei păsări. Imediat ce zgomotul încetă, el continuă:

— Imaginaţi-vă o lume a vieţii inocente. În regiunile polare, unde zăpada şi gheaţa au rămas peste tot aşa cum au fost dintotdeauna. Undeva în Africa, în junglă, unde soarele, din voia Domnului, creează diverse şi nenumărate forme de viaţă. Şi acolo totul a rămas aşa cum a fost.

Vocea era acum posomorâtă, furioasă, iar ochii strălucitori stăteau să-i iasă din orbite.

— Carcasele sălbăticiunilor moarte zac, descompunându-se, în mijlocul vegetaţiei putrezite. Pe câmpiile Chinei, lângă râurile fertilizatoare, nici măcar crocodilii nu-şi ridică capul pentru a-i rânji lui Satan. Şi iată că în oraşele noastre, în inima a ceea ce se numeşte civilizaţie, nu există altceva în afară de ruine. Dealuri de piatră din care nicio viaţă nu va mai răsări, pământ plin cu sticlă sfărâmată. Şi aşa va fi în vecii vecilor!

Se opri şi aşteptă un semn de aprobare, dar primi în schimb, strigăte dezaprobatoare din diverse puncte.

— Cum îndrăzneşti? Unde ţi-e permisiunea Guvernământului Militar?

Strigătele se auzeau venind de la trei sau patru bărbaţi. Predicatorul

era uluit.

Hella şi Mosca se treziră că au ajuns în mijlocul mulţimii, cu oameni înghesuindu-se în spatele lor. La stânga era un tânăr îmbrăcat într-o cămaşă albastră, decolorată şi o pereche de pantaloni groşi, de lucru. Ţinea în braţe o fetiţă tare drăguţă, care avea două goluri mari în locul ochilor, iar în locul mâinii dinspre ei, avea doar o mânecă prinsă de rochia înflorată. La dreapta lor pufăia dintr-o pipă groasă un muncitor bătrân. Tânărul urla alături de ceilalţi.

— Unde ţi-e permisul de la Guvernământul Militar?

Se întoarse spre Mosca şi spre bătrânul muncitor şi le zise:

— Toţi ne dau în cap acum că am pierdut, chiar şi un porc ca ăsta.

Fiind îmbrăcat în haine civile, Mosca îi zâmbi Hellei, amuzat că fusese luat drept neamţ.

Predicatorul îşi îndreptă, încet, braţul către cer şi rosti solemn:

— Am voie de la Creatorul nostru!

Razele roşii ale soarelui de asfinţit îi poleiră braţul ridicat cu o strălucire sângerie. Astrul începu, încet-încet, să se scufunde dincolo de orizont ca o minge uriaşă făcută din suliţe. Ca prin minune, în faţa lor se iviră ruinele oraşului. Predicatorul îşi plecă fruntea în semn de mulţumire.

Îşi înălţă capul spre cer şi îşi deschise braţele ca într-o îmbrăţişare.

— Întoarceţi-vă la Iisus Hristos, strigă el. Întoarceţi-vă la ISUS. LĂSAŢI-VĂ PĂCATELE ÎN SPATELE VOSTRU. NU MAI BEŢI. LĂSAŢI CURVĂSĂRIA .RENUNŢAŢI LA JOCURILE DE NOROC. VEŢI FI MÂNDRI PENTRU REUŞITA VOASTRĂ. CREDEŢI ÎN ISUS ŞI VEŢI FI SALVAŢI. CREDEŢI ÎN ISUS ŞI VEŢI FI SALVAŢI. AŢI FOST PEDEPSIŢI PENTRU PĂCATELE VOASTRE. PEDEAPSA SE AFLĂ ÎN FAŢA OCHILOR VOŞTRI. POCĂIŢI-VĂ ÎNAINTE DE A FI PREA TÂRZIU! NU MAI PĂCĂTUIŢI.

Vocea asurzitoare se opri să-şi tragă respiraţia. Mulţimea era uluită, dominată de volumul sonor al omului. Individul adoptă din nou un ton normal:

— Gândiţi-vă fiecare dintre voi la viaţa pe care aţi dus-o înainte de război. Oare nu credeţi că suferinţa şi ruinele pe care le vedeţi sunt pedeapsa Domnului pentru păcatele comise atunci? Iar acum fetele tinere curvăsăresc cu soldaţii inamicului şi bărbaţii tineri cerşesc ţigări. Puf, puf!

Făcu un gest cu ură, ca şi cum ar fi eliminat nişte rotocoale de fum în aer.

— De sărbători oamenii se duc la ţară ca să fure sau să se tocmească pentru hrană. Casa Domnului e pustie. Aproape că am ajuns să invităm noi neantul să ne cotropească. Pocăiţi-vă! Vă spun din nou, pocăiţi-vă. Pocăiţi-vă. Pocăiţi-vă!

Cuvintele începură să se rostogolească fără şir, isteric.

— Credeţi în Domnul Iisus Hristos credeţi în Domnul şi unicul Dumnezeu credeţi în Unicul Domn credeţi în Hristos!

Făcu o scurtă pauză. Apoi le urlă în faţă, aspru şi ameninţător:

— Sunteţi păcătoşi cu toţii şi cu toţii sunteţi condamnaţi la iadul veşnic. Văd că unii dintre voi zâmbiţi. Vă e milă de voi înşivă. De ce ne face Dumnezeu să suferim atât? Vă întrebaţi asta?!

Cineva îi răspunse ironic.

— N-a fost Dumnezeu, au fost bombardierele aliate.

Mulţimea izbucni în râs. Omul de pe bancă aşteptă ca ea să se potolească, după care străpunse lumina slabă a înserării cu braţul, într-un gest sălbatic şi răzbunător, indicând către o femeie îmbrăcată în negru.

— Tu, femeie, tu îţi permiţi să râzi de Dumnezeu? Unde ţi-e soţul, unde-ţi sunt copiii?

Îl indică după asta pe tânărul de lângă Mosca.

— Priviţi! exclamă el şi mulţimea se întoarse în direcţia braţului acuzator. Iată altul care îşi bate joc, un tânăr, speranţa Germaniei. Datorită păcatelor lui copilul e mutilat şi îşi mai permite să ia numele Domnului în derâdere. Aşteaptă păcătosule, văd pe faţa copilei tale o altă pedeapsă! Aşteaptă-te. Priveşte-ţi copilul şi aşteaptă-te!

Arătă după asta, cu răutate şi ciudă, înspre alţi oameni.

Tânărul îşi dădu copila jos de pe umeri şi o rugă pe Hella:

— Vă rog, aveţi o clipă grijă de ea.

Îşi făcu loc apoi, cu coatele, către bărbatul scund şi ajunse, în câteva clipe, în spaţiul liber din faţa băncii. Îl izbi scurt şi violent pe predicator. Acesta căzu la pământ. Tânărul se aruncă cu genunchii pe pieptul individului, îl apucă zdravăn de păr şi-l pocni cu capul de aleea de ciment, apoi se ridică.

Mulţimea se risipi rapid. Tânărul îşi luă fata şi intră în parc. Ca prin minune, în câteva secunde majoritatea oamenilor dispăru. Predicatorul rămase singur şi nemişcat în întunericul serii.

Câţiva bărbaţi veniră apoi lângă el să-l ajute. Din părul cârlionţat îi picura sânge, iar faţa i se transformase într-o masă de pârâiaşe sângerii ce izvorau din frunte. Hella simţi că i se face rău. Se întoarse. Mosca o luă de braţ şi o porniră în josul străzii. Văzu că n-arăta prea bine şi se gândi că vederea sângelui o tulburase.

— Ar fi mai bine dacă ai rămâne acasă astă-seară, cu Frau Saunders.

Apoi, ca şi cum i-ar fi datorat o scuză pentru că nu intervenise, îi zise:

— Nu e treaba noastră.

Mosca, Leo şi Eddie Cassin erau aşezaţi de jur-împrejurul livingului lui Middleton. Mobila aparţinea casei rechiziţionate, aşa că rămăseseră destule scaune libere. Restul lucrurilor fuseseră împachetate în lăzi de

lemn, aliniate lângă perete.

— Deci chiar pleci la Nürnberg mâine? îl întrebă Gordon pe Leo. La ce oră?

— Oh, seara. Prefer să şofez noaptea.

— Dă-le-n cap ticăloşilor când ajungi acolo, interveni Ann Middleton. Minte, dacă vei fi nevoit s-o faci, dar asigură-te că vor primi ce merită.

— N-o să trebuiască să mint. Am o memorie foarte bună.

— Vreau să-mi cer scuze pentru felul cum m-am comportat data trecută când ai fost aici, zise Gordon Middleton. Mă tem că am fost cam necioplit.

Leo dădu din mână.

— Nu-i nimic, te-am înţeles. Taică-meu a fost prizonier politic. A fost comunist. Mama era evreică. Iată de ce am fost eu trimis în lagăr. Dar tata a fost deţinut politic. Bineînţeles că şi-a pierdut credinţa după ce a aflat de pactul Hitler-Stalin. Şi-a dat seama că niciunul dintre ei nu era mai bun decât celălalt.

Stând la masa de şah, în colţ, cu un zâmbet politicos arborat pe faţă, Profesorul fu înspăimântat de această ultimă remarcă, lipsită de tact. Stânjenit şi cuprins de panică, văzu cum Gordon Middleton se înfurie. N-avea chef să fie martor la o scenă de violenţă verbală, căci orice violenţă îi făcea rău.

— Trebuie să plec, spuse el. Am o meditaţie.

Le strânse mâinile soţilor Middleton.

— Daţi-mi voie să vă urez drum bun până în America şi noroc. Am fost foarte fericit să vă cunosc.

Gordon îl însoţi până la uşă şi-i zise cu sinceritate:

— Sper că n-o să uiţi să-mi scrii, Profesore. Mă bazez pe dumneata să-mi explici ce i se mai întâmplă Germaniei.

Profesorul încuviinţă.

— Desigur, desigur.

Decisese deja să întrerupă orice corespondenţă cu Gordon Middleton. Orice legătură cu un comunist, oricât de inocent ar fi fost, ar fi putut să se dovedească dăunătoare în viitor.

— Aşteaptă o clipă! exclamă Gordon şi-l duse pe Profesor înapoi în cameră. Leo, mi-am amintit că Profesorul se duce şi el la Nürnberg la sfârşitul săptămânii. Poţi să-l iei şi pe el cu tine sau asta ar contraveni regulamentului tău?

— Nu, nu, zise Profesorul, agitându-se. Nu e nevoie, vă rog.

— Nicio problemă, încuviinţă Leo.

— Nu! exclamă Profesorul isteric, de-a dreptul înspăimântat. Mi-am luat bilete de tren. Totul e aranjat. Vă rog, ştiu că ar însemna un deranj prea mare pentru dumneavoastră.

— Bine, Profesore, bine, îl temperă Gordon şi-l conduse din nou la

uşă.

După ce se reîntoarse în cameră, Mosca îl întrebă:

— De ce mama naibii era aşa de agitat?

Gordon se uită înspre Leo:

— E un tip extrem de corect. Fiul lui e arestat sub acuzaţia de crimă de război. Nu cunosc detalii, dar ştiu că va fi judecat de un tribunal german şi de unul de ocupaţie, aşa că treaba nu poate fi prea gravă. Bănuiesc că a fost îngrozit ca nu cumva să afle Leo şi să creadă că fiu-său a avut vreo legătură cu lagărele de concentrare, ceea ce n-ar fi fost adevărat. Nu te superi pentru asta, Leo, nu?

— Nu.

— Fii atent. Mă duc eu mâine la el. Am destul timp. O să-i spun că treci să-l iei mâine-noapte. Odată ce va afla că tu ai fost pus la curent cu situaţia lui, va voi să meargă cu tine. E-n regulă?

— Desigur. Mi se pare drăguţ din partea ta că îţi faci atâtea probleme în legătură cu bătrânelul.

Ann Middleton îl privi cu asprime, dar nu observă nicio urmă de ironie pe faţa de şoim a lui Leo. Tipul era sincer. Ann zâmbi şi zise:

— Gordon are întotdeauna grijă de adepţii lui.

— Nu l-am convertit, Ann, o contrazise bărbatu-său cu vocea lui înceată şi molcomă. Cred numai că i-am băgat nişte idei în cap. Văd că a început să mă asculte.

Făcu o pauză şi reluă calm, cu o voce în care se putea distinge un uşor reproş:

— Nu cred că „adept” e cuvântul corect.

Nu-i răspunse nimeni.

— Când crezi că te întorci? îl întreba Mosca pe Leo.

Leo zâmbi.

— Nu-ţi face griji, n-o să lipsesc.

— De la ce n-o să lipseşti? se interesă Ann Middleton.

— O să fiu naş, se mândri Leo. Am pregătit deja cadoul.

— Ce păcat că n-o să fiu aici când se naşte copilul, rosti Ann cu melancolie. Păcat că Hella n-a putut fi aici astă-seară. Sper că nu se simte prea rău, nu?

— Nu, răspunse Mosca. S-a plimbat prea mult după-amiază. A vrut să vină, dar i-am spus că-i mai bine să se odihnească.

— Ei, la urma urmei, noi nici măcar nu suntem chiar aşa de importanţi, Walter, spuse Ann pe ton glumeţ, dar cu o vagă notă de maliţiozitate.

Din fotoliul din colţ, unde se tolănise, Eddie Cassin făcu ochii mari. Aţipise. Urâse dintotdeauna vizitele făcute cuplurilor căsătorite. Aproape întotdeauna detesta nevestele când ele stăteau alături de soţii lor, în propriile lor case. În plus, nu-i plăcea deloc Ann Middleton. Era neatrăgătoare, avea multă voinţă şi-l trata mereu cu dispreţ.

Mosca îi zâmbea Annei:

— Ştii bine că am dreptate, continuă ea.

— O irită teribil faptul că nu-ţi pasă de alţi oameni, explică Gordon. Aş vrea şi eu să fiu ca tine câteodată.

— Poate că sunt o excepţie, Gordon, replică Mosca. Îmi asum însă răspunderea pentru asta. Oricum, să ştii că toată lumea din bază crede că ai fost trimis acasă pentru că ai carnet de membru al Partidului Comunist. Eu nu mă pricep deloc la politică. Când am intrat în armată eram copil. Bănuiesc că am rămas aşa în multe privinţe. Vreau să-ţi spun un lucru. Am un respect deosebit pentru tine, pentru că ai curaj. Ştii bine că jocurile sunt făcute de alţii. Cred însă că greşeşti pe undeva. Eu n-aş avea încredere în cineva care mă poate determina să fac ce vrea el, indiferent care ar fi motivul. Includ aici armata Statelor Unite, Partidul Comunist, Rusia, dobitocul ăla gras de colonel. Toţi sunt de aceeaşi teapă.

Se răsuci spre Eddie Cassin.

— De fapt ce mama dracului vreau să spun?

Eddie rosti sec:

— Că ţie îţi place de el chiar dacă n-ai lăsat-o pe Hella să vină.

Izbucniră toţi în râs.

Gordon rămase impasibil. Fără ca faţa sa lungă de yankeu să trădeze nici cea mai mică emoţie, spuse:

— De vreme ce ai zis toate astea, poate că ar fi bine să-ţi spun şi eu ceva, Walter, ceva ce am vrut mereu să-ţi spun.

Se opri o clipă şi-şi frecă mâinile mari şi osoase.

— Ştiu ce crezi şi ce simţi tu despre ceea ce fac eu, şi poate că astea îţi vin din subconştient. Tu zici că greşesc. Eu însă am credinţa că pot ţine lucrurile în frâu indiferent ce s-ar întâmpla. Cred în rasa umană şi sunt convins că viaţa pe acest pământ poate fi extraordinar de frumoasă. Mai cred că asta se va realiza prin eforturile Partidului Comunist. Tu îţi construieşti universul tău bazându-te pe cei câţiva oameni de care îţi pasă. Crede-mă când îţi spun că ăsta e un mod înşelător de viaţă.

— Mda? De ce?

Mosca îşi plecă privirea. Când şi-o înălţă la loc, pe faţă îi apăruseră puncte roşii din pricina mâniei.

— Pentru că oamenii tăi şi chiar şi tu sunteţi controlaţi de forţe pe care refuzaţi să le luaţi în consideraţie. Iar a te bate la nivelul tău, în cercul tău strâmt, în arena ta mică, personală, nu înseamnă a-ţi exercita liber voinţa, să ştii. În plus, când faci aşa ceva îţi pui oamenii la care ţii într-un pericol extraordinar.

Mosca replică.

— Vorbim despre forţele astea care mă controlează, afectându-mi viaţa. Isuse, tu chiar crezi că nu sunt conştient de chestia asta? Numai

că eu nu cred că mai există ceva care să poată ajuta. Nimeni n-o să mă ameţească pe mine, să mă facă să cred un lucru într-o zi şi apoi, brusc, bang! apucăm pe altă cale. Mie nu-mi pasă dacă e corect sau greşit. În fiecare zi vine la mine câte un vărzar din bază ori de acasă, sau care lucrează la Rathskeller şi-mi spune cât de fericit va fi el când vom mărşălui împreună contra ruşilor, după care aşteaptă să-l răsplătesc cu o ţigară. Bănuiesc că la fel e şi cu ceilalţi. De fapt, ştii de ce mă bucur?

Se aplecă peste masă spre Gordon. Faţa îi era roşie de agitaţie şi de băutură:

— Sunt fericit, reluă el, că există toate şansele ca totul să sară în aer şi să se prefacă în scrum. Fiecare îşi va primi porţia.

— Hei, hei! aplaudă zgomotos Ann Middleton.

Eddie Cassin zise râzând:

— Isuse, ce mai discurs!

Leo părea şocat. Mosca izbucni în râs şi-l admonestă pe Gordon:

— Ia uite ce m-ai făcut să spun!

Gordon zâmbea şi el, gândindu-se că uita mereu cât de tânăr era Mosca şi cât îl putea surprinde sinceritatea copilărească cu care vorbea când reuşea să treacă peste obişnuita lui rezervă. Ca să-l ajute, îl întrebă:

— Cum rămâne atunci cu Hella şi cu viitorul tău copil?

Mosca nu răspunse. Ann se sculă să le umple paharele.

Leo se hotărî să zică şi el ceva:

— Nu crede ce spune.

Ca şi cum n-ar fi auzit remarca, Mosca îi răspunse lui Gordon:

— Eu port răspunderea.

Eddie Cassin fu singurul care resimţi vorbele ca pe un crez, ca pe ceva cu care Mosca trebuia să trăiască.

Mosca le zâmbi tuturor şi repetă ce zisese, de data asta pe un ton de glumă:

— Eu port răspunderea.

Clătină din cap.

— Cine ar putea face mai mult?

— Cum se face că nu simţi şi tu la fel? îl întrebă Ann pe Leo.

— Nu ştiu. Am fost internat la Buchenwald de mic, mi-am întâlnit tatăl acolo şi am stat multă vreme împreună. Oamenii sunt diferiţi. Pe lângă asta, Walter se mai schimbă şi el. Chiar eu l-am surprins când le zicea bună seara, înclinându-şi politicos capul, vecinilor lui nemţi.

Ceilalţi râseră, dar Mosca replică cu nerăbdare:

— Ştii, Leo, n-am să pricep niciodată cum poate petrece un individ opt ani închis într-un lagăr de concentrare şi să iasă de acolo aşa cum eşti tu. Dacă aş fi în locul tău şi s-ar uita cruciş la mine vreun vărzar, l-aş băga în spital. În plus, de fiecare dată când mi-ar replica insolent i-aş trage un şut în coaie.

— Te rog, te rog! exclamă Ann cu prefăcută oroare.

— Prea dur pentru tine? se miră Mosca zâmbindu-i.

O auzise folosind un limbaj şi mai colorat când îi înjura pe traficanţii care o păcăleau.

Leo zise încetişor:

— Uitaţi că sunt, în parte, german. Lucrurile pe care le-au făcut germanii au fost făcute aşa nu pentru că erau germani, ci pentru că erau fiinţe umane. Tata m-a învăţat chestia asta. Şi apoi mă simt bine şi duc o viaţă nouă. Mi-aş otrăvi-o dacă aş fi crud cu ceilalţi oameni.

— Ai dreptate, Leo, îl aprobă Gordon. Avem nevoie de o concepţie inteligentă, nu de reacţii instinctuale. Trebuie să judecăm şi să schimbăm lumea prin acţiuni logice. În asta crede Partidul Comunist.

Nimeni n-avu vreo îndoială asupra sincerităţii şi a purităţii credinţei lui.

Leo se uită lung la el:

— Ştiu un singur lucru despre comunism. Tata a fost comunist. Lagărul nu i-a putut îngenunchea niciodată credinţa. Dar curând după ce a aflat că Hitler şi Stalin au semnat un pact, a murit.

— Şi dacă pactul ăla a fost necesar pentru a salva Uniunea Sovietică? contraatacă Gordon. Dacă pactul ăla a fost necesar pentru a salva lumea de nazişti?

Leo îşi plecă privirea şi-şi duse mâna la faţă pentru a-şi opri ticul nervos care începuse din nou să-l supere.

— Nu! exclamă el. Dacă tatăl meu a trebuit să moară din cauza asta, atunci lumea nu merită să fie salvată. Ştiu că e o reacţie emoţională şi nu un „mod de abordare intelectual", agreat de partid.

Peste încăpere se lăsă tăcerea. Auziră toţi cum plângea bebeluşul sus.

— Mă duc să-l schimb, anunţă Gordon.

Nevastă-sa îi zâmbi recunoscătoare.

După ce bărbatu-său plecă, Ann se scuză faţă de Leo:

— Nu-l lua în serios.

Rostise cuvintele fără nicio intonaţie ca să nu poată fi suspectată de lipsă de loialitate. Se sculă şi se duse la bucătărie pentru a face nişte cafea.

La sfârşitul serii îşi strânseră toţi mâinile. Ann zise:

— O să trag o fugă mâine până la Hella să-mi iau rămas bun de la ea.

Gordon i se adresă lui Leo:

— Să nu-l uiţi pe Profesor, Leo, da?

Leo încuviinţă. Gordon adăugă încet şi sincer:

— Îţi doresc noroc.

Gordon încuie uşa după ei şi se întoarse în living. O găsi pe Ann meditând aşezată pe un scaun.

— Vreau să-ţi vorbesc, Gordon, spuse ea.

Gordon îi zâmbi.

— Păi sunt aici, aşa că dă-i drumul.

Simţi un junghi de frică. Putea însă să se controleze faţă de Ann când discutau politică, deşi ea nu era niciodată de acord cu el.

Femeia se ridică şi începu să se plimbe nervoasă prin cameră. Gordon îi admiră faţa. Iubea trăsăturile ei ample, generoase, nasul ei teşit şi ochii aceia albastru deschis. I se părea că are o frumuseţe slavă, deşi era un specimen tipic saxon. Se întrebă dacă nu exista vreo legătură între cele două tipuri. Va trebui să se documenteze în legătură cu asta.

Cuvintele ei îi pătrunseră brusc gândurile:

— Va trebui să renunţi, s-o laşi, pur şi simplu, baltă.

— Să renunţ la ce? făcu Gordon pe inocentul.

— Ştii bine la ce! i-o reteză ea.

Când înţelese mai bine la ce se referea, durerea că ea putuse spune aşa ceva fu atât de mare încât nu simţi niciun fel de furie, ci numai un gol în stomac şi o deznădejde disperată. Când îi văzu faţa, Ann veni şi îngenunche lângă scaunul lui. Numai când erau între patru ochi renunţa ea la tăria sa şi devenea tandră şi împăciuitoare. Începu să-l mângâie:

— Nu sunt supărată că ţi-ai pierdut slujba pentru că ai fost comunist. Ce-o să ne facem însă în continuare? Trebuie să ne gândim şi la copilul nostru. Va trebui să munceşti şi să câştigi bani, Gordon, şi pentru asta nu îţi e de niciun ajutor faptul că îţi pierzi toţi prietenii când te înfurii aşa de tare din cauza politicii. Nu putem trăi aşa, dragule, pur şi simplu nu putem.

Gordon se sculă de pe scaun şi se îndepărtă de ea. Era profund cutremurat, nu atât pentru că ea era în stare să afirme asemenea lucruri, cât din pricină că îl cunoştea atât de puţin. Fiinţa cea mai apropiată de el. Era stupefiat de faptul că Ann se gândea că el putea să părăsească partidul ca şi cum ar fi renunţat la fumat sau la vreo mâncare anume. Trebuia să-i răspundă.

— Să ştii că mă preocupă copilul nostru. De asta sunt eu comunist. Cum ţi-ar plăcea să-l vezi crescând şi trecând prin calvarul prin care a trecut Leo? Sau că ajunge ca Mosca, un tip căruia nu-i pasă nici cât negru sub unghie de ceilalţi oameni? Nu mi-a plăcut cum a vorbit în prezenţa ta, dar lui nu-i pasă de asta, deşi pretinde că ţine la mine. Vreau ca fiul nostru să crească într-o societate sănătoasă, care să nu-l trimită la război sau într-un lagăr de concentrare. Vreau să se formeze în mijlocul unei societăţi drepte. Pentru asta lupt. Tu ştii cât de coruptă e societatea noastră, Ann, şi o ştii prea bine!

Ann se sculă ca să-l înfrunte. Pierise orice urmă de tandreţe şi de înţelegere.

— Tu nu crezi nimic din ce s-a scris rău despre Rusia. Eu cred câte ceva, suficient de mult ca să-mi formez o opinie. Ei nu sunt capabili să ofere fiului meu siguranţă. Eu am încredere în ţara mea, aşa cum oamenii au încredere în fraţii şi surorile lor. Întotdeauna mi-ai spus că ăsta e naţionalism. Ei bine, nu ştiu dacă e aşa. Tu eşti pregătit să faci sacrificii pentru ideile în care crezi, dar eu nu sunt gata să-mi fac fiul să sufere pentru credinţa ta. În plus, Gordon, dacă aş crede că te potriveşti cu ei, n-aş încerca să te opresc. Vei păţi însă la fel cum a păţit tatăl lui Leo. Cel puţin asta am simţit eu în cuvintele lui şi am mai simţit că ne-a spus ceea ce ne-a spus pentru a te avertiza. Sau mai rău: vei deveni corupt. Trebuie să renunţi, zău că trebuie!

Pe faţă i se citea încăpăţânarea şi el aflase deja că îndărătnicia ei era de neînvins.

— Ia să văd dacă ne-am înţeles, zise el rar. Vrei să îmi iau o slujbă bună, să trăiesc ca un cetăţean din clasa mijlocie şi să nu-mi periclitez viitorul rămânând în partid. Just?

Ea nu-i răspunse, aşa că el continuă:

— Ştiu că motivaţia ta e ireproşabilă. În esenţă, gândim la fel. Vrem amândoi să facem cum e mai bine pentru fiul nostru. Unde nu cădem de acord însă e metoda. Tu vrei o securitate temporară pentru el, aflată la mila capitaliştilor care conduc ţara. După metoda mea, luptăm pentru o securitate permanentă, care nu poate fi zdruncinată de câţiva membri ai clasei conducătoare. Pricepi?

— Va trebui s-o laşi baltă, insistă Ann cu îndărătnicie. Pur şi simplu, va trebui s-o laşi baltă.

— Şi dacă nu pot?

— Dacă nu-mi promiţi că renunţi…

Ann se opri, se stăpâni şi spuse hotărât:

— … O să mă întorc cu copilul în Anglia în loc să merg cu tine în America.

La auzul cuvintelor ei, se înfricoşară amândoi. Cu voce coborâtă până la lacrimi, Ann continuă:

— Ştiu că-ţi ţii promisiunile. Vezi? Eu am încredere în tine.

Pentru prima dată de când erau împreună, Gordon era cu adevărat furios pe ea, pentru că ştia că încrederea ei era justificată. N-o minţise niciodată şi nu-şi călcase niciodată vreo promisiune. În relaţiile personale se făcea întotdeauna simţită corectitudinea specifică originarilor din New England. Iar acum ea îi folosea onestitatea pentru a-l prinde în capcană.

— Ia să lămurim noi chestia asta! exclamă Gordon, intenţionat dur. Dacă nu-ţi promit să abandonez partidul, tu iei copilul şi te duci în Anglia, da? Adică, mă părăseşti, da? Iar dacă îţi promit vii în State cu mine, da?

Ann dădu din cap.

— Ştii bine că nu procedezi corect, mai zise el, de data asta cu voce îndurerată.

Se apropie de scaun şi se aşează la loc. Îşi ordonă gândurile cu calm şi răbdare. Ştia prea bine că Ann vorbise serios. Mai ştia însă că n-ar fi putut renunţa niciodată la partid. Dacă ar fi făcut-o, ar fi ajuns să-şi urască nevasta şi simţea că îi era imposibil să renunţe la ea şi la fiu-său, mai ales la copii.

— Promit! rosti el într-un târziu.

O făcuse cu conştiinţa deplină a minciunii. Pe faţa ei începură să curgă lacrimi de uşurare. Veni lângă el, îngenunche şi-şi puse capul pe genunchii lui, neştiind că el o privea cu milă, înspăimântat de grozăvia pe care apucase s-o facă, fiindcă ştia prea bine ce consecinţe va avea fapta lui. Ştia că, odată ajunşi în America, ei îi va trebui ceva timp până să descopere înşelătoria lui, iar după aceea nu va mai avea banii sau voinţa necesare pentru a traversa din nou oceanul. Legăturile dintre ei vor fi prea puternice. Îşi dădea seama că, de acum, pentru amândoi, viaţa va fi amestecată cu ură, neîncredere şi dispreţ, iar între ei va mocni mereu o luptă surdă. Dar nu mai putea face nimic. Îi mângâie părul aspru şi des, care-l excita întotdeauna, aşa cum îl excita, de altfel, tot corpul ei robust, de ţărancă. Îi ridică faţa ca s-o sărute printre lacrimi.

Se gândi că nu mai poate îndrepta nimic şi o sărută îndurerat.

Capitolul 15

În asfinţit, ruinele Nürnbergului căpătau o anumită măreţie tăcută, ca şi cum cataclismul s-ar fi produs cu mult timp în urmă şi ar fi fost opera forţelor gigantice ale naturii: foc, cutremure, secole de ploaie, arşiţă. O parte era neagră, de parcă ar fi sângerat pământul, revărsându-şi lava fierbinte şi formând mormane imense.

Leo îl străbătu cu maşina şi simţi pentru prima oară plăcere văzând peisajul dezolant. Conduse vehiculul până în suburbii, unde se opri în faţa unei căsuţe pătrate, vopsită în alb, identică cu multe altele de lângă ea. Spera ca Profesorul să fie gata. Era nerăbdător să plece din Nürnberg şi să uite de proces. Îşi depusese mărturia cu sinceritate şi prezentase fapte contra tuturor paznicilor şi a acelor kapo pe care îi cunoscuse. Se întâlnise cu câţiva prieteni vechi, colegi de lagăr, şi împărtăşise cu ei amara satisfacţie a acestei mult aşteptate răzbunări. În mod ciudat însă nu-i plăcuse să fie din nou împreună cu foştii camarazi, de parcă n-ar fi fost cu toţii victime, ci ar fi participat la cine ştie ce acţiune ruşinoasă faţă de care se simţeau la fel de vinovaţi. Încercă acum să găsească motivul acestei senzaţii şi îşi dădu seama că nu dorea să mai fie alături de oameni care îi aminteau de degradare şi care împărţiseră cu el teroarea şi mizeria deznădăjduită ale vieţii din acele vremuri. Era suficient să asocieze un chip cu traiul acela jalnic pentru ca el să reînvie în mintea lui. Apăsă pe claxon, spărgând liniştea serii.

Văzu imediat silueta mică şi zveltă a Profesorului. Acesta ieşi din casă şi o porni către jep. Leo îi pregătise o surpriză. Făcu un efort considerabil să rămână serios când bătrânul ajunse lângă el.

— A mers bine vizita pe care i-aţi făcut-o fiului dumneavoastră? întrebă el.

— Da, da, se repezi Profesorul, a fost o vizită foarte reconfortantă.

Rostise cuvintele politicos şi placid. Arăta rău. Sub ochi îi apăruseră cearcăne vinete, buzele îi erau lipsite de culoare, iar pielea feţei era cenuşie.

Leo conduse încet, ca să poată discuta. Simţea pe faţă adierea plăcută a vântului. Avea să meargă mai târziu cu toată viteza, numai că atunci nu vor putea vorbi din cauza şuieratului vântului de noapte. Scoase un pachet de ţigări din buzunarul cămăşii cu mâna dreaptă, în timp ce ţinea volanul numai cu stânga. Îi dădu o ţigară Profesorului. Acesta scăpără un chibrit, cuibări flacăra în căuşul palmelor, şi se întinse pentru a-i aprinde ţigara lui Leo, apoi şi-o aprinse pe a lui. După câteva fumuri, Leo zise:

— Ştiu totul despre fiul dumneavoastră. Luna trecută, un prieten de-

al meu a depus mărturie împotriva lui.

Văzu că mâna Profesorului tremură când duse ţigara la buze, dar bătrânul nu făcu niciun comentariu.

— Dacă aş fi ştiut despre el de la început, nu v-aş fi adus niciodată aici, continuă el, întrebându-se ce îl făcuse totuşi să-l ia pe bătrân cu el înapoi, la Bremen.

Ţinându-se strâns de portieră, Profesorul i-o întoarse nervos şi emoţionat:

— N-am ţinut să mă ajutaţi. Ştiam că nu-i cel mai indicat lucru. Herr Middleton mi-a spus însă că v-a explicat totul şi că aţi înţeles.

— Când îl vor executa? întrebă brusc Leo cu cruzime, simţindu-se imediat după aceea ruşinat.

— Peste câteva săptămâni, oftă bătrânul.

Îşi pierduse ţigara şi mâinile i se izbeau acum spasmodic una de alta.

— Asta a fost ultima mea vizită.

Rămase aşteptând un gest de compasiune şi sperând ca Leo să nu continue cu investigaţia lui.

Acesta tăcu. Se aflau acum în câmp deschis, învăluiţi de aroma ierbii proaspete şi a scoarţei de copac neatinse de praf. Jeepul se mişca încet ca un melc. Leo îşi întoarse capul către bătrân. Îi vorbi încet:

— Fiul dumitale a fost condamnat de un tribunal german pentru că a ucis un conaţional german şi nu pentru crimele sale ca paznic de lagăr. Ce ironie! N-o să puteţi niciodată să vă spuneţi, în adâncul sufletului, că blestemaţii de evrei l-au omorât. Această ură nu vă va putea consola niciodată. Ce păcat!

Profesorul îşi aplecă capul şi îşi privi mâinile.

— Niciodată nu m-am gândit la aşa ceva, murmură el. Zău, eu sunt un om educat.

— Fiul dumitale merită să moară! i-o reteză Leo. E un monstru! Dacă există vreun om care să merite pedeapsa cu moartea, apoi această bestie o merită. Ştiţi ce grozăvii a făcut? E o creatură diavolească şi lumea va fi mai bună fără el. O spun cu conştiinţa curată. Ştiţi ce a făcut?

Ura din voce şi din suflet îl făcuse să tragă maşina pe dreapta şi să se întoarcă spre Profesor, aşteptând răspunsul.

Dar Profesorul nu-i dădu nicio replică. Îşi îngropase capul în mâini parcă ar fi vrut să se ascundă. Îi tremura tot corpul. Nu scotea niciun sunet, dar întreaga sa făptură mică se bâţâia continuu, înainte şi înapoi, fără niciun rost, ca şi cum ar fi fost separată de creier.

Leo aşteptă să se calmeze. În timpul ăsta, ura îi fu înlocuită de milă şi compasiune. „Nu, nu!” îşi strigă lui însuşi şi-şi aminti de faţa propriului său tată, prelungă, emaciată, de capul lui ras, de el

plimbându-se pe aleea cu pietriş. Îşi aduse aminte de clipa în care îl întâlnise. Era în uniformă de deţinut şi nu-l recunoscuse, dar el se oprise brusc şi-l întrebase:

— Ce cauţi tu aici?

Leo fusese şocat. Îşi amintise atunci, aşa cum îşi aminti şi acum, cum fusese odată, demult, prins de taică-său în grădina zoologică într-un moment în care se presupunea că trebuia să fi fost la şcoală. Şi atunci el exclamase cu acelaşi ton:

— *Was machst Du hier?*

Numai că în lagăr, pe aleea pietruită şi mărginită de pietre vopsite în alb, cu sârmă ghimpată îngrădindu-le întreg orizontul, cuvintele rostite de taică-său sunaseră ca un plânset, aşa cum stătea el încovoiat, cu bareta roşie de deţinut politic prinsă de piept, în timp ce fiul lui purta o diagonală verde ce-i denunţa rasa. Aflat acum în jeep, înţelegând abia acum cât trebuia să fi suferit taică-său în urmă cu zece ani, Leo nu simţi decât dispreţ pentru bătrânul din faţa lui, care plătea acum cu propria suferinţă durerea tatălui lui de atunci. Nu era decât un individ oarecare, de altfel bine educat şi capabil să deosebească binele de rău, dar care, din frică, laşitate sau neputinţă, nu-i sărise în ajutor tatălui său. Se mulţumise să doarmă la căldurică în patul lui, să mănânce bine şi aflase despre toate astea dând neputincios din umeri cu o prea uşoară resemnare. Leo îşi mută privirea de pe faţa Profesorului peste drum, către o vâlcea verde ce începuse să pară neagră din pricina înserării. Simţea că nu va putea niciodată rămâne în Germania. Că nu va mai putea trăi nicicând alături de aceşti oameni, pe care nu-i va putea nici măcar urî, ei care îi ţinuseră tinereţea în spatele sârmei ghimpate, care îi arseseră braţul ca să-i întipărească un număr pe care avea să-l ducă în mormânt cu el, care-i uciseseră tatăl şi-i deportaseră mama, în toiul nopţii, la mii de mile depărtare, şi îi distruseseră mintea până când ea trecuse în nefiinţă din cauză că nu putea, efectiv, nu mai putea să doarmă.

Iar acum el trăia în ţara asta, cu oamenii ăştia, după ce îngropase securea răzbunării. Se culca cu fetele lor, le oferea batoane de ciocolată copiilor lor, le dădea ţigări şi-i plimba cu maşina. Dispreţuindu-se, Leo alungă orice urmă de milă pentru bătrân. Porni din nou jeepul şi apăsă tare pe accelerator pentru a ajunge cât mai rapid în Bremen. Profesorul îşi ştersese lacrimile cu o batistă şi stătea acum pasiv, cu picioarele înfipte în podeaua maşinii, cu corpul rigid, luptându-se cu hurducăturile.

Umbrele zorilor îi prinseră pe drum. Leo se opri la un snack-bar, unul din multele de acest fel construite de americani pe *Autobahn*. Îl luă pe Profesor cu el, înăuntru, şi se aşezară la o masă lungă de lemn. Lângă ei dormeau cu capul pe braţe câţiva soldaţi, şoferi de camion.

Îşi savurară în linişte prima ceaşcă de cafea. Dar când Leo se

întoarse cu cea de-a doua şi cu o mână de gogoşi, Profesorul începu să vorbească, mai încet la început, apoi din ce în ce mai tare, în timp ce mâinile îi tremurau pe ceaşca de cafea:

— Tu nu ştii încă ce simte un tată, Leo. Un tată e neajutorat. Ştiu totul despre fiul meu. Mi-a mai mărturisit ceva nou. Când maică-sa era pe moarte, el se afla pe frontul de răsărit. Am reuşit să-i obţin o permisie. Era un erou, avea curaj, fusese de multe ori decorat. N-a ajuns acasă niciodată însă. Mi-a scris că i s-a anulat permisia. Azi mi-a explicat totul. Mi-a spus că s-a dus la Paris. Voia să se distreze. A încercat să-mi explice că nu simţea niciun fel de milă şi de iubire pentru maică-sa. După asta totul s-a schimbat pentru el şi a început să facă chestiile alea îngrozitoare. Dar…

Se opri ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă nici acum, după care reluă ridicând vocea:

— … dar cum vine asta, ca un copil să nu verse nicio lacrimă la moartea maică-sii? Nu s-a purtat niciodată nefiresc. Era ca toţi ceilalţi băieţi, poate ceva mai chipeş şi mai inteligent. L-am învăţat să fie generos, să-şi împartă lucrurile cu colegii lui, să creadă în Dumnezeu. Şi eu şi maică-sa l-am iubit şi nu l-am răsfăţat niciodată peste măsură. A fost un copil bun. Nici acum nu pot să cred că a făcut toate porcăriile alea, dar mi-a mărturisit.

Ochii încercănaţi i se umplură de lacrimi.

— Mi-a povestit tot ce a făcut. Azi-noapte a plâns în braţele mele şi mi-a şoptit: Tati, mă bucur că mor, mă bucur că mor. Am vorbit toată săptămâna despre viaţa noastră împreună, şi în ultima noapte a plâns ca atunci când era copil.

Profesorul tăcu brusc. Leo înţelese că i se putea citi pe faţă sentimentul complex de milă şi repulsie pe care îl simţea.

După câteva momente, bătrânul îşi reluă monologul. De această dată însă, vocea îi era calmă, liniştită, uşor smerită, ca şi cum pentru el a-şi manifesta durerea însemna culmea proastei creşteri:

— Am cercetat viaţa noastră petrecută împreună şi am încercat să descopăr de unde a plecat totul. N-am găsit. Nu pricep nimic. A devenit pur şi simplu, fără explicaţie, un monstru. E îngrozitor să te gândeşti la asta. Te face să nu mai vrei să exişti. Tu l-ai numit „monstru” şi ai avut dreptate. Şi fiul tău ar putea ajunge un monstru.

Îi zâmbi lui Leo pentru a-i arăta că vorbise în general, mai mult teoretic, numai că zâmbetul lui semăna cu un rictus hidos pe faţa marcată de durere. Buzele livide se contorsionaseră atât de nefiresc, încât Leo trebui să-şi plece privirea în ceaşca de cafea ca să nu-l mai vadă.

Ca şi cum acest zâmbet i-ar fi concentrat toată tăria morală, vocea bătrânului deveni mai puternică:

— Îţi povestesc toate astea pentru că tu eşti victima. Fiul meu şi cu

mine, da, da, şi cu mine, ţi-am făcut rău. Ce pot să mai spun? Poate doar că a fost un accident, ca şi cum aş fi condus neatent o maşină şi aş fi dat peste tine. Fără nicio rea intenţie. Fiul meu a fost cuprins de o febră îngrozitoare, ca şi cum ar fi trăit într-o mlaştină, pricepi? Acuma ştiu că boala l-a condamnat la moarte, dar eu cred că el e în continuare bun, în ciuda a tot ce s-a petrecut. Cred că el e încă bun.

Începu să plângă şi răcni isteric:

— Dumnezeu să-l ierte, Dumnezeu să-l ierte!

Un soldat îşi ridică capul de pe masă şi se răţoi la el:

— Mai tacă-ţi fleanca, pentru numele lui Dumnezeu!

Profesorul tăcu.

Leo propuse:

— Ce-ar fi să tragem un pui de somn acum şi să mergem mai departe după aceea? Dar mai întâi să fumăm o ţigară.

După câteva minute, îşi cuibăriră capetele pe braţe. Profesorul adormi instantaneu. Leo însă rămase treaz.

Îşi ridică din nou capul şi îşi aţinti privirea pe gogoşile maronii împrăştiate pe masa murdară de lemn. Restul de cafea dintr-o ceaşcă reflecta uşor lumina chioară a celor câtorva becuri din încăpere. Nu simţea nicio milă pentru bătrân; nu putea. Propria lui suferinţă îl împiedica, ca un antidot. Ştia însă cât suferiseră maică-sa şi taică-său pentru el. Cruntă suferinţă! Mintea începu să i se înceţoşeze. Începu să viseze o mulţime nesfârşită de ticăloşi condamnaţi la moarte prin sentinţă dreaptă. După aceea însă moartea se împrăştie ca o epidemie printre mulţimile de nevinovaţi. Pe jumătate adormit, se gândi că nu exista o altă cale. Dar înainte de a-şi pune capul pe braţe, căută în străfundurile creierului o soluţie miraculoasă ca, la fiecare execuţie, să li se dea celor dragi un drog al uitării depline. Odată aflat pe tărâmul viselor, înfipse un ac imens de oţel în ceaşca neagră de cafea, scoase de acolo lichidul negru cu sclipiri de lumină aurie într-o seringă şi înfipse apoi acul în gâtul fleşcăit al Profesorului, până când oţelul izbi osul, după care observă cum seringa se goleşte de conţinut. Îl văzu apoi pe Profesor cum îşi înalţă faţa către el cu o expresie de umilinţă şi recunoştinţă.

Se treziră în zori şi îşi continuară drumul până la Bremen fără a mai schimba alte cuvinte în afara strictului necesar. Atinseră periferia oraşului când soarele îşi începuse voiajul de după-amiază către vest. Leo opri jeepul în faţa casei unde locuia Profesorul.

Cât dură datul jos din maşină al Profesorului, Leo ţinu motorul ambalat pentru a-i reteza omului orice cuvânt de mulţumire. După aceea, se făcu repede nevăzut. I se făcuse frig, era extenuat, dar nu era încă pregătit să adoarmă. Traversă oraşul, pe lângă *Polizeihaus,* o luă spre Schwachhausen şi o coti pe Kurfürsten Allee. Conduse încet de-a

lungul aleii sinuoase străjuite de copaci, pentru că soarele şi vântul călduţ de după-amiază îi dădură noi puteri. Când ajunse în apropierea casei lui Mosca, luă piciorul de pe acceleraţie şi urcă pe bordura trotuarului pentru a parca. Merse aşa, cu roţile din dreapta pe trotuar şi cu cele din stânga pe şosea, până când se izbi de copac. Era metoda lui proprie de a se opri, numai că viteza fusese niţeluş cam mare, aşa că şocul îi aruncă capul pe spate. Înjură, se sprijini de spătarul scaunului şi-şi aprinse o ţigară, apoi claxonă de trei ori.

Fereastra fu imediat ridicată. În locul Hellei însă apăru capul lui Frau Saunders, care îl anunţă:

— Frau Mosca nu e aici. A fost dusă dis-de-dimineaţă la spital. Copilul a venit mai devreme.

De emoţie, Leo se ridică în picioare în jeep.

— Ah, nu! Se simte bine?

— Da, da. A născut un băiat. Totul a decurs normal, Herr Mosca e acolo acum.

Leo nu-i mai răspunse. Porni motorul şi făcu cale întoarsă spre spital. Se opri pe drum la Clubul Ofiţerilor şi-i dădu unui chelner neamţ un pachet de ţigări pentru un buchet imens de flori.

Capitolul 16

Mosca o auzi pe Inge strigându-l să vină la telefon în celălalt birou. Se duse într-acolo şi ridică receptorul. Îi răspunse o voce de femeie, în germană:

— Aici e Frau Saunders, Herr Mosca. Ţi-au dus nevasta la spital acum o oră. Cred că o să nască.

Mosca nu zise nimic. Se uită la Inge şi la Eddie, de parcă ar fi auzit şi ei vocea de la celălalt capăt al firului. Erau amândoi ocupaţi, aplecaţi deasupra birourilor lor.

— Dar e cu două săptămâni mai devreme, protestă el într-un târziu, observându-i cu coada ochiului pe Inge şi pe Eddie cum se întorc şi-l privesc întrebători.

— Eu cred că va naşte, insistă Frau Saunders. Azi-dimineaţă, după ce aţi plecat, au apucat-o durerile. Am sunat la spital şi ei au trimis o ambulanţă.

— Bine. Plec şi eu imediat.

— Mă sunaţi şi pe mine când aflaţi despre ce-i vorba?

— Da, da.

Înainte de a închide, o mai auzi pe proprietăreasă zicând:

— Mi-a spus să vă transmit să nu vă faceţi griji.

Când Mosca îl puse pe Eddie la curent, acesta ridică din sprâncene. Luă imediat telefonul şi ceru de urgenţă o maşină de la baza tehnică.

După ce jeepul veni, Eddie îi spuse:

— Te văd la cină la Rathskeller, dacă o să poţi veni. Dă-mi şi mie de ştire dacă se întâmplă ceva.

— S-ar putea să nu fie copilul, zise Mosca. Nici măcar n-are burta prea mare.

— N-o să păţească nimic, îl linişti Eddie. Sunt sigur că e copilul. Unii vin mai devreme, alţii mai târziu. Am trecut şi eu prin asta.

Îşi întinse mâna pentru a o strânge pe a lui Mosca şi îi ură:

— Baftă!

Pe drumul spre oraş, Mosca deveni neliniştit. Din senin se simţi inundat de un val de frică atât de puternic încât fu sigur că ei îi era rău. Îl zori pe şofer:

— Mergi mai repede.

— Am şi eu ordinele şi regulamentele mele, protestă acesta.

Mosca aruncă un pachet pe jumătate plin cu ţigări pe genunchii neamţului. Jeepul începu să gonească.

Spitalul orăşenesc era constituit dintr-un grup de clădiri roşii, din cărămidă, împrăştiate pe o porţiune mare de teren plin cu alei

mărginite de copaci şi pajişti. Zona era înconjurată cu un gard de fier pe care se căţăra iedera ascunzând ţepii de protecţie de pe el. Din loc în loc, gardul era întrerupt de uşi mici de fier. Pentru vizitatori, principala cale de acces era o poartă imensă prin care puteau trece pietoni şi vehicule. Jeepul trecu prin această poartă, croindu-şi drum încet printre grupurile de nemţi.

— Află unde e secţia maternitate! îi ordonă Mosca şoferului.

Jeepul se opri. Şoferul se aplecă peste portieră şi i se adresă unei surori care trecea pe acolo, apoi porni din nou maşina. Mosca se sprijini de spătarul scaunului şi încercă să se relaxeze.

Era acum într-un univers german. Aici nu erau uniforme! Şi nici vehicule militare, cu excepţia celui în care se afla el. Oamenii din jur erau toţi inamici. Totul era al lor: hainele, limba, felul în care mergeau, chiar şi atmosfera. Pe drum văzu, din când în când, suliţele de fier care încercuiau această lume. Clădirea maternităţii se afla undeva lângă gard.

Mosca intră şi descoperi un mic oficiu în care era o soră mai în vârstă. Lângă perete, stăteau în picioare doi bărbaţi îmbrăcaţi în uniforme ale armatei americane. Pe cap purtau însă aceleaşi bonete ale Wehrmachtului. Amândoi erau şoferi pe ambulanţe.

— O caut pe Hella Broda. A fost adusă aici de dimineaţă, i se adresă el femeii de la ghişeu.

Sora inspectă registrul de pe biroul ei. Pentru o clipă lui Mosca i se făcu frică că ea va spune nu, confirmându-i astfel temerile. Femeia îşi înălţă privirea şi îi zâmbi:

— Da. Aşteptaţi, o să sun să aflu ce-i cu ea.

Cât timp vorbi la telefon, unul dintre şoferi îi zise:

— Noi am fost cei care am adus-o aici.

Îi zâmbiră amândoi. Le zâmbi şi el politicos şi îşi dădu seama că sperau să primească ceva ţigări drept recompensă. Îşi duse mâna la buzunar şi-şi aminti că-i dăduse şoferului ultimul pachet, aşa că înălţă neputincios din umeri şi aşteptă ca sora să termine convorbirea telefonică.

Femeia puse receptorul jos.

— Aveţi un băieţel, îl anunţă ea.

— Nevastă-mea n-a păţit nimic? se grăbi el să întrebe.

Rostise cuvântul „nevastă” fără a se gândi.

— Nu, e bine mersi, îl linişti sora. Dacă doriţi să aşteptaţi, o veţi putea vedea peste o oră. Acuma doarme.

— O să aştept.

Ieşi din clădire şi se aşeză pe o bancă de lemn de lângă gard.

Din apropiere venea aromă de flori, ca o dulceaţă fierbinte amestecată cu lumina arzătoare a soarelui. Prin faţa ochilor i se perindau doctori şi surori îmbrăcate în alb, care traversau pajiştile

verzi şi intrau în diferitele clădiri din cărămidă roşie înălţate ca nişte pătrate, pe pământul viu din jurul lor, fără nicio cicatrice lăsată de război pe ele. Aerul era plin de zumzăitul insectelor şi al păsărelelor. Stând aşa, Mosca avu revelaţia unui sentiment de pace absolută, de odihnă tăcută, ca şi cum zidul de fier ar fi fost o barieră în calea zgomotelor, ruinelor şi prafului ce aparţineau oraşului de dincolo.

Cei doi şoferi de ambulanţă ieşiră şi ei şi se aşezară lângă el. „Ticăloşii, nu renunţă!" gândi Mosca. Murea după o ţigară. Se răsuci spre unul dintre ei şi întrebă:

— Aveţi o ţigară?

Fură uluiţi amândoi. Cel mai apropiat de Mosca căscă gura de uimire. Mosca rânji.

— Nu mai am niciuna. Vă dau la amândoi câteva pachete când mă întorc.

Individul care se afla mai aproape de el extrase un pachet de culoare închisă cu ţigări autohtone şi i-l întinse lui Mosca, spunându-i:

— Dacă vreţi, într-adevăr, să fumaţi d-astea…

Mosca aprinse una şi se înecă la primul fum. Cei doi şoferi izbucniră în râs şi-l tachinară:

— Ca să le fumezi trebuie să te obişnuieşti cu ele.

După primul fum, ţigara începu să i se pară bună. Se sprijini de spătarul băncii, permiţând astfel soarelui de după-amiază să-i inunde faţa. Se simţea obosit.

— Cum se simţea când aţi adus-o? întrebă el cu ochii închişi.

— Bine, ca toate, de altfel, îi răspunse bărbatul care-i oferise ţigara.

Avea o figură pe care era întipărită în permanenţă o expresie amuzată, ca o jumătate de zâmbet, formată de însăşi structura oaselor feţei.

— Am transportat sute ca ea. Nu-i niciun pericol.

Mosca îşi deschise ochii şi se uită la el.

— Nu-i o muncă prea plăcută, nu? Să cari femei de pretutindeni în fiecare zi şi să le asculţi plânsetele şi ţipetele.

Îşi dădu seama că îi era ciudă pe indivizii ăştia pentru că o văzuseră pe Hella lipsită de apărare şi pentru că ea stătuse o bucată de vreme neajutorată în braţele lor.

Acelaşi bărbat care-i vorbise, îi zise acum:

— E plăcut să cari oameni care fac zgomot. În război am făcut parte din echipa de înmormântări. Luam un camion cu noi şi porneam să culegem morţii de pe coclauri. Iarna cadavrele erau înţepenite. Trebuia să le rânduim cu grijă, ca pe cherestea, în stive. Uneori le mai puteai îndoi braţele un pic, aşa că îi puteai stivui mai eficient punându-i pe unii cu braţele într-un sens, pe un rând, şi pe ceilalţi, cu braţele în celălalt sens, pe altul.

Celălalt şofer se sculă de pe bancă şi reintră în clădire.

— El a mai auzit poveşti de-astea înainte, explică neamţul rămas. Şi când te gândeşti că a fost la Luftwaffe… Ăştia aveau coşmare o săptămână numai dacă goleau o găleată de gunoi. Mă rog, să revenim la ce vă ziceam. Vara era groaznic. Groaznic. Înainte de război, ambalam fructe. Poate de asta m-au trimis cei de la armată la echipa de cadavre. De obicei împachetam portocale. Uneori erau putrezite, căci noi le importam. Aşa că trebuia să le pun deoparte. Cele mai rele le aranjam în cutii mici ca să le iau acasă. Exact la fel procedam vara şi cu morţii. Erau cu toţii terciuiţi, aşa că îi presam unul de altul. Camionul arăta, după aceea, ca un strat imens de gunoi umed. Aşa că slujba asta de acum e excelentă. Când o practicam pe cealaltă, n-aveam cu cine să schimbăm o vorbă şi nu se întâmpla nimic interesant, fie că era vară, fie iarna.

Îi dărui lui Mosca un rânjet.

„Ce mai e şi cu ticălosul ăsta?" se întrebă Mosca. Se simţea instantaneu atras de individ. Îşi dădu seama că voia să fie amabil.

— Mie îmi place să port o conversaţie, continuă neamţul, aşa că nu prea mi-a păsat de treaba pe care o făceam în armată. Acum, aici, e o plăcere. Stau cu femeia şi când ţipă eu îi spun: Dă-i drumul mai departe şi urlă, nimeni nu te aude. Când plânge vreuna, cum a plâns nevasta dumitale, eu îi spun: Plângi! Îţi va face bine. Oricine are copii trebuie să se obişnuiască cu lacrimile! Ăsta-i micul meu joc. Nu spun întotdeauna aceleaşi lucruri. De obicei, scornesc câte ceva care se întâmplă de cele mai multe ori să corespundă adevărului. Nu vorbesc prea mult, ci doar cât să nu se simtă singure, ca şi cum eu le-aş fi soţ.

Mosca îşi închise ochii.

— De ce a plâns nevastă-mea?

— Omule, dar asta e o afacere dureroasă, ce naiba?!

Încercă să-l privească pe american cu reproş, dar nu reuşi decât o grimasă, căci oasele feţei nu-l prea ajutau.

— Durerea a făcut-o să plângă, dar asta nu înseamnă nimic, pentru că se vedea cu ochiul liber cât de fericită era. M-am gândit atunci că soţul ei e un bărbat norocos. Nu i-am spus nimic pentru că nu-mi trecea nimic prin minte. I-am şters faţa cu un prosop umezit, căci durerea o făcea să transpire. A plâns multă vreme. Când s-a dat jos însă mi-a zâmbit. Nuu, era într-o stare excelentă şi n-aveam nimic de zis.

O uşoară bătaie în geamul ferestrei din spatele lor îl făcu pe şofer să privească într-acolo. Sora îi făcea semn să vină până la ea. Neamţul plecă de pe bancă. Peste câteva minute se întoarse, însoţit de celălalt şofer. Se duse şi-i strânse mâna americanului.

— Toate cele bune şi nu uitaţi să ne aduceţi ţigări când veţi reveni!

Se urcară în ambulanţă şi o porniră încet către poarta principală.

Mosca închise din nou ochii şi se sprijini de spetează. Căldura

soarelui de iunie îl făcu să aţipească. Când se trezi i se păru că dormise multă vreme, visând chiar. Cineva bătea în fereastra din spatele lui. Îşi întoarse capul şi o văzu pe soră invitându-l cu un gest înăuntru.

Femeia îl informă asupra etajului şi numărului salonului. Mosca o porni în zbor pe scări. Când ajunse lângă salon, văzu un cărucior lung pe rotile, iar pe el vreo douăzeci de bocceluţe din ţesătură albă, din care se auzeau nişte ţipete teribile de bebeluşi. Se opri o clipă să se uite la ei, gândindu-se că unul dintre ei putea fi al lui. Din salon ieşi o soră şi luă căruciorul de acolo.

— Puteţi să intraţi, îl informă ea.

Mosca împinse uşa şi pătrunse într-o cameră mare, pătrată, cu pereţii vopsiţi în verde. Înăuntru erau şase paturi de spital, ocupate toate de lăuze. N-o văzu printre ele pe Hella. Zări, după aceea, într-un colţ, un pat atât de coborât că ajungea aproape la nivelul podelei.

Stătea acolo întinsă pe spate, cu ochii larg deschişi, urmărindu-l. Era mai frumoasă ca oricând. Gura îi era de culoarea roşie închisă a sângelui, iar faţa îi era albă ca varul, cu excepţia a două pete de un roşu aprins pe obraji. Ochii îi străluceau plini de viaţă. Dacă n-ar fi existat imobilismul corpului, s-ar fi spus că nu arăta ca şi cum ar fi născut un copil cu numai câteva ore înainte. Conştient de prezenţa celorlalte femei, se duse până la ea şi îngenunche pentru a o săruta pe obraz, dar ea îşi suci gâtul astfel ca gura să i-o întâlnească pe a lui.

— Eşti fericit? murmură ea.

Vocea ei era mai mult un horcăit, de parcă se îmbolnăvise de o boală respiratorie. Mosca îi zâmbi şi încuviinţă din cap.

— E un copil superb şi are aşa de mult păr… şopti ea. Ca al tău.

El nu ştiu ce să-i răspundă, aşa că rămase acolo întrebându-se cum puteau toate astea s-o facă pe ea atât de fericită şi să-l lase pe el atât de nesimţitor.

O soră intră în salon şi-l anunţă:

— Gata, vă rog, puteţi veni din nou mâine, la orele obişnuite de vizită.

Mosca se aplecă spre Hella şi-i zise:

— Te văd mâine, bine?

Ea dădu din cap şi-şi înălţă bărbia să fie sărutată încă o dată.

Afară, sora îl întrebă dacă voia să-şi vadă copilul. El răspunse afirmativ şi o urmă de-a lungul coridorului până la peretele de sticlă care-i marca sfârşitul. Descoperi că se aflau acolo şi alţi bărbaţi care priveau prin geam la diverşi copilaşi ţinuţi în braţe, pe rând, de către o soră mică, cu o faţă obraznică, ce-şi îndrăgea evident munca şi se distra copios pe seama caraghioslâcurilor proaspeţilor taţi vizitatori. Ea deschise un mic dreptunghi în peretele de sticlă. Sora care îl adusese pe Mosca îi comandă:

— Copilul Broda.

Sora dispăru într-o cămăruţă şi ieşi de acolo cu o bocceluţă mică. Îndepărtă pânza de pe faţa bebeluşului şi fixă, mândră, copilul mai bine pe braţe.

Mosca fu şocat de urâţenia progeniturii sale. Era pentru prima oară că vedea un nou-născut. Feţişoara era zbârcită toată. Ochii mici şi negri erau abia întredeschişi şi cu toate astea se vedea că puştiul e supărat pe lumea nouă şi ostilă în care se afla. Deasupra capului, ca un şal murdar, un smoc imens de păr negru îi dădea aspectul unui animal.

Lângă Mosca, un neamţ scund şi chel privea extaziat un alt bebeluş ţinut de o altă soră. Mosca observă, uşurat, că nou-născutul era aidoma cu al lui. Neamţul nu mai contenea cu exclamaţiile şi cu gângurelile:

— Oh, ce copil dulce, ce copil fermecător!

Imita cu gura lui zgomotul unui supt şi-şi strâmba faţa în cele mai diferite grimase pentru a obţine o reacţie de la bebeluş. Mosca îl urmări curios şi se uită apoi la propriul său copil. Încercă să simtă vreo emoţie, ceva, dar degeaba. Îi făcu semn surorii să ia nou-născutul de acolo. Femeia îi aruncă o privire furioasă. Aşteptase cu nerăbdare să vadă cum se va manifesta el. „Ţi-am tras-o, surioară!" îi zise Mosca în gând.

Coborî scările în fugă şi o porni pe jos către poarta spitalului. Îl văzu pe Leo la volanul maşinii lui, strecurându-se încet printre valurile de vizitatori care plecau. Se opri în faţa jeepului, se căţără pe capotă şi apoi, peste parbriz, se aruncă pe scaunul de lângă şofer. Observă buchetul imens de flori din poala lui Leo. Prospeţimea lor răcoroasă şi dulce îi izbi nările. Brusc, se simţi eliberat de tensiune şi incredibil de fericit.

Când se întâlniră, în sfârşit, cu Eddie, la Rathskeller, acesta era deja beat.

— Măgarule, îl întâmpină el, de ce n-ai telefonat? Am pus-o pe Inge să sune la spital şi cei de acolo mi-au vândut pontul. După aia a sunat proprietăreasa voastră şi i-am pasat şi ei vestea.

— Isuse, am uitat! se scuză Mosca cu un zâmbet tâmp pe faţă.

Eddie îl apucă de umeri.

— Felicitări! Acum, să ştii că astă-seară sărbătorim!

După ce îşi terminară cina, se îndreptară spre una din mesele de la bar.

— Ne cumpărăm fiecare băutura sau face cinste Walter? întrebă Leo ca şi cum asta era o chestiune de maximă importanţă.

Eddie le dărui amândurora un zâmbet amuzat, patern:

— Astă-seară fac eu cinste. După cum îl ştiu pe Walter, n-ar da de la

el nici măcar o ţigară. Ia priveşte ce faţă tristă are!

— Isuse, exclamă Mosca, cum dracu pot eu să mă comport ca un tată? Nici măcar nu suntem căsătoriţi. Ăia de acolo îl tot strigau pe fiu-meu pe numele ei. Chestia asta m-a făcut să mă simt caraghios. Mă gândesc serios să înaintez actele de cununie.

— Ia să vedem, zise Eddie. Povestea poate dura trei luni. La treizeci de zile după aceea însă, gata! Înapoi în State! Ai de gând să renunţi la bunătăţile de aici?

Mosca reflectă o clipă.

— Bănuiesc că pot obţine actele şi să mai amân o vreme căsătoria. Mi-ar plăcea însă să am totul pregătit, pentru orice eventualitate.

— Ai putea s-o faci, dar va trebui să pleci odată şi odată. Mai ales acum, că familia Middleton a plecat, n-o să-ţi poţi procura hrana adecvată pentru nevastă şi copil.

Îi aruncă lui Mosca o privire ciudată, sfredelitoare.

— Eşti sigur că vrei hârtiile alea, Walter? Eşti gata să pleci înapoi?

Mosca se răsuci brusc spre Leo şi-l întrebă:

— Dar tu cum stai? Te-ai hotărât? S.U.A. Sau Palestina?

— Mie îmi merge bine aici, răspunse Leo, gândindu-se la Profesor. Curând însă va trebui să iau şi eu o decizie.

— Mai bine te-ai întoarce cu mine, îl sfătui Mosca. Ai putea locui cu Hella şi cu mine până găseşti un loc al tău. Asta, bineînţeles, dacă îmi voi găsi eu un locşor.

Eddie interveni curios:

— Şi ce vei face când te vei întoarce în State?

— Nu ştiu. Bănuiesc că o să mă duc la şcoală, poate. Nu ştiu prea multe, căci din liceu am plonjat direct în armată.

Le zâmbi.

— N-o să mă credeţi, dar am fost un elev bun pe vremuri. Din nefericire, m-am înrolat voluntar şi tu ştii ce-am pierdut, Eddie, căci m-ai pistonat suficient de mult pe tema asta cât am fost soldaţi. Acum vreau să învăţ despre ce se mai petrece în lume.

Se opri, încercând să găsească un mod de a-şi exprima gândurile cât mai precis.

— Uneori aş vrea să mă lupt din răsputeri cu tot ce mă înconjoară, dar nu ştiu exact cum. E ca şi cum aş fi incapabil să ies basma curată dintr-o capcană. Ca acum. Vreau şi eu să înfăptuiesc ceva, dar nu mi se permite. O chestie care mă priveşte numai pe mine. Nu mă pot însura cu una de-a lor. Înţeleg de ce armata procedează aşa de dur. Pe mine mă doare-n cot de nemţi, dar chestia asta mă blochează. În fine, s-o lăsăm baltă!

Mai comandă un pahar de băutură şi schimbă subiectul.

— Ştiţi, când eram puşti credeam că toţi oamenii sunt minunaţi. Aveam ideile mele clare, pe care acum nici măcar nu mi le mai pot

aminti. Tot în vremea aia obişnuiam să mă bat pe stradă. O făceam ca un erou din filme. Mă luptam întotdeauna cinstit. Nu-l loveam niciodată pe adversar dacă aluneca sau se dezechilibra. Mai târziu, am aflat ce principii de rahat aveam. Mi se pare acum că acea viaţă dusă înainte de a intra în armată n-a existat cu adevărat niciodată. Aşa cum nimeni nu mai credea că războiul se va sfârşi. Ştiam cu toţii că ne vom duce peste japonezi, după care se va găsi altcineva cu care să ne batem, poate cu ruşii. Dup-aia poate cu marţienii. Întotdeauna însă cu cineva nou, astfel ca să nu mai ajungem acasă în vecii vecilor. Acum cred, pentru prima dată, că povestea s-a încheiat şi că va trebui să mă întorc la viaţa aia de vis sau ce-o fi fost ea. Aşa că pot să încep prin a mă duce la şcoală, nu?

Ceilalţi doi se simţeau stingheriţi. Pentru prima oară, Mosca le destăinuise simţămintele lui. Erau amândoi surprinşi de emoţiile copilăreşti care se ascundeau sub masca acelei feţe prelungi, întunecate şi dure. Leo îngăimă:

— Nu-ţi face griji, Walter, când o să duci o viaţă normală alături de o soţie şi de copii, totul va fi în regulă.

— Ce ştii tu? izbucni Eddie cu mânie de beţiv. Ai stat opt ani într-un lagăr de concentrare fără nicio damă. Ce mama dracului poţi tu să ştii?

Leo îi răspunse cu sfidare în voce.

— Eu ştiu un lucru şi bine. Tu n-o să pleci niciodată de aici.

Remarca îl uimi pe Eddie.

— Ai dreptate, replică el. Să mă ia naiba dacă n-ai dreptate. I-am scris din nou nevesti-mi să vină şi să aducă copilul cu ea, că altfel eu nu mai plec de pe continentul ăsta blestemat! Asta-i singura mea speranţă. Ea însă se frige cu şeful ei şi crede că eu nu ştiu. Dar am descoperit toată tărăşenia!

Leo se întoarse spre Mosca.

— Poate o să vin cu tine. Cine ştie ce se mai întâmplă până atunci? N-o să rămân aici pe vecie. Poate încropim o afacere împreună, fără profitul pieţei negre, însă. Iar tu te-ai putea duce şi la şcoală. Cum ţi se pare?

— Just! interveni Eddie. Intră în afaceri cu Leo şi n-ai să pierzi, Walter.

Le zâmbi şi văzu că niciunul dintre ei nu înţelesese sau nici măcar nu auzise ce spusese. Băutura îi stâlcea vorbele ieşite din gura lui spartă. Poate că tocmai de asta aveau încredere în el. Se simţi ruşinat.

— Amicilor, sunteţi cu capul în nori! le-o trânti.

Îşi dădu seama că era furios pentru că ei făceau planuri împreună şi-l lăsau pe el la o parte, fără nicio intenţie, ci numai pentru că presupuneau că el nu va pleca niciodată de acolo. Brusc, se simţi îngrijorat pentru ei. Pentru Leo, datorită naivităţii cu care intrase în

viaţa adevărată, iar pentru Mosca din pricina a ceea ce i se părea a fi o permanentă luptă cu el însuşi, care clocotea îndărătul acelei feţe mândre, întunecate şi aparent nepăsătoare. Era o luptă disperată pentru a se menţine legat de lume cu ajutorul unei singure aţe îngrozitor de subţiri. Mai simţea, în plus, o copleşitoare amărăciune, înecată în alcool, pentru el însuşi. Spre stupoarea lui Leo şi a lui Mosca, îşi puse capul pe masă şi începu să plângă. Apoi căzu într-un somn adânc.

Capitolul 17

Wolf îşi strecură cu greu corpul burduhănos pe treptele subsolului şi oftă din rărunchi, bucuros să fie la adăpost de soarele fierbinte al verii. Era teribil de obosit căci trebuise să ajungă cu munca lui de la serviciu la zi după o lună de vacanţă. Îşi dusese nevasta să-şi viziteze o soră în Bavaria. Fusese ultima vizită înainte de plecarea lor în State.

Se îndreptă direct spre bucătărie, unde Ursula pregătea cina.

— Au un băieţel, anunţă el.

Ursula se întoarse şi exclamă bucuroasă:

— Nu-i minunat? Exact ce-şi dorea ea. S-a întors de la spital? Trebuie să mă duc s-o văd.

— S-a întâmplat la o zi după ce am plecat noi. Bebeluşul a venit pe lume mai devreme. S-au împlinit trei săptămâni de când e acasă.

Wolf nu se putu abţine să nu se mire de voioşia Ursulei, deşi cele două femei abia se cunoşteau. Dacă reflecta mai bine, nu putea să nu recunoască că şi pe el îl gâdila ceva la coarda sensibilă când auzea de nou-născuţi. Îşi dorea şi el copii, după ce va avea o situaţie ca lumea. Asta era o chestie pe care te puteai baza şi, pornind de la ea, îşi putea educa viitoarele odrasle să aibă singure grijă de ele. Era sigur că va avea cei mai deştepţi puşti din împrejurimi, căci vor şti întotdeauna pe ce lume se află.

— Ai primit vreo veste în legătură cu actele noastre de căsătorie? se interesă Ursula.

— N-au sosit încă de la Frankfurt.

Era o minciună. Documentele se odihneau acum sub cheie în biroul lui de la baza aeriană. Dar dacă Ursula ar fi aflat despre ele, ar fi insistat să se căsătorească imediat şi atunci el ar fi trebuit să părăsească Germania în termen de treizeci de zile de la ceremonie. Voia să mai stea acolo câteva luni ca să încheie câteva tranzacţii.

Din spatele lor se auzi vocea tatălui ei.

— Ah, Wolfgang, ai ajuns în sfârşit acasă!

Wolf se răsuci iute pe călcâie.

— Ai primit un mesaj telefonic, îl anunţă bătrânul. Trebuie să iei legătura de urgenţă cu un bărbat care se numeşte Honny.

Tatăl ei tocmai venise din magazie cu o şuncă mare pe care o puse pe masă. Scoase un cuţit de măcelărie şi îşi tăie cu grijă câteva felii nu prea groase, pentru a le prăji alături de cartofi.

Wolf recunoscu în sinea lui că individul avea calitatea de a şti să se facă folositor pe lângă casă.

— A mai spus ceva tipul? întrebă el.

— Nu, dar mi-a tot repetat că e vorba de ceva foarte important.

Wolf se duse în dormitor şi formă numărul neamţului. Recunoscu vocea lui Honny imediat ce acesta ridică receptorul.

— Wolfgang la telefon, zise el.

Cu vocea emoţionată, feminizată de pe urma tonului înalt cu care vorbea, Honny exclamă:

— Wolfgang, ce bine că ai sunat atât de repede! Mai ţii minte că iarna trecută căutai un om de legătură? Ei bine, l-am găsit.

— Eşti sigur?

Vocea neamţului coborî cu câteva tonuri şi deveni mai voalată.

— Am destule dovezi să cred că da.

Accentuase cuvântul „dovezi".

— Aşa deci… Foarte bine. O să ajung la tine cam într-o oră. Îl poţi aduce acolo până atunci?

— În două ore.

— S-a făcut, zise Wolf şi închise.

O anunţă pe Ursula că nu va rămâne la cină şi se grăbi să plece. Înainte de a închide uşa auzi exclamaţia ei de surpriză şi dezamăgire. Apucă grăbit în josul străzii şi ajunse la ţanc pentru a prinde un tramvai din mers.

Era emoţionat. Îşi pierduse toate speranţele legate de afacerea aceea şi de câteva luni încetase să se mai preocupe de ea. O singură dată problema îi revenise în memorie, când Mosca îl tachinase pe tema asta. Iar acum treaba pica la fix. Actele de căsătorie erau gata, oricând putea obţine biletele de avion, la dracu cu transportul pe cheltuiala guvernului! În plus, ar fi o ieşire perfectă din încurcătura cu bătrânul. Ursula şi taică-său îi scoseseră peri albi pisându-l să-l ia şi pe bătrân în State, iar el aproape că le râsese în nas. Femeile însă trebuiau permanent minţite. Îi promisese Ursulei că va face tot ce-i va sta în puteri. De fapt, nu l-ar fi deranjat deloc să vină şi el cu ei, dacă bătrânul ar fi fost isteţ. Dar individul încasase o păruială zdravănă când încercase să tragă pe sfoară câţiva traficanţi. Stătuse o săptămână în spital, la reanimare. De atunci îşi petrecuse zilele în pivniţa apartamentului, ca o cârtiţă. În mai puţin de o săptămână halise o şuncă de douăzeci de livre în întregime, hăpăise trei sau patru raţe dintr-odată şi aproape o gâscă întreagă într-o duminică. Probabil că luase în greutate mai mult de patruzeci de livre în ultimele două luni. Zbârciturile pielii i se neteziseră de pe urma straturilor succesive de grăsime depuse, iar costumele lui de dinainte de război nu-i mai puteau cuprinde burdihanul imens.

Wolf se gândi că bătrânul era actualmente, poate, unicul vărzar gras din Bremen, singurul care putea poza pentru afişele şi pentru ghidurile de călătorie ce prezentau un neamţ imens şi voios, exponent tipic al bunului trai din ţara lui. Remarcă în sinea lui, nu fără ironie, că avea în pivniţa casei pe cel mai gras neamţ din Germania. Un canibal

blestemat. O şuncă de douăzeci de livre în trei zile… Isuse!

Wolf sări din tramvai când acesta depăşi Kurfürsten Allee, traversă Metzer Strasse şi intră pe strada pe care locuia Mosca. Aerul era încă fierbinte, deşi soarele cobora încet la orizont, aşa că Wolf fu nevoit să meargă sub umbra copacilor. Spera ca Mosca să fie acasă, dar nu era nicio tragedie dacă nu-l găsea, căci avea suficient timp ca să-l culeagă de la club sau din Rathskeller.

Împinse poarta ce despărţea trotuarul de aleea care ducea la uşa casei, o străbătu, urcă scările şi ciocăni. Îi deschise chiar Mosca Era îmbrăcat în pantaloni scurţi şi tricou şi avea picioarele desculţe. Ţinea în mână o cutie de bere.

— Intră, Wolf, îl pofti Mosca.

Trecură prin hol şi intrară în living. Frau Saunders şedea pe un colţ al canapelei şi citea o revistă, iar Hella legăna căruciorul ce servea acum şi de balansoar. Bebeluşul plângea.

Wolf le salută pe femei. Cu toate că era nerăbdător, admiră copilaşul şi complimentă pe Hella în legătură cu frumuseţea lui, după care se întoarse spre Mosca şi-i zise:

— Putem vorbi o clipă între patru ochi, Walter?

— Desigur.

Ţinând în continuare cutia cu bere în mână, Mosca îl conduse spre dormitor.

— Ascultă, Walter, a ieşit în fine la iveală chestia aia cu legătura de care aveam nevoie pentru afacerea cu ordinele de emisie. Trebuie să mă întâlnesc imediat cu tipul şi să aranjez detaliile. Vreau să vii cu mine pentru eventualitatea că totul se perfectează rapid. E-n regulă?

Mosca luă o înghiţitură de bere. Auzea cum îşi vorbeau una celeilalte, în camera alăturată, Hella şi Frau Saunders. Din când în când, bebeluşul plângea nemulţumit. Mosca fusese luat prin surprindere şi acest şoc era neplăcut. Pentru el, afacerea fusese clasată şi, în plus, descoperi acum că nu mai avea nici un chef s-o ia de la capăt.

— Pe mine povestea asta nu mă mai interesează, Wolf. Va trebui să-ţi găseşti alt partener.

Wolf o pornise deja spre uşa dormitorului. Uluit de cuvintele lui Mosca, se întoarse spre el. I se citeau clar pe faţă furia şi imposibilitatea de a-şi crede urechilor.

— Ce porcărie mai e şi asta, Walter? Ne-am tocit pingelele toată iarna, iar acum, când totul e aranjat, tu dai înapoi? Nu faci bine, Walter. Chestia asta nu se înghite.

Mosca fu amuzat de emoţia şi de mânia lui Wolf. Era un pretext pentru a nu fi ruşinat de faptul că îl lăsa pe celălalt singur. Era conştient că procedeul lui era murdar, dar era bucuros că aşa ticălosul ăsta buhăit încasase de la el o palmă zdravănă peste bot.

— Ce dracu, Wolf, zise el, noi nu suntem gangsteri. A fost o idee. Poate că aş fi urmat-o până la capăt acum şase luni. Acum însă am femeie şi copil. Dacă scârţâie ceva, ce se va întâmpla cu ei? În plus, actele de căsătorie îmi vor ieşi peste câteva luni. N-am nevoie de tot bănetul ăla.

Wolf încercă să-şi recâştige controlul de sine.

— Ascultă, Walter, începu el cu voce prietenoasă şi calmă, tu te întorci în State peste trei sau patru luni. E posibil să fi pus deoparte vreo mie de dolari cât ai stat aici, după cum e posibil să mai fi obţinut şi altă mie de pe piaţa neagră, pe care, oricum, eu te-am ajutat să-i strângi. Odată ajuns în State va trebui să-ţi faci o casă, să cauţi o slujbă şi o groază de alte rahaturi. O să ai nevoie de biştari.

Schimbă diapazonul, arătându-se rănit de atitudinea celuilalt:

— Pe lângă asta, nu joci corect, Walter. Dacă mă părăseşti, o să trebuiască s-o las şi eu baltă, căci n-am timp să caut un alt partener. Am nevoie de un tip în care să am încredere. Haide, Walter, o să fie floare la ureche. Nu trebuie să-ţi faci griji din cauza copoilor, căci n-au cum să ne agaţe. În plus, de când te temi tu de nişte vărzari împuţiţi?

— Nu merg, se încăpăţână Mosca şi mai luă un gât de bere.

Cu mâna liberă îşi flutură tricoul, exclamând:

— Tii, da' cald mai el

Wolf izbi cu pumnul în uşă.

— Isuse! Ce naiba, dom'le, faptul că te-ai înhăitat cu jidanul ăla gălbejit şi cu fustangiul de Eddie te-a făcut să-ţi piară tot curajul? Aveam o impresie mai bună despre tine, Walter.

Mosca îşi puse cutia de bere pe dulap.

— Uite ce e, Wolf, lasă-i pe prietenii mei deoparte. N-am chef să te mai aud vorbind despre ei. Acum în legătură cu afacerea asta a ta. Măi găozar parşiv ce eşti, ce crezi că nu ştiu că ţi-ai obţinut deja actele de căsătorie? Ai putea acum să dai dracului toată chestia şi să te cărăbăneşti în State, între timp, eu trebuie să rămân aici trei sau patru luni. Nu mi-e frică de nemţălăi, dar nu mai pup eu plecare din Bremen după o cacealma ca asta. Dacă e s-o facem, atunci fie ne uşchim din Bremen imediat după, fie le dăm la cap tipilor când săltăm banii. În acest moment, niciuna din variante nu-mi convine. Şi, oricum, nici nu mă gândesc să fiu nevoit să mă uit mereu în spate până la sfârşitul verii, nici pentru un milion.

Făcu o pauză şi reluă cu sinceritate:

— Nu mă bag în rahat, Wolf. Îmi pare rău.

Wolf îşi plecă privirea, dând din cap în sus şi jos ca şi cum s-ar fi mirat de ceva deja cunoscut. Îşi aminti de scena de la Clubul Ofiţerilor, când adjutantul îi luase lui Mosca piuitul, şi-l ameninţă:

— Ştii, Walter, aş putea să dau totul în vileag despre tine şi Hella. N-am de făcut nimic altceva decât să trimit un denunţ la bază şi la

Poliţia Militară. Stând într-o locuinţă germană, încâlci o lege a Guvernământului Militar. Mai există şi alte chestii de care m-aş putea lega.

Spre uimirea lui, Mosca izbucni în râs şi zise:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Wolf, ia şi tu o bere sau ieşi naibii afară! Nu mă deranjează să mă joc de-a bandiţii cu tine, dar nu întrece măsura! Eu nu sunt vreunul din prizonierii ăia jegoşi ai tăi care făceau pe ei de frică în faţa ta.

Wolf încercă să-l privească ţintă pe Mosca, dar omul din faţa lui radia asemenea forţă şi încredere în sine, încât nu fu capabil decât să ofteze şi să zâmbească vag.

— Ah, ticălosule, murmură Wolf resemnat, hai dă-mi o bere.

Adăugă trist dând din cap:

— Dar vezi să fie una de cinci stele.

În timp ce-şi savura băutura se gândi la un mod de a i-o plăti lui Mosca. Văzu că nu era nimic de făcut. Dacă l-ar fi turnat celor de la Poliţia Militară şi ar fi fugit în State, asta nu l-ar fi ajutat să rezolve afacerea, aşa că n-ar fi câştigat nimic, ba mai exista şi posibilitatea ca Mosca să se răzbune. Nu, era clar că afacerea căzuse. Făcuse o mică avere cu diamantele şi mai avea şi ceva bani gheaţă. De ce să caute ghinionul cu lumânarea?

Oftă şi trase un gât de bere. Îi era tare greu să lase o asemenea ocazie din mână. Îşi dădu seama că nu va avea niciodată curajul să meargă până la capăt de unul singur. Nu-i rămânea altceva de făcut decât să-şi pună la un loc toate rezervele de ţigări şi să mai facă ceva negoţ prin preajma bazei, cumpărând ieftin şi vânzând scump. Ar mai putea strânge astfel vreo mie de dolari.

Îi întinse palma lui Mosca.

— Fără resentimente, da? îi propuse.

Era un pic îngrijorat acum de faptul că Mosca ar fi putut să-i ia în serios ameninţarea de adineauri şi n-avea niciun chef să fie nevoit să se păzească în timpul ultimelor sale săptămâni din Germania.

— Regret că am încercat să fac pe durul cu tine, dar să pierzi toţi biştarii ăia… Uită ce ţi-am spus.

Îşi strânseră mâinile.

— E-n regulă, îl linişti Mosca.

Îi conduse pe Wolf până la uşă şi-i zise în loc de la revedere:

— Poate o să-ţi iasă ceva pe cont propriu.

Când Mosca intră în living, amândouă femeile îl priviră întrebător. Auziseră supărarea din vocea lui Wolf. Bebeluşul adormise în căruciorul lui.

— Prietenul tău a plecat aşa de repede… începu Frau Saunders.

— A vrut să discute ceva cu mine.

Mosca se întoarse spre Hella, care tricota şi citea în acelaşi timp.

— Wolf se însoară în curând. Are toate hârtiile, o informă el.

Hella ridică privirea din carte şi rosti cu indiferenţă.

— Zău?

Îşi plecă din nou faţa ei subţire şi palidă asupra cărţii, murmurând:

— Sper să vină curând şi ale noastre.

Mosca se duse în dormitor să-şi mai ia o bere şi o cutie cu alune, pe care le oferi femeilor. Ele îşi umplură palma.

— Sigur nu vreţi şi o bere?

Amândouă clătinară din cap şi continuară să citească.

În timp ce toţi trei ronţăiau alune, Mosca le privi. Hella îşi tunsese părul pentru perioada de vară, dezvăluind vederii oasele fragile ale feţei ce abia erau acoperite de un strat subţire de carne şi piele. Unul din obraji îi era străbătut până la buze de o venă subţire şi albastră. Camera era cufundată în liniştea odihnitoare şi caldă a serii de vară. Din când în când, un vânticel răcoros îşi făcea simţită prezenţa înfoind draperia înflorată.

Bărbatul le studie pe amândouă. Una îi putea fi mamă, iar cealaltă era mama propriului său copil, care picotea acum în cărucior. Rămase la concluziile astea simple, căci berea îl făcuse somnoros şi totul începuse să se învârtească în mintea lui.

Într-o zi, demult, îşi pusese pe cap casca de oţel, luase arma în mână şi traversase Africa de Nord, Anglia, Franţa, Belgia şi Olanda cu vaporul, în camioane şi pe tancuri pentru a căuta inamicul şi a-l secera. Chiar şi acum ceea ce făcuse nu i se părea o greşeală, o prostie sau o ironie a sorţii. I se părea doar o trăsnaie, o treabă neplăcută. Fu uimit că se gândise la aşa ceva. Îşi mai luă câteva alune şi fu cât p-aci să greşească ţinta. Câteva boabe alunecară pe podea. Se simţea îngrozitor de somnoros, aşa că se ridică şi se duse la fereastră ca să simtă vântul pătrunzându-i prin găurelele tricoului şi răcorindu-i pielea încinsă. După un timp se îndreptă, nesigur pe picioare, spre cărucior, se uită la copilaş şi zise solemn şi tare:

— Grozavă treabă!

Femeile zâmbiră.

— Cred că va trebui să te bag în pat, spuse Hella.

Se răsuci spre Frau Saunders şi-i explică:

— E pentru prima dată că s-a uitat, într-adevăr, la copilaş. Nu-ţi vine să crezi, Walter, că eşti tată?

— O să se comporte mai bine la al doilea, zise Frau Saunders.

Mosca continuă să-şi privească fiul. Nu i se mai părea urât. Zbârciturile de pe faţă îi dispăruseră, locul lor fiind luat de un ten neted şi alb. Femeile se întoarseră la citit. Mosca se duse înapoi spre fereastră.

— Nu mai fi aşa agitat! îl admonestă Hella cu ochii în carte.

— Nu sunt agitat, protestă Mosca.

Era adevărat. Se simţea de parcă ar fi inspectat camera pentru prima oară. Se duse încă o dată la cărucior şi mângâie cu privirea copilul adormit. Se gândi că puştiul arăta deja a om. I se adresă apoi nevesti-si:

— Ce-ar fi să mergem mâine la clubul de la ţară. O să stăm cu căruciorul pe pajişte şi eu o să-ţi aduc hot dog şi îngheţată de la snack-bar. O să fie şi o orchestră acolo.

Hella încuviinţă cu capul cufundat în carte. El se întoarse spre Frau Saunders.

— Ţi-ar plăcea să vii cu noi?

Proprietăreasa îşi ridică privirea.

— Oh, nu. Aştept nişte musafiri, se eschivă ea.

Hella îi zâmbi.

— Să ştii că ţi-a zis-o serios, altfel nu te-ar fi întrebat. O să mănânci la îngheţată până ţi se apleacă.

— Nu pot, zău.

Frau Saunders reveni la lectura ei. Mosca îşi dădu seama că ea nu acceptă din pricina timidităţii ei şi a gândului că fusese invitată din politeţe.

— N-am glumit, să ştii, insistă el.

Femeia îi zâmbi.

— Să-mi aduci nişte îngheţată de acolo, da?

Mosca îşi luă o altă bere din dormitor. Îşi zise că totul e în regulă.

— De vreme ce eşti aşa de prietenos, interveni Hella, am şi eu o rugăminte. Frau Saunders are un unchi în America şi vrea să-i trimiţi o scrisoare de a ei prin poşta militară.

— Nicio problemă, încuviinţă Mosca.

Clasica poveste. Toţi nemţii le scriau rudelor din State făcând aluzie să le fie trimise pachete.

— Mulţumesc, zise Frau Saunders cu un zâmbet strâmb. În zilele noastre ne preocupă pe toţi soarta unchilor noştri dragi din America.

Hella şi Mosca izbucniră în râs. Mosca fu chiar pe punctul de a se îneca cu berea pe care era gata s-o înghită.

Femeile îşi reluară lectura, aşa că el aruncă o privire exemplarului din *Stars and Stripes* ce zăcea pe masă, după care zise:

— Poate mâine o să se întoarcă şi Leo din Hamburg şi vine şi el cu noi.

Hella îl privi.

— E plecat de multă vreme. Sper că n-a păţit nimic, se arată ea îngrijorată.

Mosca aduse o bere proaspătă.

— Sunteţi sigure că nu vreţi nişte bere? le invită el.

Ele refuzară încă o dată. Bărbatul se duse lângă fereastră.

— Bănuiesc că Leo şi-a aranjat să rămână acolo în weekend ca să vadă ce se mai întâmplă. Altfel ar fi trebuit să se întoarcă de ieri.

Hella aşează cartea pe masă şi o anunţă pe Frau Saunders:

— Am terminat-o. A fost excelentă.

— Am şi altele în dormitor pe care nu le-ai citit. Du-te şi alege-ţi una.

— Nu în seara asta.

I se alătură lui Mosca la fereastră şi-şi strecură braţul pe după mijlocul lui pe sub tricou. Priviră amândoi întunericul de afară, scăldaţi în răcoarea adierii venite dinspre copaci. Simţeau mirosul legumelor plantate în grădini şi al râului ce curgea în spatele lor. Aerul nopţii de vară nu purta cu el decât o vagă mireasmă dinspre ruine. Luna plină era mascată de nori, iar de jur împrejurul lor se auzeau din locuinţe voci nemţeşti şi râsete. Un radio pus pe postul local emitea muzică. Mosca simţi brusc dorinţa aprigă de a se duce la Rathskeller sau la club, de a juca zaruri sau de a bea un păhărel cu Eddie şi cu Wolf.

— Of, bei atât de multă bere! zise dintr-odată Hella cu năduf. Sper că mai eşti în stare să ajungi în pat.

Mosca o mângâie pe păr.

— Nu-ţi face griji pentru mine. Mă simt bine.

Ea se sprijini de el.

— Mă simt bine în seara asta. Ştii ce-aş vrea?

Îi şopti dorinţa la ureche ca să nu fie auzită de Frau Saunders.

— Ce?? exclamă Mosca uluit.

Ea zâmbi şi se înălţă pe vârful picioarelor pentru a-l săruta.

— Eşti sigură că facem bine? o întrebă el precaut, cu voce joasă. N-a trecut decât o lună.

Eddie Cassin îl sfătuise să aştepte cel puţin două luni.

— Mă simt bine acum, repetă ea. Nu-ţi face griji. Astă-seară am un sentiment minunat, ca şi cum am fi împreună de mulţi ani.

Mai rămaseră acolo câteva clipe, ascultând murmurul oraşului şi al nopţii. Apoi Mosca se întoarse spre Frau Saunders.

— Noapte bună, îi ură femeii.

Ţinu uşa livingului deschisă până când Hella trecu cu căruciorul în dormitor, după care verifică uşa apartamentului ca să se asigure că era încuiată.

Capitolul 18

Mosca se aşezase la umbra casei enorme, vopsită în alb, căreia i se dăduse destinaţia de club de ţară. În faţa lui se întindea poligonul de tras cu arcul, cu ţintele lui din cercuri roşii şi albastre. Lângă el, Hella se odihnea pe un scaun jos, confortabil. Peste toată pajiştea erau împrăştiaţi soldaţi, alături de nevestele şi de copiii lor.

Deasupra tuturor trona pacea după-amiezii de duminică, înserarea începea să se lase mai repede decât până atunci, ceea ce însemna că toamna venea mai devreme în acel an. Iarba pajiştei era întreruptă din loc în loc de petice maronii de pământ. Frunzele ulmilor care străjuiau terenul de golf căpătaseră deja o nuanţă roşiatică.

Mosca îl văzu pe Eddie Cassin îndreptându-se spre ei, înconjurând lanţul de trăgători cu arcul. Se aşeză pe iarbă, o bătu uşurel pe Hella pe picior şi o salută.

— Bună, fetiţo.

Hella zâmbi şi îşi reluă lectura din *Stars and Stripes* murmurând uşor cuvintele citite.

— Am primit o scrisoare de la nevastă-mea. Nu vine.

Tăcu pentru câteva momente.

— Mi-a transmis şi o hotărâre de-a ei, reluă el, zâmbind amar, cu gura strâmbată. O să se mărite cu şeful ei. Ţi-am spus eu că îi plăcea să se giugiulească cu el, Walter. Atunci nu ştiam nimic precis. Era simplă intuiţie. Chiar: ce zici de această blestemată de intuiţie a mea, Walter?

Mosca observă că Eddie era pe punctul de a se îmbăta criţă.

— Ce dracu, Eddie, tu nu eşti genul de familist.

— Dar aş fi putut fi, comentă Eddie. Aş fi putut încerca.

Indică cu mâna căruciorul care se odihnea cuminte pe patul verde de iarbă, cu un colţ de pătură albastră ieşind afară.

— Nici tu nu eşti familist, dar cel puţin încerci.

Mosca râse.

— Mai bine zis, învăţ.

Tăcură o bucată de vreme.

— Ce-ar fi să treci pe la Rathskeller diseară? propuse Eddie.

— Nu. Am ceva bun acasă. De ce n-ai trece tu pe la noi?

— Simt nevoia să mă mişc, replică Eddie şi se ridică. Nu pot să stau la tine toată noaptea.

Se îndepărtă, clătinându-se uşor, printre arcaşi şi ţintele lor.

Mosca se întinse pe spate peste picioarele femeii lui şi îşi înălţă faţa spre razele slabe ale soarelui muribund. Uitase să-l întrebe pe Eddie de stadiul actelor de căsătorie. Trebuiau să fie gata de acum.

Îşi imagină drumul spre State şi momentul când va intra în casa maică-sii, cu o nevastă şi un copil. Gloria se măritase între timp (îşi zâmbi sieşi la gândul ăsta), aşa că nu trebuia să-şi facă griji din cauza ei. Cu toate astea, avea un sentiment bizar la gândul de a se întoarce acasă pentru totdeauna, deşi îi era mai uşor acum să-l accepte decât îi fusese înainte.

În timp ce urmărea arcaşii cum îşi manevrează arcurile cu stângăcie şi zborul săgeţilor eliberate, îşi aduse aminte de un bătrân soldat de la o fermă aflată în spatele liniilor, fermă care fusese destinată unui spectacol pentru trupele de rezervă. În loc de scaune se puseseră baloturi de iască. Pe unul din ele se aşezase această bătrână cătană, care trebuia să fi avut în jur de patruzeci de ani, şi începuse să pieptene cu grijă părul ciufulit al unui puşti francez de vreo şase ani, pe care îl ţinea între genunchii lui. Îi făcea cu meticulozitate o cărare pe margine, chinuindu-se, în acelaşi timp, să îi înfoaie părul în faţă sub forma unei ondulaţii. Se apucase, după aceea, să pieptene şi să aranjeze părul altor doi copii, o fetiţă şi un alt băiat. Mişcările îi erau delicate şi dibace. Nu fusese mulţumit de rezultat până când nu-i întorsese pe cei trei copii pe toate părţile, retuşându-şi ici-colo opera. După asta le dăruise tuturor câte un baton de ciocolată, îşi luase puşca de lângă peretele de care o sprijinise şi şi-o puse între genunchi.

Gândurile lui Mosca săriră la o altă imagine ce-i rămăsese întipărită în memorie. Îşi aminti de soldatul de culoare care aruncase la întâmplare cutii cu suc de ananas din camionul său, în timp ce trecea pe lângă trupele care mărşăluiau obosite dinspre plajă către zgomotele de arme grele din depărtare, ca şi cum le-ar fi reamintit tuturor să se pregătească pentru infernul din faţa lor, exact aşa cum dangătul clopotelor în zilele de duminică era menit să anunţe sufletele credincioşilor să fie gata pentru regăsire. Aşa cum sunetul clopotelor creşte şi creşte pe măsură ce toţi credincioşii se apropie de biserică, la fel şi bubuitul armamentului greu devenea tot mai dens, însoţit fiind de păcăniturile armelor uşoare ca de nişte acorduri suplimentare. Se apropiau, se apropiau, erau pregătiţi pentru Marea Intrare. Actul suprem în care mintea şi corpul rezonau automat după un ritual, ca şi cum ar fi pătruns în biserică… Aici însă imaginea se opri şi reveni la răcoarea dulce şi vaporoasă a sucului de ananas, la momentul de odihnă de pe şosea când cutia cu suc trecea de la gură la gură. Imaginea se mută pe un drum scăldat în lumina lunii, apoi într-un sat francez cu case mici de piatră, camuflate, lângă care se vedea clar cum erau parcate camioane, jeepuri şi monstruoase transportoare de tun. Revăzu în minte tancul din capătul străzii, acoperit de haine proaspăt spălate şi împrăştiate la uscat în lumina lunii.

Zbârnâitul unei corzi de arc şi plesnitura seacă a săgeţii creară senzaţia unei adieri răcoroase. Hella îşi ridică privirea din carte.

Mosca se sculă.

— Vrei ceva înainte de a pleca? o întrebă.

— Nu… Mă simt aşa de plină. În plus, cred că o să mă ia din nou durerea de dinţi.

Mosca văzu o uşoară umflătură vineţie sub bărbia ei.

— O să-l rog pe Eddie să te ducă la dentistul de la baza aeriană.

Îşi adunară lucrurile de pe scaun şi de prin iarbă şi le aşezară cu grijă în cărucior. Copilul dormea încă. O luară pe pajişte până la staţia de autobuz. Când sosi maşina, Mosca îşi întinse braţele sale lungi şi ridică micul cărucior pe platforma din spate.

Bebeluşul se puse pe plâns. Hella îl luă în braţe. Conductorul aştepta să încaseze preţul transportului. Mosca i se adresă în germană:

— Suntem americani.

Conductorul îl măsură pe Mosca din cap până în picioare, dar nu scoase niciun sunet de protest.

Câteva staţii mai încolo, pe platformă se urcară două tinere W.A.C. Una dintre ele observă bebeluşul din braţele nemţoaicei şi îi spuse celeilalte:

— Nu-i aşa că e un copilaş german haios?

Cealaltă se aplecă să vadă mai bine şi exclamă, de câteva ori, cu voce tare:

— Oh, e un copil minunat!

Uitându-se la Hella şi observând-o ca să vadă dacă pricepe ce-i spune, americanca o felicită:

— Schön, schön![7]

Hella zâmbi şi-l privi pe Mosca, însă el nu reacţionă nicicum. Una dintre ele scoase un baton de ciocolată din geantă şi i-l puse copilului pe păturică în momentul în care cele două se dădură jos, înainte ca Hella să poată spune ceva.

La început Mosca se amuzase, însă acum era furios. Luă ciocolata şi o aruncă departe, pe stradă.

După ce coborâră din maşină Hella zise:

— Nu fi atât de necăjit că ne-au luat drept germani.

Însă era mai mult decât atât. Fusese înspăimântat, de parcă ar fi fost nemţi adevăraţi şi trebuiseră să accepte mila şi umilinţa ca făcând parte dintre învinşi.

— O să plecăm curând de aici, rosti el apăsat. Mâine o să discut cu Eddie să urgenteze ieşirea actelor.

Pentru prima dată avea senzaţia că trebuie să se grăbească.

Eddie Cassin părăsi clubul de ţară fără nici cea mai vagă idee încotro s-o ia. I se lăsase ceaţa durerii peste ochi când îl văzuse pe Mosca cum şedea în iarbă, cu capul sprijinit pe genunchii Hellei şi cu o mână pe roata căruciorului. Prinse un tramvai şi îşi zise: „Hai să mă

duc pe la gorilă”. Ideea îl învioră suficient de mult ca să înceapă să se uite după fetele care se plimbau pe marginea drumului spre centru. La celălalt capăt al oraşului o porni pe jos spre râu, traversă podul de peste Weser şi se urcă din mers în alt tramvai, spre Neustadt. Coborî din el la ultima staţie dinaintea bazei aeriene.

Clădirile de aici erau intacte. Intră într-una din ele, urcă trei etaje şi ciocăni într-o uşă. Auzi imediat vocea Elfreidei strigând:

— O clipă!

La câteva secunde după aceea, uşa se deschise.

Eddie Cassin era şocat de fiecare dată când o vedea. Avea linii moi, pline, mai pline chiar decât arătau, glezne şi şolduri elegante, dar şi o monstruozitate de cap cu ochi mici, violeţi, ce dădeau înspre margini în roşu, ca la iepuri.

Eddie intră şi se aşeză pe canapeaua de lângă perete.

— Dă-mi să beau, fetiţo, comandă el.

Îşi păstra în permanenţă aici o rezervă de băutură. Se simţea mai în siguranţă astfel. Ştia că Elfreida nu se atingea de ea decât în prezenţa lui. Cât timp prepară băuturile, el îi urmări fascinat mişcările capului.

Era prea mare faţă de corp, iar părul îi stătea ca o claie de ţepi sârmoşi. Pielea era îmbătrânită şi avea aspect de piele de găină, cu un luciu mat, gălbui şi cu pori imenşi. Nasul era turtit de parcă ar fi încasat o mulţime de lovituri, iar buzele ei, dacă nu şi le aranja aşa cum făcea întotdeauna când venea Eddie, nu erau decât două bucăţi de carne umflată, palide precum carnea de viţel. Bărbia şi obrajii îi atârnau. Vocea însă era dulce şi melodioasă, regăsindu-se în ea ceva din fiorul adolescenţei. Vorbea bine engleza, era talentată la limbi străine şi îşi câştiga existenţa ca traducător şi interpret. Uneori îi preda lui Eddie lecţii de germană.

El se simţea confortabil şi în siguranţă aici. Ea lumina întotdeauna încăperea cu lumânări, ceea ce îl determina pe Eddie să chicotească la gândul că ele aveau probabil şi alte întrebuinţări. Lângă peretele de vizavi se afla un pat, iar în apropierea lui, lângă peretele din faţa ferestrei, trona un birou pe care se odihnea o poză a soţului ei, un individ arătos ai cărui dinţi lăbărţaţi erau dezveliţi într-un zâmbet vesel.

— Nu te aşteptam în seara asta, rosti Elfreida.

Îi dădu băutura şi se aşeză pe canapea, la depărtare de el. Învăţase până atunci că orice gest de afecţiune sau de dorinţă al ei îl făcea să plece, dar dacă aştepta până ce se afuma suficient de bine, el singur stingea lumânările şi o trăgea violent spre pat, aşa că trebuia să pretindă acum că n-are prea mult chef de el.

Eddie se întinse pe canapea, bând şi privind fix poza. Soţul ei căzuse înaintea Stalingradului. Elfreida îi povestise de multe ori cum, alături de compatrioatele ei, se îmbrăcase în negru în acea zi specială în care

se decretase doliu naţional pentru bărbaţii germani care muriseră acolo. Fuseseră atât de mulţi încât şi acum numele Stalingrad avea un ecou îngrozitor în inimile lor.

— Cred că era un tâmpit, comentă Eddie. Cum de s-a însurat cu tine?

Văzu că întrebarea o descurajează şi o face să se agite. Aşa proceda mereu cu ea când era în toane rele.

— Spune-mi, a făcut vreodată dragoste cu tine? o interogă el.

— Da, răspunse sec femeia, cu voce coborâtă.

— Cât de des?

Ea nu răspunse.

— O dată pe săptămână?

— Mai des.

— Ei, atunci poate că nu era complet tâmpit, afirmă sentenţios Eddie. Îţi spun eu însă că nu-ţi era credincios.

— Nuu, se rugă ea.

Eddie văzu satisfăcut că ea începuse deja să plângă.

Se ridică în picioare.

— Dacă te porţi aşa şi nici măcar nu-mi răspunzi, atunci ar fi mai bine să plec.

Juca teatru. Ea ştia asta, dar mai ştia şi ce atitudine trebuia să adopte. Căzu în genunchi şi-i prinse picioarele cu braţele.

— Te rog, Eddie, nu pleca. Te rog, nu pleca.

— Spune-mi că soţul tău a fost un tâmpit, spune-mi adevărul!

— Nu! exclamă ea ridicându-se furioasă de jos. Să nu mai pronunţi cuvântul ăsta. El era un poet.

Eddie îşi turnă un alt pahar şi rosti solemn:

— Vezi tu, am ştiut asta dintotdeauna. Toţi poeţii sunt nişte tâmpiţi. Pricepi? Pe lângă asta, se vede clar că aşa era după dinţii lui.

Îi zâmbi parşiv.

Ea plângea acum cu convulsii din cauza durerii şi furiei din suflet.

— Poţi să pleci! urlă ea. Du-te dracului, bestie ce eşti! Nu eşti decât o jigodie ticăloasă!

Îşi dădu seama că picase în capcană când el o învârti pe loc şi o plesni peste faţă, după care o târî şi îi făcu vânt pe pat. Deliberat o mâniase, ca să se excite. Încercă să nu-i răspundă când corpul lui năvăli peste al ei, dar ea sucombă în faţa freneziei lui şi, ca de obicei, o cuprinse şi pe ea pasiunea rutului. În seara asta însă fu mai rău decât fusese până atunci. Se abandonară amândoi din ce în ce mai mult orgiei sexuale din pat. El o forţă să bea cu înghiţituri lungi direct din sticla cu whisky şi o umili prin toate mijloacele posibile. O făcu să se târască pe coate şi pe genunchi până ce-l imploră să înceteze. O făcu să mărşăluiască prin cameră în întuneric, schimbând pasul la comanda lui. Într-un târziu, i se făcu milă de ea şi o opri cu un:

„Whoa!” scurt, după care o lăsă să vină în pat, în braţele lui.

— Acum spune-mi că soţul tău a fost un tâmpit!

Era gata s-o dea afară din pat încă o dată.

Cu o voce de copil ameţit, ea repetă după el.

— Soţul meu a fost un tâmpit.

După asta ea tăcu şi rămase întinsă, pasivă, pe pat. El o forţă să se ridice în capul oaselor ca să-i vadă sânii lungi şi conici. Erau ca două mingi de rugbi, exact ca două mingi de rugbi. Eddie se minună. Îmbrăcată, părea vulgară. Îl trecuse un adevărat fior de plăcere când dăduse prima oară peste această comoară.

— Mi-e rău, Eddie, îngăimă ea. Trebuie să mă duc la baie.

O ajută să se îndrepte într-acolo şi o aşeză, goală, pe WC, după care îşi prepară o nouă băutură şi se întinse la loc în pat.

— Săraca Elfreida, îşi zise el încetişor, săraca Elfreida. Ar face orice pentru un mădular solid!

Când o zărise prima oară, în tramvai, privirea ei fugară fusese suficientă pentru ca el să afle totul despre ea. Aşa cum zăcea acum în pat, satisfăcut, golit de orice urmă de pasiune şi de ură, se miră de cruzimea lui faţă de ea. Se miră şi de insistenţa cu care dorise să-i ruineze amintirea soţului. Ce fel de individ fusese el de se însurase cu o femeie ce poseda un asemenea cap? Din cele mărturisite de Elfreida la început, se părea că tipul fusese înnebunit după ea. Nu putea să nu recunoască însă că un corp ca al ei te putea face să uiţi o mulţime de alte chestii. „Nu însă şi capul”, îşi zise Eddie.

Îşi turnă alt pahar şi se întoarse la pat. Deci ea avusese norocul să găsească unicul bărbat din lume care s-ar fi căsătorit cu ea, singura persoană care avusese ochi să vadă sufletul ascuns în spatele măştii date de natură. Din ce îi povestise ea şi din ceea ce dezvăluia poza, fusese un tip pe cinste, iar el distrugea acum acea amintire.

O auzea pe Elfreida vomând în baie. Îi părea rău pentru ea, mai ales că ştia prea bine că o terorizase pentru a-şi potoli propria spaimă, deoarece simţea că de acum era ca o frunză luată de val, cu toate legăturile ce-l ţineau ancorat de viaţă rupte irevocabil. Nu putea da vina pe nevastă-sa. Nu fusese niciodată capabil să-şi ascundă dezgustul când ei îi era rău. Cât timp a fost însărcinată era groaznic de urâtă şi îşi vărsa mereu maţele afară, aşa cum făcea Elfreida acum. În acele momente nu putea nici măcar s-o atingă.

Eddie îşi turnă un nou pahar. Mintea începu să i se înceţoşeze, dar continua să se gândească la nevastă-sa de parcă ea s-ar fi aflat acum lângă el, cu picioarele larg desfăcute. Îi apăru în faţa ochilor imaginea vechiului răcitor al maică-sii. Îşi aminti cum cobora el în fiecare zi în pivniţa cu cărbune şi scotea de acolo câte un bloc de gheaţă într-o doniţă grea de lemn, după care golea doniţa în bazinul mare scobit sub răcitor, bazin ce reţinea apa pe măsură ce se topea gheaţa. Îşi mai

aminti şi de momentele în care golea acel bazin, în fiecare dimineaţă, când vedea cum plutesc în apa aceea neagră bucăţi de mâncare stricată, hârtii de ziar, murdării; umede făcute teanc şi zeci de gândaci morţi, cu antenele lor subţiri şi ameninţătoare înmuiate în apă, ca nişte dâre de sânge. În minte îi apăru nevastă-sa cu picioarele desfăcute şi cu o tavă cenuşie, emailată, între glezne. Din corpul ei picurau încet gogoloaie de hrană stricată, rotocoale de rahat şi carapace maronii de gândaci morţi, într-un şir fără de sfârşit.

Se sculă brusc şi strigă:

— Elffeidaaa!

Nu primi niciun răspuns. Se duse până la baie şi o găsi întinsă pe jos, cu sânii ei grei striviţi de pardoseală. O luă în braţe şi o aduse înapoi în pat. Văzu că plânge încet. I se păru dintr-odată că se află undeva sus şi se uita la ea şi la Eddie Cassin. Îşi văzu propria faţă reflectată de lumânări în bezna nopţii de vară şi simţi cum în corp i se răsuceşte o suliţă imensă a teroarei. Un urlet asurzitor îi umplu mintea:

— Doamne, Doamne, ajută-mă! Te rog, ajută-mă!

Îi săruta faţa, gura ei mare, nasul şi obrajii gălbejiţi.

— Nu mai plânge, o imploră el cu voce tare, te rog să nu mai plângi. Soţul tău a fost un bărbat minunat. N-a fost un tâmpit. Am vrut să te necăjesc.

În minte i se derulă imaginea lui de copil ascultând cuvintele cuiva care citea cu voce tare basme pe care cu greu şi le amintea acum. Cuvintele ce fuseseră atât de minunate atunci, basmele şi tot ce exprimase inocenţa pe vremuri erau murdărite acum. Vocea glăsuia „Pierdută, pierdută, pierdută în pădure. Compătimiţi-o pe prinţesa rătăcită”. În minte îi apăru acum, aşa cum îi apăruse atunci, o fecioară cu o coroană pe cap, cu un văl din dantelă albă, cu trăsături delicate ca ale unui înger, cu corpul diafan, de fată nematurizată, pe care nu se formase nicio rotunjime a şoldului sau a sânului şi care nu era tulburat de nicio urmă a pubertăţii care să-i strice puritatea formei. Ştia că atunci – i se întâmplase la şcoală sau în dormitorul de acasă? – se uita pe fereastră, cu privirea rătăcindu-i în tăcere, neajutorat, în timp ce vocea din spatele lui repeta încetişor: „Compătimiţi-o pe frumoasa rătăcită”.

În noaptea aceea, Hella şi Mosca lăsară copilul în grija lui Frau Saunders şi porniră să se plimbe pe jos către Metzer Strasse, unde Mosca locuia încă oficial. Americanul căra cu el sacul albastru de sport în care se găseau prosoape şi schimburi curate.

Erau amândoi încălziţi şi murdari şi abia aşteptau să facă o baie pe cinste. În casa lui Frau Saunders nu exista boiler.

În faţa imobilului o găsiră pe Frau Meyer. Purta nişte pantaloni albi

largi şi o bluză albă, cadouri de la Eddie Cassin. Fuma o ţigară americană şi părea mulţumită.

— Hello, îi salută ea. N-aţi mai venit de mult.

— Să nu-mi spui că eşti singură, o tachină Mosca.

Frau Meyer râse, dezvelindu-şi dinţii proeminenţi.

— Nu, eu nu sunt niciodată singură. În niciun caz într-o casă ca asta, plină de bărbaţi.

— Frau Meyer, ştii cumva dacă s-a întors Leo de la Hamburg? o întrebă Hella.

Femeia îi privi surprinsă.

— Păi, s-a întors de vineri. N-a trecut pe la voi încă?

— Nu, răspunse Mosca, şi nu l-am văzut nici la Rathskeller sau la club.

Pe faţa administratoarei apăru o expresie şireată.

— E în camera lui cu un ochi învineţit. L-am cam necăjit pe tema asta, dar am văzut că era supărat şi l-am lăsat în pace.

— Sper că nu e bolnav, se îngrijoră Hella.

Urcară scările şi ciocăniră în uşa camerei lui Leo. Nu primiră niciun răspuns, aşa că Mosca ciocăni mai tare. Nimic, încercă uşa. Era încuiată.

— I-a scăpat, în sfârşit, ceva din vedere bătrânei Meyer, zise Mosca. Probabil c-a ieşit pe afară.

Intrară în camera lui Mosca. Americanul se dezbrăcă şi se îndreptă spre baia de la capătul holului. Cât timp se înmuie fumă o ţigară, apoi se spălă rapid. Când se întoarse, Hella zăcea pe pat, cu mâinile la falcă.

— Ce-ai păţit? o întrebă Mosca.

— Mă dor dinţii de la dulciurile şi îngheţata de azi.

— Te duc mâine la dentist.

— Nu, nu, o să-mi treacă. Am mai păţit aşa şi înainte.

Se dezbrăcă şi ea, îşi puse halatul de baie şi o porni în lungul coridorului.

În timp ce-şi lega şireturile la pantofi, Mosca auzi o mişcare în camera lui Leo. O clipă crezu că e vreun servitor neamţ pus pe jaf, aşa că strigă tare:

— Leo?

Aşteptă o clipă şi auzi vocea lui Leo, prin perete:

— Eu sunt.

Mosca ieşi din cameră. Leo descuiase între timp uşa. Când Mosca întră în încăpere, celălalt se ducea deja spre pat.

— De ce n-ai venit pe la noi?

Leo se urcă în pat. Când se întoarse pentru a sta pe spate, Mosca îi văzu faţa. Sub un ochi se întindea o pată albastru-închis, iar pe frunte îi crescuse un cucui. Chipul era umflat şi avea un aspect păstos.

Mosca se holbă la el o clipă, apoi se aşeză pe un scaun lângă masă. Îşi aprinse o ţigară. Îşi făcuse o imagine corectă a celor întâmplate după titlurile de o şchioapă din *Stars and Stripes* din seara trecută, deşi nu înregistrase faptul ca lumea, din pricina berii ingurgitate până atunci.

Văzuse o poză cu un vapor ce pătrundea în portul Hamburg, înnegrit de oamenii pe care-i avea la bord. Sub poză era relatarea încercării acestui vas de a-şi croi drum spre Palestina, încărcat fiind cu foşti deţinuţi din lagărele de concentrare. Britanicii interceptaseră vasul şi-l întorseseră, sub escortă, la Hamburg. Oamenii de pe el refuzaseră să debarce, dar fuseseră forţaţi s-o facă de către trupe înarmate.

— Te-ai dus să vezi evenimentul din Hamburg, nu-i aşa? îl întrebă Mosca pe Leo.

Acesta încuviinţă. Mosca medită o vreme. Fumând, făcu legătura între faptul că Leo nu venise să-l vadă şi că nu răspunsese la bătaia lor în uşă.

— Vrei s-o şterg?

Leo negă din cap.

— Nu. Mai stai puţin.

— Cine te-a lovit? Limfaticii ăia de englezi, nu?

Leo încuviinţă.

— Am încercat să-i opresc când băteau un bărbat pe care îl coborâseră de pe vas. Uite ce am primit în schimbul intervenţiei mele.

Făcu semn cu degetul înspre faţă. Mosca observă că ticul lui nu dădea niciun semn de viaţă, ca şi cum muşchii i-ar fi paralizat în urma şocului.

— Cum a fost?

— N-ai citit ziarul? răspunse evaziv Leo.

Mosca lăsă să-i scape un gest de nerăbdare.

— Ce s-a întâmplat?

Leo rămase nemişcat pe pat, fără a scoate o vorbă. Dintr-odată, lacrimile îi inundară faţa. Ticul îi apăru din nou, aşa că îşi duse mâna la obraz pentru a-l opri. Brusc, izbucni cu voce tare:

— Tata a greşit, tata a greşit!

Mosca nu zise nimic. După câteva clipe, Leo îşi luă mâna de pe obraz. Ticul încetase. Tânărul începu să povestească:

— I-am văzut când îl băteau pe bărbatul acela, târându-l pe pasarela ce lega vasul de ţărm. Le-am strigat: „Nu faceţi asta!”. Eram neplăcut surprins şi l-am împins pe unul dintre ei. Celălalt mi-a aruncat: „Bine, măi japiţă ovreiască, ia şi tu o porţie”.

Leo imita la perfecţie accentul cockney.

— Când am aterizat pe pământ, i-am văzut pe docherii germani râzând de mine, de noi toţi. M-am gândit atunci la tata. Nu mi-am zis

că s-a înşelat, ci m-am gândit doar la el, ce-ar fi zis dacă şi-ar fi văzut fiul în ce hal ajunsese? Ce ar fi crezut el atunci?

Mosca îl întrerupse cu blândeţe:

— Ţi-am repetat că locul ăsta e putred. Ascultă, eu mă întorc în State când o să capăt actele de căsătorie. A ieşit zvonul că baza aeriană se va închide, aşa că eu o să rămân oricum fără slujbă. Ce-ar fi să vii şi tu cu noi acolo?

Leo îşi prinse capul în palme. Propunerea nu-i stârnea nici emoţie, nici dorinţă de a accepta, nici afecţiune pentru Mosca, nici măcar o dorinţă de asociere.

— În America evreii beneficiază de siguranţă absolută? întrebă el cu amărăciune.

— Cred că da.

— Doar crezi?

— Nimic nu e sigur pe lume.

Leo nu replică. Îşi aminti de soldaţii englezi în uniformele lor aspre din postav, aceiaşi care plânseseră când îl eliberaseră, pe el şi pe ceilalţi deţinuţi, care îşi dăduseră jos hainele de pe ei pentru a li le oferi lor, care îşi goliseră camioanele de hrană. Atunci îl crezuse pe taică-său. Oamenii sunt buni, omul e mai înclinat spre compătimire şi iubire decât spre ură.

— Nu, replică el lui Mosca. Nu pot să merg cu tine. Mi-am aranjat să plec în Palestina peste câteva săptămâni.

Dându-şi seama că-i datorează o explicaţie lui Mosca, el zise:

— Nu mă mai simt în siguranţă decât cu cei din neamul meu.

În timp ce spunea asta, îşi dădu seama că el de fapt îi aducea un reproş lui Mosca. Îi reproşa că afecţiunea americanului pentru el era ceva personal, că era foarte posibil ca să-l apere pe el, pe Leo, într-un moment de primejdie, dar nu s-ar fi deranjat nicio clipă să apere un evreu pe care nu l-ar fi cunoscut sau de care nu i-ar fi păsat. Acum această afecţiune nu-i mai era suficientă, nu-i mai putea oferi o siguranţă reală. Nu s-ar simţi în siguranţă nici măcar în America, indiferent cât de mult succes material ar fi avut. Undeva, într-un colţişor al minţii lui va exista în permanenţă teama că siguranţa îi poate fi distrusă pe o cale împotriva căreia n-ar fi capabil să lupte şi nici măcar s-o controleze, frica de posibilitatea ca nici măcar prieteni ca Mosca să nu poată lupta împotriva forţei distructive. Feţele eliberatorilor i se contopiră în minte cu cele ale torţionarilor într-o unică imagine amestecată. Prietenul şi inamicul ajunseseră amândoi să-i fie inamici. Îşi aduse aminte de o fată cu care trăise la puţin timp după ce ieşise de la Buchenwald. Era o nemţoaică subţirică şi veselă, pe buze cu un zâmbet voios până la maliţiozitate. Odată el plecase pe la ferme şi se întorsese cu o gâscă şi cu doi pui. Când îi povestise ce sumă mică plătise în schimbul lor, ea îl privise şi-i zisese cu un zâmbet

şi o intonaţie tulburătoare:

— Aşa, deci eşti un bun afacerist…

Deşi abia acum îşi dădu seama ce voise ea să spună de fapt, nu simţi decât o vagă amărăciune faţă de ea, în comparaţie cu ceilalţi. Cel puţin ea fusese blândă şi iubitoare, ţinuse la el, îl tratase cu respect şi corectitudine, cu excepţia acelui unic moment. Şi totuşi, ea şi mulţi alţii ca ea îl făcuseră să simtă cum îl arde numărul gravat pe braţ, pe care avea să-l poarte şi în mormânt. Unde putea să scape de toţi oamenii ăştia? În niciun caz în America şi cu siguranţă nu în Germania. Unde putea să se ducă?

„Tată-tată, ţipă el cu glasul minţii, nu mi-ai explicat niciodată că fiecare făptură omenească îşi duce cu sine propriul său gard de sârmă ghimpată, propriile sale cuptoare de incinerare, propriile mijloace de tortură, oriunde s-ar duce. Nu m-ai învăţat niciodată să urăsc, să distrug, iar acum, când sunt umilit, când toţi îşi bat joc de mine, nu simt decât ruşine, nici măcar mânie, de parcă aş fi meritat fiecare lovitură, fiecare insultă. Aşa că unde să mă duc? Cu siguranţă că am să găsesc şi în Palestina aceeaşi sârmă ghimpată pe care tu ai găsit-o în rai sau în iad.”

Îşi dădu seama acum că undeva, într-un loc secret din inimă, îl socotea, de multă vreme, inamic şi pe tatăl său.

Nu mai avea la ce să mediteze. Îl observă pe Mosca care fuma în tăcere.

— O să plec în Palestina, poate peste vreo două săptămâni, dar din Bremen plec peste câteva zile.

— Cred că procedezi corect, încuviinţă Mosca încetişor. Treci pe la noi înainte să pleci.

— Nu! Să nu crezi că am ceva cu tine. Pur şi simplu nu vreau să văd pe nimeni.

Mosca înţelese. Se ridică şi îi întinse mâna lui Leo.

— Bine, Leo, îţi urez mult noroc.

Îşi strânseră mâinile. O auziră pe Hella deschizând uşa celeilalte camere.

— Nu vreau s-o văd, zise Leo.

— În regulă, rosti Mosca şi ieşi din încăpere.

Hella începuse să se îmbrace.

— Unde ai fost? îl întrebă ea pe Mosca.

— La Leo. S-a întors.

— Aha, bine. Cheamă-l aici.

Mosca cumpăni invitaţia în minte.

— Acum nu vrea să vadă pe nimeni. A avut un mic accident şi-l doare faţa. Cred că n-are chef să-l vezi aşa.

— Dar e o prostie! protestă Hella.

După ce se îmbrăcă, ea se duse şi ciocăni în uşa lui Leo. Mosca

rămase în cameră, întins pe pat. Îl auzi pe Leo deschizând uşa şi ascultă conversaţia lor ce ajungea la el confuză, neclară. Nu voia să intervină, căci nu putea schimba situaţia cu nimic.

Mosca aţipi. Când se deşteptă, avu sentimentul că e târziu. În cameră se lăsase întunericul. Îi auzi pe Leo şi pe Hella discutând încă în cealaltă cameră. Aşteptă câteva minute, apoi strigă tare:

— Hei, ce-ar fi să mâncăm ceva înainte de a se închide la Crucea Roşie?

Vocile se opriră brusc, apoi o luară de la capăt. La scurt timp, auzi deschizându-se uşa lui Leo, apoi Hella veni înăuntru şi aprinse lumina.

— Eu sunt gata, anunţă ea. Să mergem!

O văzu că îşi muşca buzele ca să nu plângă.

Mosca apucă sacul de sport în care înghesuise prosoapele ude şi schimburile murdare. Coborâră scările şi ieşiră afară. Frau Meyer se afla încă pe trepte.

— L-aţi văzut pe amicul nostru? se interesă ea.

I se putea simţi în voce o uşoară nuanţă de amuzament şi de condescendenţă.

— Da, răspunse Hella sec.

Pe Kurfürsten Allee, Mosca o întrebă pe Hella:

— Ţi-a povestit totul?

— Da.

— Şi ce mama dracului aţi tot şuşotit acolo?

Ea nu zise nimic un timp. Apoi:

— Ne-am amintit de vremea copilăriei noastre. El a crescut la oraş, eu la ţară, dar am trăit amândoi la fel o mulţime de evenimente. Când eram copii, Germania era o ţară minunată.

— Toată lumea pleacă, observă Mosca. Mai întâi Middleton, acum Leo, iar în curând Wolf. Mai rămânem noi şi Eddie. O să trebuiască să nu vă scap din vedere pe tine şi pe Eddie.

Hella îl privi fără a-i zâmbi. Avea o faţă obosită, cu ochii; încercănaţi. Umflătura albastră de sub bărbie i se transformase într-o vânătaie lungă.

— Vreau să plec acum, cât mai curând, rosti ea cu îndârjire. Nu-mi place Eddie şi nu-mi place să te văd cu el. Ştiu că e un bun prieten şi ne face diverse servicii, dar mă tem de el. Nu pentru mine, ci pentru tine.

— Nu-ţi face griji. O să ne sosească curând actele de căsătorie. Cred că în octombrie părăsim Germania.

Când ajunseră lângă casă, Hella zise cu voce epuizată:

— Walter, tu crezi că lumea va deveni mai bună pentru cei neajutoraţi?

— Nu ştiu, dar nu te îngrijora. Noi nu suntem neajutoraţi.

Pentru a-i ridica moralul, el îi zise:

— I-am scris maică-mii în legătură cu toată tărăşenia. E fericită, mai ales că mă întorc acasă. Speră doar să-mi fi ales o fată potrivită.

Îşi zâmbiră unul altuia.

— Eu cred că-s potrivită, rosti Hella melancolică. Mă întreb ce-ar fi crezut maică-mea sau taică-meu despre mine dacă ar fi trăit. Probabil că n-ar fi fost prea fericiţi. Mă tem că n-ar fi crezut despre mine că sunt o fată potrivită pentru tine.

— Ei, încercăm fetiţo, încercăm din răsputeri şi o să meargă! o linişti el. Lumea s-a schimbat.

O cotiră pe alee spre casă, ghidaţi până la uşă de o rază de lumină. Se auzea prin pereţii casei cum plânge copilul. Nu era un plânset disperat, ci mai mult un protest superficial. Hella îi zâmbi lui Mosca.

— Ce răutăcios mic! exclamă ea în glumă.

Alergă însă pe scări înaintea lui.

Capitolul 19

Hella venea pentru prima dată la baza aeriană. Mosca ieşi în faţa gardului de sârmă pentru a o întâmpina şi a o trece de paznici. Arăta foarte subţire şi foarte şic în costumul ei roz. Materialul fusese cumpărat de el cu permisul Annei Middleton. La acest costum, Hella purta o bluză albă de mătase, o pălărie albă şi o eşarfă aşijderea. Eşarfa reuşea să-i mascheze obrazul umflat. Îl apucă pe Mosca de braţ şi intrară pe poarta bazei aeriene.

Odată ajunşi în Oficiul de Personal Civil, Inge se ridică de la biroul ei pentru a o saluta pe Hella. Cele două femei îşi strânseră mâinile şi se recomandară cu voce scăzută. În oficiu intră funcţionarul-şef, Herr Topp, cu un teanc de hârtii de semnat pentru Eddie Cassin. Tipul era numai zâmbet şi solicitudine.

— Avem un dentist grozav la baza aeriană. Dentiştii americani sunt cei mai buni, o asigură Herr Topp pe Hella.

— Ai aranjat chiar cu căpitanul Adlock? îl întrebă Mosca pe Eddie.

El dădu din cap şi i se adresă Hellei cu blândeţe:

— Cum te simţi?

— Mă doare un pic.

Acum vedea cu propriii ochi puterea pe care Eddie şi Walter o aveau asupra oamenilor de aici. Observase cât de respectuoşi erau Herr Topp şi Inge şi înţelesese că aici rolurile cuceritorului şi cuceritului erau precis trasate şi nealterate de sex sau servicii personale. Toată atmosfera asta o făcu să fie sfioasă faţă de Eddie şi chiar şi de Mosca, aşa că se simţi obligată să adauge, pentru a se apăra:

— Dentiştii germani nu m-au putut ajuta.

— Noi avem medicamente pe care ei nu le pot obţine, rosti Eddie încurajator. Căpitanul Adlock te va aranja de minune.

Se întoarse spre Mosca şi-l informă:

— De fapt, poţi s-o duci acolo acum.

Hella şi Mosca părăsiră oficiul. În anticameră, funcţionarii germani se opriră din lucru, interesaţi şi surprinşi să vadă că acest american urât, cu manierele sale dure şi cu faţa sa aspră, alesese o fată ce părea a fi sfioasă şi dulce, zveltă şi înaltă, exact opusul a ceea ce bănuiau ei c-ar alege el.

Se afundară în interiorul bazei, traversând numeroasele drumuri ce duceau spre hangare, câmpuri de zbor, clădirea administraţiei, până ajunseră, în sfârşit, la baraca lungă şi joasă ce adăpostea dispensarul medical şi spitalul bazei.

Scaunul dentar din piele neagră era gol, ca şi restul camerei cu

pereţi albi. La scurt timp după ce intrară acolo, veni un doctor neamţ îmbrăcat în salopetă albă.

— Căpitanul Adlock m-a rugat să vă preiau eu, zise el. Momentan, el e ocupat. Vă rog.

O conduse pe Hella spre scaun.

Ea îşi scoase pălăria şi eşarfa şi i le dădu lui Mosca. Îşi duse mâna la obraz ca şi cum ar fi vrut să şi-l ascundă, apoi se aşeză. Mosca se aşeză lângă ea şi îi apucă mâna. Neamţul îşi îngustă ochii când îi văzu obrazul umflat. O ajută să-şi deschidă gura larg, forţând maxilarele cu blândeţe, dar ferm. Inspecta cavitatea bucală, apoi se răsuci către Mosca:

— Nu putem face nimic până nu se retrage infecţia. A penetrat toată zona până la os. Doamna are nevoie de penicilină şi comprese fierbinţi. După ce umflătura asta se va retrage, o să-i extrag rădăcina.

— Puteţi să-i faceţi injecţiile? întrebă Mosca.

Neamţul înălţă din umeri:

— Nu pot. Penicilina e ţinută sub cheie şi numai doctorii americani sunt autorizaţi s-o folosească. Să-l chem pe căpitanul Adlock?

Mosca încuviinţă, aşa că neamţul părăsi camera.

Hella îşi înălţă capul şi-i zâmbi lui Mosca, de parcă şi-ar fi cerut scuze pentru deranjul pe care îl pricinuia. I se mişcă numai o parte a feţei. Mosca îi întoarse zâmbetul zicând:

— E-n regulă.

Puse eşarfa şi pălăria pe un scaun.

Aşteptară o bună bucată de vreme. Într-un târziu, îşi făcu apariţia şi căpitanul Adlock. Era un bărbat îndesat, tânăr, cu un aspect blând şi îşi purta uniforma cu o neglijenţă de recrut. Cravata avea nodul lărgit şi scos de sub guler, iar cămaşa – nasturii de la gât desfăcuţi.

— Ei, ia să vedem noi, rosti el încurajator.

Îşi înfipse degetele cu indiferenţă în gura femeii pentru a-i despărţi dinţii.

— Da, da, mă tem că băiatul meu a avut dreptate.

Indică cu un gest al capului pe dentistul german, mai în vârstă decât el, care reintrase în cabinet.

— Trebuie să i se administreze injecţii cu penicilină şi comprese. După ce umflătura se retrage o rezolvăm fără nicio problemă.

Deşi ştia răspunsul, Mosca trebuia să întrebe:

— Puteţi să-i administraţi penicilina?

Îşi dădu seama că vocea îi sunase furioasă, ursuză şi că formulase greşit întrebarea. Simţi mâna Hellei apucându-l strâns de braţ.

— Regret, dar nu pot, veni răspunsul. Ştiţi şi dumneavoastră cum e. Nu-mi pasă că încalc regulile, dar dacă aş proceda aşa pentru dumneavoastră, fiecare soldat şi-ar aduce iubita aici. Din nefericire, penicilina trebuie ţinută sub strictă supraveghere.

— Mi-am depus actele de căsătorie, insistă Mosca. Schimbă asta situaţia?

— Îmi pare rău, repetă căpitanul.

Mosca văzu că doctorul regreta sincer. Căpitanul medită câteva clipe şi zise:

— Ascultaţi, imediat ce vă sosesc aprobările din Frankfurt, anunţaţi-mă şi o să-i facem un tratament complet. N-avem nevoie să aşteptăm până când veţi fi oficial căsătoriţi. N-aş vrea să aştept şi să mă joc cu o infecţie ca asta.

Hella îşi puse pălăria şi eşarfa. Murmură câteva mulţumiri la adresa căpitanului, care o bătu uşurel pe umăr şi zise:

— Pentru moment, continuaţi să-i puneţi comprese pe obraz. E posibil ca umflătura să se retragă chiar şi aşa. Dacă i se înrăutăţeşte starea, duceţi-o la spitalul german.

Pe drum spre uşă, Mosca observă un licăr de îndoială în privirea dentistului german, ca şi cum totul fusese luat prea în joacă.

Ajunşi înapoi la oficiu, Mosca îi povesti lui Eddie cele întâmplate. Hella se aşezase pe scaunul de la biroul lui Mosca şi părea calmă, netulburată.

Eddie ţoţăi compătimitor din buze. Îi propuse lui Mosca:

— De ce nu te duci până la biroul adjutantului să vezi dacă nu poate el să grăbească aprobarea actelor ălora.

Mosca se întoarse spre Hella.

— Poţi să aştepţi aici un pic sau vrei să te duci acasă acum?

— O să aştept, dar scurteaz-o pe cât se poate.

Îi mângâie mâna cu palma ei udă de transpiraţie.

— Sigur te simţi bine?

Ea dădu din cap. Mosca plecă.

Adjutantul vorbea la telefon cu voce politicoasă. Deşi în faţa unui instrument lipsit de viaţă, avea o expresie de amabilitate şi nevinovăţie, dovedind o atenţie curtenitoare. Tipul îşi ridică sprânceana pentru a-i indica lui Mosca că va termina convorbirea în câteva clipe. După ce puse jos receptorul, întrebă direct:

— Ce pot face pentru tine?

Mosca fu surprins de atacul lui direct şi trecu, peste măsură de înspăimântat, în apărare.

— Am vrut să ştiu dacă nu s-a aflat nimic despre actele mele de căsătorie.

— Nu, încă nimic, rosti adjutantul politicos şi începu să răsfoiască un regulament militar.

Mosca ezită din nou înainte de a întreba:

— Există vreo cale de a le grăbi mersul?

Celălalt nici măcar nu-şi ridică privirea.

— Nu!

Mosca rezistă impulsului de a se ridica să plece.

— Credeţi că ar fi de folos dacă m-aş duce până la Frankfurt? Poate mă ajutaţi şi-mi spuneţi cui să mă adresez?

Adjutantul închise cartea grea şi-l privi pe Mosca în ochi. Rosti cu voce indiferentă, dar categorică:

— Ascultă, Mosca, trăieşti cu fata asta de un an. Abia la şase luni de la ridicarea interdicţiei de căsătorie ai catadicsit şi tu să completezi cererea. Acum, dintr-odată, te-a apucat zorul. Eu nu te pot împiedica să te duci la Frankfurt, dar îţi pot garanta că nu-ţi va fi dat niciun ajutor. Ştii bine ce cred eu despre lucrurile rezolvate pe căi lăturalnice.

Mosca nu simţi niciun pic de furie. Era doar stânjenit şi oarecum ruşinat. Adjutantul continuă pe un ton mai blând:

— Imediat ce o să vină, te înştiinţez. Bine?

Cu această concediere, Mosca părăsi biroul.

Pe drumul spre oficiu încercă să nu se simtă descurajat sau neliniştit, pentru că era conştient că Hella îl citea ca pe o carte deschisă. Ajuns în birou, observă că Hella şi Inge beau cafea împreună şi discutau. Hella îşi dăduse jos pălăria şi eşarfa şi sorbea din licoare cu înghiţituri mici. După ochii ei strălucitori, Mosca înţelese că îi povestea celeilalte totul despre copil. Eddie se sprijinise de spătarul scaunului şi asculta zâmbind vorbele ei. Când îl observă pe Mosca îl întrebă:

— Cum a mers?

— Bine, o să facă tot ce-i stă în puteri.

Îi zâmbi nevesti-si. Avea să-i spună adevărul lui Eddie mai târziu.

Hella îşi puse pălăria şi eşarfa, dădu mâna cu Inge şi cu Eddie şi îl luă pe Mosca de braţ. După ce ieşiră din oficiu şi trecură prin poarta bazei aeriene, Mosca îi zise:

— Îmi pare rău, fetiţo.

Ea îşi întoarse faţa către el şi-l mângâie pe braţ. Mosca îşi îndreptă ochii în altă parte, ca şi cum n-ar fi putut suporta privirea ei fără a tresări.

Mosca se deşteptă cu câteva ore înaintea zorilor şi o auzi pe Hella plângând încet şi suspinând cu faţa în pernă. O trase la pieptul lui şi-i îngropă capul în umărul său gol.

— E chiar aşa de rău? şopti el.

Ea îi mărturisi:

— Walter, mă simt atât de rău, atât de rău…

Cuvintele părură că o sperie. Începu să plângă nereţinut, ca un copil îngrozit.

În întuneric durerea o copleşea, îi luase în stăpânire sângele şi tot

corpul. Amintirea neputinţei lui Mosca de a o ajuta o teroriza, o făcea incapabilă de a-şi mai stăpâni lacrimile.

— Mă simt atât de rău, repetă ea.

Mosca abia descifra cuvintele. Glasul ei era ciudat de distorsionat.

— Mă duc să-ţi mai prepar nişte comprese, rosti el şi aprinse veioza de lângă pat.

Când o văzu, rămase şocat în slaba lumină gălbuie, obrazul apărea complet umflat, iar ochiul era aproape închis. Oasele feţei căpătaseră un contur bizar, dându-i un aspect mongoloid. Ea îşi duse mâna la falcă şi el dispăru în bucătărie ca să ia nişte apă pentru comprese.

Fetiţa lui Yergen privea uluită ruinele oraşului, reflectate de razele soarelui. Stătea pe o piatră mare, cu degetele înfipte într-o cutie cu prune confiate. Din pământ începea să se înalţe mirosul de ruine. Fetiţa pescuia senină fructele gălbui, ca de ceară, şi se lingea apoi pe degete de siropul gros rămas pe ele. Yergen era şi el aşezat pe o piatră lângă ea. O luase în această vale izolată, plină cu dărâmături, ca ea să se bucure de delicatese fără a mai fi nevoită să le împartă cu femeia care o îngrijea în timpul zilei.

Yergen îşi privi fiica cu dragoste şi tristeţe. Ochii ei demonstrau clar degradarea înceată a creierului său de copil. Doctorul îl informase că nu exista decât o singură speranţă: s-o scoată din Germania şi s-o trateze peste ocean. Yergen clătinase din cap. Toţi banii câştigaţi pe piaţa neagră îi investise în construirea unui zid între fata lui şi suferinţa şi mizeria din jurul ei. Din nefericire, doctorul îi dăduse de înţeles că asta nu era suficient. Lumea avea să pătrundă cumva, în cele din urmă, până la ea.

Brusc se decise. Va cumpăra acte false şi se va stabili în Elveţia. Pregătirile îi vor lua luni de zile şi vor necesita bani mulţi, dar cel puţin va fi tratată acolo şi va creşte, şi va trăi fericită.

Ea scoase un fruct sclipitor, gălbui în haina lui siropoasă, şi îl ţinu în mânuţă. Ca să-i facă plăcere, el îşi căscă gura pentru a-l primi. Ea îi zâmbi şi acel zâmbet îl făcu să-şi ducă mâna la faţa ei, într-un gest de dragoste şi protecţie. Aici, în valea cu dărâmături, fetiţa lui părea o plantă în creştere. Nu mai avea nimic uman în ea. Ochii îi erau sterpi, iar zâmbetul doar un spasm muscular.

Aerul de dimineaţă era răcoros. Toamna slăbise forţa soarelui şi schimbase culoarea pământului, dând un aspect cenuşiu ruinelor acoperite pe alocuri de iarbă ajunsă acum maronie.

Yergen îi zise fetei cu blândeţe:

— Hai, Giselle, să te duc acasă pentru că trebuie să plec la lucru.

Copila lăsă să-i alunece cutia din mână. Siropul gros se scurse afară mânjind fragmentele de piatră şi cărămidă. Fata începu să plângă.

Yergen o ridică de pe piatra pe care stătea şi o luă în braţe,

sprijinindu-i capul pe umărul lui.

— Nu te necăji, o să mă întorc devreme şi o să-ţi aduc şi un cadou. Ceva de îmbrăcat.

Ştia însă că ea va continua să plângă până când se va vedea ajunsă pe scările bisericii către apartamentul lor din clopotniţă.

Yergen văzu un bărbat care venea spre ei, desenându-se pe linia palidă a orizontului. Omul urcă un deluşor de dărâmături, dispăru şi apăru apoi pe coama altui deal, către ei, ieşind din lumina soarelui. Puse fata jos. Ea i se atârnă de picioare. Silueta masculină ajunse la ultimul deal dinaintea lor. Yergen fu surprins să-l recunoască pe Mosca.

Americanul purta uniforma lui militară verde cu ecusonul alb de funcţionar civil. În lumina dimineţii, pielea lui închisă avea o nuanţă cenuşie. Faţa îi era marcată de linii de oboseală ce separau părţile chipului între ele, făcând-o pe fiecare distinctă.

— Te-am căutat peste tot, zise Mosca.

Yergen mângâie creştetul fiicei lui. Niciunul dintre ei nu-l privi pe Mosca în ochi. Lui Yergen i se păru curios că putuseră fi găsiţi aşa uşor. Mosca păru să sesizeze.

— Administratoarea, rosti el sec. Ea mi-a spus că vii pe aici dimineaţa.

Între timp, se luminase de-a binelea şi se puteau auzi clopotele tramvaielor. Yergen întrebă încet, cu prudenţă:

— De ce mă cauţi?

Se porni o mică avalanşă de moloz pe una din pantele mormanelor din jur, cu o uşoară alunecare de teren ce trimise un nor de praf către cer. Mosca îşi schimbă poziţia. Îşi simţea picioarele scufundându-se în solul nesigur.

— Am nevoie de nişte morfină sau codeină şi de nişte penicilină pentru Hella, răspunse. Ştii de problema ei cu dintele. S-a agravat rău de tot.

Se opri, simţindu-se penibil, dar imediat reluă:

— Am nevoie azi de morfină. Are dureri mari. Plătesc oricât.

Yergen îşi ridică fata în braţe şi o porni peste ruine. Mosca se ţinu lângă el.

— Va fi greu de obţinut, replică neamţul.

În minte însă îi venise o idee. Dintr-o singură lovitură se va apropia cu trei luni de Elveţia.

— Preţul va fi foarte piperat.

Mosca se opri. Cu toate că nu era cald, Yergen văzu sudoarea care îi şiroia pe faţă şi îi observă expresia intensă de uşurare.

— Isuse, şuieră Mosca, mi-era frică să nu zici nu. Nu-mi pasă cât plătesc, poţi să mă laşi în pielea goală. Doar să-mi aduci marfa diseară.

Se aflau acum pe ultimul deal. În faţa lor se întindea acea parte a oraşului, incomplet distrusă, unde era biserica în care locuia Yergen.

— Vino la miezul nopţii, zise neamţul. Să nu vii seara, căci fata mea va fi singură şi, fiind foarte bolnavă, nu trebuie speriată.

Aşteptă ca Mosca să-şi exprime compasiunea şi simţi o amărăciune furioasă când acesta nu se manifestă. Dacă era atât de îngrijorat de soarta amantei lui, de ce n-o ducea americanul ăsta în America, în siguranţă? Faptul că Mosca putea face, pentru o persoană la care ţinea, lucruri pe care el nu le putea face pentru fiica lui îi spori amărăciunea. Zise de-a dreptul înciudat:

— Dacă vii înainte de miezul nopţii, nu te ajut.

Mosca rămase pe coama dealului şi-l urmări pe Yergen cum coboară panta cu copila cuibărită în braţe. Îi strigă din urmă:

— Nu uita, plătesc oricât ca să am marfa!

Yergen se întoarse şi dădu din cap. Copila din braţele lui se uita drept în sus la cerul de toamnă.

Capitolul 20

Eddie şi Mosca părăsiră clădirea personalului civil, o luară prin asfinţitul cenuşiu de toamnă către hangare şi, mai departe, către pista de decolare.

— Un alt individ care părăseşte vechea bandă, rosti meditativ Eddie. A fost mai întâi Middleton, apoi Leo şi acum Wolf. Cred că tu vei urma, Walter.

Mosca nu-i răspunse. Îşi croiau drum împotriva şuvoiului de muncitori care părăseau baza. Brusc, solul începu să se cutremure. Auziră muget de motoare puternice. Dădură colţul pe după imobilul administraţiei şi ajunseră în faţa marelui avion argintiu.

Soarele după-amiezii cobora la orizont. Mosca şi Eddie îşi aprinseră câte o ţigară şi se puseră pe aşteptat. Văzură, într-un târziu, jeepul trecând de hangare şi pătrunzând pe terenul de decolare. O porniră în josul pistei către avion şi îşi atinseră ţinta în clipa în care jeepul ocoli aeroplanul şi se opri.

Din jeep coborâră Wolf, Ursula şi tatăl ei, care începu imediat să descarce geamantanele grele. Wolf le dărui prietenilor un zâmbet larg şi vesel.

— E al naibii de frumos că aţi venit! exclamă el şi le strânse mâinile, după care îi prezentă tatălui Ursulei. Pe ea o cunoşteau deja.

Elicele tăiau aerul provocând rafale ce îi izbeau în faţă şi le îngreuiau conversaţia. Bătrânul se apropie de avion, îşi plimbă mâinile pe carena lui argintie, după care începu să se învârtă în jurul lui ca un animal flămând care-şi adulmecă prada.

Eddie îi zise glumeţ lui Wolf:

— Vrea să se ascundă în el?

Wolf râse şi-i răspunse:

— Nu s-ar putea ascunde nici pe *Queen Elisabeth*.

Ursula nu înţelesese despre ce era vorba. Supraveghea cu ochii ei vioi cum e încărcat bagajul la bord, apoi îl apucă pe Wolf de braţ.

El le întinse mâna încă o dată prietenilor şi le spuse:

— Ei bine, adio, tipilor. Când o să ajungeţi şi voi în State, căutaţi-mă. Eddie, ai adresa mea, nu?

— Da, da, răspunse acesta cu răceală.

Wolf îl privi pe Mosca în ochi şi-i adresă o urare.

— Noroc, Walter. Regret că n-a ieşit afacerea aia, dar acum cred că ai avut dreptate.

Mosca zâmbi.

— Noroc, Wolf.

Acesta ezită o clipă, apoi zise:

— Un ultim sfat. Nu aştepta prea mult ca să evadezi de aici, Walter. Întoarce-te în State cât de curând reuşeşti. Mai multe nu-ţi pot spune.

Mosca zâmbi din nou.

— Mulţumesc, Wolf, aşa o să fac.

Tatăl Ursulei apăru clătinându-se pe lângă botul aeronavei. Se apropie de Wolf cu braţele întinse, strigând emoţionat:

— Wolfgang, Wolfgang, n-o să mă uiţi pe aici, nu?

Era pe punctul de a izbucni în lacrimi. Wolf îl bătu pe umeri şi bătrânul gras îl îmbrăţişă.

— Mi-eşti ca un fiu. O să-mi fie dor de tine.

Mosca observă că Wolf era plictisit, deranjat şi nerăbdător să plece. Bătrânul o strânse pe Ursula în braţe. Suspina.

— Ursula, fata mea, eşti singura mea fiică. N-o să-l uiţi pe bătrânul tău tată, n-o să-l laşi singur în ţara asta groaznică, nu? Micuţa mea Ursula n-ar fi capabilă de aşa ceva, nu?

Fie-sa îl sărută şi murmură spre a-l linişti:

— Papa, nu fi aşa de supărat, o să vii şi tu acolo imediat ce-ţi pot întocmi actele. Te rog, nu mai pune la inimă totul în halul ăsta.

Wolf zâmbea viclean în colţul buzelor. O atinse pe Ursula pe umăr şi-i zise în germană:

— E timpul să mergem.

Bătrânul începu să se vaite:

— Ursula, Ursula!

Însă fata se smulse acum de lângă el şi urcă în fugă scara avionului, plină de furie vinovată pentru această durere necuviincioasă în faţa norocului ei.

Wolf apucă mâna bătrânului.

— Ai supărat-o. Acum îţi pot promite. O să pleci de aici. O să-ţi petreci restul zilelor în America, alături de fata ta şi de nepoţii tăi. Ai ca garanţie pentru asta mâna mea.

Bătrânul dădu din cap.

— Eşti un om bun, Wolfgang, eşti o fiinţă foarte bună.

Wolf îi salută stingherit pe ceilalţi doi, apoi urcă şi el scara avionului.

Chipul Ursulei apăru la una din ferestre cu un semn de rămas bun adresat tatălui ei, abia vizibil printre dârele de praf de pe geam. Bătrânul izbucni din nou în lacrimi şi-i făcu semne de rămas bun cu batista lui albă. Motoarele începură din nou să duduie. Mecanicii de sol îndepărtară piedicile din calea roţilor. Imensa pasăre argintie porni să ruleze încet. Se răsuci uşor, ca şi cum ar fi fost luată de vânt, apoi începu să ruleze din ce în ce mai rapid până când, ezitând de parcă s-ar fi luptat cu vreo forţă malefică, se despărţi de sol şi se îndepărtă în zbor către cerul întunecat de toamnă.

Mosca urmări avionul până când dispăru. Îl auzi pe Eddie spunând:

— Misiune îndeplinită, un om plin de succes părăseşte Europa!

În voce i se detecta o vagă urmă de amărăciune.

Cei trei bărbaţi rămaseră să privească cerul în tăcere. Umbrele lor se amestecară într-o singură umbră mare când soarele se ivi de după nori, înainte de a dispărea dincolo de orizont. Mosca îl privi pe bătrânul gras care n-avea să-şi mai vadă fiica niciodată, căci n-avea să părăsească niciodată acest continent. Îi văzu faţa mare şi cărnoasă îndreptată prosteşte spre cerul pustiu, de parcă ar fi căutat vreo speranţă sau vreo promisiune. Apoi ochii lui mici se fixară asupra lui Mosca şi vocea lui, îngroşată de ură şi disperare, se făcu auzită:

— Ah, prieteni, s-a dus de lângă noi!

Mosca înmuie cârpa în vasul cu apă fierbinte, o scoase şi o aplică aşa aburindă pe faţa Hellei. Femeia era întinsă pe canapea cu lacrimi în ochi. Carnea umflată ajunsese să mascheze nasul şi-i deformase jumătate de faţă, dând un aspect grotesc ochiului stâng. În fotoliul de la piciorul canapelei, Frau Saunders ţinea copilul în braţe, înclinând biberonul pentru ca bebeluşul să sugă mai lejer.

În timp ce-i schimba compresele, Mosca îi vorbea Hellei cu blândeţe, mângâind-o:

— O s-o ţinem aşa vreo două zile şi totul o să fie bine. Acum însă stai nemişcată.

Îşi petrecuseră astfel toată după-amiaza şi umflătura cedase puţin. Copilul începu să orăcăie. Hella se ridică în capul oaselor şi se întinse după el. Îşi dădu compresa la o parte şi-i zise lui Mosca:

— Nu mai pot.

Luă copilul de la Frau Saunders. Îşi puse partea sănătoasă a feţei pe creştetul lui şi murmură încetişor:

— Sărman copilaş, mama ta nu poate avea grijă de tine.

Cu mâini febrile, începu să-i schimbe bebeluşului scutecele ude, ajutată de proprietăreasă.

Mosca le urmări. Observă că permanenta durere şi lipsa de somn din ultima săptămână o goliseră de puteri. Doctorii de la spitalul german îi spuseseră că acest caz al ei nu era suficient de serios pentru a necesita penicilină. Singura lui speranţă era ca Yergen să-i furnizeze doctoriile la miezul nopţii, în ultimele două nopţi, neamţul îl dusese cu vorba.

Hella termină de îmbrăcat copilul. Mosca îl luă de lângă ea. Cuibări bebeluşul în braţele lui şi o urmări pe Hella, încercând să-i zâmbească când se întinse la loc pe canapea.

Văzu cum îi ţâşnesc lacrimi de durere. Ea îşi întoarse capul. El îi auzea însă scâncetele uşoare, incontrolabile.

Mosca suportă cât putu de mult, apoi puse copilul la loc în cărucior.

— Plec să văd dacă Yergen a făcut rost de medicamente, anunţă el.

Mai era ceva timp până la miezul nopţii, dar la dracu cu asta! Poate îl va prinde pe Yergen acasă. Era aproape de ora opt, ora cinci pentru germani. Se aplecă s-o sărute pe Hella. Ea îşi întinse mâna pentru a-l mângâia pe faţă.

— Mă întorc cât pot de repede.

Kurfürsten Allee era străbătută de prima adiere a vântului rece de iarnă. În întuneric putea auzi fâşâitul uşor al frunzelor care alunecau spre sol pentru a se pierde printre dărâmăturile oraşului. Prinse un tramvai care se îndrepta spre locuinţa lui Yergen. Intrarea principală era deschisă. Alergă pe scări până în clopotniţă. Postându-se cu o treaptă mai jos de uşa tăiată direct în zid, ciocăni în ea cât putu de tare. Aşteptă, dar de dincolo de uşă nu veni niciun sunet de răspuns. Încercă o varietate de ciocănituri, sperând că prin miracol va da peste codul lui Yergen, iar copila îi va deschide şi el îi va putea pune întrebări. Din cine ştie ce motiv, uită să strige. Aşteptă din nou câteva clipe, după care auzi un sunet ciudat, animalic, monoton, pe un ton ascuţit îşi dădu seama că fetiţa din spatele uşii plângea de groază şi n-avea să deschidă niciodată. Coborî scările şi se postă să-l aştepte pe Yergen lângă biserică.

Stătu aşa multă vreme. Vântul se răci şi mai mult, iar noaptea se înnegri tot mai tare. Vâjâitul copacilor şi foşnetul frunzelor se accentuară şi deveniră tot mai şuierătoare. Treptat, în sufletul lui îşi făcu loc un sentiment de dezastru iminent, cumplit şi sigur. Încercă să rămână nemişcat, dar se trezi brusc că se îndepărtase de biserică şi o apucase pe Kurfürsten Allee.

La câteva minute după aceea frica îl părăsi. Se opri, la gândul ca va trebui din nou să asiste la lacrimile şi durerea ei. Brusc totul îl copleşi. Tensiunea şi încordarea, umilinţele şi refuzurile din ultima săptămână. Îşi aminti de faptul că doctorul Aldock îl părăsise, de admonestările adjutantului, de refuzul doctorilor de la spitalul german. Era înnebunit că nu fusese capabil să le răspundă în niciun fel. Fu surprins cât de tare îşi dorea să bea acum ceva. Nu simţise niciodată nevoia de băutură. Fără a ezita prea mult, se răsuci pe călcâie şi o luă de-a lungul şoselei ce ducea la Clubul Ofiţerilor. Se simţi o clipă ruşinat că nu se întorcea acasă.

La club era o seară liniştită. Câţiva ofiţeri stăteau la bar. Nu se auzea însă nicio muzică şi nimeni nu dansa. De altfel, nu erau decât câteva femei înăuntru. Mosca dădu rapid peste cap trei porţii de whisky. Băutura făcu minuni. Simţi cum îi dispar tensiunea şi frica din corp şi începu să vadă totul la dimensiuni corecte. Îşi dădu seama că Hella n-avea decât o infecţie la un dinte şi înţelese că oamenii care i se păruseră a fi nişte inamici implacabili nu făceau decât să se supună legilor impuse de alţii.

Unul dintre ofiţerii de la bar i se adresă:

— Prietenul tău, Eddie, e sus şi-şi încearcă şansele.

Mosca făcu semn cu capul că a înţeles. Un alt ofiţer îi zise cu un rânjet pe faţă:

— Tot acolo e şi celălalt amic al tău, adjutantul. Sărbătoreşte avansarea la gradul de maior.

— Aha. Ei, trebuie să beau pentru asta, nu? exclamă Mosca şi ceilalţi râseră.

Îşi descheie haina, aprinse o ţigară şi mai bău câteva pahare cu whisky. Se încălzise şi vedea acum lucrurile în roz. Ce naiba, era numai o durere de dinţi şi ştia că Hella era supersensibilă la durere.

Era o ironie. Ea trata totul cu mult curaj, dar ceda imediat în faţa durerii fizice, comportându-se ca o laşă. De fapt, nu era chiar laşă. Mosca se înfurie brusc pe sine pentru că se gândise la un asemenea cuvânt în legătură cu ea. Ce să-i facă însă dacă plângea atât de uşor? Dintr-odată, o parte din căldura simţită îl părăsi. Căutând cu degetele în buzunarul din interior al hainei, dădu peste un petic de hârtie şi îşi aminti că acum câteva zile Hella scrisese prima ei scrisoare către mama lui, iar el uitase s-o pună la poştă. Maică-sa le scrisese cerând informaţii şi poze ale copilului. Mosca plecă de la bar şi introduse plicul în cutia poştală din hol. Ezită o clipă. Undeva, în creier, un clopoţel îl avertiza să nu urce, dar băutura îi adormi simţurile. Porni să urce scările spre camera de joc.

Eddie era la un colţ al mesei cu un teanc de ordine de emisie în mână. Adjutantul se afla vizavi de el. Era ceva ciudat cu individul ăsta. Faţa lui, care exprima de obicei nevinovăţie, era acum roşie şi strâmbată într-o expresie de viclenie. Mosca fu şocat. Isuse, tipul era pus rău pe scandal! O clipă se gândi că e mai bine să facă stânga-mprejur şi să plece. Dar curiozitatea îl împinse să se îndrepte către masa de zaruri. „Ia să vedem dacă ticălosul se umanizează la un pahar”, îşi zise el.

Eddie îl întrebă:

— Ce face fata ta?

— Bine, răspunse Mosca.

Pe scări urcă un chelner care aduse în încăpere o tavă cu băuturi.

Jocul mergea încet. Era mai mult o relaxare. Nu se paria cu adevărat. În seara aceea, lui Mosca îi plăcea aşa ceva. Începu să parieze pe sume mici, schimbând din când în când o vorbă cu Eddie.

Adjutantul era singurul care juca cu entuziasm. Încercă totul pentru a-i îndemna pe jucători să rişte mai mult. Când veni rândul lui la aruncat, lăsă jos treizeci de dolari. Numai zece din ei fură acoperiţi. Oferi cele mai diverse modalităţi de pariu, dar jucătorii, neinteresaţi, refuzară să-i răspundă şi continuară să parieze pe sume de unu sau cinci dolari.

Mosca se simţi puţin vinovat. Se gândi că ar fi fost mai bine dacă ar

fi plecat acasă să vadă cum se simte Hella şi s-ar fi dus apoi la Yergen. După numai o oră însă, clubul avea să se închidă. Se decise să rămână.

Căutând acum fiorul emoţiei pe oricare cale şi renunţând la speranţa de a-l găsi în joc, adjutantul i se adresă lui Mosca:

— Am auzit că ţi-ai adus domnişoara la bază pentru tratament medical gratuit. Ar fi trebuit să poţi mai mult decât atât, Walter.

Era pentru prima dată când el utiliza numele de botez al lui Mosca.

Unul dintre ofiţeri exclamă indignat:

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetaţi. Nu vorbiţi de afacerile voastre la club.

În acea clipă, Mosca îşi dădu seama de ce rămăsese acolo, de fapt de ce venise la club. Încercă să plece acum, încercă să-şi forţeze corpul să plece de lângă masă, să-şi ia mâinile de pe ţesătura verde. Fu inundat însă de o satisfacţie crudă, care îi depăşi capacitatea de judecată. Umilinţele şi înfrângerile din ultima săptămână îi otrăviseră sângele şi creierul. Îşi zise: „Bine, împuţitule, bine, bine”. Însă cu voce tare zise cu indiferenţă:

— Am crezut că doctorul mă poate ajuta.

Reuşi să facă propoziţia să sune ca o scuză. Înghiţise rahat toată săptămână. Încă o porţie mică n-avea să-i dăuneze.

— Chestii d-astea nu se întâmplă acolo unde conduc eu, se împăună adjutantul. Şi dacă se întâmplă şi aflu, cineva o încasează. Iar de obicei aflu. Eu nu înfig cuţitul pe la spate, continuă el pe ton serios. Cred în fair play. Dar dacă ţi-ar fi tratat domnişoara, toţi soldaţii ar fi început să-şi aducă fetiţele lor infectate cu gonoree la bază pentru injecţii. Nu-mi pot permite asta.

Pe faţa lui se ivi un zâmbet copilăresc şi vesel. Îşi ridică paharul şi luă o înghiţitură zdravănă.

Mosca se holbă la zaruri şi la ţesătura verde de pe masă. Eddie bolborosea ceva, dar cuvintele ajungeau neclare la urechile lui. Făcu un efort, privi în sus şi zise cu greutate:

— O să înhaţ miza asta.

Adjutantul îşi puse paharul pe pervazul ferestrei de lângă el şi aruncă pe masă un ordin în valoare de zece dolari.

— S-a făcut.

Mosca ridică hârtia şi i-o aruncă înapoi adjutantului.

— Nu mă păcăleşti tu pe mine, zise el cu voce rece, tăioasă.

Un alt ofiţer aruncă nişte bani pe masă. Mosca amestecă zarurile.

— Ei, dar te-a afectat tare chestia cu domnişoara aia, spuse adjutantul cu ironie.

Era vesel şi nu observă tensiunea din jurul lui.

— Poate crezi că domnişoarele alea au o dragoste pură şi dezinteresată pentru voi, tonţilor, nu? Dacă ar fi după mine, n-aş lăsa niciun imbecil ca voi să se însoare aici.

Mosca lăsă zarurile să-i cadă din mână. Cu voce indiferentă întrebă:

— De-aia mi-ai reţinut actele, porcule?

Adjutantul zâmbi încântat de sine:

— O să trebuiască să dezmint chestia asta şi să întreb de unde ai obţinut informaţia.

Spuse aceste cuvinte formal, pe un ton de comandă, cu rea-voinţă.

Mosca apucă din nou zarurile. Încetase să-i mai pese sau să se mai gândească. Aştepta, pur şi simplu, ca adjutantul să-i dea voie să arunce.

— De unde ai primit informaţia aia? insistă adjutantul.

Faţa lui amabilă era serioasă şi exprima asprime.

— De unde ai primit informaţia aia? repetă el.

Mosca amestecă zarurile şi le aruncă neglijent. Îl luă pe adjutant peste picior:

— Băi, animal cretin, mai bine ţi-ai exersa sperietoarea pe nişte vărzari.

Eddie Cassin interveni:

— Eu i-am povestit, iar dacă o să vrea şi colonelul să ştie, o să-i comunic şi lui istoria. O să-i explic cum ai lăsat hârtiile să zacă în biroul tău două săptămâni înainte de a le trimite la Frankfurt.

Se întoarse spre Mosca:

— Hai, Walter. Să ieşim de aici.

Adjutantul se postase pe partea mesei mărginită de zid şi de fereastră. Mosca dorea ca individul să iasă de acolo, să se strecoare pe lângă colţ. Se gândi o clipă, apoi zise:

— Şi tu crezi că idiotul ăsta o să scape aşa de uşor în seara asta?

Dură o fracţiune de secundă ca adjutantul să priceapă ameninţarea, după care strigă furios:

— Să vedem ce ai să faci!

Porni să înconjoare masa. Mosca aşteptă până ce colţul ei îl obligă să se ajute de braţe, apoi direcţionă o lovitură cât putu de tare spre faţa individului. Pălitura îl izbi pe adjutant peste obraz şi peste cap. Nu reuşi să-l rănească serios, dar îl făcu să cadă. Mosca izbi cu piciorul pe sub masă. Simţi cum călcâiul i se loveşte de un os. Imediat după asta, un ofiţer şi Eddie îl traseră de acolo. De-acum atins zdravăn, adjutantul fu ridicat în picioare. Supus, Mosca îi lăsă pe cei doi să-l împingă către uşă. Brusc, se răsuci pe călcâie şi traversă în fugă camera. Adjutantul ajunsese să stea drept. Din alergare, Mosca îi trase tipului un pumn în coaste cât putu de tare. Căzură amândoi pe podea. Adjutantul ţipă de durere. Expresia de pe faţa lui Mosca şi atacul lui surprinzător îl îngroziră atât de tare pe celălalt, încât rămaseră amândoi nemişcaţi o clipă. Apoi trei ofiţeri se aruncară asupra lui Mosca, în timp ce acesta îşi înfipsese degetele în urechea adversarului şi încerca să-i sfâşie obrazul. Unul dintre ofiţeri îi trase o

ghioagă în tâmplă lui Mosca, după care îl luară toţi trei pe sus şi-l aruncară afară din club. Nu o făcură ca represalii. Eddie îi ajuta. Aerul rece al nopţii îi limpezi lui Mosca gândurile.

Era singur cu Eddie.

— Ultima lovitură a distrus totul, rosti Eddie. De ce naiba nu te-ai mulţumit cu ceea ce obţinuseşi?

— Pentru că am vrut să-l ucid pe ticălos!

Însă corpul îi reacţiona deja. Îşi aprinse o ţigară cu mâinile tremurânde. Simţea o sudoare rece de-a lungul şirei spinării. Încercă să-şi potolească tremurul. „Isuse, ce bătaie mizerabilă", îşi zise el.

Stăteau împreună pe strada întunecată.

— O să încerc să repar totul, zise Eddie. Să ştii însă că ai încurcat-o cu armata. Ai înţeles? Nu pierde nicio clipă. Zboară până la Frankfurt mâine şi caută să obţii hârtiile alea. O să te acopăr eu aici. Să nu te mai preocupe nimic altceva în afară de hârtii.

Mosca reflectă o secundă:

— Mă rog, cred că asta e. Mersi, Eddie.

Îi strânse mâna, deşi nu ştia în ce mod va proceda Eddie ca să-l ajute.

— Te duci acasă acum? întrebă Eddie.

— Nu. Trebuie să-l văd pe Yergen.

Se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă de Eddie, dar îi strigă peste umăr:

— Te sun din Frankfurt.

Drumul spre biserică era luminat de o lună rece de toamnă.

Alergă pe scări. Yergen îi deschise uşa înainte de a ciocăni în ea.

— Să nu faci niciun zgomot, îl avertiză neamţul, fata mea abia a adormit după ce s-a chinuit.

Intrară în cameră. De după despărţitura de lemn ajungea la ei respiraţia grea a copilei. Mosca distinse o uşoară şuierătură ciudată. Văzu că Yergen era furios şi pus pe război:

— Tu ai fost mai devreme aici? şuieră el.

— Nu, minţi Mosca.

Ezitase însă o fracţiune de secundă, suficient ca Yergen să priceapă.

— Ţi-am făcut rost de doctorii, îl informă el.

Era bucuros că Mosca îi înfricoşase fata, dându-i astfel curajul disperat de a proceda aşa cum intenţiona s-o facă.

— Am flacoanele de penicilină şi tabletele de codeină, dar o să te coste scump de tot.

Scoase din buzunar o mică cutiuţă de carton şi o desfăcu pentru a-i arăta lui Mosca cele patru fiole maro închis şi cutia pătrată cu pilule mari, roşii, de codeină. Chiar şi acum subconştientul îl îndemnă să-i explice lui Mosca faptul că penicilina costase numai o fracţiune din

preţul obişnuit al pieţei negre şi putea fi, de aceea, expirată. Aşa că l-ar fi taxat cu un preţ rezonabil. Dar în acel moment de cumpănă, fata emise un şuierat ca un junghi şi tăcu. Îl văzu pe Mosca uitându-se la paravanul de lemn, dar înainte ca vreunul dintre ei să facă vreo mişcare, respiraţia porni din nou, regulată, în ritmul greu al somnului. Yergen răsuflă uşurat.

— Te costă cincizeci de cartuşe de ţigări.

Văzu luminiţele negre din ochii lui Mosca aţintindu-l şi reflectând căderea bruscă dinăuntrul sufletului lui.

— Bine, încuviinţă Mosca. Nu-mi pasă cât plătesc. Eşti sigur că e marfă de calitate?

Deşi ezită numai o secundă, lui Yergen îi trecu prin minte o avalanşă de gânduri.

Avea nevoie de cât mai multe ţigări, ca să dea lovitura plănuită şi să plece din Germania într-o lună. Probabil că Hella n-avea nevoie reală de penicilină. Când doctorii din Bremen aflau că o fată are un prieten american cereau întotdeauna penicilină ca să-şi păstreze câte ceva şi pentru ei. Se gândi din nou la fiica lui. Ea trecea înaintea tuturor.

— Poţi fi sigur. Garantez pentru ea, răspunse el. Sursa de la care le-am obţinut nu m-a înşelat niciodată.

Îşi duse mâna la inimă.

— Îmi asum toată responsabilitatea.

— Atunci e-n regulă, zise Mosca. Şi acum ascultă. Am douăzeci de cartuşe şi poate o să mai fac rost. Dacă n-o să pot o să-ţi plătesc la rata de cinci dolari per cartuş în ordine de plată sau cecuri American Express. E-n regulă?

Ştia că el juca cinstit, iar Yergen îl jefuia, dar îl afecta încă întâlnirea cu adjutantul. Avea o imensă greutate în piept şi se simţea izolat şi lipsit de speranţă. În mintea lui, i se aruncă neamţului la picioare implorându-l să aibă milă şi îndurare. Sesizând, Yergen deveni arogant.

— Trebuie să plătesc în ţigări. Cred că va trebui să-mi dai ţigări.

Fata gemu în somn. Mosca îşi aminti de scâncetele Hellei. Îl aştepta de multă vreme acasă.

Făcu o ultimă încercare.

— Am nevoie de ele în noaptea asta.

Yergen replică:

— Şi mie îmi trebuie ţigările în noaptea asta.

De data asta, vocea lui avu o notă răutăcioasă de triumf. Nici măcar nu-şi dăduse seama de ea şi de faptul că îl urâse dintotdeauna pe acest american.

Mosca se forţă să nu simtă nimic şi să nu reacţioneze. Îi era ruşine şi se temea de consecinţele bătăii de la club. Trebuia să fie atent să nu mai greşească. Grav, fără mânie sau ironie, culese cutiuţa şi şi-o

strecură în haină. Rosti pe un ton politicos:

— Vino acasă cu mine şi o să-ţi dau cele douăzeci de cartuşe şi bani. O să încerc să-ţi fac rost de restul ţigărilor în câteva zile şi tu o să-mi dai banii înapoi.

Yergen pricepu că nimic nu-l va opri pe Mosca să plece cu doctoriile. Avu o clipă de frică şi slăbiciune. Nu era un laş, dar îi era întotdeauna teamă s-o lase pe fetiţă singură printre dărâmături. Se duse dincolo de paravan să aranjeze păturile peste corpul micuţei adormite, apoi ieşi prin altă parte, pentru a-şi lua pălăria şi haina. Tot drumul până la casa lui Mosca nu schimbară o vorbă.

Mosca îl lăsă pe Yergen să-şi aştepte plata până ce-i dădu Hellei o pastilă de codeină. Era trează. Conturul albicios al fălcii tumefiate se vedea pe întuneric.

— Cum e? întrebă el încetişor, în şoaptă, pentru a nu trezi copilaşul.

— Doare foarte tare.

— Uite ceva pentru durere.

Îi dădu o pastilă roşie. O văzu cum împinge pilula pe gât cu degetul şi cum bea apoi apa din paharul pe care el i-l duse la buze.

— Mă întorc imediat, murmură el.

Făcu un pachet voluminos şi neglijent din cartuşele de ţigări. Îl luă cu el la uşă şi i-l dădu lui Yergen, apoi scoase cecurile American Express din portofel, semnă unul şi introduse hârtia subţire şi albastră în buzunarul neamţului. Oarecum cuprins de remuşcări, întrebă mai mult din politeţe:

— O să ai probleme din pricina interdicţiei pe timpul nopţii? Să te duc înapoi?

— Nu. Am permis de trecere, răspunse neamţul, după care, râzând, cu voluminosul pachet de ţigări sub braţ înviorându-l, bolborosi:

— … esenţial pentru un afacerist.

Mosca îl lăsă să plece, încuie uşa după el şi se întoarse în dormitor. Hella nu reuşise să adoarmă. Se întinse lângă ea, îmbrăcat. Îi povesti ce se întâmplase la club şi îi explică de ce trebuia să plece la Frankfurt a doua zi.

— O să iau actele alea şi într-o lună o să fim în avion, spre State.

Îi istorisi diverse păţanii de-ale maică-sii şi de-ale lui Alf şi îi spuse cât de bucuroşi vor fi amândoi s-o vadă. Încercă să facă să sune totul de parcă ar fi fost o chestie uşoară şi definitivă. O simţea cum se încălzeşte şi devine somnoroasă. Brusc ea întrebă:

— Poţi să-mi dai altă tabletă?

El se sculă, îi aduse încă una şi-i ţinu încă o dată paharul cu apă la buze. Apoi, înainte ca ea să adoarmă, îi povesti despre penicilină şi-i spuse să se ducă a doua zi la doctor pentru injecţii.

— O să te sun în fiecare seară din Frankfurt. N-o să fiu plecat nici măcar trei zile.

După ce ea căzu într-un somn adânc, el se sculă şi fumă câteva ţigări într-un fotoliu lângă fereastră. Se uită la oraşul dărâmat, ale cărui ruine păreau proaspete şi clare în lumina nopţii de toamnă. După o vreme, se duse la bucătărie, aprinse lumina şi-şi puse cele câteva lucruri strict necesare pentru călătorie în sacul de sport. Îşi prepară un ceai şi-şi fierse câteva ouă, sperând că hrana îl va ajuta să adoarmă, după care se întinse lângă Hella şi aşteptă să se ivească zorile.

Capitolul 21

Hella auzi orăcăielile scurte, furioase, de foame printr-o cortină grea de toropeală datorată codeinei. Se trezi cu o senzaţie de nelinişte plăcută. Ştia cât de uşor putea să potolească bebeluşul. Îl ascultă puţin, apoi părăsi patul ca să prepare biberonul.

Continua să fie slăbită, deşi dormise bine în ultimele nopţi. Folosirea constantă a codeinei îşi arăta roadele şi durerea de cap şi de dinţi se diminuase serios. Întinse mâna şi fu şocată când degetele sale întâlniră extrem de rapid obrazul. Faţa i se umflase şi mai mult în timpul nopţii, dar nu simţise nicio durere. În timp ce aştepta să se încălzească laptele copilului, luă altă tabletă de codeină. Şi-o împinse pe gât cu degetul, apoi îi duse bebeluşului biberonul într-o tăcere absolută.

Era extrem de obosită. Se întinse din nou pe pat. O auzea pe Frau Saunders făcând curăţenie prin camerele ei şi prin livingul pe care îl împărţea cu ei. Avuseseră noroc cu această femeie. Chiar şi Walter o plăcea. Spera ca el să vină odată cu actele de căsătorie, căci îşi dorea enorm să plece din Germania. În actualele condiţii, îi era permanent teamă, în special pentru copil. Îi era frică să nu se îmbolnăvească şi el, căci ştia că nu vor putea obţine medicamente americane. În privinţa puştiului, nu-şi putea permite să-şi încerce norocul pe piaţa neagră.

Curând se simţi mai fortificată. Se ridică şi îşi făcu curăţenie în camerele ei, apoi trecu în living. Frau Saunders şedea lângă sobă şi îşi bea cafeaua. O altă ceaşcă plină o aştepta pe Hella.

— Când ţi se întoarce bărbatul? întrebă proprietăreasa. Nu trebuia să fi ajuns în dimineaţa asta?

— E nevoie să mai stea câteva zile. O să-mi spună la telefon diseară ce s-a rezolvat. Ştii şi dumneata cum e cu actele astea.

— I-ai spus de penicilină?

Hella negă.

— Am crezut că Yergen ăsta vă era cu adevărat prieten, continuă Frau Saunders. Cum a putut face aşa ceva?

— Nu cred că a fost vina lui, îi luă Hella apărarea. Doctorul mi-a explicat că erau imposibil de folosit pentru că au fost manipulate neglijent. Era penicilină adevărată în ele. Yergen n-avea de unde să ştie.

— Trebuia să fi ştiut, se încăpăţână proprietăreasa. O să descopere el ce afacere proastă a făcut când o să-l viziteze Herr Mosca.

Copilul începu să plângă dincolo. Hella se scula să-l ia în braţe. Frau Saunders o opri:

— Lasă-mă pe mine să mă ocup de el.

Hella o ascultă şi se duse să aducă schimburi curate.

Când veni cu ele în cameră, Frau Saunders zise:

— Dă-mi voie să-l schimb eu.

Era un ritual pe care îl practicau în fiecare dimineaţă. Hella luă găleata de tablă, goală, de lângă sobă.

— Mă duc jos după nişte cărbuni, anunţă ea.

— Nu eşti destul de înzdrăvenită, o avertiză Frau Saunders.

Spuse cuvintele automat, căci era ocupată cu legănatul bebeluşului.

Aerul de dimineaţă era îngheţat. Lumina toamnei îmbrăca frunzele căzute pe jos şi copacii într-o aură maronie, înspicată cu dâre roşcate, ca de foc. De undeva ajungea la nările Hellei aroma profund acrişoară a merelor căzute. Din spatele dealurilor pline de grădini, putea adulmeca mirosul înviorător al râului Weser proaspăt spălat de ploi. Văzu, de cealaltă parte a străzii, o fată tânără şi drăguţă ce se juca pe sub copaci, împreună cu patru copilaşi, lovind cu piciorul covorul de frunze moarte de pe jos şi ridicându-le în aer ca pe nişte fulgi de zăpadă. I se făcu frig şi reintră în casă.

Coborî scările spre pivniţă şi descuie uşa din plasă de sârmă ce delimita porţiunea ei de subsol. Umplu găleata cu bucăţi alungite de cărbune. Încercă s-o ridice, dar descoperi, spre surprinderea ei, că era incapabilă s-o facă. Se încordă mai tare. Simţi cum i se scurge toată energia din corp. I se făcu rău. O clipă fu înspăimântată. Se agăţă de plasa de sârmă şi starea de leşin dispăru treptat-treptat. Luă trei cărbuni şi-i puse în poala şorţului, ţinându-l de margini, ca pe un coş. Cu mâna liberă trase zăvorul şi o porni pe scări în sus.

La jumătatea ultimei porţiuni, picioarele ei refuzară să se mai mişte. Rămase o clipă nemişcată, surprinsă. Corpul îi fu inundat de o senzaţie cumplită de frig. I se sparse un vas mare de sânge şi durerea îi înjunghia creierul ca şi cum i s-ar fi înfipt o ţepuşă în cap, aşa că nu auzi cum îi alunecă bucăţile de cărbune din şorţ şi cum se zdrobesc de cimentul scărilor. Ca într-un film de groază, începu să cadă şi văzu ca prin ceaţă faţa proprietăresei, care ţinea copilul în braţe, aplecându-se peste balustrada scării, fi văzu pe amândoi neclar, dar avu senzaţia că erau foarte aproape de ea. Îşi înălţă braţele spre ei şi se porni să urle, apoi începu să se îndepărteze de chipul îngrozit al femeii şi de copilul înfăşat în alb şi, încă urlând, se distanţă de propriile ei urlete şi nu le mai auzi niciodată.

Capitolul 22

Eddie Cassin se plimba furios prin birou. Inge îi explica cu răbdare unei femei de la celălalt capăt al firului că trebuia să aibă informaţia până acum. După asta, ea răspunse la un alt apel şi o luă de la capăt cu aceeaşi explicaţie.

Îi făcu semn lui Eddie să vină la telefon.

— Da, zise el la telefon.

Dincolo, o voce de bărbat, vorbind o engleză aproape impecabilă, încărcată de autoritate, rosti:

— Îmi pare rău că nu vă putem oferi informaţia la telefon.

Eddie ştia că n-are nicio şansă să se certe cu vocea. Recunoscu tonul. Era glasul unui om care se comporta strict după legile şi regulile care guvernau micul, dar închisul lui univers. În consecinţă, zise:

— Daţi-mi voie să întreb un singur lucru. În legătură cu femeia din spitalul dumneavoastră. Soţul ei, sau amantul, cum vreţi să-l numiţi, e la Frankfurt. Şi acum iată care e întrebarea mea. E situaţia atât de gravă încât să-i comunic să se întoarcă de urgenţă?

Vocea îi răspunse:

— Aşa v-aş sfătui să procedaţi.

— E plecat cu treburi importante, insistă Eddie. Nu cred că ar putea să se întoarcă acum dacă nu e absolut necesar.

Se lăsă o scurtă tăcere, apoi, cu surprinzătoare gentileţe, vocea rosti:

— Cred că e cazul să-i comunicaţi că trebuie să se întoarcă.

Eddie închise telefonul. Văzu că Inge îl urmărea cu ochii larg deschişi.

— Dă-mi un pahar curat, îi spuse el.

După ce ea ieşi, Eddie ridică receptorul şi-i ceru operatoarei o linie liberă pentru Frankfurt. Aştepta încă legătura când Inge reveni cu paharul. O lăsă pe ea la telefon şi-şi prepară o băutură tare din gin şi suc de ananas, după ce preluă din nou receptorul.

Când reuşi să prindă Frankfurtul, ceru sectorul adjunctului de la comandament. Vorbi cu trei ofiţeri până când află că Mosca fusese acolo cu o zi în urmă şi se afla acum, probabil, la secţia juridică. Când prinse secţia juridică, i se comunică faptul ca Mosca plecase cu o oră înainte. N-aveau nicio idee unde s-ar putea afla acum. Eddie puse receptorul jos şi-şi dădu paharul peste cap. Îşi prepară altul şi luă din nou receptorul. Se gândi o clipă, apoi, după ce prinse Frankfurtul, ceru centrul de comunicaţii din clădirea uzinei I.G.Farben. Îi răspunse un sergent, căruia îi explică pe scurt de ce trebuia să-l localizeze pe Mosca şi-l rugă să emită la difuzor un mesaj pentru el, să-l anunţe să vină la telefon. Sergentul îi spuse să aştepte, apoi reveni cu informaţia

că dăduse drumul la anunţ şi îl rugă să menţină linia deschisă.

Eddie aşteptă o bucată bună de vreme. Termină şi cel de-al doilea pahar. Brusc, în aparat se auzi vocea lui Mosca, întrebând:

— Hello, cine este acolo?

În glas nu era decât surpriză, nu şi nelinişte.

O clipă, Eddie fu incapabil să spună ceva. Apoi spuse:

— Walter, aici Eddie. Cum te descurci?

— Nu ştiu încă. Mă tot trimit de la un birou la altul. S-a întâmplat ceva?

Eddie îşi drese vocea, apoi rosti cu prudenţă:

— Cred că o să trebuiască să laşi treaba de acolo, Walter. Proprietăreasa ta a trimis un curier la Meyer cu mesajul că Hella a fost dusă la spital. Meyer a trimis curierul la baza noastră, iar eu am sunat la spital. N-au vrut să-mi dea nicio informaţie la telefon, dar mi-au spus că e o chestie serioasă.

Se lăsă o clipă de tăcere, după care glasul lui Mosca sosi pe fir cu întreruperi, de parcă şi-ar fi căutat cuvintele.

— Chiar nu ai aflat nimic altceva?

— Jur pe ce vrei tu. Ar fi mai bine să te întorci.

Altă pauză mai lungă. Apoi:

— O să iau trenul de ora şase. Aşteaptă-mă la gară, Eddie. Cred că o să ajung la patru dimineaţa.

— Bineînţeles. Mă duc la spital imediat ce termin convorbirea cu tine. Bine?

— Bine. Mulţumesc, Eddie.

Se auzi un declic la celălalt capăt al firului. Eddie închise şi el.

Îşi prepară rapid o nouă băutură şi-i zise lui Inge:

— N-o să mă întorc astăzi.

Puse sticla de gin şi cutia cu suc în geantă şi părăsi baza aeriană.

Când Mosca se dădu jos la Bremen, oraşul era încă scufundat în beznă. Era aproape patru dimineaţa. Abia vizibil, în scuarul din faţa gării aştepta un autobuz verde-oliv al armatei. Piaţa era luminată de câteva felinare slabe ce aruncau fâşii palide de lumină în colţurile ei şi pe străzile din jur.

Mosca inspectă sala de aşteptare, dar nu văzu nici urmă de Eddie Cassin. Se uită în sus şi-n jos de-a lungul străzii, dar nu observă niciun jeep care să-l aştepte.

Ezită câteva clipe, apoi se luă după şinele tramvaiului către Schwachhauser Strasse şi coti ceva mai încolo pe Kurfürsten Allee. Nu simţea sacul de sport de pe umăr. Îşi croia drum cu prudenţă printre ruinele oraşului fantomatic. N-avea să-şi dea seama niciodată după aceea de ce nu se dusese direct la spital.

Când se apropie de casă văzu o lumină care străpungea beznă şi îşi

dădu seama că ea ardea în apartamentul lui. Apucă pe mica alee pietruită. Urcă în fugă scările şi auzi copilul plângând.

Deschise uşa livingului şi o văzu pe Frau Saunders aşezată pe canapea, cu ochii îndreptaţi spre el, supraveghind uşa, împingând cu o mână căruciorul înainte şi înapoi peste covor. Plânsetul copilului era deznădăjduit, ca şi cum nimic nu l-ar fi putut uşura sau potoli. Mosca observă faţa albă a femeii, desfigurată de epuizare. Părul ei, strâns de obicei într-un coc sever, era lăsat acum liber şi-i cădea în cascade în jurul capului.

Rămase în cadrul uşii şi o aşteptă să vorbească, dar observă că era prea înspăimântată s-o mai facă, aşa că începu el:

— Cum se simte?

— E la spital.

— Ştiu asta. Cum se simte?

Frau Saunders nu-i răspunse. Se opri din legănatul căruciorului şi-şi puse mâinile pe faţă. Orăcăielile bebeluşului se înteţiră. Corpul femeii porni să tremure spasmodic.

— Oh, ce-a mai ţipat, ce-a mai ţipat… se văită ea. A căzut pe scări şi a ţipat.

Îşi luă mâinile de pe faţă, de parcă nu şi-ar mai fi putut ascunde durerea. Începu să legene din nou căruciorul. Copilul tăcu. Frau Saunders îl privi pe Mosca; aştepta cu răbdare în cadrul uşii.

— E moartă, îl informă ea. A murit în timpul serii. Eu te-am aşteptat pe tine.

Văzu că Mosca continua să stea acolo nemişcat, de parcă ea n-ar fi scos nicio vorbă şi ar fi aşteptat-o să spună ceva.

Simţea doar o amorţeală, ca o carapace subţire şi fragilă în calea durerii şi a înţelegerii. O auzi pe proprietăreasă repetând:

— A murit în cursul serii.

O crezu, dar nu putea accepta că ăsta e adevărul. Se repezi afară din casă şi o porni năuc pe străzile întunecate. Când ajunse în zona spitalului, merse de-a lungul gardului metalic până la poarta principală.

Intră în oficiul administraţiei. La biroul gărzii de noapte stătea o călugăriţă, purtând pe cap cornetul alb şi mare al ordinului ei religios. După asta îl zări pe Eddie Cassin care şedea pe o bancă lângă perete.

Eddie se ridică stângaci în picioare. Îi făcu semn călugăriţei, care îl invită pe Mosca să meargă cu ea.

Americanul urmă cornetul alb de-a lungul coridoarelor tăcute. În nemişcarea nopţii se auzeau respiraţiile istovite ale bolnavilor adormiţi. La capătul unuia din coridoare fură nevoiţi să se strecoare printre câteva femei de serviciu îmbrăcate în negru, care frecau de zor, îngenuncheate, podeaua albă.

Cotiră pe alt coridor. Călugăriţa deschise uşa unei cămăruţe. Mosca

paşi înăuntru după ea. Femeia se dădu la o parte şi închise uşa.

Mosca înaintă şi văzu faţa Hellei, într-un colţ al încăperii, încadrată de perna albă. Corpul îi era acoperit cu un cearşaf alb până la gât. Pentru că nu distingea toate amănuntele, Mosca mai făcu un pas.

Ochii erau închişi. Obrazul nu-i mai era tumefiat, ca şi cum otrava îi părăsise corpul împreună cu firul vieţii. Buzele erau palide, albe chiar. Nu mai exista nicio pată de roz. Ridurile dispăruseră şi arăta mai tânără decât o văzuse el vreodată. Faţa însă era ca o mască. Gănvanele ochilor ei închişi o făceau să pară oarbă.

Mosca se apropie şi mai mult. Se postă lângă pat şi nu văzu pe pervazul ferestrei o vază mare plină cu flori albe. Se uită la Hella, simţindu-se perplex. Ştia că va trebui să accepte până la urmă realitatea morţii ei, dar habar n-avea ce trebuia să facă. Era incapabil de vreun raţionament sau de vreun sentiment. În forma ei violentă, moartea nu-i era necunoscută, dar acum era bulversat de felul perfid în care venise. Vedea pentru prima dată o fiinţă pe care o sărutase şi cu care făcuse dragoste în imposibilitate de a mai fi în contact cu el. Se revoltă împotriva acelui trup lipsit de viaţă, căci ştia ce avea să se întâmple cu el. Întinse mâna şi-i atinse ochii închişi, apoi faţa rece şi, în final, cearşaful alb care-i acoperea trupul. Auzi un zgomot ciudat şi dădu cearşaful mai jos.

Corpul ei era înfăşurat într-un linţoliu din hârtie maro de ambalaj. Observă că Hella nu avea nicio haină pe ea. În spatele lui, călugăriţa şopti:

— Sunt mulţi cei care au nevoie de îmbrăcăminte.

Trăsese de cearşaf cu o arogantă siguranţă, cu încredere în platoşa pe care şi-o pusese împotriva durerii, bazându-se cu disperare pe amintirile lui din anii fioroşi de dinainte. Se gândi acum că ar fi putut măcar să-i aducă nişte haine în care să fie îngropată cum se cuvine. Dintr-odată, mii de inamici îi invadară sângele. Îşi simţi fierea în gât şi o mână uriaşă îi opri bătaia inimii şi stinse toate luminile. Fără a şti cum, se trezi afară, sprijinindu-se de peretele coridorului.

Călugăriţa îl aşteptă cu răbdare. Mosca îşi adună gândurile şi zise femeii:

— O să aduc nişte haine potrivite. Vreţi s-o îmbrăcaţi, pentru mine?

Femeia dădu afirmativ din cap.

Părăsi spitalul şi începu să umble. Urmări perimetrul gardului. Deşi nu se luminase încă de ziuă, înregistră zgomotul tramvaiului şi al oamenilor care treceau pe lângă el. Interdicţia de circulaţie pe timpul nopţii încetase. Continuă să o ia pe străzi pustii, dar, când intra pe ele, i se părea că oamenii ţâşneau din pavajul acoperit cu moloz şi din apartamentele îngropate. Curând se ivi şi soarele, ca un astru rece de iarnă, împrăştiind o lumină palidă asupra pământului. Descoperi că se afla la marginea oraşului, îndreptându-se spre satele din jur. Aerul era

îngheţat. Mosca se forţă să se oprească.

Acceptă totul acum şi nu fu deloc surprins de faptul că totul luase o întorsătură atât de tragică. Simţea numai o lipsă epuizantă de speranţă şi, undeva în adâncul fiinţei lui, o vină ruşinoasă.

Medită la ce avea de făcut. Trebuia să ducă o rochie de culoare închisă la spital, ca Hella să aibă cu se să fie îngropată, şi să comande cele necesare pentru funeralii. Eddie îl putea ajuta şi se putea ocupa de tot. Se răsuci pe călcâie şi îşi dădu seama că avea ceva în mână. Se uită şi văzu că ducea încă sacul de sport cu el. Pentru că se simţea extrem de obosit şi fiindcă avea mult de mers pe jos, lăsă obiectul să cadă în iarba udă şi mare. Îşi înălţă privirea spre soarele îngheţat al dimineţii şi porni înapoi către oraş.

Capitolul 23

Prin marea poartă centrală din fier negru trecu un mic cortegiu, care părăsi domeniul spitalului şi pătrunse în teritoriul urban din jur. Lumina cenuşie a zorilor învăluia ruinele în fuioare fantomatice de abur.

În frunte deschidea drumul ambulanţa cu sicriul în care se odihnea pe veci Hella. În spatele ei, mergea încetişor jeepul, cu Eddie şi Mosca stând încovrigaţi pe scaune pentru a se putea apăra cât de cât de frig. Pe canapeaua din spate, Frau Saunders era înfăşurată într-o pătură cazonă ce-i ascundea bocetul de ochii lumii. După jeep venea o mică limuzină Opel, ce aparţinea eparhiei din care făcea parte biserica frecventată de Frau Saunders.

Caravana îşi croi drum împotriva valului de oameni care se îndreptau spre centrul oraşului, a tramvaielor zgomotoase încărcate cu muncitori şi a autobuzelor verde-oliv ale armatei. Toată lumea asta era compusă din indivizi al căror ritm de viaţa era întrerupt numai de odihnă, somn şi vise. Sfârşitul toamnei îşi arăta prin surprindere, de timpuriu, colţii îngheţaţi, cu un frig mai amarnic decât în toiul iernii, depunând un strat fin, alb, pe metalul jeepului şi paralizând corpurile şi minţile. Mosca se aplecă spre Eddie.

— Ştii unde e cimitirul?

După ce acesta dădu afirmativ din cap, Mosca continuă cu indiferenţă:

— Haidem acolo.

Eddie răsuci volanul spre stânga. Jeepul se trezi la viaţă şi o luă la goană înainte. Parcurse în viteză şoseaua largă care străbătea oraşul într-o lungă curbă dulce şi ducea până la periferie. Spre capătul ei, jeepul coti pe o străduţă lăturalnică, intră pe sub o arcadă de lemn şi rulă uşor până ce se opri pe o mică pajişte în faţa rândurilor lungi de morminte. Rămaseră în jeep aşteptând. Frau Saunders îşi dădu pătura la o parte. Era îmbrăcată cu o haină neagră, pe cap avea o pălărie cu voal negru şi purta ciorapi negri. Faţa îi era cenuşie ca şi lumina filtrată de plafonul jos de nori. Eddie şi Mosca purtau uniformele lor verde-închis.

Ambulanţa veni încet, târându-se de-a lungul drumului prost, presărat cu brazde de pământ. Ajunse lângă ei şi se opri. Şoferul şi ajutorul lui coborâră. Eddie şi Mosca se duseră să-i ajute. Mosca observă că cei doi erau aceiaşi oameni care o aduseseră pe Hella la spital când născuse. Ei deschiseră uşile din spate ale ambulanţei şi împinseră afară cutia neagră. Mosca şi Eddie apucară de mânerele de la capătul dinspre ei al sicriului.

Cutia era făcută din lemn de esenţă tare şi era vopsită în negru cu ape. Mânerele erau confecţionate din fier brut, mohorât, de culoarea cerului plumburiu. Cei doi nemţi îşi încrucişară privirile cu Mosca deasupra sicriului, dar se prefăcură a nu-l cunoaşte. Întoarseră sicriul ca să treacă ei în faţă. Era uşor. Aleseseră o cărare printre pietrele funerare marcate şi sparte de explozii şi o luară de-a lungul ei până când ajunseră, într-un târziu, lângă o groapă deschisă. Doi nemţi mici de statură, cu umeri laţi, purtând haine de culoare închisă şi şepci, se odihneau sprijiniţi de lopeţile lor negre, în formă de inimă. Cei doi urmăriră cum e aşezat sicriul lângă groapa săpată de ei. În spatele lor se înălţa un deluşor de pământ reavăn, maroniu.

Limuzina Opel pătrunse şi ea pe poarta cimitirului. Păcăniturile şi fumul ce-i ieşeau pe ţeava de eşapament semănau cu un bocet adus ofrandă cerului. După ce se opri, din ea coborî un preot. Înalt, zvelt, cu o faţă severă şi colţuroasă. Porni încet pe jos, mergând uşor aplecat şi târându-şi după el, peste pământul umed, faldurile rasei lungi şi negre, îi adresă câteva cuvinte lui Frau Saunders, apoi lui Mosca. Americanul îşi ţinu ochii plecaţi. Nu înţelegea nicio iotă din accentul aspru, bavarez, cu care vorbea omul bisericii.

Liniştea fu spartă de rugăciunea monotonă şi guturală a preotului. Mosca auzi cuvintele iubire şi rugăciune şi i se păru că, în germană, cuvântul rugăciune suna exact la fel ca implorare în engleză. Auzi aceeaşi voce spunând iertare, iertare şi primeşte, primeşte, apoi ceva despre înţelepciune, milă şi iubire de Dumnezeu. Cineva îi dădu o mână de pământ şi el îl aruncă în faţa lui. Îi ajunse la urechi un scurt ropot pe lemn, apoi descifră alte ropote mai mici. Puţin după aceea auzi cum lemnul e izbit continuu de bucăţi mari de pământ, ca o imensă şi rară bătaie a inimii, din ce în ce mai slab până când nu rămase decât uşorul oftat al pământului lovindu-se de pământ. Auzi atunci, peste bubuitul dureros al sângelui din tâmple, vaietul lui Frau Saunders.

Într-un târziu, totul se linişti. Îi auzi pe toţi cum pleacă. Ajunse la el uruitul unui motor, apoi al altuia şi, în final, al jeepului.

Mosca îşi ridică capul. Ceaţa uşoară ce sălăşluise în oraşul lăsat în urmă se furişa acum printre morminte şi pietre funerare. Îşi înălţă privirea spre cerul opac şi lipsit de soare aşa cum ridică oamenii ochii pentru a se ruga. Strigă în adâncul inimii cu o mânie neputincioasă: „Cred, cred”! Îşi mărturisea astfel printr-un urlet interior credinţa în adevăratul Dumnezeu. Recunoştea cu umilinţă limpezimea revelaţiei adevăratului Tată, tiranic, nemilos, neîndurător, scăldat în sânge, cufundat în teroare, durere şi vinovăţie, devorat şi consumat de propria sa ură nebună faţă de omenire. În inimă şi în minte i se căscă o prăpastie pentru a-l primi pe acest Dumnezeu revelat, dar tocmai atunci apăru din spatele norilor un soare palid, auriu, care-l sili să-şi

coboare privirea.

Văzu în depărtare, traversând câmpia spre oraş, ambulanţa goală şi Opelul, înălţându-se şi coborând după cum le dictau sinuozităţile drumului. Cei doi gropari dispăruseră. Frau Saunders şi Eddie îl aşteptau în jeep. Proprietăreasa se învelise cu pătura, căci era foarte frig. Le făcu semn că sunt liberi să plece şi urmări cu privirea jeepul verzui îndreptându-se încet spre poartă. Frau Saunders se întoarse să-l mai vadă o dată, dar Mosca nu-i distinse faţa. Voalul ei negru, acoperit cu picături fine de ceaţă, i-o ascundea.

Rămas, în fine, singur, Mosca fu în stare să-şi aţintească privirea la mormântul iubitei lui, deasupra movilei de pământ şi praf maroniu ce-i adăpostea trupul. Nu simţea nicio amărăciune, ci doar o uluitoare senzaţie de pierdere, de parcă nu-şi mai putea dori nimic şi nu mai avea nici unde să se ducă. Se uită spre oraşul sub ale cărui ruine erau îngropate mult mai multe oase decât în aceste gropi săpate şi sfinţite. Mosca încercă să-şi revadă propria viaţă şi tot ce simţise şi cunoscuse, în timp ce palidele raze împrăştiate cu zgârcenie de astrul zilei erau din nou umbrite de nori. Căută, dincolo de mormintele din sufletul lui, perioada jocurilor copilăriei, străzile pe care se plimbase în adolescenţă, iubirea dăruită de maică-sa şi faţa tatălui de mult plecat dintre cei vii, prima despărţire. Îşi aminti că maică-sa îi spunea mereu: „Tu nu ai tată, dar Dumnezeu este tatăl tău” şi: „Trebuie să fii mai mult decât bun pentru că n-ai tată şi pentru că Dumnezeu ţi-e acum tată”. Încercă să ajungă din nou până la acele clipe şi să regăsească iubirea pe care o simţise atunci, valurile de milă şi recunoştinţă ce-i săpau canale pentru şiroaie de lacrimi.

În căutarea durerii, se gândi la Hella, la faţa ei delicată şi fragilă ce-şi expunea, lipsită de apărare, venele albastre, fără a se bucura de o perdea de carne protectoare în faţa morţii şi a oamenilor. Se gândi la iubirea ei inconştientă ce susura ca un izvor magic din inima sa şi cât de fatală îi fusese o slăbiciune care se transformase în acel univers într-o boală îngrozitoare şi mortală, ca o leucemie.

O luă de-a lungul aleii înguste şi trecu, pe rând, de toate pietrele funerare, ciobite, rănite, dislocate de război. Ieşi din cimitir. Pe drumul către oraş, mintea i se umplu cu imagini ale Hellei. Îşi aminti cum arăta ea când se întorsese el, îşi aminti de iubirea pe care i-o dăruise lui şi care îi fusese atât de necesară pentru a rămâne în viaţă, îi reveni în minte fantastica senzaţie de uşurare pe care o avusese când o regăsise aşa cum şi-o dorea. Acum însă i se păru că ştia, încă de pe atunci, că o va omorî şi o va aduce în mormântul ăsta.

Clătină din cap. Ghinion, nu fusese decât un ghinion. Îi veniră în minte acele multe seri în care el se întorcea acasă pentru cină şi o găsea dormind pe canapea. O lua atunci şi o punea în pat. Pleca şi când se reîntorcea o regăsea cufundată în somn, în acel somn profund

în care ea îşi găsea ascunziş până dimineaţa. „Ghinion”, îşi zise din nou pentru a-şi salva sufletul, dar fără nicio speranţă, căci îşi aduse aminte de cruzimea cu care fusese răpită din lumea asta când era complet singură, fără niciun avertisment, fără a i se acorda măcar permisiunea de a vedea sau atinge pe acei câţiva oameni pe care îi iubea.

În clipa în care fu pe punctul de a reintra în oraş, încercă să ajungă la celălalt Dumnezeu. Îl convocă din cealaltă lume, din lumea în care trăia maică-sa, din lumea căminelor în care sălăşluia moralitatea, a copiilor bine hrăniţi, a femeilor virtuoase legate de viaţă prin bărbaţi grijulii şi verighete de aur. Încercă să ajungă cu gândul în lumea bogată în medicamente alinătoare de suferinţe atroce. Să convoace în faţa lui acele umbre imense şi adânci ale amintirilor nedureroase ce-l puteau mântui acum.

Mosca coborî dealul de unde începeau străzile pavate. Acum orice imagine a Hellei devenise confuză. O singură dată, în mijlocul străzii acoperite de ceaţă, fu capabil să gândească clar: „S-a sfârşit”. Înainte de a pricepe însă rostul cuvintelor, ele îi pieriră din minte.

L-ar fi putut chema pe acel Dumnezeu mascat, care-şi ascundea faţa lui adevărată şi cunoscută în spatele unei generozităţi prea îndelung aşteptate, dacă măcar ar fi zărit oraşul din spatele lui neatins, cu pielea de piatră nescorojită şi cu carnaţia de cărămidă tare, sau dacă soarele ar fi strălucit, inundând cerul metalic cu lumină, sau dacă ar fi simţit un pic de iubire pentru oamenii ce umblau bezmetici printre ruinele acoperite de iarnă.

Capitolul 24

Îi dădu proprietăresei bani ca să aibă grijă de copil şi se mută înapoi în Metzer Strasse. În nopţile ce urmară se duse la culcare mai devreme, la ora la care abia începeau petrecerile, cu muzică şi râsete, în camerele din jurul şi de dedesubtul lui. Putea să doarmă cu toată hărmălaia. Noaptea însă, când distracţia se termina şi casa rămânea tăcută şi întunecată, se deştepta. Se uita la ceasul de pe noptieră, care îi arăta mereu ora unu sau două a nopţii. Rămânea apoi întins şi nemişcat, fiindu-i frică să aprindă veioza din pricina luminii ei slabe şi deprimante. Adormea din nou cu puţin înaintea zorilor şi nu auzea zarva oamenilor care se pregăteau să plece la muncă. În fiecare noapte era la fel. Când se trezea, ridica ceasul şi îşi apropia cerculeţul subţire şi galben de faţă, sperând ca acesta să arate că nu mai era decât o oră până la ceasurile dimineţii şi ale luminii. Trebuia totdeauna să fumeze o ţigară sprijinit de tăblia patului şi să se pregătească pentru lungile ore întunecate în care trebuia să fie treaz. Asculta gâlgâitul ţevilor şi respiraţiile sacadate ale cuplului din camera alăturată, gemetele şi gâfâielile lor înăbuşite ca nişte horcăieli, ţipetele înfundate ale pasiunii lor şi apoi scurgerea apei la baie. Urmau mici pocnete şi zgârieturi ale podelei şi peretelui, de parcă se pregăteau şi ei să se odihnească. Uneori, se auzea murmurul unui radio îndepărtat sau cineva vorbind cu voce tare, ori zgomote de paşi pe hol, iar pe strada de sub fereastră râsul înfundat al femeilor care părăseau clădirea. Când apăreau zorile, Mosca recădea în somn. Se trezea la amiază, în tăcerea casei pustii, cu pereţii camerei lui poleiţi de lumina soarelui.

Într-una din aceste după-amieze, la două săptămâni după înmormântare, Mosca fu surprins să audă paşi pe hol urmaţi de o ciocănitură în uşa lui. Se dădu jos din pat şi-şi trase pantalonii pe el. Se duse la uşă, o descuie şi o deschise larg.

În faţa lui era un chip pe care-l văzuse o singură dată înainte, dar pe care nu-l putea uita. Era Honny, cu părul lui blond ca o caschetă, cu nasul cărnos şi cu pistruii săi mari. Individul îi zâmbi şi zise:

— Pot să intru?

Mosca se dădu la o parte, apoi închise uşa. Honny îşi depuse geanta pe masă şi aruncă o privire prin încăpere, după care i se adresă politicos lui Mosca:

— Regret dacă v-am trezit.

— Tocmai mă sculasem.

— Mi-a părut foarte rău, foarte rău, să aud de tragedia soţiei dumneavoastră.

Zâmbi nesigur.

Mosca se întoarse şi se îndreptă spre pat.

— Nu eram căsătoriţi, replică el.

— Aşa deci…

Neamţul îşi trecu nervos palma peste fruntea cheală, până când simţi mătasea liniştitoare a părului.

— Am venit să vă comunic ceva foarte important.

Mosca îl întrerupse cu brutalitate:

— N-am ţigări!

Honny continuă netulburat:

— Ştiu că n-aveţi ţigări şi că nu sunteţi director cu aprovizionarea de când a plecat Wolf în America.

Mosca zâmbi.

— Şi ce dacă?

— Nu, mă înţelegeţi greşit, se corectă rapid Honny. Eu am venit să vă spun despre Yergen. Penicilina pe care v-a dat-o a procurat-o prin mine. Eu am fost intermediarul.

Făcu o scurtă pauză, după care reluă:

— Yergen a ştiut că era expirată, fiindcă a plătit pe ea mai puţin decât, de obicei, omului de legătură pe care i l-am dat. Înţelegeţi?

Mosca simţi nevoia să se aşeze pe pat. Îşi apăsă cicatricea de pe stomacul care începuse să-l doară. Dintr-odată, îl apucă o durere năucitoare de cap. „Yergen, Yergen”, strigă el în gând, „Yergen care făcuse atât de multe pentru ei, care o făcuse pe Hella fericită şi pe a cărui fată Hella o iubea”. Simţi o umilinţă paralizantă. Cum putuse Yergen să-l păcălească într-un asemenea mod şi să-i pricinuiască o asemenea durere? Îşi îngropă capul în palme.

Honny îi vorbi din nou cu blândeţe:

— Am aflat că aţi refuzat să continuaţi cu afacerea lui Wolf, să ştiţi că eu nu sunt un idiot Asta a însemnat că mi-aţi cruţat viaţa. Credeţi-mă că, dacă aş fi ştiut că Yergen vrea marfa pentru dumneavoastră, l-aş fi oprit. Am aflat prea târziu. Yergen a fost dispus să mă sacrifice şi a intenţionat s-o sacrifice pe femeia dumneavoastră.

Văzu că Mosca îşi ţinea încă mâinile la faţă, aşa că îşi îndulci vocea şi mai mult:

— Am nişte ştiri bune. Yergen s-a întors în Bremen şi stă unde a locuit şi înainte. Administratoarea dumneavoastră, Frau Meyer, i-a trimis vorbă că totul e în ordine şi nu trebuie să-i fie frică de nimic.

Mosca se ridică în picioare.

— Nu minţi? şuieră el.

— Nu, nu mint.

Faţa neamţului se albise şi pistruii îi ieşiseră în evidenţă ca nişte pete unsuroase.

— Dacă o să priviţi înapoi în timp, o să vă daţi seama că nu mint.

Mosca se duse la dulap şi-l descuie. Simţea nevoia de a se mişca

rapid şi, deşi îl durea capul, era aproape fericit. Luă din dulap un carnet cu cecuri American Express şi semnă cinci dintre ele. Fiecare avea înscrisă suma de o sută de dolari. I le arătă lui Honny şi-i zise:

— Fă-l pe Yergen să vină diseară aici şi astea sunt ale tale.

Honny dădu înapoi.

— Nu, nu, nu pot face asta. Ce v-a făcut să credeţi c-aş fi capabil de aşa ceva?

Mosca ţinu cecurile la vedere şi făcu un pas spre el. Honny se dădu înapoi murmurând:

— Nu, nu pot s-o fac.

Mosca văzu că omul era sincer. Înşfăcă geanta blondului de pe masă şi i-o puse în braţe.

— Mulţumesc că mi-ai spus, oricum, zise el.

Rămase singur în mijlocul camerei. Capul îi pulsa de parcă ar fi fost o imensă venă care se umplea şi se golea de sânge în ritmul bătăii inimii. Simţea o vagă senzaţie de leşin, ca şi cum plămânii nu mai suportau aerul închis al încăperii. Se îmbrăcă şi ieşi din imobil.

Afară îl surprinse căldura radiată de soare. Se părea că iarna timpurie, ce se manifestase înainte, se îndepărtase. Pătrunse pe Kurfürsten Allee către ceea ce fusese căminul lui, evitând umbrele palide aruncate de copacii desfrunziţi. În afara durerii persistente de cap, se simţea mult mai bine faţă de cum se simţise înainte. Se gândi că va reuşi, în sfârşit, să doarmă ca lumea la noapte.

Se strecură tăcut în apartament şi se postă în faţa uşii de la living. Auzi scârţâitul unui cărucior de copil şi, când intră, o văzu pe Frau Saunders mişcându-l înainte şi înapoi. Stătea pe canapea, cu o carte în mâna stângă şi cu dreapta pe lemnul căruciorului. Avea o ţinută dreaptă şi era calmă. Pe faţa ridată i se putea citi gravitatea tristeţii. Bebeluşul dormea. Pe fruntea roz i se vedeau câteva vene albăstrii. Alte vene, mai subţiri, transformau una din pleoape într-o delicată membrană, ca o frunză.

— Se simte bine? întrebă Mosca.

Frau Saunders încuviinţă.

— Totul e bine.

Dădu drumul cărţii şi căruciorului şi-şi încrucişă degetele.

— Ai primit pachetul trimis de mine? se interesă Mosca.

Îi trimisese cu o săptămână în urmă un pachet mare cu alimente.

Ea dădu încă o dată din cap. Părea îmbătrânită. Mosca recunoscu ceva familiar doar după modul în care stătea şi în care-i răspundea.

Nu îndrăzni s-o privească când o întrebă:

— Poţi să mai ţii copilul aici o bucată de vreme? O să te plătesc bine, poţi să-mi ceri oricât.

Îşi simţea capul cât o baniţă din pricina durerii. Se întrebă dacă ea

avea vreo aspirină.

Frau Saunders îşi luă cartea în mâini şi o ţinu aşa, închisă. Faţa severă îi era lipsită de acea strâmbătură comică de care îşi amintea el.

— Herr Mosca, spuse ea pe un ton extrem de protocolar, dacă vă daţi consimţământul o să încerc să adopt copilul. Asta va rezolva toată problema.

Spusese cuvintele cu o voce de gheaţă, dar brusc lacrimile îi ţâşniră din ochi. Lăsă cartea să cadă şi-şi folosi mâinile pentru a-şi masca şi opri plânsul. Mosca recunoscu această scenă. Femeia se comporta exact ca maică-sa, când o necăjea el.

Pentru că nu era maică-sa şi izbucnirea nu-l atingea prea tare, se duse lângă ea şi-şi puse mâna o clipă peste a ei.

— Ce e, ce am făcut?

Vocea îi era calmă.

Ea îşi şterse lacrimile. Zise încetişor:

— Ţie nu-ţi pasă de copil. N-ai venit nici măcar o dată toată perioada asta. Ţi-ar plăcea ca ea să fi ştiut că eşti aşa? Ea v-a iubit pe amândoi mult, enorm de mult. Spunea întotdeauna că eşti un om bun şi când a căzut pe scări şi-a întins mâinile spre copil. O durea rău de tot şi ţipa, şi totuşi s-a gândit la copil. Iar ţie nici nu-ţi pasă acum de fiinţa pe care a iubit-o atât de mult.

Se opri să respire, apoi continuă isterică:

— Oh, eşti un om îngrozitor! Ţi-ai bătut joc de ea şi n-ai nimic bun în tine!

Se smulse de lângă el şi apucă de cărucior cu ambele mâini.

Mosca se dădu înapoi din faţa ei. Pentru a o ajuta, îi zise:

— Şi ce crezi c-ar trebui să fac?

— Eu ştiu ce şi-ar fi dorit ea. Să iei copilul în America şi să-i oferi o viaţă fericită şi sigură, ca să crească mare.

Mosca replică cu simplitate:

— Noi n-am fost căsătoriţi şi, de aceea, copilul e german. Mi-ar lua enorm de mult timp s-o fac.

— Şi ce dacă? se răţoi ea. Pot să am eu grijă de el până atunci. O faci?

— Nu cred c-am să pot.

Dintr-odată fu nerăbdător să plece. Avea un nou puseu de durere.

Frau Saunders îşi reluă tonul ei glacial:

— Vreţi să-l adopt?

Îşi privi copilul adormit şi nu simţi nimic. Scoase din buzunar cecurile semnate mai devreme şi le lăsă pe masă.

— N-am nici cea mai vagă idee despre ceea ce se va întâmpla.

Se îndreptă spre uşă.

— Când o să vii din nou să-ţi vezi fiul? îi strigă din urmă Frau Saunders furioasă.

Mosca se întoarse spre ea. Faţa femeii exprima dispreţ.

Simţea durerea ca pe o bătaie imensă. Ar fi vrut să plece, dar privirea ei era mai mult decât putea el suporta.

— De ce nu spui adevărul, de ce nu-mi mărturiseşti ce se petrece în mintea ta?

Nu-şi dădu seama că ridicase tonul. Continuă:

— Crezi că e vina mea. Crezi c-a murit fiindcă n-am făcut suficient ca s-o salvez. Mărturiseşte. Ăsta-i motivul pentru care eşti atât de furioasă şi te uiţi la mine de parcă aş fi un animal, nu? Îţi zici: „Americanul ăsta… uite că a mai omorât un german". Să nu pretinzi că eşti furioasă pentru copil. Să nu ai pretenţia asta şi să nu spui o asemenea minciună. Ştiu prea bine ce crezi tu.

Pentru prima dată Frau Saunders îl privi cu atenţie, drept în ochi. Arăta îngrozitor de bolnav. Pielea îi era gălbuie şi ochii îi ardeau. La colţurile gurii îi apăruseră pete roşii de furie.

— Nu, nu, dădu ea înapoi, n-am crezut niciodată aşa ceva.

Când îşi auzi propriile cuvinte îşi dădu seama că vorbele lui conţineau un sâmbure de adevăr.

El îşi reveni cu uşurinţă. Zise încet:

— O să-ţi demonstrez că nu e adevărat.

Se întoarse şi plecă. Femeia îl auzi cum coboară scările în fugă.

Ajuns în stradă, Mosca îşi aprinse o ţigară şi privi cerul plin de nori, după care se uită în lungul străzii. Rămase pironit locului până când îşi fumă ţigara, apoi o luă pe jos spre camera lui din Metzer Strasse. De la cap, durerea i se mutase la ochi şi la venele gâtului. Îşi privi ceasul. Era numai trei după-amiază. Mai avea de aşteptat încă o bună bucată de timp până să rezolve ceva cu Yergen.

Capitolul 25

Camera i se umpluse cu umbrele amurgului. Luă câteva aspirine şi se întinse pe pat. Era surprins cât de obosit se simţea. Închise ochii ca să-şi liniştească durerea şi se trezi în întuneric, auzind un ciocănit în uşă. Aprinse veioza şi-şi privi ceasul. Era ora şase. Se auzi o nouă ciocănitură, după care uşa se deschise şi în cameră intră Eddie Cassin. Era îmbrăcat elegant, proaspăt ras şi mirosea a colonie.

— Isuse, ar trebui să încui uşa când te culci, zise Eddie. Cum te simţi? Eu te-am trezit?

Mosca îşi frecă faţa.

— E-n regulă.

Durerea de cap îi dispăruse, dar simţea că faţa îi luase foc şi că buzele îi sunt uscate.

Eddie aruncă câteva scrisori pe masă.

— Ţi-am luat corespondenţa. Ai ceva de băut?

Mosca se duse la dulap şi scoase o sticlă de gin şi două pahare.

— E bal mare diseară, îl anunţă Eddie. Vino şi tu.

Mosca clătină din cap şi-i dădu celuilalt un pahar. Băură amândoi, apoi Eddie zise:

— Îţi vine ordinul de plecare peste o săptămână. Adjutantul a încercat să blocheze hârtiile spunând că a fost vina lui. Colonelul însă nici n-a vrut să-l asculte.

Se aplecă spre Mosca.

— Zi-mi un singur cuvânt şi o să fac pierdute câteva hârtii ca să-ţi mai dau răgaz câteva săptămâni.

— Nu mai contează, răspunse Mosca.

Se sculă din pat şi se îndreptă spre fereastră. Pe străzi mai plutea ceva din lumina asfinţitului. Văzu un grup de copii care aşteptau să se lase întunericul cu lanterne stinse în mâini. Îşi aminti că le auzise cântecul în nopţile precedente, dar dulceaţa lui nu reuşise să-l scoată din transa somnului, ci îi pătrunsese numai, cumva, prin ecranul protector construit în jurul creierului.

În spatele lui, Eddie îl întrebă:

— Ce se aude cu copilul?

— E la Frau Saunders. Îl va păstra ea.

— Am să mă duc s-o văd şi eu. Nu-ţi face griji. E greu, Walter. Tipii ca mine şi ca tine aduc numai ghinion. Ia-o mai uşor, da?

Copiii de pe stradă se despărţiră în două rânduri şi o porniră în marş pe Metzer Strasse, cu lămpile încă stinse.

— Scrisorile alea sunt de la maică-ta, zise Eddie. I-am telegrafiat eu. Mi-am imaginat că tu n-ai chef de scris.

Mosca se întoarse spre el.

— Mi-ai fost un bun prieten. Mi-ai putea acorda o ultimă favoare?

— Desigur.

— Nu mi-ai spus că Yergen s-a întors în oraş. Vreau să-l văd. Îl poţi aduce aici?

Eddie îşi turnă din nou în pahar şi-l urmări pe Mosca dând ocol camerei. Ceva nu era în regulă. Mosca îşi ţinea vocea sub control, dar ochii erau ca o oglindă neagră a sufletului şi faţa i se contracta des într-un spasm de furie şi ură.

Răspunse rar:

— Sper că n-ai de gând să faci o prostie, Walter. Tipul a făcut o greşeală, dar n-a fost vina lui. Ce naiba, ştii că Yergen călca tot timpul pe alături pentru Hella.

Mosca zâmbi.

— Stai, dom'le, că nu vreau decât să-mi recuperez ţigările şi banii plătiţi pentru marfa aia. De ce să plătesc pentru ea?

Eddie fu atât de surprins şi de uşurat că lăsă să-i scape o exclamaţie de bucurie.

— Isuse! Băiete, te-ai întors la normal. În fond de ce mama dracului să plăteşti tu pentru ea?

Îl izbi gândul că era tipic pentru Mosca să nu vrea să fie înşelat, chiar şi într-o asemenea stare. Se bucura copilăreşte să-l vadă pe Mosca că revenise, în sfârşit, la normal.

Îi veni o idee. Îl apucă pe Mosca de braţ:

— Ia ascultă-mă puţin. Plec la munte, lângă Marburg, cu Frau Meyer pentru o săptămână. Ce-ar fi să vii şi tu? Îţi fac rost şi de o fată dulce. O să ne distrăm pe cinste, o să mâncăm produse de la fermă şi o să bem. Hai, zi da, fă-o pentru un amic.

Mosca zâmbi.

— Desigur. S-a făcut.

Eddie scoase un hohot de râs.

— Asta e, Walter. E bine. Bine!

Îl bătu pe Mosca pe umăr.

— Plecăm mâine seară. Stai să vezi munţii ăia… Superbi, o splendoare.

Se opri o clipă şi reluă cu un ton de prietenie sinceră, de-a dreptul părintesc:

— Poate o să găsim o cale să-ţi poţi lua copilul cu tine când te întorci în State. Ştii bine, Walter, că asta îşi dorea ea, mai mult decât orice altceva.

Zâmbi un pic stânjenit şi continuă:

— Hai jos. Numai pentru un pahar cu mine.

— Îl aduci pe Yergen aici?

Eddie îl privi gânditor. Mosca insistă:

— Adevărul e că sunt lefter, Eddie. Trebuie să-i las bani lui Frau Saunders pentru copil. În plus, am nevoie de bişţari ca să merg cu tine la Marburg…

Izbucni în râs.

— … asta dacă nu cumva faci cinste toată săptămână.

Vocea îi deveni sinceră:

— Mai am nevoie de bani şi pentru călătoria în State. Iată motivele. I-am dat individului o mică avere pe marfa aia.

Eddie se convinsese.

— Bine, ţi-l aduc. Plec chiar acum. După aceea însă, cobori la petrecere, bine?

— Evident.

După ce Eddie dispăru, Mosca aruncă o privire în camera goală. Văzu scrisorile de pe pat. Luă una din ele şi se aşeză pe pat s-o citească. Când termină îşi dădu seama că nu pricepuse nicio propoziţie. O luă de la capăt. Încercă să pună cap la cap cuvintele ca să aibă un înţeles. Slovele i se unduiau în mintea distrată şi erau filtrate de zgomotele din casă.

„Vino, te rog" – îi scria maică-sa. „Nu te mai gândi la nimic şi vino, te rog, acasă. O să am eu grijă de copil. O să te întorci la şcoală. În fond, n-ai decât douăzeci şi trei de ani. Uit mereu cât de tânăr eşti şi că eşti plecat de şase ani. Dacă te simţi amărât, roagă-te Domnului. Ăsta e singurul lucru care te poate ajuta. Viaţa ta începe…"

Aruncă scrisoarea pe duşumea şi se întinse pe pat. Sub el începeau petrecerile, cu muzică discretă şi râsete. Simţea cum îl apucă din nou durerea de cap. Stinse lumina. Limbile gălbui ale ceasului îi arătau ora şase şi jumătate. Avea suficient timp la dispoziţie. Închise ochii.

Îşi imagina cum va fi întoarcerea acasă. Să-şi vadă mama şi copilul în fiecare zi, să găsească o altă fată şi să se aşeze la casa lui. Va purta adânc îngropată în el cealaltă viaţă şi ura lui pentru toate lucrurile în care credeau ei. Viaţa îi va fi ca o piatră peste mormântul a tot ce văzuse, simţise şi făcuse înainte. Îşi aminti cu surprindere de cuvintele pe care i le strigase în faţă proprietăresei. Îi ieşiseră, pur şi simplu, pe gură. Nici măcar nu se gândise la o asemenea reacţie. Văzu acum toate greşelile făcute de el şi se sili să se gândească la altceva.

În mintea lui somnoroasă îi apăru Hella, păşind cu copilul în braţe pe ţărm după ce părăsise vaporul, şi întâlnindu-se cu mama lui. Se văzu, apoi, alături de ele două în living şi apoi întâlnindu-se în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară. Adormi.

Visă, sau îşi imagină cu o parte a creierului rămasă trează, că era pe drumul spre casă, că inscripţia de pe uşă îi ura: „Bine ai venit acasă, Walter", că o lăsase pe Hella în Germania, vie, şi că era pe acest drum cu un an în urmă. Nu se întorsese la Hella, ea nu ţinuse pâinea aceea cenuşie în mâinile ei, lăsând-o să cadă când îl văzuse, el deschisese

cealaltă uşă, în spatele căreia îl aşteptau maică-sa, Gloria şi Alf, şi se dusese spre ei ca ieşit dintr-un coşmar, pentru că ei erau învăluiţi de o mare de lumină. Numai că maică-sa avea un teanc de fotografii în mână, în colţul camerei era un cărucior în care se vedea spatele curbat al unui bebeluş, iar lui îi era frică. Apoi erau cu toţii aşezaţi pe scaune şi-şi treceau fotografii unul altuia, iar maică-sa exclama: „O, ce-i asta?". El se uita şi observa haina lui militară, pătura făcută fustă şi pe el zâmbind peste un mormânt înălţat, şi atunci explica: „Asta-i cea de-a treia victimă a mea" şi râdea, şi râdea, dar Alf era supărat şi stătea pe un picior mare şi lung şi striga: „Asta-i prea de tot, Walter, ai mers prea departe". Se ridicau toţi. Maică-sa îşi frângea mâinile. Se vedea pe el zicând: „La revedere, la revedere", după care totul se întuneca. Mai târziu apărea însă Wolf cu o lumânare şi el era în pivniţă cu Wolf şi Wolf îşi ţinea lumânarea sus şi rostea: „Nu-i aici, Walter, nu-i aici", iar el simţea podeaua nesigură şi acoperită cu moloz trăgându-l în jos, mult sub lumină şi începea să urle.

Era treaz şi conştient că nu scosese niciun sunet. Camera era scufundată în beznă şi ferestrele păreau vopsite în negru din pricina nopţii. Se auzeau din toată clădirea râsete vesele. La urechi îi soseau valuri după valuri de sunete, muzică, voci masculine puternice, paşi urcând şi coborând scările în fugă. În camera alăturată, un cuplu făcea dragoste. Peste câteva clipe o auzi pe fată:

— Hai să coborâm la petrecere acum. Vreau să dansez. Bărbatul mormăi furios. Apoi vocea rugătoare a fetei:

— Te rog, te rog, vreau să dansez.

Patul oftă când se ridicară, apoi fata râse în hol, şi Mosca rămase în tăcere şi în întuneric.

Eddie nu se putu abţine să nu treacă pe la petrecere înainte de a se duce la Yergen. Era uşor afumat când le zări pe cele două tinere. N-aveau mai mult de şaisprezece ani. Îmbrăcate identic, cu mici pălării albastre, cu taioare scurte, albastre şi bluze albe de mătase, îi încântară ochiul. Pielea şi părul lor evidenţiau culoarea hainelor prin nuanţe de roz delicat şi alb. Pe frunte le cădeau zulufi ca nişte monede aurii. Dansau din când în când cu bărbaţii care le invitau, dar refuzau orice băutură oferită şi se aşezau la loc, mereu împreună, când înceta muzica, de parcă fiecare îşi avea puterea în cealaltă.

Eddie le urmări o vreme zâmbind în sinea lui şi plănuind atacul, apoi se îndreptă spre cea care i se păruse a fi mai drăguţă şi o invită la dans. Unul dintre bărbaţi protestă:

— Hei, Eddie, eu am adus-o aici.

— Nu-ţi face griji, reglez cu chestia asta, îi replică Eddie.

În timp ce dansau, o întrebă:

— Cealaltă e sora ta?

Fata încuviinţă. Avea o faţă mică şi obraznică, pe care se citea o expresie de aroganţă, bine cunoscută lui.

— Şi vine peste tot cu tine? îşi continuă Eddie investigaţia.

În vocea lui insinuantă se detecta clar un compliment şi invitaţia de a se descotorosi de soră-sa într-un mod amabil.

Fata îi zâmbi cu o îngâmfare inocentă pe care el o găsi şarmantă, şi îi răspunse:

— Oh, sora mea e un pic prea sfioasă.

Melodia se termină. Atunci el lansă invitaţia:

— V-ar place ţie şi surorii tale să luăm o mică gustare în camera mea?

Ea se sperie şi negă din cap. Eddie îi dărui zâmbetul lui patern şi dulce. Faţa lui delicată avea un aer de tată înţelegător.

— Oh, ştiu la ce te gândeşti.

O conduse spre locul în care Frau Meyer se întreţinea la un pahar cu doi bărbaţi.

— Meyer, rosti el, fetiţa asta e înspăimântată de mine. Mi-a refuzat invitaţia de a gusta câte ceva. Cred că va zice da însă, dacă vii şi tu ca asigurare.

Frau Meyer o luă pe fată pe după mijloc:

— Oh, nu-ţi face nicio grijă cu el. E singurul băiat bun din casa asta. O să vin cu tine. În plus, are cea mai bună mâncare, pe care voi, fetelor, n-aţi gustat-o de când eraţi în scutece.

Fata roşi şi se duse să-şi cheme sora.

Eddie se îndreptă spre tipul care venise cu fata.

— S-a aranjat, îi comunică el. Du-te cu Meyer în camera mea. Spune-le că vin şi eu mai târziu.

O porni spre uşă.

— Opriţi-mi şi mie câte ceva, strigă el râzând peste umăr. O să mă întorc într-o oră.

Mosca privea oraşul de la fereastră. Văzu, dincolo de ruinele din inima oraşului, o dâră lungă de lumină galbenă şi verde, ca o săgeată indicând cu vârful Metzer Strasse. Ştia că vin copiii cu lanternele lor. Vocile însă nu li se auzeau, din pricina hohotelor de râs, a muzicii date tare, a paşilor dansând inegal şi a chicotelilor femeilor bete.

Lăsă fereastra deschisă, îşi luă trusa de ras şi prosopul şi se duse în baie. Fixă uşa în poziţie deschis ca să audă dacă ar fi intrat cineva în cameră.

Se spălă de mai multe ori cu apă rece pe faţa înfierbântată, după care se bărbieri. Îşi studie în oglindă trăsăturile netede, nasul lung şi subţire, gura mare cu buze lipsite de culoare, ochii negri înfundaţi în orbite şi pielea bronzată, cenuşie acum din pricina oboselii şi pătată de febră.

Îşi şterse săpunul de pe faţă şi continuă să şi-o studieze. Era surprins de cât de bizară i se părea acum, de parcă n-ar fi observat-o niciodată ca lumea. Îşi răsuci capul ca să se privească din profil şi văzu că găvanele ochilor aruncau umbre peste gură. Observă cruzimea şi răul în lucirea întunecată din ochi şi-n fermitatea şi asprimea bărbiei. Se dădu înapoi, cu mâna întinsă înainte pentru a ascunde faţa aceea din oglindă, dar fu singur surprins când îşi lăsă mâna să cadă înainte de a atinge sticla. Pentru o fracţiune de secundă zâmbi.

În cameră era frig. Aerul era plin de un bâzâit ciudat. Se duse la fereastră şi o închise. Bâzâitul încetă. Luminile galbene şi verzi care traversau dărâmăturile se apropiaseră. Îşi privi ceasul. Era aproape opt. Brusc, se simţi slăbit şi cuprins de frisoane. Greaţa îl obligă să se aşeze pe pat. Durerea, stopată de aspirină, îi reveni brutal cu bătaia ei monotonă. Disperat, ca şi cum şi-ar fi pierdut ultima şansă de salvare, avu presentimentul că Yergen nu va veni. Îi era extrem de frig, aşa că se duse la dulap şi-şi puse pe el jacheta verde militară. Luă dintr-un cartuş gol de ţigări pistolul lui unguresc şi şi-l strecură în buzunar. Băgă toate ţigările pe care le mai avea într-o geantă mică, apoi puse şi trusa de ras şi o sticlă aproape plină cu gin. După asta se aşeză pe pat şi începu să aştepte.

Eddie Cassin îşi parcă jeepul în faţa bisericii. Intră pe uşa laterală şi urcă scările până în clopotniţă. Ciocăni la uşă, dar nu primi niciun răspuns. Aşteptă, apoi ciocăni din nou. De cealaltă parte a uşii se auzi vocea lui Yergen, neaşteptat de clară.

— Cine-i acolo?

— Domnul Cassin.

— Şi ce vreţi?

— M-a trimis Frau Meyer cu un mesaj.

Zăvorul alunecă în locaşul lui şi uşa se deschise. În cadrul ei apăru Yergen, care-l pofti să intre.

Camera era întunecoasă, cu excepţia unei veioze în colţ. Sub veioză, pe o canapea mică, fata lui Yergen ţinea în braţe o carte de poveşti. Stătea sprijinită de nişte perne mari proptite direct pe zid.

— Da, despre ce-i vorba? întrebă Yergen nerăbdător.

Părea mult mai bătrân. Silueta lui zveltă se subţiase şi mai mult, însă faţa exprima încă siguranţă de sine şi mândrie.

Eddie îi întinse mâna şi Yergen i-o strânse. Americanul zâmbi:

— Ei hai, ne ştim de multă vreme şi am băut adesea împreună. Aşa te comporţi cu mine?

Yergen zâmbi strâmb:

— Ah, Mr. Cassin, eram alt om când lucram în Metzer Strasse. Acum…

Eddie îl linişti:

— Mă cunoşti, ştii că nu te-aş trage pe sfoară. Am venit aici în folosul tău. Prietenul meu, Mosca, îşi vrea banii şi ţigările înapoi. Vrea înapoi plata pentru doctoriile expirate.

Yergen îl observa cu atenţie.

— Bineînţeles că o să le înapoiez, replică el. Spune-i însă că nu acum. Nu pot.

— Vrea să te întâlneşti cu el în seara asta, insistă Eddie.

— Oh, nu! Oh, nu! exclamă Yergen. N-o să mă duc la el.

Eddie se uită la copila de pe canapea. Fata îşi deschisese larg ochii şi se holba la ei năucă. Îl făcea să nu se simtă în largul său.

— Ascultă, Yergen. Eu şi Mosca plecăm mâine la Marburg. Când o să ne întoarcem el o să plece în State. Dacă nu vii la el diseară, o să vină el aici. Iar dacă se înfurie, biata fată o să se sperie de moarte.

După cum se aştepta, ultimul argument îşi făcu efectul. Yergen înălţă din umeri şi se duse să-şi ia haina, apoi se aşeză lângă fie-sa.

Eddie se uită la ei. Îl privi pe neamţ cum îngenunchează, umil şi trist, pentru a-i spune ceva în şoaptă fie-si la ureche. Yergen era îmbrăcat cu un palton greu, cu guler de blană, era îngrijit pieptănat şi avea întotdeauna un aer de demnitate tăcută şi de seriozitate. Eddie ştia că-i transmitea codul după care fata îi va deschide uşa, când el se va întoarce şi va ciocăni. Văzu ochişorii lipsiţi de viaţă ai fetiţei urmărindu-l de după umărul tatălui ei şi nu se putu abţine să nu se întrebe ce s-ar întâmpla dacă ar uita semnalul şi n-ar mai răspunde niciodată la uşă.

Yergen se ridică, îşi luă servieta şi se îndreptă spre ieşire. Eddie îl urmă. Neamţul se opri afară şi aşteptă până când se auzi, de cealaltă parte a uşii, sunetul fierului alunecând pe lemn, asigurându-se că fata lui era izolată de lume.

Urcară în jeepul lui Eddie. Pe drum, Yergen îl întrebă pe american:

— Stai cu mine când ne vom întâlni?

— Evident. Nu-ţi face griji.

Eddie avea însă o vagă senzaţie de nelinişte. Ajunseră în Metzer Strasse, parcară jeepul în faţa casei, la lumină, şi se dădură jos. Eddie privi în sus. În camera lui Mosca nu se vedea nicio lumină.

— Poate e la petrecere, sugeră Eddie.

Intrară în clădire. Când ajunseră la primul etaj, americanul zise:

— Aşteaptă aici.

Îşi băgă capul pe uşa încăperii unde avea loc petrecerea, dar nu-l văzu nicăieri pe Mosca. Se întoarse în hol. Yergen îl aştepta. Văzu că neamţul era palid. Brusc, un al şaselea simţ îl avertiză asupra unui pericol iminent. Prin minte i se derulară cuvintele lui Mosca şi îşi dădu seama că fuseseră toate false. Îl luă pe Yergen de braţ.

— Haidem. Te duc acasă. Mosca nu e aici. Să mergem.

Yergen se opuse.

— Nu. Hai să terminăm afacerea asta. Nu mi-e frică. Nu îmi mai e…

Dar Eddie începuse să-l împingă pe neamţ pe scări în jos. Era sigur, aproape copleşit de o senzaţie de groază. Dintr-odată, deasupra lor se auzi vocea lui Mosca, rece şi dominată de furie controlată:

— Băga-te-aş în mă-ta, Eddie, dă-te la o parte!

Cei doi priviră în sus.

Se afla la etajul de deasupra lor. În lumina slabă a holului, faţa lui era de un galben bolnăvicios. La colţurile gurii i se formaseră două pete mari, roşii, din pricina febrei. Stătea periculos de nemişcat. Haina militară îl făcea mai masiv decât era în realitate.

— Vino sus, Yergen! ordonă el.

Una din mâini o avea ascunsă la spate.

— Nu, răspunse neamţul cu o voce nesigură. Tocmai plecam cu Mr. Cassin.

— Eddie, dă-te la o parte! porunci din nou Mosca. Vino aici.

Yergen strânse braţul lui Eddie.

— Nu mă părăsi, îl imploră. Stai aici.

Eddie îşi ridică mâna spre Mosca şi zise:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Walter, n-o face!

Mosca coborî două trepte. Eddie încercă să se smulgă de lângă neamţ, dar acesta se agăţă de braţul lui şi începu să urle:

— Nu mă lăsa singur… nu, nu!…

Mosca mai făcu un pas. Ochii lui erau negri, opaci, iar petele roşii păreau două flăcări în lumina holului. Dintr-odată, în mână îi apăru pistolul. Eddie se smuci de lângă Yergen. Rămas singur, cu un strigăt disperat, neamţul încercă să se întoarcă şi s-o ia la goană pe scări. Mosca trase. Yergen căzu în genunchi. Îşi înalţă capul, privind în sus cu ochii lui albaştri. Mosca apăsă din nou pe trăgaci. Eddie porni în goană pe scări, trecu de Mosca, şi o ţinu aşa până la mansardă.

Mosca îşi puse arma la loc în buzunar. Cadavrul rămăsese întins pe palier, cu capul bălăbănindu-se în gol.

Din camerele de dedesubt veni un val de hohote de râs. La fonograf se puse un vals şi se porni o cavalcadă de paşi şi strigăte vioaie. Mosca urcă scările spre camera lui. Prin geam pătrundeau umbre întunecate. Aşteptă şi ascultă, apoi se duse la fereastră.

Nu se auzea nicio alarmă. Peste grămezile mari de moloz ale ruinelor din oraş se vedea o formă strălucitoare târându-se, ca o omidă. Erau nenumărate lanterne ce se clătinau, luminând noaptea de iarnă cu raze lungi de foc verde. Faţa şi corpul îi erau scăldate în sudoare. Începu să tremure şi capul se porni să-i vâjâie, dându-i o senzaţie de ameţeală. Deschise fereastra şi aşteptă.

Auzea acum, pe stradă, corul de copii cântând. Nu mai vedea lanternele, dar ele pâlpâiau încă în minte şi în inimă. Când ultimele acorduri se stinseră, se simţi eliberat de frică şi de tensiune. Aerul rece

îl izbi, izgonindu-i ameţeala şi răul.

Apucă geanta pregătită dinainte şi o porni în fugă pe scări în jos, peste cadavrul lui Yergen, dincolo de zgomotele petrecerii. Nu se schimbase deloc. Ajuns afară, porni către dărâmături, apoi se întoarse pentru o ultimă privire.

Patru mari zone luminoase aruncau un ecran incandescent peste bezna oraşului şi a nopţii. Din fiecare zonă venea un val continuu de muzică şi râsete. Mosca stătu acolo o vreme, în afara acelui ecran de lumină, fără nicio remuşcare, gândindu-se numai că n-avea să-şi mai vadă niciodată copilul, nici pe Eddie Cassin, nici ţara, nici măcar familia. Nu va privi niciodată munţii de lângă Marburg.

Acum acolo el era inamicul.

Dincolo de ruine, trudindu-se din greu să urce parcă spre cerul negru şi încărcat de iarnă, grupul de copii cu lanterne verzi şi roşii îşi continua drumul. Îi văzu, dar nu le mai auzi cântecul. Se răsuci pe călcâie şi o luă pe jos către tramvaiul care avea să-l ducă la gară. Totul îi era cunoscut. Avea să-şi ia adio de la timp, loc, şi amintiri. Nu simţea nici amărăciune, nici dezolare pentru că, în ultimă instanţă, nimeni, nicio fiinţă omenească nu-l putea grăbi să-şi urmeze destinul. Singura călăuză era vântul care sufla printre ruinele acestui continent pe care Mosca nu-l mai putea părăsi. Văzu în faţa lui cercul strălucitor de pe fruntea tramvaiului şi auzi sunetul de cristal al clopotului. Din obişnuinţă, începu să alerge pentru a-l prinde, cu geanta izbindu-se de picior, dar se opri după câţiva paşi.

Ştia că nu mai avea nicio importanţă dacă-l prindea pe acesta sau pe următorul.

SFÂRŞIT

{1} Women Army's Corpe – Corpul Feminin Auxiliar al Armatei (n.tr.).
{2} Ziua „Z", 6 iunie 1994, ziua debarcării aliate pe coasta Normandiei (n.tr.).
{3} Domnule Mosca, am nevastă şi copii (n.tr.).
{4} Arzi, lumina mea / Arzi, lumina mea / Numai felinarul meu drag să nu-l arzi (n.tr.).
{5} Acolo sus strălucesc stelele / Aicea jos strălucim noi (n.tr.).
{6} Lumina mea s-a stins / Noi mergem acum acasă / Şi mâine vom veni din nou (n.tr.).
{7} Frumos, minunat (n.tr.).

Table of Contents

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25